

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ
ΕΓΚΟΛΠΙΟΝ
ΚΑΤΑ ΤΗΣ
ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ
ΛΥΤΗΡΙΟΝ ΠΛΑΝΩΝ

2012

Πρόλογος

Τὸ «Ὁρθόδοξον Ἐγκόλπιον κατὰ τῆς Νέας Ἐποχῆς, θέματα διαχρονικὰ καὶ ἐπίκαιρα, λυτήριον πλανῶν» εἶναι κατὰ βάσιν μία συλλογὴ κειμένων, τὰ ὅποια ἐλήφθησαν ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῆς Πατερικῆς Γραμματείας καὶ συγχρόνων ὀρθοδόξων συγγραφέων, καὶ ἀφοροῦν πρωτίστως σὲ σύγχρονα θέματα, ποὺ ἀνεφύησαν κατὰ τοὺς τελευταίους δύο κυρίως αἰῶνες. Ὑπάρχουν, ἐπίσης, θέματα διαχρονικὰ καὶ πάντοτε ἐπίκαιρα, λησμονημένα ὅμως (κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον), καὶ ἐπιχειρεῖται ἡ λύσις διαφορῶν πλανῶν τοῦ συγχρόνου χριστιανοῦ.

Τὰ κείμενα, διάφορες παρατηρήσεις, σχόλια σὲ παρενθέσεις καὶ ἄλλα ποὺ εἶναι σὲ *πλαγία γραφή* ἀνήκουν στὸν γράφοντα, ποὺ ζητεῖ συγγνώμην παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γιὰ τὰ ὅποια τυχὸν οὐσιαστικὰ ἢ γραμματικὰ σφάλματα ἐμπεριέχονται στὸ πόνημα τοῦτο. Αἱ εὐχαριστίαι δὲ διὰ τὴν πνευματικὴν ὠφέλειαν ποὺ θὰ ἀποκομίσουν οἱ ἀναγνώστες, ἃς ἀποδίδονται μετὰ δοξολογίας εἰς τὸν Πανάγαθον καὶ Πανυπερτέλειον Θεὸν, τὴν Παναγίαν μας καὶ τοὺς γνησίους αὐτοῦ θεράποντας, τοὺς ἁγίους μας.

Τὸ πόνημα τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ συστηματικὴ ἐργασία, δὲν εἶναι καρπὸς ἐντατικῆς, ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, δὲν ἀξιοῖ τυχὸν βραβεῖον διὰ τὴν μορφὴν, τὸ ὕφος, τὴν γλῶσσαν.

Ἡ προσοχὴ ἐδόθη εἰς τὴν οὐσίαν καὶ στόχοι εἶναι ὁ προβληματισμὸς τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, ἡ ἐν Χριστῷ ἀφύπνισίς μας, ἡ ψυχικὴ ὠφέλεια, ἡ μετάνοια, ἡ ἐντατικοποίησις τοῦ ἀγῶνος κατὰ τῶν παθῶν καὶ τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ πλάνες καὶ ἐφωδιασμένοι πλέον μὲ κατάλληλα ἐπιχειρήματα.

Δεδομένων τῶν ὑψηλῶν τούτων στόχων, ἀπαιτεῖτο ἰδιαίτερα προσοχὴ ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον καὶ ἔνεκα τούτου ὁ γράφων ἐθεώρησε ἀναγκαῖον, πρὸ τοῦ κυκλοφορηθῆναι τὸ πόνημα, νὰ ἀναγνωσθῆ ἀπὸ ζῶντας φορεῖς τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, ἀπὸ ἐντροφῶντας εἰς αὐτὴν νουνεχεῖς ἀγωνιστὰς, ἀπὸ χριστιανοὺς ποὺ ἀγαποῦν τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ θλίβονται διὰ τὴν σημερινὴν ἀποστασίαν. Ἔτσι, ἐδόθη στὸν Πνευματικὸ μου π. Χ (ὁ ὁποῖος καὶ, τελικῶς, μὲ προέτρεψε νὰ τὸ διανεύω), στὸν δάσκαλό μου Ε. Τ., σὲ ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς (Π. ἱερομ., Α. μ., Β. μ.), στὸν καθηγητὴ Πανεπιστημίου Χ. Δ. (ὁ ὁποῖος μοῦ συνέστησε ὅτι θὰ ἦτο καλλίτερον νὰ μὴ ἐπενέβαινα γραμματικῶς στὰ, ἔστω, λίγα κείμενα ποὺ ἐπενέβην – βλέπε κάτωθι), σὲ λαϊκοὺς πολὺ ἢ λιγώτερον ἐγγραμματάτους (ἀνήκοντες εἰς τὸ Πάτριον, ἀλλὰ καὶ τὸ Νέον Ἡμερολόγιον, πλην οὐχὶ οἰκουμενιστὰς ἢ πολεμίους τῶν «ἀποτειχισθέντων» Ὁρθοδόξων Τ. Δ. πολ. μηχ., Γ. Β. ἱατρον καὶ ἄλλους). Εἶθε ὁ Παντοδύναμος καὶ Μακρόθυμος Θεὸς μας, ἡ Παναγία μας καὶ πάντες οἱ ἅγιοι, νὰ προστατεύουν καὶ νὰ κατευθύνουν τὰ διαβήματα αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν.

Ἡ γλῶσσα εἶναι σὲ γενικὴς γραμμὲς ἀπλή, καθομιλουμένη. Διετηρήθη, ὅμως (γιὰ πολλοὺς λόγους), ἡ κλασσικὴ ἑλληνικὴ ὀρθογραφία (π.χ. «νὰ νηστεύη» καὶ ὄχι «νὰ νηστεύει», ἢ χρῆσις, τῆς χρήσεως καὶ ὄχι ἡ χρῆσις, τῆς χρήσης· κατηραμένος καὶ ὄχι καταράμενος. Τὸ «μὴ» καὶ «δὲν» γράφονται πάντοτε «μὴ», δηλαδὴ χωρὶς «ν», καὶ «δὲν», δηλαδὴ μὲ «ν», ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν δημοτικὴν, καὶ ἄλλα). Σὲ μερικὰ κείμενα μάλιστα ὑπῆρξε τροποποίησις τῆς ὀρθογραφίας (καὶ ὄχι τῆς συντάξεως ἢ τοῦ νοήματος – οὔτε ἀπεδόθησαν κείμενα ἢ φράσεις ἐλευθέρως ἢ περιληπτικῶς), ὥστε τὸ σύνολον ἔργον νὰ παρουσιάζεται περισσότερο ὁμοιογενές. Ἄς μὲ συγχωρήσουν οἱ σύγχρονοι συγγραφεῖς γιὰ αὐτό, καθὼς καὶ γιὰ τὸ ὅτι δὲν ἔλαβα τὴν ἀδειάν τους καὶ δὲν ἀναφέρω τὸ βιβλίον τους ἐξ οὗ ἔλαβα τὸ κείμενον. Τὸ παρὸν βιβλίον δὲν εἶναι πρὸς πώλησιν, ἀλλὰ μόνον πρὸς ὠφέλειαν, διακινούμενον ἀπὸ χέρι σὲ χέρι. Ὡς τόσον, ἐὰν κριθῆ ἀπαραίτητον, σὲ ἐπόμενες ἐκτυπώσεις θὰ ἀναφέρωνται καὶ αἱ ἀκριβεῖς πηγαί.

Ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον, σημειωθήτωσαν τὰ ἑξῆς:

α. Σὲ διάφορα θέματα (π.χ. «περὶ γάμου καὶ τῶν ἀτόπων εἰς αὐτόν», «Ἄ λέγω πᾶσι λέγω, περὶ ἐγγάμων καὶ μοναχῶν», κ.λ.π.) κατεβλήθη προσπάθεια νὰ παρουσιασθῆ ἡ θέσις-πίστις τῆς Ἐκκλησίας, παραθέτωντας χωρία ἐκ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἱεροὺς κανόνας, καὶ πατερικὰ κείμενα, κυρίως μεγάλων ἁγίων. Τοῦτο συνέβη ἵνα γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ἡ παρουσιασθεῖσα στὸ παρὸν «Ἐγκόλπιον» ἐνδεδειγμένη στάσις ἔναντι τῶν θεμάτων αὐτῶν δὲν εἶναι ἀπλῶς γνώμες κάποιων Πατέρων, ἀλλὰ «ἡ κοινὴ τῶν Πατέρων δόξα» (consensus patrum), καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀφείλουμε νὰ τὰ πράξωμε ἐὰν θέλωμε νὰ σωθοῦμε. Τοῦλάχιστον, ἃς σκύβωμε τὴν κεφαλὴν, ταπεινούμενοι καὶ οἰκτιρῶντες τὸν ἑαυτὸν μας, καὶ ἃς παραδεχώμεθα εἰλικρινῶς ὅτι ἔνεκα τῆς ἁμαρτωλότητος μας ἀδυνατοῦμε νὰ ὑπακούσωμε στὰ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας προσταχθέντα.

β. Σὲ ἄλλα θέματα (π.χ. «Οἰκουμενισμὸς καὶ Πανθηροσκεία», «Περὶ ἠλεκτρονικοῦ φακελλώματος», «Περὶ μεταμοσχεύσεων» κ.λ.π.) παρατίθενται καὶ θέσεις συγχρόνων γνωστῶν καὶ ἐγκρίτων (ἀσφαλῶς, ὁ Θεὸς μόνον γνωρίζει ἐπακριβῶς τὸ «ἔγκριτον» αὐτῶν· ἐμεῖς ἀπλῶς τὸ πιστεύομε, ἐπειδὴ ἀναπαυόμεθα) κληρικῶν, μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν ὠραῖα, διαφωτιστικὰ ἐπιχειρήματα. Ὁ γράφων πιστεύει ὅτι αὐτὰ ἀπηχοῦν τὸ θεῖον θέλημα καὶ τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα. Ὑπάρχουν, ἐν τούτοις, καὶ κάποιοι ποὺ διαφωνοῦν. Σκοπὸς, πάντως, τοῦ χριστιανοῦ εἶναι, προσευχόμενος, ταπεινούμενος καὶ ἀγαπῶν τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον, καὶ ποτὲ κακολογῶν, κατακρίνων ἢ ἀδιαφορῶν διὰ τὸν πλησίον, νὰ ἀναζητῆ τὸν θεῖον φωτισμόν, τὴν ἐπίσκεψιν τῆς θείας Χάριτος, ὥστε νὰ διακρίνῃ τὰς παλαιὰς καὶ συγχρόνους διαβολικὰς παγίδας καὶ πλάνας καί, ἀποφεύγων αὐτάς, νὰ ἐπιτύχῃ τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, τὴν ὁποίαν εὐχόμεθα πάντες νὰ ἐπιτύχωμεν. Ἀμήν.

Περιεχόμενα

- Περὶ τῆς Νέας Ἐποχῆς, σελ. 1
- Περὶ Οἰκουμενισμοῦ καὶ Πανθηρησκείας, σελ. 2
- Περὶ ἠλεκτρονικοῦ φακελλώματος, σελ. 8
- Περὶ ἐκκοσμικεύσεως, σελ. 12
- Περὶ τῆς τηλεοράσεως, σελ. 13
- Περὶ «τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως», σελ. 14
- Περὶ μεταμοσχεύσεων, σελ. 15
- Περὶ Οὐ̅φο, σελ 19
- Περὶ καύσεως τῶν κεκοιμημένων, σελ. 21
- Περὶ τῶν ἐκτρώσεων καὶ τῆς ἐξωσωματικῆς γονιμοποιήσεως, σελ, 22
- Γιόγκα-ρέικι καὶ ἄλλες νεοεποχίτικες πρακτικὲς, σελ. 23
- Περὶ «ἀνθρωπισμῶν», ἀθείας καὶ μηδενισμοῦ, σελ. 25
- Περὶ τῆς γλώσσης εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν, σελ. 28
- Νέαι τεχνολογίαι, σελ. 31
- Περὶ τῆς ἀργίας τῆς Κυριακῆς, σελ. 32
- Περὶ τοῦ γάμου καὶ τῶν ἀτόπων εἰς αὐτόν, σελ. 33
- Περὶ ἐξωτερικῶν ἐμφανίσεων καὶ καλλωπισμῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, σελ. 35
- Περὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ οἰκογενείᾳ, σελ. 38
- «Ἄ λέγω πάσι λέγω», περὶ ἐγγάμων καὶ μοναχῶν, σελ 39
- Πῶς πρέπει νὰ ζῆ ὁ Χριστιανός, κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον,
διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν, σελ. 40
- Πῶς εἶναι ὁ ἀληθῶς ταπεινὸς χριστιανὸς, κατὰ τὸν ὄσιον Ἐφραίμ τὸν Σύρον, σελ. 42
- Προφητεία ἀγίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου (17ος αἰὼν) περὶ τῶν ἐσχάτων, σελ. 42

ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ»

Μοναχοῦ Ἄρσ. Βλιαγκόφτη

Τὰ τελευταῖα χρόνια ὅλο καὶ περισσότερο ἀκοῦμε νὰ γίνεται λόγος γιὰ «Νέα Ἐποχή». Ὅλο καὶ περισσότερο βλέπουμε νὰ χρησιμοποιῆται τὸ οὐράνιο τόξο, ἡ πυραμίδα, ὁ ἀριθμὸς 666, ἡ πεντάλφα, ἀγαπημένα σύμβολα ὅλα αὐτὰ τῆς «Νέας Ἐποχῆς». Ἀκοῦμε, ἐπίσης, νὰ γίνεται πολὺς λόγος γιὰ **Παγκοσμιοποίηση** καὶ γιὰ μίαν **Νέα Τάξι Πραγμάτων**. Μπαίνουμε, λοιπόν, σὲ μίαν χρυσή ἐποχή καθολικῆς εὐτυχίας ἢ, μήπως, ἄρα γε καὶ μᾶς κρύβουν;

Αἱ ῥίζαι τῆς «Νέας Ἐποχῆς» στὴν ἀστρολογία καὶ τὸν ἀποκρυφισμὸ.

Ἡ λεγομένη Νέα Ἐποχή βασίζεται σὲ μίαν παλαιὰ σκέψιν ποὺ συναντᾶται σὲ ἐξωχριστιανικὲς θρησκείες. Πρόκειται γιὰ μίαν ἄποψιν τῆς ἀστρολογίας, ὅτι δηθὴν κάθε 2.000 περίπου χρόνια εἰσέρχεται ἡ ἀνθρωπότητα σὲ μίαν Νέα Ἐποχή. Ἡ προηγουμένη ἦταν -μᾶς λέγουν- ἡ Ἐποχή τῶν Ἰχθύων, ἡ ἐποχή τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Τώρα εἰσερχόμεθα -λέγουν- στὴν Νέα Ἐποχή, τὴν Ἐποχή τοῦ Ὑδροχόου, μίαν χρυσή ἐποχή γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα. **Ὁ Χριστιανισμὸς θὰ τεθῆ στὸ περιθώριον τῆς Ἱστορίας, θὰ ἔλθουν νέες ἀλήθειες, θὰ τὶς φέρῃ ὁ «μεσσίας» ἢ Χριστὸς τῆς Νέας Ἐποχῆς, δηλαδὴ, ὁ Ἀντίχριστος.** Καὶ μόνον αὐτὰ, βέβαια, ἀρκοῦν γιὰ νὰ καταλάβῃ κανεὶς ὅτι ἡ λεγομένη Νέα Ἐποχή εἶναι ἀντίθετος καὶ ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν μας.

Τί εἶναι ἡ «Νέα Ἐποχή».

Εἶναι ἓνα «ἀόρατο δίκτυο» παραθρησκευτικῶν ὀργανώσεων σ' ὅλο τὸν κόσμον. Ὁργανώσεις ἰνδουιστικῆς, βουδιστικῆς, γκουρουϊστικῆς, νεογνωστικῆς, ψυχολατρειῆς, «θετικῆ σκέψιν», μασονία, θεοσοφία, νεοειδωλολατρία, νεοσατανισμὸς, μαγεία, ἀστρολογία, ὑπνωτισμὸς, πνευματισμὸς, σουφισμὸς, «ἐναλλακτικῆς θεραπείες» (ὁμοιοπαθητικῆ, βελονισμὸς κ.ἄ.), «πολεμικῆς τέχνης τῆς Ἀνατολῆς» κ.ἄ. Τὸν σκληρὸ πυρῆνα τῆς Νέας Ἐποχῆς ἀποτελοῦν ὀλοκληρωτικοῦ χαρακτῆρος ὁμάδες, ποὺ ἀποκρύπτουν τοὺς πραγματικοὺς τῶν σκοποὺς καὶ δροῦν πίσω ἀπὸ ἓνα παραπλανητικὸ προσώπειο. Ὅλες αὐτὲς τὶς Ὁργανώσεις ἐνώνουν οἱ κοινὸι στόχοι καὶ ἡ κοινὴ ἀντίληψιν γιὰ τὸν θεὸν, τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν κόσμον, τὴν ὁποία ἀντλοῦν ἀπὸ τὶς ἀνατολικῆς θρησκείας καὶ τὸν ἀποκρυφισμὸ.

Τί πιστεύει ἡ «Νέα Ἐποχή».

Βασικὰ στοιχεῖα τῆς διδασκαλίας τῆς Νέας Ἐποχῆς εἶναι ἡ πίστις σὲ ἀπρόσωπον θεὸν, στὸν «νόμον» τοῦ κάρμα καὶ τῶν μετενσαρκώσεων, καὶ στὴν δυνατότητα τῆς μετεξέλιξεως τοῦ ἀνθρώπου σὲ κατ' οὐσίαν θεὸν μὲ τὶς δικῆς του δυνάμεις καὶ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ χρῆσιν τοῦ «διαλογισμοῦ» (ὅπως ἡ γιόγκα). Κεντρικὴ θέσιν στὴν διδασκαλίαν τῆς Νέας Ἐποχῆς ἔχει ὁ ἀπόλυτος πανθειστικὸς μονισμὸς («Ἐν τὸ πᾶν» τῆς θεοσοφίας - «ὀλιστικὸ μοντέλο»). Πιστεύουν, ἐπίσης, ὅτι μέσα μας ἔχουμε «ἀπόκρυφες δυνάμεις», καὶ ὅτι ἡ Γῆ εἶναι ἐμπυλωμένη («Γαῖα»). Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἐπιδράσεις τῶν ἀνατολικῶν θρησκειῶν (βουδισμού - ἰνδουισμού) μέσῳ τῆς **Μασονίας** καὶ τῆς **Θεοσοφίας**. **Τὸ μήνυμά τους συνοψίζεται στὸ μεγάλο ἐσωφορικὸ ψέμα, ὅτι, δηλαδὴ, ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ θεοῦ καὶ δὲν χρειάζεται τὸν Θεὸν γιὰ νὰ σωθῇ.**

Τὰ μηνύματα τῆς Νέας Ἐποχῆς καὶ κυρίως τὸ τρίπτυχον: **σεξ, βία καὶ ἐξοικείωσι μὲ τὴν μαγείαν καὶ τὸ δαιμονικὸν στοιχεῖον**, διοχετεύονται κυρίως ἀπὸ τὰ **M.M.E.**, τὴν **μουσικὴν** (κυρίως ῥὸκ), τὶς λεγόμενες **πολεμικῆς τέχνης τῆς Ἀνατολῆς**, τὶς λεγόμενες **ἐναλλακτικῆς θεραπείες**, τὰ **«παιδικὰ» παιχνίδια** κ.ἄ.

Ἡ Νέα Ἐποχή καλλιεργεῖ τὴν σύγχυσιν, χρησιμοποιώντας ὄρους ὅπως Χριστὸς, προσεσχί, ἀγάπη, ἐλευθερία, μὲ ἄλλο νόημα ὅμως, καὶ μάλιστα πολλὰς φορὰς ἀντίστροφο αὐτοῦ ποὺ δίνουμε ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ σ' αὐτὲς τὶς λέξεις.

Στόχοι τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

Αὐτοὶ ποὺ κατευθύνουν τὴν κίνησιν τῆς Νέας Ἐποχῆς ἔχουν δύο βασικοὺς στόχους:

1) Τὴν ἐγκαθίδρυσιν μιᾶς Νέας Τάξεως Πραγμάτων σὲ πολιτικοοικονομικὸ ἐπίπεδον, μὲ κατάληξιν τὴν ἐπιβολὴν μιᾶς παγκοσμίου κυβερνήσεως μὲ ἐπικεφαλὴν ἓνα **παγκόσμιον κυβερνήτην (δικτάτορα)**, τὸν **ἀναμενόμενον** ἀπὸ αὐτοὺς **«μεσσία» τῆς Νέας Ἐποχῆς**.

2) Τὴν ἐγκαθίδρυσιν μιᾶς Νέας Τάξεως Πραγμάτων σὲ θρησκευτικὸ ἐπίπεδον. Δηλαδὴ, τὴν **δημιουργίαν μιᾶς νέας παγκοσμίου θρησκείας ἢ πανθρησκείας**, ἡ ὁποία θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν συνένωσιν ὅλων τῶν γνωστῶν θρησκειῶν. Γι' αὐτὸ καὶ βλέπουμε νὰ βάζουν ὅλες τὶς θρησκείες νὰ συζητοῦν μεταξὺ τῶν γιὰ νὰ βροῦν αὐτὰ ποὺ τὶς «ἐνώνουν» (**Διαχριστιανικὸς καὶ Διαθρησκευτικὸς συγκρητισμὸς**).

Καταλαβαίνει κανεὶς εὐκόλως ὅτι πρόκειται γιὰ μίαν δαιμονικὴν ἐπιδίωξιν.

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς λέγει κατηγορηματικῶς: «Ἐγὼ εἰμι ἡ Ὁδὸς καὶ ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωή». (Ἰω. 14, 6).

Ἀντιθέτως, ἡ Νέα Ἐποχή ὑποστηρίζει ὅτι ὅλοι οἱ δρόμοι, ὅλες αἱ θρησκείες, ὀδηγοῦν στὴν Ἀλήθειαν. Ὅσοι ὑποστηρίζουν -ὅπως π.χ. ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι- ὅτι μόνον ἡ δικὴ τους πίστις εἶναι ἡ ἀληθινὴ καὶ σφύζει τὸν ἄνθρωπον, αὐτοὶ θεωροῦνται «κολλημένοι στὴν παλιὰ ἐποχή», θεωροῦνται ἔχθροὶ τῆς Νέας Ἐποχῆς καὶ συκοφαντοῦνται ὡς φανατικοί, μισαλλόδοξοι, ῥατσιστῆς, φονταμενταλιστῆς κ.ο.κ.

Ὁ Χριστὸς -λένε οἱ κήρυκες τῆς Νέας Ἐποχῆς - ἦταν ἓνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς μύστες καὶ διδασκάλους τῆς ἀνθρωπότητος. Ἦταν ἓνας ἄνθρωπος ποὺ μὲ τὶς δικῆς του δυνάμεις ἀνέβηκε ψηλά.

Ἀπὸ ὅσα εἶπαμε παραπάνω, φαίνεται καθαρὰ ὁ ἀντιχριστιανικὸς χαρακτῆρας τῆς Νέας Ἐποχῆς. Φαίνεται, ἐπίσης, ὅτι ὁ **βασικὸς στόχος τῆς Νέας Ἐποχῆς εἶναι ἡ παγκόσμιος κυριαρχία**. Αὐτὸς ἦταν καὶ εἶναι ὁ βασικὸς στόχος καὶ τὸ σχέδιον τῶν λεγομένων μυστικῶν ἐταιρειῶν, ὅπως ἡ **μασονία**, ἡ **Θεοσοφία**, οἱ **Πλουμμινάτοι** («πεφωτισμένοι»), καὶ «λεσχῶν» ὅπως ἡ **Τριμερὴς Ἐπιτροπὴ** καὶ ἡ **Λέσχη Μπίλντεμπεργκ**. Αὐτὸς ὁ ἴδιος στόχος, ἡ παγκόσμιος δηλαδὴ κυριαρχία, ἀποτελεῖ ὄνειρον τοῦ σιωνισμοῦ. **Οἱ σιωνιστῆς Ἑβραῖοι περιμένουν**

ἀκόμη τὸν μεσσία. Τὸν περιμένουν ὡς ἐκείνον ποὺ θὰ τοὺς ἐξασφαλίσῃ τὴν παγκόσμια πολιτικοοικονομικὴ ἐπικράτησι.

Γιὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν οἱ παραπάνω στόχοι, κρίνουν οἱ σχεδιαστὲς τῆς Νέας Ἐποχῆς, ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ἓνα σύστημα ἀπολύτου ἐλέγχου στὴν παγκόσμιο οἰκονομία, τὸ ἐμπόριο, τὴν διατροφή. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπιδιώκει ἡ πολυσυζητημένη παγκοσμιοποίησι, καὶ ὄχι τὴν μεγιστοποίησι τῆς εὐημερίας, ὅπως διαφημίζουν οἱ προπαγανδιστὲς τῆς.

Γιὰ νὰ γίνῃ ὁ κόσμος ἀπολύτως ἐλεγχόμενος, σχεδιάζεται ἡ κατάργησι τοῦ γνωστοῦ μας χρήματος καὶ ἡ καθιέρωσι τοῦ λεγομένου πλαστικοῦ χρήματος μέσῳ τῶν καρτῶν.

Γιὰ νὰ ἐλεγχθοῦν καὶ κατασταλοῦν αἱ ἀντιδράσεις ποὺ ἀναμένονται, προωθείται ἓνα καθεστὼς παγκοσμίου ἀτυνομικοῦ ἐλέγχου μέσῳ τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων καὶ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελλώματος. Ἐδῶ ἐντάσσεται καὶ ἡ Συμφωνία Σένγκεν καὶ ὁ νόμος 2472/97 γιὰ τὴν δῆθεν «προστασία τοῦ ἀτόμου ἀπὸ τὴν ἐπεξεργασία δεδομένων προσωπικοῦ χαρακτῆρα». Περιορίζεται, μὲ στόχο τὴν παντελῆ ἐξαφάνισι, ἡ προσωπικὴ ζωὴ καὶ ἐλευθερία. Ἐφιαλτικὰ σενάρια μιᾶς κοινωνίας ἐλεγχόμενων ἀνθρώπων - ῥομπότ, σὰν αὐτὴ ποὺ περιγράφει ὁ Ὁργουελ στὸ γνωστὸ βιβλίον του «1984», ἀποτελοῦν σταθερὴ ἐπιδιώξι τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων. **Τὰ πάντα ὑπὸ τὸν ἐλεγχὸ καὶ τὴν καθοδήγησι τοῦ «Μεγάλου Ἀδελφοῦ».**

Ἡ Τακτικὴ τῆς «Νέας Ἐποχῆς».

1) Ἡ Νέα Ἐποχὴ γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ σὲ πολιτικοοικονομικὸ ἐπίπεδο, χρησιμοποιεῖ κυρίως δύο τρόπους: α) Ἀφ' ἑνὸς δοῖ ὡς ὁδοστρωτήρα ποὺ ἰσοπεδώνει γλώσσες, πολιτισμούς, παραδόσεις, ἔθνικες ἰδιαιτερότητες, προωθώντας τὸν **ἐξαμερικανισμό τῶν ἐθνῶν, μὲ τὴν ἔννοια τῆς υἱοθετήσεως τῶν ὑποπροϊόντων τοῦ «ἀμερικανικοῦ τρόπου ζωῆς».** Προωθεί τὴν ὑποταγὴ τῶν ἐθνῶν, θέτοντας οὐσιαστικὰ τέλος στὴν ἐθνικὴ ἀνεξαρτησία καὶ λαϊκὴ κυριαρχία. Ἦδη τὰ ἐθνικὰ κέντρα ἐξουσίας δὲν ἐλέγχουν πλήρως τὴν οἰκονομικὴ πολιτικὴ. Εἶναι ὑποχρεωμένα νὰ προσαρμοζοῦνται στὶς ἐπιταγὰς ἄλλων διεθνῶν κέντρων.

Στὸ πολιτικὸ ἐπίπεδο **ὑπονομεύονται πολλοὶ ἀπὸ τοὺς δημοκρατικούς θεσμούς** καὶ ἐξασθενεῖ ἡ ἰσχὺς, τὸ κῆρος καὶ ἡ ἀποτελεσματικότητά τους.

β) Ἀφ' ἑτέρου, ἡ Νέα Ἐποχὴ **καλλιεργεῖ καὶ ὀξύνει τὶς ἐθνικὰς ἀντιπαραθέσεις. (Διαίρει καὶ βασιλεύει).** Τὰ δικαιώματα τῶν πραγματικῶν ἢ, συνηθέστερα, κατασκευασμένων «μειονοτήτων» (ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν), εἶναι ὁ μοχλὸς γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς παλαιᾶς καὶ τὴν ἐγκαθίδρουσι τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων. Δόγμα τοῦ νέου NATO εἶναι ὅτι ἡ ἐθνικὴ κυριαρχία μπορεῖ νὰ παραβιάζεται (ἀπὸ τὸ NATO) ὅπουδήποτε στὴν γῆ κρίνει αὐτὸ ὅτι παραβιάζονται δικαιώματα μειονοτήτων!

2) Ἡ Νέα Ἐποχὴ γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ σὲ θρησκευτικὸ ἐπίπεδο, γιὰ νὰ ἐγκαθιδρῶσῃ τὴν δαιμονικὴ τῆς πανθησκείας, ὑποστηρίζει ὅτι **τάχα ὅλες αἱ θρησκείες εἶναι τὸ ἴδιο, καὶ ἐπιδιώκει νὰ διαβρώσῃ, νὰ ἀλώσῃ δηλαδὴ ἐκ τῶν ἑνδον, τὸν χώρο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διεθνῶς, ἀφοῦ καὶ αἱ ὑπόλοιπες «Ἐκκλησίες» ἢ θρησκείες, λίγο-πολὺ εἶναι μέσα στὸ παιχνίδι τῆς Νέας Ἐποχῆς, καὶ μάλιστα μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν πάπα, ἐπίδοξο θρησκευτικὸ πλανητάρχη.**

Οἱ νεοεποχίτες καλλιεργώντας τὴν σύγχυσι -πλανῶντες καὶ πλανώμενοι- συνήθως παρουσιάζονται καὶ ὡς χριστιανοί! Συγχρόνως, σταδιακῶς, κατασφυοφαντοῦν τὴν Ἁγία Γραφή.

Στόχος τους δὲν εἶναι νὰ ἀδειάσουν αἱ ἐκκλησίες, ἀλλὰ νὰ γεμίσουν μὲ ἀνθρώπους ποὺ θὰ ἔχουν ἀλλοιωμένο φρόνημα! Παράλληλως, διοχετεύονται μέσῳ τῆς διαφημίσεως τέτοια πρότυπα ποὺ τείνουν νὰ μεταβάλουν τὸν ἄνθρωπο σὲ ἓνα ὄν τοῦ ὁποῦ «ἡ ζωὴ καὶ ἡ κίνησι θὰ περιορίζεται, ὅπως ἐλέγχθη, μεταξὺ δύο συσκευῶν τῆς τηλεοράσεως καὶ τοῦ ψυγείου. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐλέγχεται καὶ κατευθύνεται ὅλος ὁ κόσμος!» («Χριστιανικὴ Σπίθα», φ. 543, Ἰούλιος 1977).

Συμπεράσματα.

Ἡ λεγομένη Νέα Ἐποχὴ δὲν εἶναι καθόλου νέα. Εἶναι τὸ ἀρχαῖο ἐσφορικὸ ψέμα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ τὴν φύσιν τοῦ θεοῦ. Εἶναι ἡ παλαιὰ ἐπιδιώξι τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων, τῶν «μυστικῶν ἐταιρειῶν» γιὰ παγκόσμια κυριαρχία. Ἡ Νέα Ἐποχὴ δὲν ἀποτελεῖ πηγαία καὶ ἐνδογενὴ ἀναζήτησι τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν κοινωνιῶν. Σχεδιάζεται καὶ ἐπιβάλλεται ἔξωθεν.

Ἡ στάσι τῶν Χριστιανῶν.

Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ σκοτεινὰ καὶ ἐπικίνδυνα σχέδια, γιὰ ἐπιβολὴ μιᾶς Νέας Τάξεως Πραγμάτων καὶ μιᾶς Παγκοσμιοποιήσεως χωρὶς Χριστὸν καὶ ἐναντίον τοῦ Χριστοῦ, **ἐμεῖς οἱ Χριστιανοὶ ἔχουμε νὰ ἀντιτάξωμε τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ. Στὴν ψευδῆ καὶ ἐσφορικὴν ὑπόσχεσι τῆς αὐτοθεώσεως, ἔχουμε νὰ ἀντιπροτείνωμε τὴν ἀληθινὴ -κατὰ χάριν- θέωσι, στὴν ὁποίαν καλούμεθα ἀπὸ τὸν Κύριόν μας Ἰησοῦν Χριστόν, σὲ κοινωνίαν ἀγάπης μὲ Αὐτὸν καὶ ὑπακοῆς στὸ πανάγιο θέλημά Του.**

Ὅλες αὐτές τὶς κοσμογονικὰς ἀλλαγές, αἱ ὁποῖες μεθοδεύονται καὶ ὄχι τυχαίως γίνονται γύρω μας, πρέπει νὰ τὶς δοῦμε μὲ τὴν «καλὴν ἀνησυχία». Καὶ «νὰ μὴν κοιμώμαστε μὲ τὰ τσαρούχια», τὴν στιγμὴ ποὺ καὶ κοσμικοὶ ἄνθρωποι ἀρχίζουν πλέον νὰ ξυπνοῦν καὶ νὰ συνειδητοποιοῦν τί σημαίνει στὴν πραγματικότητα ἡ παγκοσμιοποίησι. **Ἡ καλὴ ἀνησυχία πρέπει νὰ ἐκφράζεται ὡς πνευματικὴ ἐπαγρύπνησι, ὡς ἔντασι τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς μετανοίας. Ἀλλὰ καὶ ὡς παρέμβασι, ὅπου καὶ ὅταν χρειασθῇ καὶ μᾶς καλέσῃ ἡ Ἐκκλησία. Ἔτσι θὰ μπορέσωμε νὰ βοηθήσωμε καὶ ὅσους ἀνθρώπους ἀπὸ ἄγνοια παγιδεύτηκαν στὸ μεγάλο ψέμμα τῆς Νέας Ἐποχῆς.**

(Σημείωσις Ε. Τ.) Τὴν ἀληθινὴν καὶ σωτήριον παγκοσμιοποίησιν ἔφευγεν ὁ Χριστὸς, ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ μόνος Σωτὴρ τῶν ἀνθρώπων, ὅστις τὴν κακὴν ὁμόνοιαν τῶν οἰκοδομούντων τὸν πύργον τῆς Βαβέλ πρότερον διέλυσε διὰ τῆς συγχύσεως τῶν γλωσσῶν καὶ κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν εἰς ἐνότητα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐκάλεσε πάντα τὰ ἔθνη. Ταύτην τὴν παγκοσμιοποίησιν δεχόμεθα, διότι εἶναι τοῦ Χριστοῦ, πάσαν δὲ ἄλλην βδελυσσομένην καὶ ἀπορρόπτομεν, διότι εἶναι τοῦ ἐχθροῦ τῶν ἀνθρώπων διαβόλου καὶ τοῦ ὀργάνου αὐτοῦ ἀντιχριστοῦ, ὀδηγοῦσα εἰς κόλασιν αἰώνιον.

ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

Ἀρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Σπύρου

Ἐνῶ «ἡ συμμετοχὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» εἰς τὸ «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» ἐχαρακτηρίσθη ἁρμοδίως ὡς «τερατώδης καὶ καταλυτικὴ τῆς ὀρθοδόξου κανονικῆς τάξεως καὶ Ἱερᾶς Παραδόσεως», ὡς «μίξις ἄμικτος καὶ τέρας ἀλλόκοτον» καὶ ὅτι αὐτὴ «συνιστᾷ τὴν μεγίστην παγίδα τοῦ Ἄντικειμένου ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ πρὸς διάβρωσιν καὶ ἀποσύνθεσιν τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας» (Κ. Μουρατίδου), ἐν τούτοις, αἱ «Κορυφαί» τῆς Ὁρθοδοξίας θεωροῦν τὸν Οἰκουμενισμὸν «ὡς θεάρεστον καὶ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ κίνησιν διὰ τὴν Ἑνωσὴν πάντων τῶν βαπτισθέντων εἰς τὸ Ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ δεχομένων τὴν ὅλην καθολικὴν καὶ σωστικὴν ἀλήθειαν τῆς ἀδιαίρετου Ἐκκλησίας» (περιοδικὸν «Ἐπίσκεψις», ἀρ. 445), παρὰ τὰς γνωματεύσεις κορυφαίων καθηγητῶν, ὅτι «ὁ Οἰκουμενισμὸς δεν εἶναι αἵρεσις καὶ παναίρεσις ὡς συνήθως χαρακτηρίζεται· εἶναι κάτι πολὺ χειρότερον τῆς παναιρέσεως· ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι ὑπέρβασις, ἀμνήστευσις, παραθεώρησις, διὰ τὸ νὰ μὴ εἴπωμεν, νομιμοποιήσις καὶ δικαίωσις τῶν αἱρέσεων. Εἶναι ἡ ἑτεροδοξία παρηλλαγμένη καὶ μεταμορφωμένη, ἥτις ἐπιζητεῖ ἁρμονικῶς τὴν συνυπάρχην μετὰ τῆς καθολικότητος· ὁ Οἰκουμενισμὸς ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι νόσος πρὸς θάνατον» (Ἄνδρῆς Θεοδώρου).

[...] Ἐνεκα ἀκριβῶς τῆς τηρουμένης προδοτικῆς σιγῆς, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀγαστῆς συμφωνίας καὶ ἐνόχου συστοιχίας καὶ ἔνεκα τῆς συνεχιζομένης ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας τῆς Ἑλλαδικῆς Ἱεραρχίας, μετὰ ἐκκλησιαστικῶν ταγῶν καὶ παραγόντων τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἐστὶ «πρακτικὴ» ἀποδοχὴ τῆς αἱρέσεως ταύτης, ἐνίσταται διὰ τοῦ κανονικοῦ μέτρου τῆς ἀποτελιχέσεώς μου ἐξ αὐτῆς.

Ἐὰν «πρακτικῶς» ἡ ἀποδοχὴ τῆς αἱρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἐκ μέρους τῆς Ἑλλαδικῆς Ἱεραρχίας, γίνεται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τῆς συνεχιζομένης ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας, ἡ «θεωρητικὴ ἀποδοχὴ αὐτῆς, μαρτυρεῖται καὶ ἐμπεριέχεται ἀδιαμφισβητήτως εἰς τὸ Διάγγελμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «Πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ» τοῦ 1920. Διὰ τῆς πιστῆς δὲ καὶ ἀδιαμαρτυρήτου ἐφαρμογῆς τούτου, ὑπὸ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἱεραρχίας σήμερον διὰ τῆς ὡς ἄνω κοινωνίας, διακυβεύεται ἀφεύκτως ἡ ὀρθόδοξος ιδιότης αὐτῆς.

Ἴνα ἐκτιμηθῇ δὲ δεόντως ἡ σοβαρότης τοῦ προκειμένου ζητήματος «Πίστewς», ἀνάγκη ὧδε νὰ σημειωθῇ, ὅτι τὸ Διάγγελμα τοῦτου, ὅπερ καὶ «ὁ μέγας χάρις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας» χαρακτηρίζεται, κρίνεται ἀπ' ἐαυτοῦ ὡς κακόδοξον καὶ βλάσφημον διὰ τὴν καθόλου Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐπὶ πλεόν δὲ ψευδὲς καὶ ἀπατηλόν, καθ' ὅτι, τοῦτο ἐπὶ τῆς αἰρετικῆς τῶν Οἰκουμενιστῶν «θεωρίας τῶν κλάδων» πάντοτε βασιζόμενον, ἀποτελεῖ καταφανεστάτην ἄρνησιν «τῆς καθόλου περὶ Ἐκκλησίας ὀρθοδόξου ἐννοίας ... ὡς ἀναιροῦσαν προσέτι καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ θετικὸν περιεχόμενον τῆς ὑπερφυσικῆς Ἀποκαλύψεως..., καὶ ἀφοῦ... ἡ... ἀλήθεια εἶναι μία, διαφυλαττομένη ἐν τῇ μία Ἐκκλησίᾳ, εἶναι ἀδιανόητος ἐξ ὀρθοδόξου ἐπόψεως ἡ παραδοχὴ πλειόνων «Ἐκκλησιῶν», διεκδικουσῶν τὴν μίαν ἀλήθειαν, ἡ ἡ διαίρεσις τῆς μίας Ἐκκλησίας εἰς πλείονας «κλάδους»... ὡς ἔάν... τὸ ἐν ἀδιαίρετον σῶμα τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, ἦτο δυνατόν νὰ διαιρεθῇ» (Ι. Καμίρη, Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία, 1973).

[...] Τὸ «πρῶτον πρακτικὸν βῆμα» ἐφαρμογῆς τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920, ἦτο ἡ πραγματοποίησις τῆς πρώτης ὑποδείξεως τῆς ἐν λόγῳ Ἐγκυκλίου, δηλαδὴ «ἡ παραδοχὴ ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἑορτασμὸν τῶν μεγάλων ἑορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν», διὰ τῆς ὁποίας ἐγένετο ἡ ἑορτολογικὴ ἔνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν!

Ταῦτα «τὰ σοφὰ κακουργήματα» τοῦ «ἀμφιβόλου κύρους» ἐν Κωνσταντινουπόλει λεγομένου Πανορθοδόξου Συνεδρίου τοῦ 1923, τοῦ προσαρμόσαντος τὸ ἀπ' αἰῶνων ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καθιερωθὲν ἑορτολόγιον, ὡς πρὸς τὰς ἀκινήτους ἑορτάς, ὑπὸ μορφὴν «διορθώσεως», εἰς τὸ παπικὸν ἡμερολόγιον!

Οὕτω διεσπάρθη (καταστροφὴ γνωρίσματος) ἡ ἐνότης τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐν τῇ ὁμοιοχρόνῳ ἐκδηλώσει τῆς θείας Λατρείας, οὐχὶ «μία τάξις», κατὰ τὰ κανονικῶς ἐντελλόμενα, νῦν ἐπιτελουμένη, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἐπιδιωχθέντα ἀπ' ἀρχῆς ὑπὸ τῶν γεννητῶρων τῆς καινοτομίας σκοπὸν.

Ἐν προκειμένῳ, ἐπρόκειτο περὶ ἐξεγερθεῖσις αἱρέσεως κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἔσθωθεν Αὐτῆς, λαμβανούσης μορφὴν καλῆς κατ' ἄνθρωπον ἐκκλησιαστικῆς καινοτομίας, ἐπιβαλλομένης δῆθεν ἐκκλησιαστικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἐπαινετῆς κατὰ κόσμον συγχρονισμένης θρησκευτικῆς προσπαθείας, διὰ τῆς ὁποίας, μετὰ τὴν πρόφασιν μιᾶς ἀκριβεστερας χρονομετρικῆς ἀκριβείας, εἰς τὴν οὐσίαν ἐκ κακοδόξου διαθέσεως ἐνώσεως μετὰ τῶν αἰρετικῶν τῆς δύσεως, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, τῇ συνεργασίᾳ τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, κατέλυνεν αἰωνόβιον τάξιν ἐν τῷ ἱερῷ θεσμῷ τῆς Λατρείας ἐπὶ πανορθοδόξου πεδίου «καὶ μηδενὸς ἐκκλησιαστικοῦ λόγου συνωθῶντος»

Τὸ πραξικόπημα τοῦτο ἐτολμήθη ἐπὶ καταφρονήσει τῶν Συνόδων τοῦ 1583, 1587 καὶ τοῦ 1593, αἱ ὁποῖαι ἐπανειλημμένως «εἶχον ἀφορίσει πάντας ὄσους θὰ ἐδέχοντο τὴν γρηγοριανὴν μεταρρυθμίσιν».

[...] Καὶρός, λοιπὸν, τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημα Κυρίου, ὡς τοῦτο ὀρίζεται διὰ τοῦ ΛΑ' Κανόνος τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τοῦ ΙΕ' τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου, περὶ χωρισμοῦ καὶ διακοπῆς τοῦ μνημοσύνου τοῦ πεπτωκότος Πατριάρχου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ.

Ἐξ Ἐπιστολῆς Ζηλωτῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων
πρὸς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους (2007)

Πανοσιολογιώτατοι, ἐπιθυμοῦμεν ὅπως διὰ τῆς παρουσίας ἐκφράσωμεν καθηκόντως τὴν γνώμην ἡμῶν, ἐπὶ τοῦ ἀπασχολούντος ὅλον τὸ Ἁγιώνυμον Ὄρος θέματος τῆς διώξεως ἐναντίον μιᾶς ἐκ τῶν Κυριάρχων ἐνταῦθα εἰκόσιν Ἱερῶν Μονῶν, τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐσφιγμένου, θέμα σχετιζόμενον ἄμεσα καὶ μετὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Πίστewς. Εἴμεθα, χάριτι Θεοῦ, οἱ συνεχισταὶ τῆς Ὁμολογίας τῶν παλαιῶν Ζηλωτῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων, οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῆς ἀθέσμου εἰσαγωγῆς τοῦ Παπικοῦ ἑορτολογίου εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, διέκοψαν διὰ λόγους Ὁρθοδόξου συνειδήσεως τὴν πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἀκολουθησάντων τὸ νέον Παπικὸν ἑορτολόγιον, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1924 καὶ ἔξῃς.

Οἱ περισσότεροι Ἁγιορεῖται Πατέρες τοῦ καιροῦ ἐκείνου διέκριναν ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἑορτολογίου, ἐκτὸς τοῦ φανεροῦ γεγονότος ὅτι διέσπασε τὴν ἐπὶ 1600 ἔτη ἐνότητα τοῦ συνεορτασμοῦ τῶν Ὁρθοδόξων

Ἐκκλησιῶν, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ Δόγμα, εἶχεν ἐπίσης ὡς μυστικὸν (*μυστικὸν ἀκόμη, καθ' ὅτι δὲν εἶχεν δημοσιευθῆ τότε ἡ αἰρετικὴ ἐγκύκλιος τοῦ 1920*) καὶ ἀπώτερον σκοπὸν τῆς τὸν συννεορτασμὸν μὲ τοὺς αἰρετικούς, διὸ καὶ ἀποτελεῖ τὴν θεμελίωσιν τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ὅπως ἄλλωστε ἀποδεικνύει ἀναντιρῶντα καὶ ἡ πολὺ ἀργότερον δημοσιευθεῖσα γνωστὴ Οἰκουμενιστικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἔτους 1920.

[...] Τὰ τελευταῖα θλιβερὰ γεγονότα, ἥτοι ἡ πρόσκλησις καὶ συμμετοχὴ τοῦ Πάπα εἰς τὴν θρονικὴν ἐορτὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου (2006), ὡς καὶ αἱ ἀνταλλαγὴ ἐπισκέψεων τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ Βατικανὸν καὶ τοὺς ἀμετανοήτους Παπικούς, ἐν συνδυασμῷ μὲ πλῆθος ἄλλων – γνωστῶν τοῖς πᾶσι – ἐκτροπῶν περὶ τὴν Πίστιν, ἔχουν ἀφυπνίσει μὲν δικαίως πολλοὺς ἀγωνιῶντας ἀδελφοὺς καὶ Πατέρας, ἔχουν δὲ δικαίως πληρῶς ἐνώπιον παντὸς ἐχέφρονος τοὺς Ἐσφιγμένους Πατέρας καὶ ἅπαντας τοὺς Ἀγιορεῖτας Ζηλωτάς.

Τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

Ἀκαινοτόμητοι καὶ Ἀποτείχισις

Οἱ εὐσεβεῖς Ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἀπεστράφησαν τὴν αἵρεσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τὴν καινοτομίαν τοῦ Νέου Ἡμερολογίου καὶ ἐκράτησαν μὲ εὐλάβειαν τὸ Πάτριον Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον καλοῦνται Ἀντί-οικουμενισταὶ καὶ Ἀκαινοτόμητοι· αὐτοὶ δὲν ἀκολουθοῦν τοὺς Οἰκουμενιστὰς καὶ Νεοημερολογίτας ποιμένας στὴν καταστροφικὴ τους πορεία καὶ δὲν ἔχουν καμμίαν ἐκκλησιαστικὴν σχέσιν μὲ αὐτούς, δηλαδὴ ἔχουν ἀποτειχισθῆ ἀπὸ τοὺς Νεωτεριστάς.

Μὲ τὴν στάσιν αὐτὴ δὲν προεκάλεσαν Σχίσμα στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ ὑπάκουσαν στοὺς Ἁγίους Πατέρας καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, οἱ ὁποῖοι ἐπαινοῦν καὶ μακαρίζουν ὅσους ἀποτειχίζονται, δηλαδὴ χωρίζονται ἀπὸ καινοτόμους ποιμένας γιὰ λόγους δογματικούς, ὅταν αὐτοὶ κηρύσσουν δημοσίως κακοδοξίες καὶ αἵρέσεις.

Σχίσμα ἔχουμε μόνον στὴν περίπτωσιν ποὺ ἓνα μέρος τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ διακόπτουν σχέσιν καὶ κοινωνία μὲ τοὺς κανονικοὺς Ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας «ἀναιτίως» καὶ «ἀνευλόγως», μὲ τὴν πρόφασιν «ζητημάτων ἰασιμῶν» ἢ παραπτωμάτων τῶν ἀρχιερέων.

Ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπέρριξε ἡ Ἡμερολογιακὴ Καινοτομία τοῦ 1924, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀσήμαντο πρᾶγμα καὶ «ζήτημα ἰασιμῶν», ἐφόσον πολὺ ἐγκυρα ἔχει χαρακτηρισθῆ ὡς «κάτι πολὺ χειρότερον τῆς παναιρέσεως» καὶ ὡς «νόσος πρὸς θάνατον», ὡς «ὄ πλέον ἀπαίσιοις συγρητησμός» καὶ «χειρὸν πάσης αἰρέσεως» καὶ ὡς «ἀνήκουστος προδοσία» (χαρακτηρισμοὶ ὑπὸ τῶν: Ἀνδρέα Θεοδώρου, Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Θεοδωροπούλου, Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς).

Ἐπομένως, ὅσοι ἀκολουθοῦν τὸ Πάτριον Ἐκκλησιαστικὸν Ἡμερολόγιον καὶ εἶναι ἀντί-οικουμενισταὶ, ὄχι μόνον δὲν εἶναι Σχισματικοί, ἀλλὰ συγκροτοῦν τὸ Ἀκαινοτόμητον Πλήρωμα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀποτειχισθῆ ἀπὸ τοὺς Νεωτεριστὰς καὶ ἐνίσταται, δηλαδὴ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν εἰρήνευσιν καὶ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ἀδιαφορῶντας γιὰ τοὺς διωγμοὺς καὶ τὶς συκοφαντίες ἐναντίον τους.

Πρέπει νὰ γίνῃ πληρῶς κατανοητὸν, ὅτι εἶναι τελείως διαφορετικὰ πρᾶγματα τὸ Σχίσμα, ποὺ δὲν συγχωρεῖται οὔτε μὲ αἷμα μαρτυρίου, καὶ ἡ Ἀποτείχισις, ἡ ὁποία εἶναι σωτήριος καὶ ἀξία «τῆς πρεπούσης τιμῆς τοῖς Ὀρθοδόξοις».

Ἱερᾶς Συνόδου Γ.Ο.Χ.

Τοῖς λέγουσι ὅτι ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, ὑπάρχουσα ὡς Ἐκκλησία πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς καὶ καταστάσα σῶμα Χριστοῦ κατὰ τὴν Ἐπιδημίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, κατὰ τὴν Ἁγίαν Πεντηκοστήν, ἐξέλιπεν ἐκ τοῦ κόσμου, ὡς κατατηθεῖσα εἰς πολλοὺς κλάδους, ἕκαστος τῶν ὁποίων κατέχει μέρος τῆς ἀποκαλειφθῆσης Ἀληθείας καὶ χάριν μυστηρίων, καθ' ἃ οἱ καινοφανεῖς οἰκουμενισταὶ διδάσκουσι, δι' ὃ καὶ πρέπει αὕτη νὰ ἐπανιδρυθῆ ἐκ νέου ἐξ' ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, διὰ τῆς συνενώσεως πάντων τῶν κλάδων εἰς ἓνα ἕνδιον δένδρον, ἥτοι διὰ τῆς ἀφομοιώσεως εἰς ἓν ὅλον πασῶν τῶν αἰρέσεων, σχισμάτων μετὰ τῆς ἀληθοῦς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ πασῶν αὐτῶν μετὰ τῶν ἄλλων θρησκευτῶν, πρὸς ἀπαρτισμὸν μιᾶς πανθρησκείας, ἡ ὁποία οὕτω θὰ ἀποτελῆ τὴν «ἐκκλησίαν» τοῦ Ἀντιχριστοῦ, ἀνάθεμα.

Ἐξ ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς

Ἀγιορεῖτων Πατέρων (κοινωνούντων μετὰ τοῦ Πατριάρχου)
πρὸς τοὺς καθηγουμένους καὶ τοὺς ἁγίους ἀντιπροσώπους τῶν εἴκοσι Ἱερῶν Μονῶν
εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἄθω

[...] Ὁργίσθηκε ὁ οὐρανός, καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα οἱ Ἅγιοι Πατέρες μὲ τὸ θέαμα καὶ τὸ ἄκουσμα ὅσων ἔλαβαν χώρα στὸ Φανάρι κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου στίς 30 Νοεμβρίου τρέχοντος ἔτους (2006 – ἐπίσκεψις Πάπα εἰς Πατριαρχεῖον Κωνσταντινουπόλεως).

Προσβάλλαμε ὅλους τοὺς Ἁγίους μάρτυρας καὶ ὁμολογητάς, ποὺ ἀγωνίσθησαν μέχρι αἵματος ἐναντίον τῶν αἰρέσεων, γιὰ τὴν παρουσιάσαμε ὡς ἀνωφελεῖς καὶ περιττοὺς τοὺς ἀγῶνες, τὰ μαρτύρια καὶ τὴν ὁμολογία τους. Δὲν θὰ λυποῦνται οἱ ἐπὶ Βέκκου μαρτυρήσαντες ὅσοι Ἀγιορεῖται Πατέρες, ποὺ ἀρνήθησαν νὰ ὑποδεχθοῦν καὶ νὰ μνημονεύσουν τὸν Πάπα, βλέποντας ὄχι μόνον νὰ ἀπορρίπτουμε τὸ παράδειγμά τους σιωπῶντας, ἀλλὰ καὶ νὰ κάνουμε τὰ ἀντίθετα; Γιατὶ τότε ἐκεῖνοι καὶ ὅλοι οἱ προηγούμενοι μάρτυρες καὶ ὁμολογηταὶ ὁμολόγησαν καὶ ἐμαρτύρησαν;

[...] Πιστεύουμε ὅτι μετὰ ἀπὸ τὶς τόσες ἐγγραφές καὶ προφορικὰς διαμαρτυρίες καὶ ἐνστάσεις, τὶς ὑπαναχωρήσεις, ὀπισθοχωρήσεις καὶ συμβιβασμούς, τὸ μόνο ποὺ θὰ εὐφράνη τοὺς Ὀρθοδόξους καὶ θὰ κατασχύνῃ τοὺς κακοδόξους, εἶναι ἡ διακοπὴ τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν ἁπάντα συμφορούντων ἢ σιωπῶντων Ἐπισκόπων. Συγγεντρῶστε, ἅγιοι Πατέρες, τοὺς μοναχοὺς τῶν κοινοβίων, τῶν Σκητῶν καὶ τῶν Κελλίων σὲ παμμοναστικὴ ἀγωνιστικὴ σὺνάξι, εἴτε ἐντὸς εἴτε ἐκτὸς Ἁγίου Ὁρους, καὶ καθαιρέστε τοὺς πύργους τῶν αἰρέσεων τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ἀναλάβετε τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς Πίστεως. Ἐμεῖς, ἂν σεῖς ἀπρακτῆσετε, θὰ προτιμήσωμε νὰ πράξωμε τὰ θεάρεστα καὶ ὄχι τὰ εὐάρεστα. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φωτίξῃ ὅλους, καὶ ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος νὰ σκέπῃ καὶ νὰ εὐλογῇ τὸ Περιβολὶ τῆς νὰ

προστατεύουν την Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀπὸ Θεοτοκομάχους καὶ ἁγιομάχους αἰρετικούς, ὡς καὶ ἀπὸ δειλοῦς ποιμένες, ποὺ ἀφήνουν τὴν ποιμνὴν ἀπροστάτευτον στὶς ἐπιθέσεις τῶν λύκων.

Ὑπὸ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν κοινωνούντων μετὰ τῶν ἐξ' ὀρθοδόξων οἰκουμενιστῶν

Ὑπόμνημα περὶ Οἰκουμενισμοῦ

Ὁ διαθρησκειακὸς Οἰκουμενισμὸς καλπάζει. Δὲν μένει εἰς τὰ ὄρια ἐνὸς φιλοσοφικοῦ ἢ κοινωνικοῦ διαλόγου. Προχωρεῖ εἰς θεολογικὸν ἐπίπεδον, καὶ προσπαθεῖ νὰ εὔρη κοινὰ σημεῖα πίστεως μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων. Δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὰς βασικὰς διαφορὰς. Διακηρύσσει ὅτι καὶ εἰς τὰς λοιπὰς θρησκείας καὶ μάλιστα τὰς μονοθεϊστικὰς, ὑπάρχει σωτηρία. Οὕτως ἀνατρέπει τὴν θεμελιώδη χριστιανικὴ πίστιν, ὅτι «οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἢ σωτηρία»... **Ὁ διαθρησκειακὸς συγκρητισμὸς σχετικοποιεῖ τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν.** Προχωρεῖ ἀκόμη οὗτος καὶ εἰς τὸ λατρευτικὸν ἐπίπεδον. Ὁρθόδοξοι Ἱεράρχαι ἢ καὶ Πρωθιεράρχαι συμμετέχουν εἰς πανθρησκειακὰς ἐκδηλώσεις ὡς τῆς Ἀσσιζης ἢ εἰς κοινὰς συμπροσευχὰς καὶ δοξολογίας μεθ' ἑτεροδόξων καὶ ἑτεροθρησκῶν, καὶ δὴ Ἰουδαίων καὶ Μουσουλμάνων. Διερωτᾶται τις, ποῖον Θεὸν δοξολογοῦν;... **Οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι ἐκήρυττον εἰς τὰς Συναγωγὰς, ἀλλὰ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον Ἐσταυρωμένον, διὸ καὶ ἠκολούθουν διωγμοί, φυλακίσεις, βασανιστήρια καὶ θάνατοι...**»

Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μεταλληνοῦ

Ἡ ἐλευθερία μας περιορίζεται ἐπικίνδυνα καὶ ἐντελλόμεθα νὰ ἐνεργοῦμε καὶ πορευόμεθα «τοῖς κείνων ὀήμασι πειθόμενοι» καὶ μὲ βᾶσι τὴν χαραγμένη ἀπὸ δεκαετίες τώρα «γραμμὴ». Διαφορετικά, δὲν θὰ ἔχουμε «εὐρωπαϊκὸ πρόσωπο» καὶ δὲν θὰ χωράμε ὡς ἐλεύθεροι συνεταιροὶ μέσα στὴν Εὐρώπη. Εἶναι ἐτοιμὴ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ μας Ἡγεσία νὰ ἀντισταθῇ, προτιμώντας τὸν «ὀνειδισμὸν τοῦ Χριστοῦ, τῶν ἐν Εὐρώπῃ θησαυρῶν» (παράβ. Ἑβρ. 11, 26), ὅταν πρόκειται, μάλιστα, καὶ γιὰ πραγματικούς θησαυροὺς εὐρωπαϊκῶν κονδυλίων; **Εἶναι πρόθυμη καὶ ἐτοιμὴ ἡ Ἐκκλησία μας, ἂν χρειασθῇ, νὰ προκρίνῃ τίς κατακόμβες; Εὐχομαι νὰ εἶναι!** Ἄν καὶ θὰ τὸ δείξῃ γρήγορα. Ἄν ὅμως δὲν εἶναι, τότε σημαίνει ὅτι ἀποκόπτεται ἀπὸ τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα, ποὺ μένει πιστὸ στὴν παράδοσι τῶν Ἁγίων του, καὶ τὸ προδίδει. **Συνηθίσαμε νὰ μιλοῦμε γιὰ τὴν ὑπακοὴν ὡς ὑψίστη ἀρετὴ τοῦ ἀσκουμένου ὀρθοδόξου. Καὶ εἶναι αὐτὸ πράγματι παγία πράξι τῶν Ἁγίων μας.** Ἄν ὅμως πάντα ἡ «ὑπακοή» ἴσχυε «ἐν οἷς ἐντολὴ Θεοῦ οὐκ ἐμποδίζεται», κατὰ τὸν Μ. Βασίλειο (P.G. 31, 860), τώρα μόνο ἡ ἀνυπακοὴ σὲ ἀντροδόξους ἐντολὰς σφάζει!

(ἀπομαγνητοφωνημένο ἀπόσπασμα ὁμιλίας)

Τὸ τί θὰ γίνῃ... κοιτάξτε, πολλοὶ ἀντιδρῶν, πολλοὶ εἶναι σκεπτικοί, μὴ νομίζετε κοχλάζει ἓνα ἠφαίστειο. Καὶ αὐτὸ ποὺ εἶπατε, Σύνοδοι ὑπάρχουν, ἡ Πρωτοδευτέρα, 15ος κανὼν, μᾶς λέει «ἀποτείχισις». Ἐπειδὴ φθάσαμε σὲ μία τραγικότητα καὶ μεῖς, περιμένουμε τὴν καθάρσει. Ἄν καὶ τώρα (κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Πάπα στὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖο, 2006) τὸ Οἶκ. Πατριαρχεῖο συγκρατήθηκε λίγο καὶ δὲν προχώρησε, ἀπ' ὅ,τι εἶδα, παραπάνω, διότι ὑπάρχουν καὶ ἀποτειχίσεις. **Μπορεῖ νὰ δῆς ἕξαφνα 5000 κληρικούς νὰ παύσουν τὸ μνημόσυνο τοῦ Πατριάρχου καὶ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου [...]** Θά μοῦ πῆτε: ἀπειλῶ; Δὲν ἀπειλῶ κανένα, ἀλλὰ ἐκεῖ πάμε. Κάποια στιγμή θὰ φθάσουμε ἐκεῖ πέρα, ἂν συνεχισθῇ, ὅπως συνεχίζεται. Τί περιμένουμε ἄλλο; Φθάσαμε στὴν ψευδένωσι...

Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση

(ἀπομαγνητοφωνημένο ἀπόσπασμα ὁμιλίας)

Πολλοὶ ἀπὸ ἐμᾶς προβληματιζόμεστε μήπως πρέπει νὰ ἐφαρμόσουμε τὸν 15ο κανόνα τῆς ΑΒ' Συνόδου, καὶ νὰ προχωρήσουμε στὴν «ἀποτείχισις», στὴν διακοπὴ δηλαδὴ τοῦ μνημοσύνου ὅσων θεωροῦν ὡς Ἐκκλησίαν τὸν Παπισμὸν καὶ δὲν ἀποκηρύσσουν τὴν παναίρεσι τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, συμπροσευχόμενοι ἀκόμη καὶ κοινωνοῦντες ἐν τοῖς μυστηρίοις μὲ παπικούς καὶ προτεστάντας. **Αὐτὸ δὲν εἶναι σχίσμα, ἂν τὸ κάνουμε, ὅπως θέλουν νὰ τὸ παρουσιάζουν μερικοὶ ἄθεολόγητοι διαστροφεῖς τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ ἐπαινετὴ πράξι, ποὺ προφυλάσσει ἀπὸ τὸ σχίσμα, τὸ ὁποῖο προκαλοῦν οἱ παπόφρονες καὶ οἱ οἰκουμενισταί...**

Ἀφοῦ εἶναι πράξι ἐπαινετὴ καὶ ὄχι σχίσμα, γιατί νὰ μὴ προχωροῦν οἱ ἀνησυχοῦντες στὴν ἀποτείχισι; Ἡ δικαιολογία ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἀπαραιτήτως ὁμαδικῶς καὶ ὀργανωμένως μᾶλλον δὲν εὐσταθεῖ. Ἐπὶ Βέκκου ἄλλοι ἐμαρτύρησαν καὶ ἄλλοι προσεκύνησαν τοὺς λατινόφρονες. Ἄρα δὲν εἶχον ἀποτειχισθῇ ἅπαντες, καὶ οἱ ἀποτειχισθέντες δὲν ἀνέμενον τοὺς μὴ ἀποτειχισθέντας διὰ νὰ προχωρήσουν ὅλοι μαζὶ στὴν ἀποτείχισι. Ἐὰν τὸ ἔπραττον μᾶλλον δὲν θὰ εἶχαμε τοὺς ἀγίους μάρτυρας. Ἐξάλλου, εἰς τὸν χώρον τῶν ἀνησυχοῦντων κοινωνούντων μετὰ τῶν οἰκουμενιστῶν ὑπάρχουν ἐμφανεῖς διαφοροποιήσεις καὶ διαφωνίες. Ἄλλοι κατηγοροῦν τοὺς παλαιοημερολογίτας, ἄλλοι τοὺς ἐπαινοῦν ἢ τοῦλάχιστον διάκεινται θετικῶς πρὸς αὐτούς. Ἄλλοι ὁμιλοῦν περὶ ἀποτειχίσεως, καὶ ἄλλοι, ἀντιθέτως, ἀπορρίπτουν μετὰ βδελυγμίας τέτοιο ἐνδεχόμενο, πειθόμενοι σὲ φωνὰς ὅπως «ἄχρι καιροῦ» ἢ «ἀγῶνας ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας». Σημειωθῆτω δὲ ὅτι τὸ «ἄχρι καιροῦ» δὲν σημαίνει «οὐδέποτε». Περὶ τοῦ «ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας», ἐπισημαίνεται ὠραιοτάτα ὅτι ἡ ἀποτείχισις δὲν εἶναι σχίσμα, ἄρα ὁ ἀποτειχισζόμενος δὲν εὐρίσκεται «ἐκτὸς Ἐκκλησίας». Ὅσοι, λοιπὸν, προχωρήσουν σὲ ἀποτείχισι, ἂς μὴ ἀναμένουν ὁπωσδήποτε ἐνότητα καὶ ὁμόνοια μεταξὺ τῶν. Τότε μάλιστα θὰ κατανοηθῇ πόσον δύσκολον ἦτο νὰ διατηρηθῇ ἡ ἐνότης μεταξὺ τῶν ἤδη ἀποτειχισθέντων «παλαιοημερολογιτῶν». Ζοῦμε, ἐξάλλου, εἰς τὰ «ἐσχάτα τῶν ἐσχάτων» (κατὰ τὸν ἀείμνηστο π. Ἀθανάσιο Μυτιληναῖο), ὅπου εψύγη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν καὶ ἐξέλιπαν ἡ ταπεινώσις καὶ ἡ προσευχὴ μετὰ πόνου καὶ δακρῶν.

Παναγιώτου Σημάτη, καθηγητοῦ μ. ἐ.

Τὸν τελευταῖο καιρὸ συζητεῖται (εἰς τοὺς κόλλους τῶν ἀνησυχούντων νεοημερολογιτῶν) ἔντονα τὸ ἐνδεχόμενο αὐτό: δηλαδή, διακοπὴ τῆς μνημόνευσης Ἐπισκόπων καὶ τῆς ἀποτειχίσεως ἀπὸ αὐτοῦς.

Ἦδη κάποιοι ἱερωμένοι καὶ πιστοί, σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος, ἔκαναν τὴν ἀρχή, διακόπτοντες τὴν μνημόνευση Πατριάρχου καὶ Ἐπισκόπων καὶ καταγγέλοντας τὴν Οἰκουμενιστικὴ δράση καὶ συμπεριφορὰ τους, ποὺ καλύπτεται κάτω ἀπὸ τὸν ὑπολότερο στὴν ἱστορία θρησκευτικὸ συγκρητισμὸ. Αὐτὸς ὁ Οἰκουμενισμὸς ἀντιστρατεύεται καὶ ἐξουδετερώνει τὴν Οἰκουμενικότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁδηγεῖ στὴν ἐξομοίωση τῆς Ὁρθοδοξίας μας μὲ τὶς ἀλλόκοτες κακοδοξίες τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ.

Ἐσχάτως - 2010 - ο κ. Παναγιώτης ἀπειχεῖσθαι. Τοῦ εὐχόμεθα καλοὺς ἀγῶνες, ἐν ταπεινώσει καὶ μακρᾶν ἀπὸ ἔριδες καὶ ἀπὸ κατηγορίες, μάλιστα ἐναντίον τῶν ἤδη ἀποτειχισθέντων καὶ ἐπὶ δεκαετίες κατατρεγμένων καὶ διωκομένων «Παλαιοημερολογιτῶν». Οἱ κατηγορίες δὲν ὠφελοῦν. Ἄς σκύψωμε τὴν κεφαλὴ, ἄς σιωπήσωμε, ἄς προσευχηθοῦμε καὶ θὰ εἶναι εὐκολωτέρα ἢ κατὰ Θεὸν προσέγγισι τῶν ἀποτειχισθέντων ἀγωνιζομένων χριστιανῶν πρὸς δόξαν Θεοῦ.

Μελενικιώτου (βλ. «Ὁρθόδοξον Τύπον», 25 Σεπτ. 2009)

Οἱ ἀπόψεις δίστανται μεταξὺ ἀφ' ἑνὸς ὅσων ὑποστηρίζουν τὴν ἀπόλυτη ἰσχύ τοῦ ἱεροῦ κανόνος (15 τῆς ΑΒ' Συνόδου), ὅτι δηλαδή εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ διακόψωμε τὴν μυστηριακὴ κοινωνία μὲ τὸν Ἐπίσκοπό μας, ἂν προωθεῖ αἵρεσι, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅσων ὑποστηρίζουν τὴν δυναμικὴ ἰσχύ τοῦ Κανόνος, ὅτι δηλαδή ἐπιτρέπεται μὲν, εἶναι δυνατὴ, αὐτὴ ἡ διακοπὴ κοινωνίας, χωρὶς ὅμως νὰ ἐπιβάλλεται (συγχωρέστε μας, ἀλλὰ ποῖος ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ἀγίους, ἐρμηνευτὲς καὶ κανονολόγους διενόηθη νὰ διατυπώσῃ ὅτι ἕνας τέτοιος κανὼν, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ τὴν διαφύλαξιν τῆς Πίστεώς μας, εἶναι δυναμικὸς ὡς πρὸς τὴν εφαρμογὴν του;). Δὲν θὰ εἰσέλθουμε ἀκόμη στὸ θέμα αὐτό. Πάντως, ἀκόμη καὶ στὴ δευτέρῃ περιπτώσει, ἡ Ἐκκλησία ἐπαινεῖ τὴ διακοπὴ κοινωνίας, δηλαδή τὸν ἕξω-ἐκκλησιασμὸ τοῦ αἰρετιζόντος Ἐπισκόπου ἀπὸ τὸ ὀρθόδοξο ποίμνιό του, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει τί; Ὅτι οἱ αἰρετιζόντες Ἐπίσκοποι καὶ πρὸ Συνοδικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἐπικίνδυνοι, τίθενται ἐκτὸς τῆς Προσκομιδῆς καὶ θείας Λειτουργίας τῶν Ὁρθόδοξων, ἄρα καὶ «οὐσιαστικῶς» ἐκτὸς Ἐκκλησίας.

Ἄς σημειώσωμε ἐδῶ ὅτι εἶναι, ἴσως, ἀκριβέστερο νὰ λέγωμε ὅτι οἱ οἰκουμενισταὶ εἶναι «ἐκτὸς σωτηρίας», δηλαδή ὅτι ἐὰν δὲν μετανοήσουν δὲν σώζονται (λέγωμε «ἴσως», καθ' ὅτι τὸ ἂν εἶναι «ἐκτὸς Ἐκκλησίας» εἶναι ἕνα πολὺ λεπτὸ ἐκκλησιολογικὸ-δογματικὸ ζήτημα, ἀπαιτεῖ ἰδιαιτέρα πατερικὴ γνῶσι καὶ πολὺ ταπεινώσι καὶ ἀγάπη, καὶ δυστυχῶς ἔχει προκαλέσῃ πολλὰς ἔριδες). Εἶναι «ἐνοχοί», καὶ ὡς ἐκ τούτου ἔχομε «δικαίωμα ἅμα καὶ χρέος» νὰ ἀποτειχιζόμεθα ἀπὸ αὐτοὺς, ἀλλὰ εἶναι ἀκόμη «ὑπόδικοι», ἄρα εἶναι «δυνάμει» «ἐκτὸς Ἐκκλησίας». Πρέπει νὰ γίνῃ «συνοδικὴ διάγνωσις» (ὄρα κάτωθι τὸν ιε' τῆς ΑΒ') θὰ τοὺς κρῖνῃ, λοιπόν, τὸ ἀρμόδιον ἐκκλησιαστικὸν ὄργανον, τὸ ὁποῖον ἐν προκειμένῳ, ἕνεκα τῆς κρισιμότητος τοῦ ζητήματος, θὰ εἶναι μία ἐνδεχομένη Οἰκουμενικὴ, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, Σύνοδος. Τότε ἀκριβῶς θὰ κριθῇ ἀρμοδιῶς ποῖος θὰ τεθῇ «ἐκτὸς Ἐκκλησίας» («ἀναθεματισμός»), ποῖος θὰ καθαιρεθῇ, ποῖος θὰ παυθῇ, ποῖος θὰ γίνῃ δεκτὸς μὲ βάπτισμα, μὲ μύρον, μὲ λίβελλον κατὰ τῆς αἰρέσεως ἢ καὶ ἄνευ τιμωρίας. Τότε, δηλαδή, ἡ Ἐκκλησία, ἐν συνόλῳ, θὰ ἀποφασίσῃ πότε θὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἀκρίβειαν καὶ πότε τὴν οἰκονομίαν (ὅπως π.χ. συνέβη εἰς τὴν β' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον - ὄρα ζ' κανόνα), λαμβάνουσα ὑπόψιν τὰς περιστάσεις καὶ τὴν βαθυτέραν προαίρεσιν ἐνδεχομένως ἀκόμη καὶ κάποιων οἰκουμενιστῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν κοινωνούντων μετ' αὐτῶν (ὄρα σχετικῶς καὶ τὴν β' κανονικὴν Ἐπιστολὴν τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου εἰς τὸ Ἱερὸν Πηδάλιον).

Διακοπὴ μνημοσύνου ὑπὸ ἀγίων πατέρων πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως

Κηρύττονται σήμερον αἵρεσεις δημοσίᾳ ὑπὸ χειλέων Πατριαρχῶν, Ἐπισκόπων καὶ ἄλλων, καλουμένων ὀρθόδοξων; Οὐχὶ μόνον κηρύττονται, ἀλλὰ ἀναγνωρίζονται καὶ ἐπιβάλλονται δι' ἐπισήμων ἀποφάσεων τῶν ἀπανταχοῦ ἕξ ὀρθόδοξων Οἰκουμενιστῶν ταγῶν. Τί ἐπιβάλλουν οἱ ἱεροὶ κανόνες τῶν ἀγίων Συνόδων καὶ τί ἔπραττον οἱ ἅγιοι πατέρες εἰς ἀναλόγους περιστάσεις;

Κανὼν ΙΕ' τῆς ΑΒ' Συνόδου: «...Οἱ γὰρ δι' αἵρεσίν τινα παρὰ τῶν ἀγίων Συνόδων ἢ Πατέρων κατεγνωσμένην τῆς πρὸς τὸν πρόεδρον κοινωνίας ἑαυτοὺς διαστέλλοντες, ἐκεῖνον δηλονότι τὴν αἵρεσιν δημοσίᾳ κηρύττοντος καὶ γυμνῇ τῇ κεφαλῇ ἐπ' ἐκκλησιαίς διδάσκοντος, οἱ τοιοῦτοι οὐ μόνον τῇ κανονικῇ ἐπιτιμῆσει οὐχ ὑπόκεινται πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως ἑαυτοὺς τῆς πρὸς τὸν καλούμενον Ἐπίσκοπον κοινωνίας ἀποτειχίζοντες, ἀλλὰ καὶ τῆς πρεπούσης τιμῆς τοῖς ὀρθόδοξοις ἀξιοθῆσονται. Οὐ γὰρ Ἐπισκόπων, ἀλλὰ ψευδεπισκόπων καὶ ψευδοδιδασκάλων κατέγνωσαν, καὶ οὐ σχίσματι τὴν ἑνωσιν τῆς Ἐκκλησίας κατέτεμον, ἀλλὰ σχισμάτων καὶ μερισμῶν τὴν Ἐκκλησίαν ἐσπούδασαν ῥύσασθαι».

Ἐρμηνεία ὑπὸ ἀγίου Νικοδήμου (ὄρα Ἱερὸν Πηδάλιον): «...Ἐάν δὲ οἱ ῥηθέντες πρόεδροι εἶναι αἰρετικοί, καὶ τὴν αἵρεσιν αὐτῶν κηρύττονσι παρῳησίᾳ, καὶ διὰ τοῦτο χωρίζονται οἱ εἰς αὐτοὺς ὑποκείμενοι, καὶ πρὸ τοῦ νὰ γένη ἀκόμη συνοδικὴ κρίσις περὶ τῆς αἰρέσεως ταύτης, οἱ χωριζόμενοι αὐτοί, ὄχι μόνον διὰ τὸν χωρισμὸν δὲν καταδικάζονται, ἀλλὰ καὶ τιμῆς τῆς πρεπούσης, ὡς ὀρθόδοξοι, εἶναι ἄξιοι, ἐπειδὴ, ὄχι σχίσμα ἐπροξένησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὸν χωρισμὸν αὐτόν, ἀλλὰ μᾶλλον ἠλευθέρωσαν τὴν Ἐκκλησίαν ἀπὸ τοῦ σχίσματος καὶ τὴν αἵρεσιν τῶν ψευδεπισκόπων αὐτῶν». (Ὁ δὲ Σέρβος Κανονολόγος Ἐπίσκοπος Μίλας σημειοῖ:

«...τότε οί ύποτασσόμενοι αὐτῷ κέκτηνται δικαίωμα ἅμα καὶ χρέος νὰ ἀποσχοινοσθῶσι πάραυτα - ἀμέσως - ἐκείνων...». Ὅρα καὶ ΛΑ' κανόνα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων.

Α. Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς ἐν Ἀντιοχεῖα Συνόδου (379), ἐστάλη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἐκεῖ ὀρθοδόξων, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος. Ὅταν ἐφθάσεν εἰς τὴν Βασιλεύουσαν, ὁ ἅγιος Γρηγόριος δὲν ἐμνημόνευε τὸν Πατριάρχην Δημόφιλον, καθ' ὅτι ἦτο ἀρειανόφρων. Ὅταν μετὰ ἀπὸ δύο ἔτη συνεκροτήθη ἡ Β' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (381), ἡ ὁποία κατεδίκασε τὸν Ἄρειον καὶ τὰς αἰρέσεις του, ὄχι μόνον δὲν ἐτιμώρησε τὸν ἅγιον Γρηγόριον, ἀλλὰ τὸν ἐξέλεξε καὶ Πρόεδρον τῆς Συνόδου.

Β. Ὅταν τὸ 428 ἐξελέγη Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ αἰρετικός (μονοφυσίτης) Νεστόριος, οἱ Ὁρθόδοξοι κληρικοὶ ἔπαυον ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον νὰ τὸν μνημονεύουν εἰς τὰς ἱεράς ἀκολουθίας, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ λαὸς ἀπεχώρει ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας εἰς τὰς ὁποίας ἐμνημονεύετο τὸ ὄνομά του, κραυγάζων «βασιλέα ἔχομεν, ἐπίσκοπον οὐκ ἔχομεν».

Ὁ τότε πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἅγιος Κύριλλος, εἰς ἐπιστολάς του πρὸς τὸν κλῆρον τῆς Κωνσταντινουπόλεως παρώτρυνεν εἰς ἀγῶνα καὶ διακοπὴν τοῦ μνημοσύνου τοῦ Νεστορίου. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὅλα αὐτὰ ἐγένοντο τρία ἔτη πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία κατεδίκασε τὸν Νεστόριον καὶ ἐδικαίωσε τὴν στᾶσιν τῶν ὀρθοδόξων, οἱ ὁποῖοι εἶχον διακόψει κάθε κοινωνίαν μαζί του.

Γ. Ἑβδομος αἰὼν, Κωνσταντινούπολις. Ἐμφάνις τῆς αἰρέσεως τοῦ Μονοθελητισμοῦ. Ὅλοι οἱ Πατρίρχαι εἶχον δεχθῆ τὴν αἵρεσιν ταύτην. Τὴν ὀρθὴν πίστιν διεφύλαξαν δύο μοναχοί: ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς καὶ ὁ Σωφρόνιος, μετέπειτα Πατριάρχης Ἱεροσολύμων. Ὁ ἅγιος Μάξιμος διέκοψε τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν αἰρετικῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (οὔτε εἶχεν ἐπικοινωνίαν μὲ ἄλλο Πατριαρχεῖον), διὰ τοῦτο καὶ ἐδιώχθη ἀπηνῶς. Τὸν ἀνεθεμάτισαν, τοῦ ἀπέκοψαν τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν ἐξώρισαν εἰς τὸν Καύκασον, εἰς ἡλικίαν 80 ἐτῶν. Ὅλα αὐτὰ δὲ συνέβησαν εἴκοσι ἔτη τοῦλάχιστον πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Στ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (680) (δηλαδὴ δεκαοκτῶ ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου Μαξίμου, 662), ἡ ὁποία ἐδικαίωσε τὸν ἀγῶνα τοῦ ἁγίου Μαξίμου καὶ κατεδίκασε πέντε Πατρίρχας.

Δ. Πρώτη φάσις Εἰκονομαχίας (754-787). Ἡγωνίσθη τότε μετὰ ζήλου ὁ μέγας πατὴρ καὶ διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Οἱ αἰρετικοὶ εἰκονομάχοι τοῦ ἀπέκοψαν τὴν δεξιὰν χεῖρα (ἡ ὁποία ἀποκατεστάθη θαυματουργικῶς), ἡ δὲ Εἰκονομαχικὴ Σύνοδος τοῦ 754 τὸν ἀνεθεμάτισε («Μανσοῦρ τῷ κακωνύμῳ καὶ σαρακηνόφρονι, ἀνάθεμα [...] Τῷ τῆς ἀσεβείας διδασκάλῳ καὶ παρερμηνευτῇ τῆς θείας γραφῆς, ἀνάθεμα», Ε.Π.Ε. 1, 12).

Ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (787), ἡ ὁποία συνεκλήθη 33 ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου (754) τὸν ἐδικαίωσε πανηγυρικῶς, ἐξαπέλυσε δὲ φρικτὰ ἀναθέματα κατὰ τῶν εἰκονομάχων καὶ ὄλων τῶν αἰρετικῶν (ὄρα Συνοδικὸν Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας).

Ε. Δευτέρα φάσις Εἰκονομαχίας (813-843). Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης (759-826), ὁ ἄκαμπτος αὐτὸς μαχητὴς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, διέκοψε τὸ μνημόσυνον Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως τρεῖς φορές (αἱ δύο ἐξ αὐτῶν ἦσαν διὰ ἕνα παράνομον γάμον). Ἐκακοποιήθη δεινῶς ὑπὸ τῶν εἰκονομάχων, καθρέθη, ἀνεθεματίσθη καὶ ἐξωρίσθη. Ὅλα δὲ αὐτὰ μετὰ ἀπὸ δύο εἰκονομαχικὰς Συνόδους, 754 καὶ 815, ἐνῶ ἕνα μέρος τῶν ἀγῶνων τοῦ ἁγίου ἦτο πρὸ τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (787). Ἐκοιμήθη τὸ 826, δηλαδὴ 17 ἔτη πρὸ τῆς ἀνασηλώσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων καὶ τοῦ θριάμβου τῆς Ὁρθοδοξίας (843).

ΣΤ. Σύνοδος τῆς Λυῶν (1274). Ἀπεφασίσθη ἡ ἔνωσις τῆς ψευδοεκκλησίας τοῦ Πάπα μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἄνευ μετανοίας καὶ ἀποπτύσεως τῶν πονηρῶν δογμάτων τοῦ παπισμοῦ. Κλῆρος καὶ λαὸς ἀντέδρασαν ἐντόνως. Ἄγιορεῖται πατέρες ἔστειλαν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγον τὸν Ἀζυμίτην, μνημειώδη ὁμολογιακὴν ἐπιστολὴν καὶ εἰς τὴν συνέχειαν διέκοψαν τὸ μνημόσυνον τοῦ Λατινόφρονος Πατριαρχοῦ Ἰωάννου τοῦ Βέκκου. Τὸ 1280 κατέφθασαν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος Αὐτοκράτωρ καὶ Πατριάρχης μὲ λατινόφρονας καὶ στρατόν, ἀποφασισμένοι νὰ ἐπιβάλουν τὸ μνημόσυνον διὰ τῆς βίας (τότε ὠμίλησεν θαυματουργικῶς ἡ εἰκὼν τῆς Παναγίας τοῦ «Ἀκαθίστου» εἰς τὴν Μονὴν Ζωγράφου, λέγουσα πρὸς ὄσιον γέροντα, «ἐπλησίασαν οἱ ἐχθροὶ ἐμοῦ τε καὶ τοῦ Υἱοῦ μου»). Λαυριῶται καὶ Ξηροποταμηνοὶ συνελειτούργησαν μετὰ τῶν λατινοφρόνων καὶ ἔλαβον τὴν δικαίαν παρὰ τοῦ Θεοῦ τιμωρίαν. Ὅσοι πατέρες ἔμειναν σταθεροὶ ἐμαρτύρησαν, ἄλλοι διὰ πνιγμοῦ, ἄλλοι διὰ πυρὸς, ἄλλοι διὰ ξίφους καὶ ἄλλοι διὰ ἀγχόνης. Ἐορτάζονται δὲ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Ὅσιομάρτυρες (Ἰβηρίται - 13 Μαΐου, Ζωγραφῖται - 22 Σεπτεμβρίου, Βατοπεδινοὶ - 4 Ἰανουαρίου, Καρεῶται - 5 Δεκεμβρίου).

Ὅλα δὲ αὐτὰ συνέβησαν 6 ἔτη μετὰ τὴν ψευδοσύνοδον τῆς Λυῶν καὶ 4 πρὸ τῆς Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως (1284), διὰ τῆς ὁποίας ἀπεκηρύχθη ἡ ψευδένωσις τῆς Λυῶν καὶ καθρέθη ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης Βέκκος.

Ζ. Ἡσυχαστικὴ ἔρις, 14^{ος} αἰὼν. Ὁ παπικὸς μοναχὸς Βαρλαάμ ὁ Καλαβρός, κατέφθασεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὑποδύμενος τὸν ζηλωτὴν Ὁρθόδοξον. Διέδωσε τὰ σαθρὰ δόγματα τοῦ παπισμοῦ, προκαλῶν σύγχυσιν καὶ χλευάζων τοὺς ὀρθοδόξους. Κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς Συνόδου τοῦ 1341 καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Δύσιν. Τὰς αἰρετικὰς ὁμῶς πλάνας του ἠσπᾶσθησαν διάφοροι λόγιοι τοῦ Βυζαντίου (Ἀκίνδυνος, Γρηγοράς), καθὼς καὶ ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Πατριάρχης Ἰωάννης Καλέκας. Ἡ ἀποδοχὴ τῶν παπικῶν πλανῶν ἀπὸ τὸν Πατριάρχην ὠδήγησε τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶν, τὸν στῦλον τῆς Ὁρθοδοξίας, εἰς τὴν διακοπὴν τοῦ μνημοσύνου. Ὡς ἐκ τούτου ἀνεθεματίσθη καὶ ἐνεκλείσθη εἰς τὴν φυλακὴν τῶν ἀνακτόρων ἐπὶ τετραετίαν

περίπου (1343-1347). Αί Ὁρθόδοξοι, ὅμως, Σύνοδοι τῶν ἐτῶν 1341, 1347 καὶ 1351, αἱ ὁποῖα θεωροῦνται (καὶ εὐλόγως) ὑπὸ πολλῶν Οἰκουμενικαί, ἐδικαίωσαν τοὺς ὑπὲρ πίστεως ἀγῶνας τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου. Ἐξέλεγε δὲ καὶ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης.

Τὸ ἐλεεινὸν ἀνάθεμα κατὰ τοῦ προμάχου τῆς Ὁρθοδοξίας, ἁγίου Γρηγορίου, ἔχει ὡς ἀκολούθως: «τὸν Παλαμᾶν καὶ τοὺς ὁμόφρονες αὐτῶ..., **τολμήσαντας ἀκανονίστως καὶ ἀκρίτως ἀποκόψαι τὸ μνημόσυνόν μου**, ἀπὸ τῆς ζωαρχεικῆς καὶ Ἁγίας Τριάδος, δεσμῶ καθυποβάλλομεν, καὶ τῷ ἀναθέματι παραπέμπομεν...» Ἰωάννης, ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης (P. G. 150, 863D, 864A).

Η. Ψευδοσύνοδος Φερόραρας-Φλωρεντίας (1438-1439). Ἀπεφασίσθη ἐκ νέου ἡ ἔνωσις, τύπου Λυών, τῆς ψευδοεκκλησίας τοῦ Πάπα μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὡς γνωστόν, ὁ μόνος μὴ ὑπογράψας τὴν ἔνωσιν ἦτο ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός, Ἐπίσκοπος Ἐφέσου (1392-1444), ὁ ὁποῖος καὶ **διέκοψε τὸ μνημόσυνον τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ δὲν συνελειτουργεῖ πλέον μὲ τοὺς ἐπισκόπους οἱ ὁποῖοι ὑπέγραψαν τὴν ἔνωσιν**. Ἐπὶ πλέον, ἀφῆκε προθανάτιον ὑποθήκην, ὅπως μὴ γίνουν δεκτοὶ ὁ Πατριάρχης καὶ οἱ ὑπογράψαντες τὴν ἔνωσιν ἐπίσκοποι, οὔτε μετὰ θάνατον, οὔτε εἰς τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ, οὔτε εἰς τὸ μνημόσυνόν του, ἀπὸ τιμὴν δῆθεν πρὸς αὐτόν.

Περὶ τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν Λατινοφρόνων ἐπισκόπων, ὁ ἅγιος Μᾶρκος ἐκράυαξε: «Ἐκφεύγειν ἅπασι τρόποις τὴν κοινωνίαν αὐτοῦ (τοῦ πατριάρχου) καὶ μήτε συλλειτουργεῖν αὐτῷ, μήτε μνημονεύειν αὐτοῦ, μήτε ἀρχιερέα τοῦτον, ἀλλὰ λύκον καὶ μισθωτὸν ἠγεῖσθαι» [Πρέπει νὰ ἀποφεύγητε μὲ κάθε τρόπον τὴν κοινωνίαν τοῦ (λατινόφρονος) Πατριάρχου καὶ μήτε νὰ συλλειτουργήτε, μήτε νὰ τὸν μνημονεύητε, μήτε νὰ τὸν θεωρήτε ἀρχιερέα, ἀλλὰ λύκον καὶ μισθωτόν (P.G. 160, 1097)].

Ὅλα δὲ αὐτὰ μετὰ τὴν ψευδοσύνοδον τῆς Φερόραρας-Φλωρεντίας καὶ πρὸ τῆς Ὁρθοδόξου Συνόδου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τοῦ ἔτους 1450, ἡ ὁποία ἐδικαίωσε τοὺς ὑπὲρ ἀληθείας ἀγῶνας τοῦ ἁγίου Μάρκου Ἐφέσου (Μ. Γεδεών, Πατριαρχικοὶ Πίνακες, σελ 467).

Θ. Ὀλίγα ἔτη πρὸ τῆς τελευταίας τοῦ οἰκουμενιστοῦ Πατριάρχου Κων/πόλεως Ἀθηναγόρου (1972), **διέκοψαν τὸ μνημόσυνόν του πολλὰ ἁγιορειτικὰ Μοναὶ καὶ τρεῖς Βορειοελλαδίται Ἐπίσκοποι**, χωρὶς νὰ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ὁ δὲ **μακαριστὸς Σέρβος ἱερομόναχος Ἰουστίνος Πόποβιτς, καθηγητῆς Δογματικῆς, «διέκοψε πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἐπικοινωνίαν» μετὰ τοῦ πατριάρχου Σερβίας Γερμανοῦ (ὄρα «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀρ. 144).**

Ὡς καταδεικνύεται ἐκ τῶν ὡς ἄνω, ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους ἡ διακοπὴ μνημοσύνου τῶν κακοδόξων Πατριαρχῶν καὶ Ἐπισκόπων, καθ' ὅτι εἶναι σύμφωνος γνώμη τῶν ἁγίων Πατέρων (*consensus patrum*), οἱ ὁποῖοι ἐνήργησαν συμφώνως πρὸς τοὺς κανόνας λα' ἀποστολικὸν καὶ ιε' τῆς ΑΒ' Συνόδου.

Τὸ ὡς ἄνω κείμενον ἀποτελεῖ - τροποποιηθέν - μέρος τῆς ἀξιολόγου ἐργασίας τοῦ καθηγητοῦ (μ. ἐ.) κ. Παναγιώτου Ἡλιοπούλου (ἔλαβε γνώσι τῆς τροποποιήσεως).

Εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἱερεῖς, ἱερομόναχους, μοναχοὺς, καθηγητὰς (μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ π. Γεώργιος Μεταλληνός, ὁμότιμος καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς) καὶ λοιποὺς ἀδελφοὺς, πατρίου καὶ νέου ἑορτολογίου, οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τὸν κόπον νὰ μελετήσουν τὸ ὡς ἄνω («**Διακοπὴ μνημοσύνου...**») οὐσιαστικῶς δὲν εἶχαν οὐδεμίαν διαφωνία.

ΠΕΡΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΦΑΚΕΛΛΩΜΑΤΟΣ

Ἐξ ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς (1986) τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἐσφιγμένου

Ἄν οἱ κίνδυνοι τῆς θεσμοθετήσεως τοῦ ἠλεκτρονικοῦ «φακελλώματος» - ἐγκαίρως ἐπισημασμένοι ὑπὸ τοῦ λαοῦ τῶν χωρῶν Γαλλίας, Γερμανίας καὶ Σουηδίας, αἱ ὁποῖα τελικῶς ἠρνήθησαν τὴν κωδικοποίησιν τῆς προσωπικότητος τῶν διὰ τῶν νέων ταυτοτήτων - συνοψίζονται εἰς τὴν ἀπειλὴν ἐνὸς μελλοντικοῦ Δικτάτορος ἔχοντος ἀπεριόριστον δυνατότητα, ἐξουσίαν καὶ ἔλεγχον, πηγάζουσαν ἐκ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ «φακελλώματος» τῶν ὑπηκόων του, διερωτᾶται πᾶς ἐχέφρων πόσον σοβαρῶς πρέπει ἡμεῖς νὰ ἀνησυχῶμεν, βάσει τῶν διεθνῶν ἀβυσσαλέων σχεδίων τῶν Σιωνιστῶν, ὅτι διὰ τῶν ἠλεκτρονικῶν διασυνδέσεων τῶν ἠλεκτρονικῶν ἀρχείων ὅλων τῶν χωρῶν, προετοιμάζεται ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Παγκοσμίου Δικτάτορος Ἀντιχρίστου, μὲ ὅλα τὰ ὀδυνηρὰ ἐπακόλουθα, συμφώνως πρὸς τὰς Θείας Γραφάς, διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ὅποτε **ὀφείλομεν νὰ ἀντιστρατευθῶμεν ἀνυποχωρητῶς καὶ σθεναρῶς εἰς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ ἠλεκτρονικοῦ «φακελλώματος», διότι προοιονίζει τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἐπικράτησιν καὶ δραστηριοποίησιν τοῦ θηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως.**

Ι. Μοναὶ Ἁγίων Μετεώρων

ΕΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΕΙ

Ἡ ἔννοια τοῦ προσώπου στὴν ὀρθόδοξο διδασκαλία καὶ παράδοσι, ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ βασικότερα στοιχεῖα γιὰ τὴν πνευματικότητα καὶ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπο «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» Του, γι' αὐτὸ καὶ τοῦ ἐδώρισε ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀγαθὰ, τὸ ἀγαθὸ τῆς ἐλευθερίας. Τὸ

αυτεξούσιο του ανθρώπου και η ελευθέρα προαίρεσί του στις επιλογές και τις πράξεις του τὸν καθιστᾷ κύριο κριτὴ τῶν ἀποφάσεών του καὶ ὑπεύθυνο τῆς σωτηρίας του.

Ἡ ἴδια αὐτὴ ελευθερία, στὴν κακὴ τῆς χρῆσιν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο εἶναι ποὺ τὸν ὀδηγεῖ στὴν διαστροφή καὶ τὴν παραποιοῦσίν της. Ὁ πνευματικὸς ἐφησυχασμὸς, ἡ ἐκκοσμίκευσι, ἡ χαλάρωσι τῶν ἠθῶν, ἡ ἀμβλυνσι τῆς συνειδήσεως, διαβρώνουν τὴν πνευματικὴ ὑπόστασι τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπιφέρουν τὴν ψυχικὴ του νέκρωσι.

Ὁ καταναλωτισμὸς, οἱ τεχνικὲς εὐκολίες, ἡ αὐτάρχεια ἀπὸ τὴν οικονομικὴ πρόοδο καὶ εὐημερία εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῆς συγχρόνου κοινωνίας. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος καλεῖται νὰ ἐπιλέξῃ τὸν τρόπο τῆς γρήσεως καὶ τῆς οἰκειοποιήσεώς τους. Ἡ ἐπιλογὴ του αὐτὴ εἶναι ποὺ τελικῶς θὰ κρίνῃ τὴν διαφύλαξι τῆς γνησιότητός του ἢ τὴν δέσμευσί του στὶς ἄλλοτριωτικὲς μεθόδους τῶν καιρῶν μας.

Δὲν εἶναι τυχαία ἄλλωστε καὶ ἡ ὀλοένα αὐξανομένη προσπάθεια ἐξασφαλίσεως καὶ διευκολύνσεως τοῦ συστήματος γιὰ τὴν παροχὴ αὐτῶν τῶν ἀγαθῶν. Οἰκονομικὲς συνεργασίες, συσχετισμοί, συνθήκες, ὅλα ἀποβλέπουν τελικῶς στὴν ἐδραίωσι ἑνὸς καθεστῶτος εὐμαρείας καὶ εὐδαιμονίας, χωρὶς πνευματικότητα.

Στὰ πλαίσια αὐτά, ἡ Συνθήκη τοῦ Σένγκεν ὀρίζει τοὺς κανόνες λειτουργίας τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης χωρὶς σύνορα καὶ ἐπιβάλλει μὲ ὀλοκληρωτικὸ καὶ ἀπόλυτο τρόπο μία πανίσχυρο οικονομικὴ αὐτοκρατορία μὲ ὀλέθριες ἐπιπτώσεις.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ «μωσαϊκὸ» ἀνθρώπων, θρησκειῶν, γλωσσῶν καὶ πολιτισμῶν, ποὺ συστεγάζονται στὴν Ἐνωμένη Πανευρώπη, σκληραίνουν οἱ ὅροι αὐτοσυντηρήσεως καὶ αὐτοπροσδιορισμοῦ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν λαῶν.

Θὰ περιέμενε, λοιπόν, κανεὶς μία ἀνάλογο φροντίδα γιὰ τὴν καλλιέργεια ἑνὸς κλίματος ποὺ νὰ εὐνοεῖ τὴν ελευθέρα καὶ ἐνσυνείδητο παρουσία τοῦ κάθε προσώπου στὸ εὐρωπαϊκὸ ὑπερσύνολο. Οἱ προσπάθειες καὶ οἱ ἀντιδράσεις τῶν κυβερνήσεων, θὰ πρέπῃ νὰ συντείνουν στὴν δημιουργία τῶν προϋποθέσεων γιὰ τὴν διασφάλισι τῶν ἰδιαιτεροτήτων καὶ τῶν διαφοροποιήσεων τοῦ κάθε ἀνθρώπου καὶ τοῦ κάθε λαοῦ.

Ἄντὶ γιὰ αὐτὸ, ὅμως, συναντοῦμε μία ὀλοένα αὐξανομένη προσπάθεια ἐξομοίωσης καὶ περιορισμοῦ. Τὰ ἔθνη καθοδηγοῦνται σὲ «ἀναγκαίεις» πολιτικὲς, οἱ λαοὶ ὑποβαθμίζονται σὲ παρατηρητὲς καὶ παραλήπτες τῶν ἀποφάσεων καὶ οἱ ἄνθρωποι συνθλίβονται μέσα σὲ ἕνα καθεστῶς ἰσοπεδώσεως καὶ ὀλοκληρωτισμοῦ.

Ἡ ἔννοια τοῦ προσώπου καταργεῖται καὶ ἀντικαθίσταται ἀπὸ τὸν ἀτομικισμὸ καὶ τὴν ὀμαδοποίησι. Ἡ ἴδια ἢ Συνθήκη τοῦ Σένγκεν προχωρεῖ ἀκόμη περισσότερο στὴν τακτικὴ αὐτή. Γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τῶν ἀποφάσεων, οἱ πολῖτες ἀντιμετωπίζονται ὡς ἀντικείμενα μὲ προκαθορισμένη καὶ ἐλεγχόμενη τὴν ποσότητα καὶ τὴν χρῆσίν τους.

Ἡ ἐφαρμογὴ δὲ τοῦ ἀναλόγου ἠλεκτρονικοῦ συστήματος πληροφοριῶν, καταργεῖ τὸ πρόσωπο μὲ τὴν ἐπιβαλλομένη ἀριθμοποίησίν του. Ὁ ἀνθρώπινος παράγοντας ἐκμηδενίζεται, καθὼς τὸ σύστημα ἀναγνωρίζει μόνον ἀριθμοὺς καὶ στοιχεῖα. Παύουμε, δηλαδή, νὰ εἴμαστε προσωπικότητες μὲ ελευθέρα βούλησι καὶ δράσι καὶ γινόμαστε ἀντικείμενα πληροφοριῶν καὶ ἐκτελεστικὰ ὄργανα ἐντολῶν καὶ ἀπαγορεύσεων.

Μὲ ὅλα αὐτὰ γίνεται φανερό, πόσο ξένη καὶ ἀντίθετος εἶναι ἡ Συνθήκη μὲ τὸ ὀρθόδοξο πνεῦμα καὶ διδασκαλία. Ἡ ὀρθοδοξία ἀναγνωρίζει στὸν ἄνθρωπο τὴν ἀξία καὶ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ προσώπου, ἐνῶ ἡ Συνθήκη τὸν ὑποβιβάζει καὶ τὸν ἀριθμοποιεῖ. Στὸ ὀρθόδοξο βίωμα τὸ θεόδοτο ἀγαθὸ τῆς ελευθερίας καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπο κυρίαρχο τῶν ἀποφάσεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν του, ἐνῶ τὸ ἠλεκτρονικὸ σύστημα τὸν παρακαλοθελεῖ, τὸν ἐνοχοποιεῖ καὶ τὸν ἐξαγωγάζει σὲ προκαθορισμένους ἀντιλήψεις καὶ συμπεριφορές.

Τὸ εὐρωπαϊκὸν σύστημα ἐξουσίας, μὲ τὸ προσωπεῖο τοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τῆς εὐημερίας, ἐπιβάλλει τὴν ἀνθρώπινη νέκρωσι καὶ τὸν ὀλοκληρωτισμὸ. Καὶ οἱ ὀρθόδοξοι Ἑλληνες, ὅλοι οἱ ἐλεύθεροι πολῖτες αὐτῆς τῆς χώρας, ἀντιστέκονται καὶ ἀντιδρῶν, ἀναδεικνύοντας τὸ ἀληθινὸ τους πρόσωπο.

Σημεῖα τῶν καιρῶν

Στὶς ἡμέρες μας, περισσότερο ἴσως ἀπὸ κάθε ἄλλη ἐποχὴ, ἐπαληθεύονται τὰ σημεῖα τῆς Ἀποκαλύψεως, ποὺ χαρακτηρίζουν τὰ ἔσχατα τῆς Ἱστορίας. Τὸ Βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως εἶναι τὸ τελευταῖον βιβλίον τῆς Καινῆς Διαθήκης. Γράφτηκε στὸ νησί τῆς Πάτμου ἀπὸ τὸν Εὐαγγελιστὴ Ἰωάννη πρὶν ἀπὸ 1900 χρόνια.

Τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ του εἶναι:

-Ὁ προφητικὸς λόγος.

-Ὁ συμβολικὸς χαρακτήρας.

-Ὁ ἀποκαλυπτικὸς τρόπος μὲ τὸν ὀποῖο γίνονται γνωστὰ αὐτὰ τὰ ὀποῖα θὰ συμβοῦν.

Ἡ κεντρικὴ ἰδέα τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ. Κύριο θέμα του εἶναι ὁ ἀγῶνας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ τελικὴ νίκη Της κατὰ τῶν ἀντιθέων δυνάμεων, τῶν δυνάμεων δηλαδή τοῦ Ἀντιχρίστου. Σκοπὸς τοῦ βιβλίου εἶναι ἡ προπαρασκευὴ τῶν πιστῶν ἐν ὄψει τῶν θλίψεων, ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν καὶ ἡ παρηγορία τους γιὰ τὴν θετικὴ ἔκβασι τοῦ ἀγῶνος.

Τὸ κείμενον τῆς Ἀποκαλύψεως, μιλῶντας γιὰ τὰ ἔσχατα τῆς ἱστορίας, περιγράφει τὴν ἔλευσι καὶ τὴν δράσι τῶν δύο «θηρίων», δηλ. τοῦ Ψευδοπροφήτου καὶ τοῦ Ἀντιχρίστου. Καὶ τὰ δύο θὰ εἶναι ὑπαρκτὰ πρόσωπα μὲ συγκεκριμένον ὄλο μέσα στὴν ἱστορία. Ὁ Ἀντίχριστος θὰ ἀσκῆσῃ πραγματικὴ ἐξουσία ἐπιβάλλοντας τὴν παγκόσμιο κυριαρχία του. Ὁ Ψευδοπροφήτης, ὁ ὀποῖος θὰ προηγηθῇ, θὰ ἐδραίωσῃ ἕνα κλίμα συγχύσεως, πλάνης, χαλαρώσεως τῶν ἠθῶν καὶ ἀποπροσανατολισμοῦ τῶν πιστῶν ἀπὸ τὶς πνευματικὲς ἀξίες. Μὲ τὴν ἀπειλὴ δὲ οικονομικοῦ ἀποκλεισμοῦ θὰ ἐπιβάλλῃ τὸ χάραγμα, μὲ τὸν ἀριθμὸν 666, σὲ ὅσους θὰ ἀποδεχθοῦν νὰ προσκυνήσουν τὸν Ἀντίχριστο.

Βλέπουμε, λοιπόν, πῶς τὸ βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως μᾶς προειδοποιεῖ σαφῶς γιὰ τὸ πνεῦμα ἀλλοιώσεως καὶ διαβρώσεως, ποὺ θὰ προηγηθῇ τῆς κυριαρχίας τοῦ Ἀντιχρίστου.

Οἱ «ἀντίθετες δυνάμεις» ἔργον τους ἔχουν, μὲ τὴν ἐκκοσμίκευσι καὶ τὴν ὑποδούλωσι τῶν πιστῶν στὴν εὐδαιμονία τῶν ὕλικῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν τεχνικῶν ἀνέσεων, νὰ τοὺς ὀδηγήσουν μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἐκκλησία Του, ἐξαρτημένους ὄλο καὶ περισσότερο ἀπὸ τὸ δαιμονικὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου.

Ἄλλωστε, ἡ σύγχρονος κοινωνία μας, μὲ τὴν πληθῶρα τῶν αἰρέσεων, τοῦ ἀποκριτισμοῦ, τῆς μαγείας, τῆς σατανολατρίας, παραχωρεῖ ὄλο καὶ περισσότερο ἔδαφος στὸν διάβολο.

Μέσα σὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα καταρρεύσεως καὶ σήψεως, ἀκούγεται καὶ πάλι ἡ φωνὴ τοῦ οὐρανοῦ: «ἔξελθε ἐξ αὐτῆς ὁ λαὸς μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἵνα ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς μὴ λάβητε» (Ἀποκ. 18,4). Ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, λοιπόν, μᾶς καλεῖ σὲ ἀντίστασι. Μᾶς καλεῖ νὰ ἀρνηθοῦμε νὰ «συγκοινωνήσουμε» μὲ τὸ δαιμονικὸ πνεῦμα τῆς «νοητῆς Βαβυλώνας», τῆς συγχρόνου δηλαδή ἀποστασίας.

Ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ εἶναι σαφής. Τὸ ἴδιον σαφὴ εἶναι καὶ τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν. Οἱ σύγχρονοι πιστοὶ ἔχουμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε μίαν συγκεκριμένη πρόκλησι καὶ ἀπειλή: τὴν ἀναγραφὴ στὴν ἴδια τὴν ταυτότητα μας, τοῦ ἀριθμοῦ 666, τοῦ δυσωνύμου ἀριθμοῦ τοῦ Ἀντιχρίστου· στὸ σημεῖο αὐτό, δὲν ὑπάρχει χώρος γιὰ ὑπεκφυγὲς καὶ ἀναδιπλώσεις. Ἡ εἴμαστε μὲ τὸν Χριστὸ ἢ μὲ τὸν Ἀντίχριστο. Καὶ ἡ ἐπιλογή μας αὐτὴ δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶναι «ἐσωτερικὴ», ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀπόλυτος καὶ ξεκάθαρος.

Στὰ θέματα τῆς πίστεως, καὶ μάλιστα σὲ αὐτὰ ποὺ σχετίζονται ἄμεσα μὲ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς μας, δὲν ὑπάρχουν «μέσες λύσεις». Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, μιλώντας γιὰ τοὺς «γλιαρούς», ἀναφέρει: «μέλλω σὲ ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου».

Ἡ λήψι τῆς ταυτότητας μὲ τὸν ἀριθμὸ 666 σημαίνει πολιτογράφισί μας στὸ στρατόπεδο τοῦ Σατανᾶ. Καὶ ἡ προσχώρησι στὸν Σατανᾶ εἶναι ἓνας δρόμος χωρὶς ἐπιστροφὴ. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ θὰ πρέπει νὰ εἶναι κατηγορηματικὴ ἡ ἄρνησί μας νὰ παραλάβουμε τίς νέες ταυτότητες, ὅποιες συνέπειες καὶ ἂν θὰ πρέπει νὰ ὑποστοῦμε.

Ἡ ἄρνησί μας γιὰ ὑποταγὴ στὸ κεντρικὸ οἰκονομικὸ σύστημα ἐξουσίας ποὺ δημιουργεῖται θὰ ἔχει ὡς συνέπεια τὸν οἰκονομικὸ μας ἀποκλεισμό, σύμφωνα μὲ τὰ λεγόμενα τῆς ἰδίας τῆς Ἀποκαλύψεως.

Στὶς θλίψεις καὶ στὶς δοκιμασίες, ποὺ θὰ ἀκολουθήσουν τὴν ἄρνησι προσχωρήσεως στὸ στρατόπεδο τοῦ Ἀντιχρίστου, ὁ Κύριος θὰ μᾶς παρηγορήσῃ μὲ τὴν πλουσία Χάρι καὶ Εὐλογία Του. Ὅπως καὶ σὲ ὄλους τοὺς μάρτυρες καὶ ὁμολογητὰς, ἡ διαρκὴς παρουσία τοῦ Θεοῦ θὰ στηρίξῃ τοὺς κόπους καὶ τοὺς ἀγῶνες τῶν πιστῶν Του χαρίζοντας τοὺς τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν προσοχία τῆς αἰωνίας βασιλείας Του.

Ἡ Συνθήκη τοῦ Σένγκεν μὲ τὸν ἄκρατο προστατευτισμὸ ποὺ ἐπιβάλλει μετατρέπει τὴν Εὐρώπη σὲ ἓνα ἀστυνομικὸ κράτος ἐστηριγμένον στὸν ἔλεγχο καὶ τὴν καχυποψία, χαρακτηρίζοντας καὶ ἐνοχοποιώντας τοὺς πολίτες τῆς καὶ τίς προθέσεις τοὺς.

-Τὸ ἠλεκτρονικὸ σύστημα πληροφοριῶν Σένγκεν καθιστᾷ ἓνα πανίσχυρο κέντρο παροχῆς καὶ ἐπεξεργασίας πληροφοριῶν, ἱκανὸ νὰ ἐπιβάλλῃ καθεστῶς «ἠλεκτρονικῆς δικτατορίας» καὶ σκληροῦ ὀλοκληρωτισμοῦ.

-Ἡ δυνατότητα συλλογῆς καὶ ἐπεξεργασίας πληροφοριῶν, σὲ πανευρωπαϊκὴ κλίμακα, αὐτὸ τὸ γιγαντιαῖο δηλαδὴ ἠλεκτρονικὸ φακέλλωμα, ἐκμηδενίζει τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα, ὑποβιβάζοντας τὸν πολίτη σὲ ἄπλὸ ἀντικείμενον πληροφοριῶν, ἔρμαιο στὶς ἐκτιμήσεις καὶ τίς θελήσεις αὐτῶν ποὺ θὰ τίς συλλέγουν.

- Ἡ σύνδεσι τῆς Συνθήκης μὲ τὴν ἔκδοσι τῶν νέων ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων ἐπιτείνει ἀκόμη πιὸ ἔντονα τὸν κίνδυνον ἐνὸς κεντρικοῦ καθολικοῦ ἐλέγχου καὶ κυριαρχίας. Ὁ κάθε πολίτης θὰ φέρῃ τὰ ἀποδεικτικὰ τῶν πεποιθήσεων τῶν ἐνεργειῶν του, καθὼς στὴν νέα ταυτότητα θὰ εἶναι καταγεγραμμένες οἱ πληροφορίες ποὺ τὸ ἀναφέρουν.

- Ἡ ἀναγραφὴ στὶς νέες ταυτότητες τοῦ ἀριθμοῦ 666, τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ «θηρίου» τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀποδεικνύει ἀκριβῶς τὴν σύνδεσι αὐτοῦ τοῦ συστήματος ἐλέγχου μὲ τὴν ἐπιχειρημένη παγκόσμιον κυριαρχία τοῦ Ἀντιχρίστου.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτούς, ὡς ὀρθόδοξοι χριστιανοί, ὡς ἐλεύθεροι πολίτες αὐτῆς τῆς χώρας, δηλώνουμε κατηγορηματικῶς τὴν ἀντίθεσί μας στὴν κύρωσι ἀπὸ τὴν χώρα μας τῆς Συνθήκης τοῦ Σένγκεν καὶ τὴν ἔκδοσι ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων καὶ ζητοῦμε:

Τὴν ἄμεση ἀνάκλησι τῆς κυρώσεως τῆς Συνθήκης ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Κοινοβούλιο.

Τὴν ἄμεση ἀνάκλησι τοῦ νόμου 2472/1997 γιὰ τὴν δῆθεν «προστασία τοῦ πολίτη ἀπὸ τὴν ἐπεξεργασία δεδομένων προσωπικοῦ χαρακτῆρα».

Τὴν ματαίωσι τῆς ἐκδόσεως ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων καὶ μάλιστα μὲ ἀριθμὸ 666.

Τὴν διατήρησι τῶν παλαιῶν ταυτοτήτων.

Τὴν σωστὴ καὶ πλήρη ἐνημέρωσι τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τὰ θέματα αὐτὰ.

Τὴν διενέργεια δημοψηφίσματος, ὥστε νὰ ἀποφανθῇ ὁ ἴδιος ὁ ἑλληνικὸς λαὸς γιὰ ἓνα τόσο ζωτικὸ θέμα.

Θὰ θέλαμε νὰ καταστήσουμε σαφές, πὼς ἂν ἡ κυβέρνησι, παρὰ τίς ἔντονες ἀντιδράσεις τοῦ λαοῦ, προχωρῇ στὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεών της, θὰ μᾶς βρῇ ἀντιθέτους, ὡς ἀντιρροσίες συνειδήσεως.

Ἀρνούμαστε κατηγορηματικῶς τὴν παραλαβὴ τῶν νέων ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων, εἴτε αὐτὲς περιέχουν τὸν ἀριθμὸ 666, εἴτε ὅποιονδήποτε ἄλλον, ποὺ θὰ ἐξυπηρετῇ τὰ ἴδια ἀνελεύθερα σχέδια τῆς Συνθήκης Σένγκεν.

Ἡ χρῆσι τοῦ ἀριθμοῦ 666 στὶς νέες ἠλεκτρονικὲς ταυτότητες ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖο βῆμα πρὶν τὸ χάραγμα στὸ χέρι ἢ τὸ μέτωπο. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ παραλαβὴ τους ἀπὸ τοὺς χριστιανούς σημαίνει ἄρνησι τοῦ Χριστοῦ. Πολιτογράφισι στὴν παρατάξι τοῦ Σατανᾶ καὶ πνευματικὸ θάνατο.

Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν χρῆσι ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ἀριθμοῦ πέραν τοῦ 666 (π.χ. 444, 858) ἀρνούμαστε τὴν παραλαβὴ τους, γιὰτὶ αὐτὲς καθ' αὐτὲς οἱ νέες ταυτότητες μᾶς εἰσάγουν σὲ ἓνα καθεστῶς ἀνελεύθερο, ἀπάνθρωπο, αὐταρχικὸ, ἀντιδημοκρατικὸ καὶ ὀλοκληρωτικὸ. Μᾶς δεσμεύουν σὲ ἓνα πανίσχυρο οἰκονομικὸ σύστημα ἐξουσίας καὶ ἐλέγχου καὶ μᾶς ὀδηγοῦν πολιτικὰ καὶ πνευματικὰ αἰχμαλώτους στὰ δεσμὰ μᾶς ἠλεκτρονικῆς δικτατορίας. Ἀλλοτριώνουν τὸ ἐθνικὸ, πολιτισμικὸ καὶ πολιτικὸ μας οἰκοδόμημα, μὲ τὴν εἰσαγωγὴ ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν ξένων πρὸς τὴν μακραίωνη παράδοσί μας, διαβρώνοντας τὴν ἑλληνορθόδοξη ὑπόστασί μας καὶ ἀλλοιώνοντας τὴν ἐκκλησιαστικὴ μας συνείδησι.

Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Γρηγορίου, Ἁγίου Ὁρους.

Καὶ μόνῃ ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνη γιὰ τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου, λόγω τῶν τρομακτικῶν δυνατοτήτων τῆς Πληροφορικῆς. Καὶ στὴν περίπτωσι ἀκόμη ποὺ δὲν θὰ ὑπάρχῃ τὸ 666 στὶς ταυτότητες, ἡ παραλαβὴ τους σημαίνει τὴν προσχώρησί μας σὲ ἓνα παγκόσμιον ὀλοκληρωτικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖο δὲν ἀντιμετωπίζει τὸν ἄνθρωπο ὡς Εἰκόνα Θεοῦ, ἀλλὰ ὡς «ὑποκειμένο» τῶν δεδομένων (Νόμος 2472/1997), ποὺ σύντομα μπορεῖ νὰ καταστῇ ἀντικείμενον στὰ χέρια τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας ἢ καὶ αὐτοῦ κατόπιν τοῦ Ἀντιχρίστου. Ἡ χρησιμοποίησίς τους, ὅμως, θὰ εἶναι ἀποτρόπαια, ἐὰν συσχετισθῇ κατὰ τινὰ τρόπο καὶ μὲ τὸν ἀριθμὸ 666. Κανεὶς Χριστιανός, ποὺ ἀναγνωρίζει καὶ σέβεται τὴν μαρτυρία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ στὴν Ἀποκάλυψι, δὲν μπορεῖ νὰ παραλάβῃ ταυτότητα ποὺ νὰ ἔχῃ τὸν συμβολισμὸ τοῦ Ἀντιχρίστου. [...] Παρ' ὅτι ἔχει δημοσίως λεχθῇ (τὸ 1997) ὅτι στὶς νέες ταυτότητες δὲν θὰ χρησιμοποιηθῇ ὁ γραμμικὸς κώδικας τοῦ τύπου EAN-13 καὶ UPC-A (ὅπου ἔχει ἀποδειχθῇ ὅτι ἐμπεριέχεται τὸ 666), ἐν τούτοις τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ βέβαιον.

Πρὸ 12ετίας, τὸ 1997, ὅταν τὸ Ἑλληνικὸ Κοινοβούλιο ἐκύρωσε τὴν Συνθήκην Σένγκεν, πολλοὶ ἀντέδρασαν* κατὰ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελλώματος καὶ κατὰ τῆς χρήσεως τοῦ ἀριθμοῦ 666 στὶς νέες ἠλεκτρονικὲς ταυτότητες. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ Ἅγιον Ὄρος μὲ ἀνακοίνωσι τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱεράς Συνάξεως, Ἱερὲς Μονές, σύλλογοι, ὀργανώσεις, προσωπικότητες διεκήρυξαν κατηγορηματικῶς καὶ «τῆ φωνῇ στεντορεία» ὅτι δὲν θὰ δεχθῶν τὴν ἠλεκτρονικὴ ταυτότητα, ἐπικαλούμενοι τὴν σκόπιμη χρῆσιν τοῦ 666, τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ θηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως, ἀλλὰ καὶ τὴν «ἐννομη» πρόσβασιν Ἑλλήνων καὶ ξένων «εἰδημόνων» στὰ στοιχεῖα τοῦ πιδ προσωπικοῦ μας ἐγγράφου. Ὁμίλισαν γιὰ πολιτογράφησιν στὴν παράταξι τοῦ Σατανᾶ καὶ γιὰ ἄρσι τῆς θείας χάριτος. Θεώρησαν ὅτι εἶναι μία εὐκαιρία γιὰ ὁμολογία πίστεως, ὅπου θὰ λάμψη τὸ ἥρωικὸ καὶ μαρτυρικὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας. Δήλωναν περὶτρανα ὅτι μία ἐνδεχομένη προσπάθεια ἐφαρμογῆς τῆς Συνθήκης Σένγκεν στὴν χώρα μας, καὶ μάλιστα μὲ τὸ ἀναγκαῖο ἐπακόλουθό της, τὴν ἐκδοσὶ ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων καὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ΕΚΑΜ, θὰ ἔχη ὡς φυσικὴ συνέπεια νὰ συναντήσῃ ἡ πολιτεία «ἀντιδρῶσιες συνειδήσεως». Ὅμως, **τί μεσολάβησε καὶ σήμερον ἐπικρατεῖ αὐτῇ ἡ ἐνοχη σιωπῆ;**

[...] Ἄλλὰ τὸ πιδ ἀνησυχητικὸ εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπάρχει ἡ δυνατότης στὸ ἐγγὺς μέλλον (συμβαίνει ἤδη βλέπε ντοκυμανταῖρ *Discovery Channel* «*Ἡ ἐποχὴ τῶν Ρομπότ*», 2003, ὅπου παρουσιάζει ἕνα παράλυτον ἄνθρωπον μὲ ἐμφυτευμένο μικροτσιπ στὸν ἐγκέφαλο νὰ κινῆ διὰ τῆς δυνάμεως τῆς σκέψεώς του τὸν δείκτη τοῦ «ποντικοῦ» στὴν ὁθόνη ἐνὸς ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ. Παρουσιάζει, ἐπίσης, ἕνα ἄρουραῖο μὲ ἐμφυτευμένο μικροτσιπ νὰ τηλεκατευθύνεται σὰν νὰ ἦτο τηλεκατευθυνόμενος παίγνιδι) νὰ ἐμφυτεύονται μικροτσιπς (μὲ ἢ χωρὶς τὸ 666) στὸ ἀνθρώπινο σῶμα. Ὑπάρχει τὸ προσωπικὸ δίκτυο PAN, τὸ ὁποῖο χρησιμοποιεῖ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα ὡς ἀγωγὸ γιὰ τὴν μετάδοσιν ψηφιακῶν σημάτων. Τὸ μικροτσιπ, αὐτὸ τὸ σχεδὸν ἀόρατο ἐμφυτευόμενον ἠλεκτρονικὸ κύκλωμα, θὰ δύναται νὰ λαμβάνῃ μηνύματα καὶ νὰ τὰ στέλνῃ στὸν ἐγκέφαλό μας, ἀλλοιώνοντας τὴν σκέψιν καὶ τὴν λογικὴν μας, τὸ συναίσθημα καὶ τὴν βούλησί μας. Καμμία σκέψιν δὲν θὰ μείνῃ κρυφῆ καὶ τὸ ἰδιωτικὸ ἀπόρρητο θὰ καταργῆται τελείως. Καὶ οἱ σκέψεις τοῦ ἀνθρώπου θὰ διαβάζονται, θὰ καταγράφονται, καὶ ὁποιοσδήποτε ἀντιδράσεις τῆς ἀνθρωπίνης συμπεριφορᾶς θὰ μποροῦν νὰ προβλεφθῶν καὶ νὰ ἐκτιμηθῶν ἐξ ἀποστάσεως. Θὰ ἰσχύῃ - κατὰ τὸ καρτεσιανὸ ἀπόφθεγμα «*cogito, ergo sum*», δηλαδὴ «σκέπτομαι, ἄρα ὑπάρχω» - τὸ «σκέπτομαι, ἄρα ἐλέγχομαι», «σκέπτομαι, ἄρα παρακολουθοῦμαι! Ὅθι ἀφαιρεθῆ καθε δυνάτης ἀντιδράσεως στὸ σατανικὸ καθεστῶς ποῦ θὰ χρησιμοποιοῦσῃ αὐτὰ τὰ ἐπιτεύγματα καὶ θὰ ἐξαφανισθῆ καὶ τὸ τελευταῖο ἴχνος ἐλευθερίας καὶ δημοκρατίας, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος δὲν θὰ θυμᾶται κἄν ὅτι ἦταν κάποτε ἕνα ... αὐτεξούσιο ὄν, μία εἰκόνα τοῦ Θεοῦ! ... Ὅθι δέχονται οἱ ἄνθρωποι μηνύματα ποῦ θὰ τὰ θεωροῦν δικὰ τους, θὰ πιστεύουν ὅτι αὐτὰ εἶναι καρπὸς δικῆς τους νοητικῆς ἐπεξεργασίας, θὰ νομίζουν ὅτι τὰ σκέφθηκαν οἱ ἴδιοι καὶ ἔτσι θὰ ἐνεργοῦν ... συνειδητὰ (δῆθεν) βάσει ἐντολῶν ἀγνωστων. Κυριολεκτικὰ δὲν θὰ γνωρίζουν τὸν ἑαυτὸν τους! Καὶ ὅλα αὐτὰ, γιὰτὶ ἀβίαστα καὶ ἐλεύθερα ἐμπιστεύθηκαν τὴν τεχνολογία, υἱοθέτησαν τὰ ἐπιτεύγματά της καὶ ὑποδουλώθηκαν στὶς εὐκολίες της.

Ποία σημασία ἔχει τὸ ἂν δὲν ὑπάρχη τὸ 666 κρυπτογραφημένο στὰ ἠλεκτρονικὰ αὐτὰ συστήματα; Ἄλλωστε, ἐλάχιστοι εἶναι αὐτοὶ ποῦ μποροῦν νὰ τὸ ἐλέγξουν καὶ νὰ τὸ διαπιστώσουν.

Συνεπῶς, ἡ χρῆσι ὅλων αὐτῶν τῶν συστημάτων (μὲ ἢ χωρὶς τὸ 666) εἶναι μία προετοιμασία πρὶν ἀπὸ τὴν τελικὴ φάσιν τοῦ σφραγίσματος τοῦ Ἀντιχριστοῦ.

Καὶ τὸ χειρότερο· ἡ ἐκουσία ὑποταγῆ τοῦ ἀνθρώπου στὸ ἀντίχριστο αὐτὸ καθεστῶς θὰ τοὺς ἐξασφαλίζῃ τὴν αἰώνια ἀπώλειά τους.

[...] Καὶ τὰ νέα βιομετρικὰ διαβατήρια καὶ οἱ ἠλεκτρονικὲς ταυτότητες καὶ τὰ ἐμφυτευόμενα μικροτσιπς μὲ ὅλα τὰ ἀπαίσια καὶ φοβερὰ ἐπακόλουθὰ τους, ἂν καὶ μᾶς ἐξυπηρετοῦν, δὲν ἔχουν καμμία θέσιν στὴν ζωὴ μας. Ἐπειδὴ ἀκριβῶς ζητοῦν τὴν ψυχὴν μας, τὸν νοῦν μας, τὴν σκέψιν μας, τὴν ἐπιθυμίαν μας. Αἰταιοῦν τὴν ἴδιαν τὴν ψυχὴν μας, γιὰ τὴν ὁποία «Χριστὸς ἀπέθανε» (Ρωμ. 14, 15). Ὁ αἰώνιος λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἰδιαιτέρως ἐπίκαιρος· «Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεῦν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται (ἢ θὰ προσκολληθῆ στὸν ἕνα) καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐδεὶς δύναται Θεῷ δουλεῦν καὶ μαμωνᾶ (Ματθ. 6, 24).

[...] Ἐλάχιστοι εἶναι αὐτοὶ ποῦ διαβλέπουν τὸν μέγιστο κίνδυνον, τόσο τῆς ἀριθμοποιήσεως καὶ μαζοποιήσεως τῶν ἀνθρώπων, ὅσο καὶ τῆς ἀπειλῆς τῆς αἰωνίας ἀπωλείας τους ἐν ὄψει τοῦ χαράγματος τῆς Ἀποκαλύψεως. Καὶ πάλιν, ὅμως, ἐμπρὸς στὶς οἰκογενειακὰς ἀνάγκες τῆς καθημερινῆς ζωῆς, τὰ οικονομικὰ χρέη, τὰ ποικίλα σχόλια τῶν διαφόρων καλοθελητῶν, οἱ περισσότεροι τελικὰ ὑποχωροῦν καὶ παίρνουν τὸ νέο διαβατήριον ἢ ἐντὸς ὀλίγου καὶ τὴν ἠλεκτρονικὴ ταυτότητα μὲ τὸ μικροτσιπ, ὑποκύπτοντας στὴν «ἐννομη βία», ἀλλὰ δηλώνοντας ἀπερίφραστα ὅτι «δὲν θὰ δεχθῶν νὰ κάνουν τὸ ἐπόμενο βῆμα»· δηλαδὴ δὲν θὰ δεχθῶν τὴν ἐμφύτευσι τοῦ μικροτσιπ, τὸ χάραγμα.

Ἦ! Πῶς αὐτὰ τὰ βήματα ἀπομακρύνουν σιγά-σιγὰ τὴν πανσθενουργὸ Χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπὸ τὴν ζωὴν μας! Ὁ Ἀπόστολος μας παραγγέλλει νὰ μὴ λυποῦμε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ ὁποῖο μᾶς σφράγισε ὡς ἰδικούς Του κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Βαπτίσματος «καὶ μὴ λυπῆτε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως» (Ἐφεσ. 4, 30). Ἔτσι μένουμε ὀρφανοὶ ἀπὸ τὴν γλυκεῖαν παρουσίαν Του, γιὰ νὰ φροντίζουμε ... μόνοι μας τὰ τοῦ οἴκου μας! Σκοτισμένος πλέον ὁ νοῦς μας, χωρὶς τὸν φόβον τοῦ Παναγίου Πνεύματος σκέπτεται ἀφρόνως (πρβλ. Ρωμ. 1, 21) καὶ λαμβάνει «πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον» (Ρωμ. 8, 15).

[...] Ἐδῶ πλέον δὲν θὰ ὑπάρχουν ἐπιλογὲς καὶ ἐναλλακτικὲς λύσεις. Τώρα ἔχουν τὸ λόγο τὰ σύγχρονα ὑπερόπλα, τὰ ἐλεγχόμενα Μ.Μ.Ε., τὸ Διεθνὲς Νομισματικὸ Ταμεῖο, οἱ Τράπεζες, οἱ πολυεθνικὲς ἐταιρίαι, οἱ ἐξωνημένες ἢ οἱ δοτὲς κυβερνήσεις ποῦ ἰσοπεδώνουν τὰ κράτη καὶ τοὺς λαούς. Ἡ «*Νέα Τάξι*» δὲν προβάλλεται, δὲν προτείνεται, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται. Δὲν ζητεῖ τὴν ἀνοχήν μας, ἀλλὰ τὴν ἀποδοχήν μας. Ζητεῖ τὴν ἐνταξί μας, τὴν ταύτισί μας, τὴν ἀλλοτριώσί μας, τὴν ψυχὴν μας! Ὅχι φαινομενικὰ, ἀλλὰ πραγματικὰ. Μὲ τὴν δικὴν μας θέλησιν καὶ τὴν δικὴν μας συγκατάθεσιν! Ζητεῖ νὰ ἀγαπήσωμε τὸν Μεγάλον Ἀδελφόν, ποῦ ὅλα τὰ βλέπει καὶ τὰ πάντα ἐλέγχει· τὴν ἐκφρασι, τὴν σκέψιν, καί... ὄχι μόνο. Μέσα σ' αὐτὰ τὰ πλαίσια γίνεται κατανοητὴ ἡ «ἐξυπνότησι» τῶν νέων βιομετρικῶν διαβατηρίων καὶ τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων μὲ τὸ «ἀθῶον» μικροτσιπ. Ἐπιτέλους· οἱ ἄνθρωποι θὰ γίνουν ἄβουλα νοῦμερα. Κάθε τι ἄλλο παρὰ ἄνθρωποι...

* Αναφέρουμε ένδεικτικῶς κάποιους ἀπὸ τοὺς ἀντιδράσαντες κατὰ τῆς Συνθήκης Σένγκεν καὶ τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων: Ἱεραὶ Σύνοδοι Πατρῶν (καὶ ἅπαντες οἱ Παλαιοημερολογίται) καὶ Νέου Ἡμερολογίου Ἑλλάδος (μὲ προσωπικῆς, μάλιστα, ἐγκυκλίους καὶ δηλώσεις οἱ νεοημερολογίται Μητροπολίται: Φλωρίνης, Γουμένισσης, Κορινθίας, Δημητριάδος, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, Βεροίας, Κομοτηνῆς, Δρυϊνουπόλεως καὶ Κονίτισης, Μετεώρων, Ξάνθης, Φθιώτιδος καὶ ἄλλοι), Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, Ἱερά Ἐπιστοασία Ἁγίου Ὁρους, Ἁγιορεῖται Καθηγούμενοι, Ἰ. Μ. Ἐσφιγμένον, Ἰ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου, Ἰ. Μ. Κουτλουμουσίου καὶ ἄλλοι, Ἰ. Μοναὶ Ἁγίων Μετεώρων, Ἰ. Μοναὶ Δωδεκανήσου, π. Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος, π. Γεώργιος Μεταλληνός, π. Σαράντης Σαράντος, Γεώργιος Μαν-τζαρίδης (καθηγητῆς Α.Π.Θ.), ὁ Ἰ.Σ.Κ.Ε., ἡ ὀργάνωσις «Σωτήρ», ὁ Σύνδεσμος θεολόγων Κρήτης, 150 καθηγητῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου, «Ἐνωση Ἀστυνομικῶν Ὑπαλλήλων Μαγνησίας», διάφοροι σύλλογοι πατρῶν καὶ νέου ἑορτολογίου, βουλευτῶν καὶ ἄλλοι (βλέπε: «Ἡ ἀλήθεια γιὰ τὶς ἠλεκτρονικῆς ταυτότητες καὶ τὴν Συνθήκη Σένγκεν», Θεσσαλονίκη 1997, καὶ περιοδικὸν «Ὁρθόδοξη Μαρτυρία» πατρὸς Ν. Μουλατσιώτου, 1997)

Ἐρωτήματα

Α. Πρὸ δεκαετίας περίπου αἱ Ἱεραὶ Σύνοδοι Πατρῶν καὶ Νέου Ἑορτολογίου, τὸ Ἅγιον Ὅρος, διάφοροι ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἄλλοι φορεῖς καὶ φυσικὰ πρόσωπα, ἤρουντο - «ἐναντι πάσης θυσίας», ὡς σημειοῦται εἰς σχετικὴν ἐγκύκλιον - τὴν παραλαβὴν ταυτοτήτων «ἐφ' ὅσον θὰ φέρουν: 1) ἠλεκτρομαγνητικὴν ταινίαν μυστικοῦ, ἢ ἀγνώστου περιεχομένου, τὸ ὁποῖον χαρακτηρίζεται πανθομολογουμένως ἠλεκτρονικὸν φακέλωμα τοῦ πολίτου, [ἔτι χειρότερον, θὰ φέρη τοίπ, ὅπως τὸ διαβατήριον] 2) τὰ ὑποπτα μυστικὰ σύμβολα κ.λ.π., 3) τὴν μὴ ἀναγραφὴν τοῦ θρησκευήματος». **Εἰς τὰ ἤδη ἐκδιδόμενα διαβατήρια καὶ τὰς προωθούμενας ἠλεκτρονικῆς ταυτότητας ἢ «κάρτας τοῦ Πολίτου», ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Α.Μ.Κ.Α., δὲν ἰσχύει τουλάχιστον ἓνα ἀπὸ τὰ ὡς ἄνω;** Καὶ διὰ τί ἐνῶ σύλλογοι καὶ ὀργανώσεις - ἄσχετοι μάλιστα πρὸς τὴν πίστιν - διαμαρτύρονται διὰ καταπάτησιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τῆς ἐλευθερίας (ἐνὸς ἀπὸ τὰ μέγιστα θεῖα δῶρα), ἡμεῖς «εἰς οὐδὲν κωλυόμεθα» νὰ τὰ παραλάβωμεν;

Β. Ποῖοι κυβερνοῦν; **Ἐὰν ὄντως πιστεύομε ὅτι μᾶς κυβερνοῦν ἀμέσως ἢ ἐμμέσως σιωνισταί, μασσῶνοι καὶ λοιποὶ ἀντίχριστοι καὶ ἄθεοι (πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων), διατὶ δεικνύομε ἀδιαφορίαν, ὅταν αὐτοὶ προωθοῦν τὸν ἔλεγχον καὶ τῆς παραμικρῆς λεπτομερείας τῆς ζωῆς μας, ὅταν οἰκοδομοῦν συγκεκαλυμμένην δικτατορίαν, ἔνεκα δὴθεν τῆς τρομοκρατικῆς ἀπειλῆς, τὴν ὁποῖαν οἱ ἴδιοι ἐδημιούργησαν πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν των;**

Γ. **Ἐὰν αἱ Σύνοδοι ἀλλάξουν θέσιν καὶ ἀπόφασιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος (καὶ ἐν πολλοῖς αὐτὸ συνέβη), δὲν θὰ καταστοῦν ἀσυνεπεῖς, δὲν θὰ ἀναιροῦν ἑαυτάς; Δὲν θὰ κλονισθῇ ἢ ἐμπιστοσύνη τῶν πιστῶν πρὸς αὐτάς (ἔχει συμβῆ); Πότε ἐλάλησεν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα; Ἡ ἤτο μία ἀπόφασις (ἢ μὴ παραλαβὴ ταυτοτήτων), ἢ ὁποῖα δὲν ἐλήφθη διὰ προσευχῆς καὶ πόνου;**

Δ. Εἰς τοὺς πιστοὺς ἐπιστήμονας ὑπάρχει διχογνωμία εἰς τὸ ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὑπάρχουν πνευματικῆς φύσεως προβλήματα (ὑπαρξίς εἰς τὰ τοίπς τοῦ 666, κίνδυνοι ἠλεκτρονικοῦ φακελλώματος). **Ἐὰν εἰς τὸ θέμα τῶν διαβατηρίων ἢ τοῦ Α.Μ.Κ.Α. (ἢ ἄλλων συναφῶν) ἐρωτήθησαν μόνον κάποιοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν μίαν ἄποψιν, καὶ δὲν ἐρωτήθησαν ἄλλοι μὲ διαφορετικὴν ἄποψιν, δὲν εἶναι ἄδικον;** Ἐὰν δοῦμε τὸ θέμα περιεχομένου ἐκκλησιολογικῶς; εἰς τὰ ζητήματα εἰς τὰ ὁποῖα ὑποκρύπτεται μεῖζων, ἐνδεχομένως, ψυχικὸς κίνδυνος, εἶναι, ἄρα γε, ὀρθὸν ἢ Ἱεραρχία νὰ ἀπευθύνεται εἰς ἐπιστήμονας (οἱ ὁποῖοι, ἐνδεχομένως, ὡς ἄνθρωποι, ἔχουν κοσμικὸν φρόνημα ἢ ἀπλῶς σφάλουν λόγῳ ἐπιστημονικῆς ἀδυναμίας) καὶ ὄχι εἰς τὸν ἀψευδῆ Κύριον, διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας; **Ἡ ἐπιστημονικὴ γνῶσις λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐπικουρικῶς, ὄχι πρωτευόντως. Εἰδῶλλως πίπτομεν εἰς ἐκκοσμικευμένας ἐνεργείας, παραμερίζοντες, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, τὴν καταφυγὴν μας εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Παναγίαν μας.** Δὲν ἀναγνωρίζομε πλέον τὴν γενικευμένην ἀποστασίαν; Δὲν θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ ὑπάρχῃ μέριμνα ἀπὸ τὰς Συνόδους νὰ τελῶνται πανελληνίως καὶ παγκοσμίως εἰς τὰς ἐνορίας ἀγρυπνίαι, παρακλήσεις, ἔκτακται νηστεῖαι, εἰ δυνατόν, ὥστε νὰ δεῖξωμε ἐμπράκτως τὴν μετάνοιαν μας, μήπως καὶ μακροθυμήσῃ ὁ Θεός;

Ε. Ποῦ εἶναι τὰ ἰδικὰ μας σχέδια ἐναντι τῆς τρομερῆς λαίλαπος τῆς Νέας Ἐποχῆς, τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων; Διὰ τί ἀφεθήκαμε ὅλοι μας εἰς τὴν ἐκκοσμικευσιν, χωρὶς νὰ ἔχωμε κἄν θέλησιν νὰ ἀντισταθῶμεν εἰς τὰ ἀντίχριστα σχέδια ἀποχριστιανισμοῦ καὶ ἀφελληνισμοῦ, τὰ ὁποῖα προωθοῦνται ἀπροσκόπτως, ἀκόμη καὶ μέσῳ τῆς παιδείας; Διὰ τί ἐγκατελείψαμεν ἀκόμη καὶ τὴν προσευχὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν προσοχήν; Δὲν θὰ μπορούσαμε, παραδείγματος χάριν, νὰ ἰδρῶσωμε ἰδικὰ μας σχολεῖα;

Καλὸν εἶναι νὰ ζητῆται διὰ ἐγκυκλίων π.χ. ἢ οἰκονομικῆς ἐνίσχυσις ἐκ τοῦ ποιμνίου διὰ ἀνέγερσιν ναῶν, ἀλλὰ μήπως εἶναι καλύτερον νὰ ζητῆται καὶ νὰ ἐπιδιώκεται σὺν τὰς ὑπάρχουσας ἐκκλησίαις ἢ ἀνάπτυξις ἀγιοπατερικῆς συνειδήσεως τῶν πιστῶν καὶ ἢ ἀντίστασις των εἰς τὴν ἐκκοσμικευσιν καὶ τὴν Νέαν Ἐποχήν; **Οἱ Ἐπίσκοποι μας, καὶ δευτερευόντως οἱ ἱερεῖς, ἔχουν τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν καὶ τὸ ἱερὸν καθῆκον νὰ μᾶς κατευθύνουν εἰς ὁδὸν σωτηρίας. Ὅλοι μας, ὅμως, ὡς Ἐκκλησία, ὡς μέλη Χριστοῦ, πρέπει νὰ θελήσωμε «τὸ αὐτό» καὶ νὰ ἀγωνισθῶμεν ἐν ὁμονοίᾳ.**

Εἰς τὸ Γερμανικὸν ἠρωτήθη κάποιος Γέρον διὰ τί εἰς τὴν ἐποχὴν των δὲν ὑπῆρχον τὰ μεγάλα πνευματικὰ χαρίσματα τῶν παλαιῶν πατέρων. Ὁ δὲ Γέρον ἀπεκρίθη ὅτι παλαιότερον οἱ ἄνθρωποι εἶχον ἀγάπην μεταξὺ των καὶ ὁ ἓνας προσεπάθει νὰ ὠφελῆσθαι καὶ νὰ «ἀνεβάσῃ» πνευματικῶς τὸν πλησίον. Τώρα συμβαίνει τὸ ἀντίθετον, κατέληξεν ὁ Γέρον. Ἐμεῖς οἱ ὀδοῖται τὶ νὰ εἴπωμεν; Δόξα τῇ μακροθυμίᾳ Σου Κύριε, δόξα Σοι!

ΠΕΡΙ ΕΚΚΟΣΜΙΚΕΥΣΕΩΣ

Άρχιμανδρίτου Χρυσοστόμου Μαϊδώνη

Ἡ ἐκκοσμίκευσι εἶναι ἡ ρίζα κάθε αἰρέσεως καὶ ψευδοδιδασκαλίας. Ἡ πῶσι τοῦ ἀνθρωπίνου γένους εἶναι ἐκκοσμίκευσι. Ἔτσι καὶ κάθε ἐκκοσμίκευσι εἶναι πῶσις. Ὁ κόσμος ἀποδόρφα τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν μεταμορφώνεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἡ ἐκκοσμίκευσι δρᾷ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, θέλει νὰ ἔχη λόγο γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν, τῆς «θολώνει» τὴν αὐτοσυνειδησίαν, τὴν ἀποπροσανατολίζει καὶ μετατοπίζει τὸ κέντρον ἀπὸ τὸν Χριστὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ πνεῦμα τῆς ἐκκοσμικεύσεως δρᾷ καὶ μέσα ἀπὸ διάφορα φαινόμενα, ὅπως τοῦ εὐσεβισμοῦ, τοῦ πουριτανισμοῦ καὶ τοῦ φονταμενταλισμοῦ. Ἔτσι, **ἡ θρησκεία τῆς πλειοψηφίας τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων φαίνεται νὰ εἶναι ἡ θρησκεία τῆς ἐκκοσμικεύσεως, ἡ θρησκεία τῆς κεκαλυμμένης φιλαυτίας καὶ ὄχι τῆς ἀποκεκαλυμμένης ἀληθείας. Ἡ «θρησκεία τοῦ βολέματος».**

Τί εἶναι ἡ ἐκκοσμίκευσι;

α. Στὴν ἐκκοσμίκευσι βρίσκεται ἡ Ἐκκλησία, ὅταν παύει ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι τὸ ἀλάτι τῆς γῆς καὶ γίνεται γηίνη. Καταπατεῖται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀποδόρφαται ἀπὸ τὸν κόσμον. Γίνεται τὸ παιδί γιὰ ὅλα τὰ θελήματα τῆς δέσποινας, τῆς φιλαυτίας, τῆς ἐκκοσμίκευσης.

Ἐγκλωβίζεται στὴν λογικὴ «ὄχι τί θέλει ὁ Θεός, ἀλλὰ τί θέλει ὁ κόσμος». Καθαρὰ ἐγκλωβισμὸς στὴν φθορὰ καὶ τὸν θάνατον. Ἔτσι ἡ ἐκκοσμίκευσις εἶναι μία κατάστασι ἀνυπαρξίας καὶ θανάτου. **Ἡ ἐκκοσμίκευσι θέλει τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἀσπάζεται καὶ νὰ ἀκολουθῇ, ὅ,τι εὐκόλο, μέτριο, ἀπλὸ καὶ πρόχειρο ἀγαποῦν, θέλουν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὄχι τί θέλει ὁ Θεός. Κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἄγευστοι τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος μετατρέπουμε τὴν Ἐκκλησίαν σὲ ἀνθρώπινον ὄργανισμὸν, ταμεῖο κοινωνικῆς προνοίας, πολιτικὸν δραστήριον γραφεῖο, ποῦ δίνει συνεχῶς συνεντεύξεις, κἀνωτιας δηλώσεις ἐπὶ παντὸς ἐπιστητοῦ, χαμογελῶντας πρὸς πάντας, ὥστε ὅλοι νὰ μᾶς συγκαίρουν καὶ νὰ μᾶς ἐπευφημοῦν. Πνεῦμα τελείως ἀντιευαγγελικόν.**

β. Ἡ ἐκκοσμίκευσι δὲν ἐμφανίζεται σὰν ἀπ' εὐθείας ἄρνησι τοῦ Θεοῦ, καὶ αὐτὸ εἶναι ποῦ τὴν κάνει δυσδιάκριτο. Δὲν βάλλει κατὰ μέτωπον. Δὲν ἀρνεῖται τὰ δόγματα, ἀρνεῖται ὅμως τὸν ὀρθόδοξον τρόπο ζωῆς. **Ἰδεολογικοποιεῖ τὰ δόγματα καὶ δὲν τὰ θεωρεῖ προτάσεις ζωῆς.** Ἀποκόπτει τὴν ζωὴν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως. Καὶ ζεῖ ὅπως θέλει καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν. Αὐτὸ συνεπάγεται **ἀλλαγὴ θρησκείας, χωρὶς ἐξωτερικὴ ἀλλαγὴ τοῦ δόγματος.**

γ. Ἡ ἐκκοσμίκευσις εἶναι ἡ ἀπώλεια τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθινῆς μετανοίας, ὅποτε ὁ ἄνθρωπος παραμένει στὸ ἐνταῖθα καὶ δὲν προχωρεῖ στὸ ἐκεῖ, στὴν ἀλλαγὴ ζωῆς. **Χάνεται τὸ ἡσυχαστικὸ πνεῦμα τοῦ ἀσκητικοῦ μόχθου, τοῦ πένθους, τῶν δακρύων καὶ τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν κάθαρσιν.**

δ. **Στὴν ἐκκοσμίκευσιν ὁ ἄνθρωπος δὲν φλέγεται ἀπὸ τὸν πόθον ὁράσεως τοῦ Θεοῦ. Δὲν ζητεῖ κάτι ὑψηλότερον καὶ βαθύτερον, εὐχαριστεῖται στὸ κατώτερον, τὸ ὀλιγώτερον.**

ε. Ἡ αἵρεσις τῆς ἐκκοσμικεύσεως ἀξιολογεῖ τὴν λατρεία καὶ τελικῶς τὴν ἴδια τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς ἓνα φορῆα μεταξὺ τῶν ἄλλων, γιὰ τὴν ἐξυπηρέτησι ἐιδικῶν ἀναγκῶν. Ἀξιολογεῖ μὲ τὸ μέτρο τῆς κοινωνικῆς χρησιμότητος σὲ σύγκρισιν μὲ τὸ κοινωνικὸν ἔργο τῆς παιδείας, τῶν σωφρονιστικῶν συστημάτων ἢ τῆς ἀστυνομίας.

Παραποιεῖ τὸ Ὄρθόδοξον φρόνημα καὶ νοθεύει τὰ ἐκκλησιαστικὰ κριτήρια. Ἡ ιδιότης τοῦ χριστιανοῦ δὲν εἶναι τότε «μωρία καὶ σκάνδαλο», ἀλλὰ «ἰπ». **Καταντᾷ μιὰ ἐξωτερικὴ φαρισαϊκὴ συμμόρφωσι σὲ ἠθικὰ πρότυπα, ἔνταξι στὸ «κλάμπ» τῶν καλῶν παιδιῶν, τῶν τακτοποιημένων, παράγοντας ὀμαλότητος, δηλ. ὑποκρισίας.** Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ «οἱ τελῶνα καὶ αἱ πόρνα προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν» τοὺς φαίνεται ἀκατανόητος. Οἱ ἐκκοσμικευμένοι χριστιανοὶ εἶναι οἱ χριστιανοὶ τοῦ Ντοστογιέφσκι, οἱ ὅποιοι ἂν ἐπανήρχετο ὁ Χριστὸς θὰ τὸν ἐσταύρωναν πάλιν. Εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι μολονότι εἶναι ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Χριστὸς εἶπε γι' αὐτοὺς «οὐκ οἶδα ὑμᾶς». Εἶναι αὐτοὶ, ποῦ πολεμοῦσαν καὶ τὸν ἀπ. Παῦλον καὶ ἤθελαν νὰ ἐπιβάλουν τὴν περιτομὴν σ' ὅλους τοὺς χριστιανούς καὶ συνεχίζουσαν νὰ δροῦν καὶ νὰ καταβασανίζουσαν τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ἔχουν καταντήσει οἱ δικηγόροι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅποιος δὲν συμφωνεῖ μαζί τους εἶναι προδότης.

Ἡ ἐκκοσμίκευσι ἐχθρὸς τῆς εὐσεβείας

Ἡ κοσμικότης δὲν ἔχει νὰ κἀνῃ μὲ τὴν εὐσέβεια, μὲ τὴν πίστη, μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν. Εἶναι μᾶλλον ἀσέβεια, ὑποκρισία καὶ ἐμπαιγμός. Εἶναι ἄρνησις τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Εἶναι τὰ τερτίπια ποῦ χρησιμοποιεῖ ὁ κοσμικὸς ἄνθρωπος διὰ νὰ μὴ τὸν ἐγγίση ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ.

α. Ἀπόρριψις τῆς Θεοφανείας, τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ. Βόλεμα στὴ «φυσικὴ πίστι» καὶ ὄχι στὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὁ κόσμος δὲν ἐμπιστεύεται τὴ σωτηρίαν του στὸν Χριστὸν μας, ἀλλὰ στὸν ἑαυτὸν του, μέσα ἀπὸ τὴν γνῶσιν καὶ τὰ ἐπιτεύγματά του. Ἀνθρωπισμὸς = ἀθεΐα.

β. Ὑποτίμησις τοῦ μοναχισμοῦ, ἄρνησις τῆς θεώσεως καὶ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν παθῶν.

γ. Ἄρνησις τοῦ μαρτυρίου, ἄρνησις τοῦ προσωπικοῦ μαρτυρίου στὴν ζωὴ τῶν χριστιανῶν.

δ. Ἄρνησις τῆς ἀγάπης στὸν ἀμαρτωλόν. Ἀπολυτοποιήσις τῆς ἠθικῆς.

ε. Ἄρνησις τοῦ συνοδικοῦ συστήματος καὶ δημιουργία παπικοῦ πνεύματος μέσα στοὺς κόλπους τῆς Ὄρθοδοξίας.

Ἐκκοσμίκευσις εἶναι καὶ ἡ κατάργησις τοῦ σεβασμοῦ στὴν Ἱεραρχίαν. Ἡ ἀκατάσχετος κριτικὴ στὸν κλῆρον καὶ τοὺς Ἱεράρχας. Ἡ δημιουργία ὑπερσυνόδων διὰ νὰ ἐλέγχομε τὴν Σύνοδον. Ἡ νοοτροπία ὅτι ἐμεῖς θὰ σώσομε τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅτι ἔχει ἀνάγκη ἡ Ἐκκλησία. Ὅχι, ἀνάγκη ἔχουμε ἐμεῖς...

Οἱ σύγχρονοι ἐκκοσμικευμένοι χριστιανοὶ δὲν συμφωνοῦμε μὲ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου στὴν Ἀποκάλυψιν «ἔρχου Κύριε»· ἐμεῖς λέγομε σήμερον: «Κύριε, μὴ ἔλθῃς», καλὰ εἴμεθα...

Ἀρχιμανδρίτου Ἀθανασίου Μυτιληναίου (†)
(ἀπομαγνητοφώνησις)

Τρομοκρατούμεθα ὅτι θὰ ἔλθῃ ὁ Ἀντίχριστος καὶ τί θὰ κάνουμε καὶ τί θὰ γίνῃ [...] πλέομε δὲ στὸν ὠκεανὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ δὲν τὸ καταλαβαίνουμε. Περιέργον πρᾶγμα· φοβόμαστε τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀντιχρίστου καὶ μένομε ἀμέριμνοι εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου. Καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου εἶναι νὰ μᾶς κρατήσῃ μακριὰ ἀπὸ τὸν Χριστόν. Ἀκόμη, τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου εἶναι: ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ζήσωμε νὰ εἶναι στὴν πρᾶξι, στὴν ἐφαρμογὴ ἄρνησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κολυμποῦμε μέσα σὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου, στὸν ἄνωρο τῆς Πίστεως (ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί). Λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στοὺς Φιλιππησίους: «Γιὰ ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι ἀρνοῦνται τὸν Χριστόν, καὶ γιὰ τοὺς ὁποίους σᾶς ἔλεγα, καὶ γιὰ τοὺς ὁποίους τώρα ποὺ γράφω, κλαίγοντας γράφω, γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, τῶν ὁποίων θεὸς εἶναι ἡ κοιλία». Πότε εἶναι ὁ Θεός μου ἡ κοιλία μου; Κοιλία εἶναι ἕνας γενικὸς χαρακτηρισμὸς, ποὺ δείχνει ὅτι ὁ ὑλιστὴς ἄνθρωπος ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν κοιλίαν καὶ τὰ ὑπὸ τὴν κοιλίαν.

[...] Ὁ ἄνθρωπος τοῦ «νὰ φᾶμε», τοῦ «νὰ πιοῦμε», τοῦ «πῶς θὰ ζήσωμε» καὶ «δὲν βαριέσαι», ὁ τρόπος αὐτὸς ὁ ὑλιστικὸς [...] οἱ ἄνθρωποι ποὺ ζοῦν σαρκικά, ὑλιστικά, αὐτοὶ ἀρνοῦνται τὸν Θεόν. [...] Ἀπὸ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου μπορεῖς νὰ κρυφτῆς; Ποὺ κολυμπᾷς μέσα στὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου, ἀδελφέ μου; **Δὲν ζοῦμε μέσα στὸν κόσμον; Δὲν ζοῦμε τὴν νοοτροπία τοῦ κόσμου; Τι εἶναι ἡ νοοτροπία τοῦ κόσμου; Τὸ κοσμικὸν φρόνημα. Αὐτὸ εἶναι τὸ πνεῦμα τοῦ Ἀντιχρίστου. Καὶ νομίζουμε ὅτι δὲν προσκυνοῦμε τὸν Ἀντίχριστον, τὴν στιγμὴν ποὺ ζοῦμε κοσμικά.**

[...] Ἀνησυχοῦμε τί θὰ γίνῃ, ἀλλὰ δὲν ἀνησυχοῦμε ἂν θὰ γίνωμε πνευματικώτεροι ἄνθρωποι.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΕΩΣ

Πρεσβυτέρου Παρασκευᾶ Ζωγράφου

Ἡ τηλεόρασις εἶναι ἐπικίνδυνος διότι:

- α. ἐκπέμπει ἀκτινοβολίες καὶ βλάπτει τὴν ὑγείαν, ιδίως δημιουργεῖ ὀφθαλμικὰς παθήσεις.
- β. δημιουργεῖ παροξυσμοὺς φοβίας, ἄγχους, ἀγωνίας καὶ ἐνίοτε νευρώσεις.
- γ. δὲν μποροῦν εὐκόλως νὰ αὐτοσυγκεντρωθοῦν καὶ νὰ ἐκφραστοῦν.
- δ. οἱ δημιουργοὶ τῶν προγραμμάτων, γιὰ ἐμπορικοὺς λόγους, παρουσιάζουν συνήθως τὴν ἀνώμαλο καὶ διάστροφο πλευρὰ τῶν γεγονότων.
- ε. παρέχεται συνήθως ψευδὴς ἀντίληψι περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν, τὰ παιδιὰ κυρίως, λόγῳ ἐλλείψεως κρίσεως καὶ πείρας, ἀποδέχονται χωρὶς ἔλεγχον καὶ ἔπειτα τὴν μιμοῦνται.
- στ. πολλὰ θέματα παρουσιάζονται διαστρεβλωμένα καὶ σχηματίζονται πλάνες καὶ προκαταλήψεις.
- ζ. προκαλεῖ στοὺς μαθητὰς μείωσι τῆς ποσοτικῆς καὶ ποιοτικῆς ἀποδόσεως στὰ μαθήματα τοῦ σχολείου.
- η. ἀποτελεῖ πρότυπο ἐγκληματικὸ καὶ σεξουαλικὸ φροντιστήριον.
- θ. ἀναστελλεῖ τὴν ψυχολογικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐξέλιξι τῶν παιδιῶν. Διαϊωνίζει τὴν ἐξάρτησι, καλλιιεργεῖ τὴν παθητικότητα, περιορίζει τὴν δραστηριότητα, χαμηλώνει τὸ συγκινησιακὸ τοῦ ἐπίπεδο.
- ι. κάνει τὰ παιδιὰ καὶ ὑπερκινητικὰ καὶ παθητικὰ. Καὶ τὰ διεγείρει καὶ τὰ ναρκώνει (δημιουργεῖ, θὰ λέγαμε, ἀνισορροπίες στὸν ψυχικὸ τοῦ κόσμου).
- ια. Δημιουργεῖ συνείδησι παρομοία μὲ ἐκείνη τοῦ ναρκομανοῦς, δηλαδὴ ἐμπειρία χωρὶς πλήρη συμμετοχὴ στὸ γεγονός, διότι ἀποθηκεύει τὶς εἰκόνας ἄθικτες, χωρὶς ἐπεξεργασία.
- ιβ. Ἀδρανοποιεῖται ὁ ἐγκέφαλος, ὑπολειτουργεῖ ἡ λεκτικὴ ἔκφρασι, ὑποβαθμίζεται ἡ γραπτὴ διατύπωσι.
- ιγ. Τὰ παιδιὰ δυσκολεύονται νὰ προσαρμοσθοῦν σὲ μὴ ὀπτικὰς εἰκόνας, Δὲν αὐτοσυγκιντῶνται, δυσκολεύονται νὰ ἐκφραστοῦν καὶ νὰ γράψουν. Γενικῶς, ἡ ἀγωγή τῶν παιδιῶν ἔχει γίνῃ δυσκολωτέρα μὲ τὴν τηλεόρασι. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ περιορισθῇ ἡ χρῆσις τῆς εἰς τὸ ἐλάχιστον (ἢ νὰ παύσῃ).

Ἡ τηλεόρασις, προβάλλουσα ὅλα αὐτὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολούμεθα εἰς τὸ παρὸν «Εγκόλλιον» (νεοεποχίτικες ἰδέες καὶ στάσεις ζωῆς, γιόγκα, ἀστρολογία, ἐκτρώσεις, μεταμοσχεύσεις, καλλωπισμὸ καὶ χειραφέτησι γυναικῶν, γονεῖς καὶ παιδιὰ χωρὶς ἴχνος ὑπακοῆς καὶ ταπεινώσεως, ὁμοφυλοφιλία, ἀντισύλληψι, ἀθεΐα, οὐφο, ἠλεκτρονικὴ παρακολούθησι καὶ ἄλλα) συμβάλλει καθοριστικῶς στὴν χαλάρωσι ἢ ἐξαφάνισι τῶν χριστιανικῶν ἠθῶν καὶ τὴν ἐκκοσμίκευσι τῶν χριστιανῶν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ «ΘΕΩΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ»

Θεοδωρήτου, ἀγορείτου ἱερομονάχου (†)

Τί εἶναι αὐτὴ ἡ θεωρία τῆς Ἐξελίξεως, ποὺ τόσον ἀγαποῦν ὅσοι δὲν πιστεύουν στὸν Θεόν;

Κατ' ἀρχὰς εἶναι μία θεωρία καὶ μόνον, χωρὶς νὰ ἔχη καμμίαν σχέσι μὲ τὴν ἐπιστήμη, ποὺ στηρίζεται στὸ πείραμα καὶ τὴν παρατήρησιν.

Γι' αὐτὸ πολὺ δικαίως ὁ ἐπιστήμων καὶ ἀπολογητὴς κ. Ἀπ. Φράγκος θὰ γράψῃ:

«Ἐκεῖνοι πάντως ποὺ ἐπικαλοῦνται τὴν ἐπιστήμην γιὰ νὰ ὑποστηρίξουν ὑλιστικὰς θεωρίας καὶ ἀπόψεις πάνω σὲ θέματα δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς, ἐξαπατοῦν τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, ἐνσυνειδήτως ἢ ἀσυνειδήτως, διότι ἐπιστημονικὴ γνῶσι πάνω στὰ θέματα αὐτὰ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ, ὅσοδήποτε καὶ ἂν προοδεύσῃ στὸ μέλλον ἢ ἐπιστήμη, ἀφοῦ οὔτε παρατηρήσεις, οὔτε πειράματα μποροῦν νὰ γίνωσιν».

Ποῦ εἶναι αἱ ἀποδείξεις τῶν ἐξελικτικῶν, ὅτι ἡ ζωὴ προέκυψε ἀπὸ τὴν νεκρὰν ὕλην; Ο Dr.Jastrow, ἰδρυτὴς καὶ πρῶην διευθυντὴς Διαστημικῶν σπουδῶν τῆς NASA γράφει: «Συμφώνως μὲ τὴν ἱστορίαν αὐτὴν (τῆς ἐξελίξεως) κάθε δένδρον, κάθε φύλλον χλόης, κάθε δημιουργία στὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ἐξελίχθη ἀπὸ ἓνα πατρικὸν κλωνάρι μοριακῆς ὕλης, παρασυρόμενον νοητικῶς μέσα σὲ μίαν ζεστὴν λιμνούλαν. **Ποία συγκεκριμένη ἔνδειξις ὑποστηρίζει τὴν ἀξιοσημείωτον αὐτὴν θεωρίαν γιὰ τὴν προέλευσιν τῆς ζωῆς; Δὲν ὑπάρχει καμμιά!**»!

Ὁ δὲ διάσημος ἐξελικτικὸς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Χάβαρντ Dr. G. Simpson σχολιάζει ὅτι τυχαία γένεσις τῆς ζωῆς «δὲν συμβαίνει σὲ καμμίαν γνωστὴν περίπτωσιν», ἐπαναλαμβάνων τὸ ἀξίωμα τοῦ μεγάλου Παστέρ. [...] Ἔτσι ἡ ἐξέλιξις ἀντικαθιστᾷ καὶ τὴν θρησκείαν, ἀφοῦ διεκδικεῖ τὴν μοναδικὴν ἐρμηνείαν τῆς ζωῆς, τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου.

Τὰ ἰσχυρὰ καὶ βαθύτερα θρησκευτικὰ θεμέλια τῆς ἐξελίξεως ἐκτίθενται προσφάτως ὑπὸ τοῦ Bozarth:

«Ὁ Χριστιανισμὸς ἐπολέμησε καὶ συνεχίζει νὰ πολεμῇ καὶ θὰ πολεμῇ τὴν ἐξέλιξιν, διότι ἡ ἐξέλιξις καταστρέφει ὀλοσχερῶς καὶ τελείως τὸν ἀκριβῆ λόγον τῆς ἐπι γῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ...

Καταστρέφει τὰ περὶ Ἀδάμ καὶ Εὔας καὶ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, ὑπὸ τὰ ἐρείπια τῶν ὁποίων κείνται τὰ ἄθλια λείψανα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἐὰν ὁ Ἰησοῦς δὲν ἦτο ὁ Αὐτρωτὴς ποῦ ἀπέθανεν γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας, καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ ἐξέλιξις κηρύσσει, τότε ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἓνα τίποτα.»

Οἱ πρῶτοι ὁδοὶ τοῦ Δαρβίνου μὲ κορυφαίον τὸν J. Huxley εἶχαν δηλώσει θριαμβικῶς, ὅτι μπορεῖ νὰ δημιουργηθῇ νέα θρησκεία, βασισμένη ἀκριβῶς στὴν ἐξέλιξιν.

«Τὸ ἐξελικτικὸν ὄραμα μᾶς δίνει τὴν δυνατότητα νὰ διακρίνωμεν, καίτοι ἀτελῶς, τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς νέας θρησκείας, ἡ ὁποία εἴμεθα σίγουροι ὅτι θὰ ἐμφανισθῇ γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὶς ἀνάγκες τῆς ἐρχομένης ἐποχῆς (τῆς «Νέας Ἐποχῆς», δηλαδὴ, τῆς ὁποίας τὸ ἔδαφος - δὲν θὰ ἦτο ἄστοχον νὰ ἐπισημάνωμεν - προητοιμάσθη μὲ τὰ ἄθεα κηρύγματα τῶν Διαφωτιστῶν καὶ ἐξελικτικῶν καὶ τὴν ἀνθρωποκεντρικὴ, λογικοκρατικὴ, παπιστικὴ κοσμοθεωρία τῶν πάσης φύσεως αἰρετικῶν καὶ διανοουμένων ὄλων τῶν ἐποχῶν).

[...] Ἐδῶ πρέπει νὰ τονισθῇ ὅτι οὔτε ὁ Δαρβίνος δὲν εἶχε ἀρνηθῇ τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ στὸ θέμα τῆς Δημιουργίας, ἀφοῦ ἔγραφε:

«Αἱ πράξεις τῆς γενέσεως, τόσον τοῦ εἶδους ὅσον καὶ τοῦ ἀτόμου, εἶναι τέτοιες, ὥστε νὰ μὴ μπορούμε νὰ τὶς δεχτοῦμε ὅτι εἶναι ἀποτέλεσμα τυφλῆς τύχης... Ὅλα τὰ μεγάλα πνεύματα ἀπαντοῦν καταφατικῶς γιὰ τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ.»

Στὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ Δαρβίνος συμφωνεῖ μὲ τὸν Νεύτων καὶ τὴν ὠραίαν ὁμολογίαν του:

«Εἶναι τυφλὸς καὶ μωρὸς αὐτὸς ποῦ δὲν βλέπει καὶ δὲν ὁμολογεῖ ὅτι ἡ ἀρίστη καὶ σοφωτάτη διάταξις τῶν ὄντων ὀφείλεται εἰς τὴν παντοδυναμίαν καὶ πανσοφίαν τοῦ ἀπείρου Δημιουργοῦ».

[...] Ὅταν δὲ ἐσχάτως ὁ **Ἄϊνστάϊν** ἐρωτήθη γιὰ τοὺς νόμους ποῦ διέπουν τὴν διάδοσιν τοῦ φωτός, εἶπεν: «...ἐπειδὴ ὅ,τι πιστεύαμε μέχρι χθές, ἂν δὲν ἀνατραπῇ αὖριον, θὰ ἀναθεωρηθῇ ὅπωςδήποτε, σὰς λέγω ὅτι **τὸ φῶς ταξιδεύει ἀπλῶς καὶ μόνον, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ**».

Ὁ ἴδιος θὰ δηλώσῃ ἀργότερον: «**Ὅταν ὁ Θεὸς ἔφτιαχνε τὸν κόσμον... δὲν ἔπαιξε ζάρια**», ἀπαξιῶνοντας, συγχρόνως, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, συλλήβδην τὴν «καθαρὰν τύχην» τοῦ Μονῶ καὶ ΟΛΕΣ μαζί τὶς θεωρίες τῆς ἐξελίξεως»

[...] Καὶ γιὰ νὰ πάμε στὰ πιδ νεότερα, παραθέτομεν τὴν ἀποψιν τοῦ ἱατροῦ καὶ καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἄθ. Ἀβραμιδῆ, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ DNA τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν σχέσιν αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐξέλιξιν:

«Ὅπως ἔχει διαπιστωθῇ, τὸ D.N.A. ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ἀνεξαρτήτως ἡλικίας, φύλου, χρώματος ἢ τόπου κατοικίας στὴν Γῆν, εἶναι πανομοιότυπο κατὰ 99,9%. Δὲν μπορεῖ, ἐπομένως, νὰ ὑποστηριχθῇ καὶ καμμιά γονιδιακὴ ὑπεροχὴ ἐνὸς ἀνθρώπου ἐναντι κάποιου ἄλλου, ὅπουδήποτε στὴν Γῆν, γιὰ τὴν στήριξι φυλετικῶν διακρίσεων, κοινωνικῶν ἢ ἄλλων, βάσει γονιδιακῶν διαφορῶν. Προφανῶς διότι, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δημιουργήθησαν ἴδιοι, ἐξ ἐνὸς ἀνθρώπου προερχόμενοι, τοῦ ὁποίου κληρονομοῦν ἀπαρεγκλίτως τὶς ἀρχικῆς βασικῆς καταβολῆς.

Καὶ ἐπιβεβαιώνεται ἐπιστημονικῶς, ὕστερα ἀπὸ 2000 χρόνια, ἐκεῖνο τὸ ὅποιο εἶπεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὸν Ἀρειον Πάγον: «...ἐξ ἐνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων...» (Πράξ. Ἀπ. 17,26). Δηλαδή: Χωρὶς νὰ μεταβάλλεται ὁ κληρονομικὸς κώδικας, οὔτε μὲ τὴν «ἐπιλογὴ τοῦ ἰσχυροτέρου» τοῦ Δαρβίνου, οὔτε μὲ τὴν «προσαρμογὴ» τοῦ Λαμάρκ, οὔτε μὲ τὶς «μεταλλάξεις» τοῦ Ντε Βρίς, οὔτε μὲ τὴν «καθαρὰ τύχη» τοῦ Μονῶ - τῶν διαφορῶν δηλαδὴ θεωριῶν τῆς Ἐξελίξεως.

Εἶναι ἐπομένως δικαιολογημένη, καὶ διὰ τῆς μεθόδου τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν ἄλλων ἐρμηνειῶν, ἡ θέσις ὅτι, ὁ γενετικὸς κώδικας τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὑπάρξεως Σοφοῦ Δημιουργοῦ!»

[...] **Δυστυχῶς ὅμως τὸ Ὑπ. Παιδείας δὲν ἀπασχολεῖται μὲ τέτοιες ἐργασίες, τὸ δὲ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτοῦτον, ὡς ἀποδεικνύεται, τὸ διακονοῦν ἄνθρωποι ποῦ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴν ἀλήθειαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν νεολαίαν τῆς, μὲ συνοδοιπόρους δυστυχῶς τὴν πλειοψηφία τῶν ἐκπαιδευτικῶν!**

[...] Τελειώνοντας ἐρωτώμεν: Ποιὸ βιβλίον βλέπει τοὺς μαθητὰς, ἡ Ἱστορία τῆς ἔκτης Δημοτικοῦ ἢ τὸ ἄθεο κήρυγμα τῆς Βιολογίας; Ἀσφαλῶς καὶ τὰ δύο, ἀλλὰ τὸ δεύτερο δὲν βλέπει ἀπλῶς, ἀλλὰ φονεύει κυριολεκτικῶς τὶς ψυχὰς τῶν νεαρῶν μαθητῶν, τὶς ὁποῖες ὀδηγεῖ «ἐπιστημονικῶς» στὸ μονοπάτι τῆς ἀθεΐας καὶ τοῦ μηδέν!

Ἀκριβῶς γι' αὐτὸν τὸν λόγον, ἀπὸ τοὺς γονεῖς μέχρι τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, κυρίως αὐτὴν, ἀπλώνεται ἡ εὐθύνη γιὰ τὶς ἄθεες Μασονομαρξιστικὲς θέσεις τοῦ συστήματος τῆς Παιδείας μας. Πρέπει νὰ τεθῇ ὅπωςδήποτε ἓνα τέρμα σ' αὐτὸν τὸν κατήφορο, καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ μόνον ὅταν τεθῇ προηγουμένως ἓνα ἄλλο τέρμα στὴν ἐνοχον σιωπῆν τῶν ὑπευθύνων...

Γυμνάσια καὶ Λύκεια διδάσκουν ἐλευθέρως τὴν θεωρίαν τῆς Ἐξελίξεως, ὀδηγώντας τοὺς μαθητὰς ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς στὴν ἀθεΐαν! Θὰ μείνομε ἀδιάφοροι;

Υπάρχει ἀπόδειξις (ὄχι ἔνδειξις ἢ ὑπόθεσις ἢ πιθανότης) ὅτι ἓνα οἰονδήποτε εἶδος τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου ἔχει ἐξελιχθῇ σὲ κάποιο ἄλλο εἶδος; Ὁχι. Ἄρα, λοιπὸν, ποῦ στηρίζεται ἡ, ἐπιστημονικοφανῆς μόνον, θεωρία τῆς ἐξελίξεως;

Ἄς προσθέσωμε δὲ καὶ τὸ ἐξῆς (ποῦ ἐνετοπίσαμε σὲ ἐφημερίδα τὸ 2011):

Ὁ Σάδεϋϋλαντ, ἕνας γνωστὸς καθηγητὴς τῶν Η.Π.Α., σημειώνει: «Σύντομα, κάποιος θὰ γεμίσει μίᾱ δεξαμενὴ μὲ ἕνα μείγμα ἀρχεγόνων ὑλικῶν, θὰ τὴν διατηρήσει στὶς κατάλληλες συνθῆκες καὶ θὰ δῆ τὴν ζωὴ νὰ σχηματίζεται. Αὐτὸ τὸ πείραμα θὰ γίνῃ».

Ἄρα, λοιπὸν, δὲν εἶναι ἐπιστημονικὴ γνώσις ἢ θεωρία τῆς «αὐτομάτου γενέσεως», καθ' ὅτι, ὡς καταδεικνύεται περὶτρανα ἀπὸ τὴν δῆλωσι τοῦ κυρίου καθηγητοῦ, δὲν ὑπάρχει πείραμα ποῦ νὰ ἀποδεικνύει τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὅσον ἀφορᾷ στὴν αἰσιοδοξία του ὅτι συντόμως θὰ ὑπάρξῃ τέτοιο πείραμα, δὲν ὑφίσταται οὐδεὶς πειστικὸς λόγος, ποῦ νὰ μᾶς ἀναγκάζῃ νὰ τὸ πιστεύσωμε.

ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ

Κυπριανοῦ Χριστοδουλίδῃ, ἱατροῦ

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ πῶ ὅτι ὁ ἀποκαλούμενος κλινικὰ νεκρὸς ἢ πτωματικὸς δότης, εἶναι ἕνας ἄρῶστος μὲ ἀποδεδειγμένα ἐνεργὰ συμπτώματα ζωῆς, βέβαια παθολογικά, ὁ ὁποῖος, εἴτε γιὰ τὸ ἴδιος τὸ θέλησε εἴτε διότι ἄλλοι πήραν τὴν ἀπόφασι γι' αὐτὸν - πρᾶγμα συνηθέστερο -, δέχεται «νὰ ἀναστήσει κάποιον», ὅπως εἰπώθηκε σὲ τηλεοπτικὴ ἐκπομπή. Ὁ ἄρῶστος αὐτὸς ἀναπνέει βέβαια μὲ τὴ βοήθεια τοῦ τεχνητοῦ πνεύμονα, τοῦτο, ὅμως, καθόλου δὲν πρέπει νὰ μᾶς ξενίζει. Διότι αὐτὴν τὴν ἀσθένεια ἔχει, αὐτὸ τὸ σύμπτωμα - τὸ σύμπτωμα τῆς ἐντονης ἀναπνευστικῆς δυσχερείας - παρουσίαζε ὅταν ἀρῆθηκε ἢ ἀπόφασι τῆς διασωλήνωσης γιὰ νὰ μπορέσει νὰ ζήσει.

[...] Αὐτὸς ποῦ ἔχει πρόσβασι στὶς μελλοντικὲς πληροφορίες ἐνὸς μελλοντικοῦ computer, στὸν ὁποῖο θὰ καταχωροῦνται μετὰξὺ ἄλλων καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ἱστοσυμβατότητας, θὰ εἶναι σὲ θέση νὰ γνωρίζει τὴν κάθε στιγμὴ ποῖος ἄνθρωπος ἔχει κατάλληλα ὄργανα γιὰ τὴ σωτηρία ἐνὸς σημαίνοντος πολιτικοῦ ἢ ἄλλου παράγοντα. Τοῦτο ἂς μὴ θεωρηθεῖ ὑπερβολή. Ὅλα προμηνύουν τὴν κατάρρευσι τοῦ ὑπάρχοντος συστήματος ὑγείας, οἱ ἰδιωτικὲς ἀσφαλίσεις κατακτοῦν σταδιακὰ ἔδαφος, γιὰ νὰ μᾶς ἐφοδιάσουν τελικά, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεωτικά, μὲ τὴν ἠλεκτρονικὴ κάρτα ἀσφάλισης, ποῦ θὰ συμπεριλαμβάνει καὶ τὸν κωδικὸ τῆς ἱστοσυμβατότητας, ἂν στὸ μετὰξὺ δὲν συμπεριληφθῇ αὐτὸς στὶς νέου τύπου ἠλεκτρονικὲς ταυτότητες ποῦ μᾶς ἐτοιμάζουν.

Σὲ ἐφημερίδα παρέχεται ἢ εἶδησι ὅτι ἕνας ἐγκεφαλικά «νεκρὸς», ποῦ διασώθηκε πρὸ 25ετίας χάριν τῆς διαφωνίας ποῦ εἶχε ἕνας Βέλγος Νευρολόγος, σήμερα βρίσκεται στὴν ζωὴ καὶ ἐπικοινωνεῖ μὲσω κομπιούτερ. Μετὰξὺ ἄλλων, ἢ εἶδησι ἀναφέρει: «Ὁ γιαιτρὸς ποῦ ἔσωσε τὸν Χοῦμπεν, ὁ ὁποῖος ἦταν πρωταθλητῆς πολεμικῶν τεχνῶν, εἶναι ὁ νευρολόγος Στέιβιν Λορέις, τοῦ βελγικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λιέγης. Χθὲς δημοσίευσε ἐπιστημονικὴ μελέτη, στὴν ὁποία ἀναφέρει ὅτι ὁ Χοῦμπεν μπορεῖ νὰ εἶναι μόνον ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ποῦ ἔχουν διαγνωσθεῖ λανθασμένα σὲ κωματώδη κατάσταση σὲ ὅλο τὸν κόσμο. Ὁ Λορέις, ἐπικεφαλῆς τοῦ Νευρολογικοῦ Τμήματος τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Λιέγης, κατέληξε στὸ συμπέρασμα ὅτι γίνονται «λάθος διαγνώσεις κωματώδους καταστάσεσ σὲ τόσο συχνοὺς ῥυθμοὺς ποῦ προκαλοῦν ἀνησυχία». Στὸ περίπου 40% τῶν ἀνθρώπων, ποῦ ἢ διάγνωσι θέλει νὰ βρίσκονται σὲ κωματώδη κατάσταση, μίᾱ πιὸ προσεκτικὴ ἐξέτασι δείχνει ὅτι εἶχαν κάποιον εἶδους συνείδησι.

Ὁ προβληματισμὸς μὲ τὶς λάθος διαγνώσεις, ποῦ θέτει ὁ Βέλγος Νευρολόγος Στέιβιν Λορέις, δημιουργεῖ σοβαρὸ ἐμπόδιο στοὺς συναδέλφους του, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν τὸ ἀδιαφιλονίκητο καὶ ἀδιαπραγμάτευτο τοῦ ἐγκεφαλικοῦ «θανάτου».

Ὁ λόγος; Τὰ ὄργανα πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται ὅσο τὸ δυνατόν γρηγορώτερα ἀπὸ ἀσθενεῖς σὲ κωματώδη καταστάσι. Ὅταν ἢ κατάστασι τοῦ κώματος παρατείνεται - καὶ αὐτὸ προβλέπεται μετὰ τὰ ὅσα μᾶς εἶπε ὁ Βέλγος νευρολόγος, ἀφοῦ θὰ πρέπει νὰ δώσουμε «πίστωση» χρόνου στὸν κωματώδη ἀσθενῆ, τότε τὰ ὄργανα ἀρχίζουν νὰ χαλᾶνε καὶ δὲν πιάνουν.

Ἄρα, γρήγορη (ψευδο)διάγνωσι ἴσον γρήγορη ἐκσπλάχνωσι γιὰ τὸ ἔργο τῶν μεταμοσχευτῶν γιαιτρῶν καὶ τῆς ἐπιστήμης!!!

Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση

Ἐπάρχουν τοῦ κόσμου οἱ περιπτώσεις, κατὰ τὶς ὁποῖες, ἐνῶ ἱατρικῶς καὶ ἀνθρωπίνως ἦταν προδιαγεγραμμένο τὸ τέλος κάποιου ἀσθενοῦς, ἐπενέβῃ θαυματουργικῶς ὁ Θεὸς καὶ ἔσωσε τὸν βαρέως ἀσθενοῦντα ἢ τραυματισθέντα, τῇ μεσιτεία καὶ ταῖς πρεσβείαις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἢ κάποιου Ἁγίου, μετὰ ἀπὸ θερμὲς προσευχὲς τῶν συγγενῶν τοῦ ἀσθενοῦντος. Δὲν ἔχουμε ἀκόμη καὶ ἀναστάσεις νεκρῶν;

Παρατηροῦμε, ἐν πρώτοις, ὅτι γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς τὸ πολυτιμότερο καὶ ὑψιστο ἀγαθὸ δὲν εἶναι ἢ παροῦσα ζωὴ, ἀλλὰ ἢ μέλλουσα, δὲν εἶναι τὰ πρόσκαιρα καὶ φθειρόμενα ἀγαθὰ, ἀλλὰ τὰ ἀφθαρτα καὶ αἰ-ῶνια. Γνώρισμα ὑψηλῆς πνευματικότητος εἶναι ὄχι ἢ προσκόλλησι στὴν παροῦσα ζωὴ καὶ ἢ ἐπὶ πολλὰ ἔτη σ' αὐτὴν διαβίωσι, ὅπως ἐπεκράτησε δυστυχῶς νὰ διατυπώνουμε οἱ περισσότεροι μὲ τὴν εὐχὴ «χρόνια πολλά», ἀλλὰ ἢ χρησιμοποίησι τῆς παρούσεσ ζωῆς ὡς εὐκαιρίας, ὡς «καιροῦ» γιὰ νὰ κερδίσουμε τὴν ἄλλη ζωὴ. Ἡ παράτασι τῆς ζωῆς μόνον ὑπ' αὐτὴν τὴν προοπτικὴ, τοῦ ἀγῶνος γιὰ τὴν τελείωσι καὶ τὴν ἀγιότητα, ἔχει νόημα.

Ἐπειτα, δίνει κανεῖς καὶ δωρίζει κάτι δικὸ του· ἢ ζωὴ μας, ὅμως, ἢ ὑπαρξί μας, τὸ σῶμά μας, ἢ ψυχὴ μας, τὰ ὄργανά μας, δὲν εἶναι ἰδιοκτησία οὔτε δική μας, οὔτε τῶν συγγενῶν μας, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ. Ἐμεῖς ἀπεκτήσαμε ἢ ἀγοράσαμε ἢ κατασκευάσαμε τὸν ἑαυτὸν μας; Ὅλα τὰ ὀφείλουμε στὸν Θεόν. Μόνον ὅ,τι ἀποκοῦμε μὲ δική μας συνέργεια καὶ μὲ χρῆσι τῆς ἐλευθερίας μας εἶναι δικά μας· οἱ κακίες εἶναι μόνον δικές μας, γιὰ τὴν καὶ γιὰ τὶς ἀρετές χρειαζόμαστε τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως, ὅταν δηλώνουμε δωρητὰ τῶν σωματικῶν ὀργάνων, εἴτε τῶν ἰδικῶν μας εἴτε τῶν συγγενῶν μας, σφετεριζόμαστε καὶ διαχειριζόμαστε ξένα πράγματα, ποῦ δὲν μᾶς ἀνήκουν, ἀλλὰ εἶναι τοῦ Θεοῦ.

[...] Δὲν ὑπάρχουν «πτωματικὲς μεταμοσχεύσεις», διότι ὁ «ἐγκεφαλικῶς νεκρὸς» δὲν εἶναι πτῶμα, ἐξακολουθεῖ νὰ κτυπᾷ ἢ καρδιά του καὶ νὰ ἀναπνέῃ. Δὲν εἶναι νεκρὸς, ἀλλὰ ζωντανὸς δότης. Ἄν σταματήσι ἢ καρδιοαναπνευστικὴ λειτουργία, τὰ πρὸς μεταμόσχευσι ὄργανα εἶναι ἀκατάλληλα. Ἡ ἐντολή «οὐ φονεύσεις» καὶ ὁ ἵπποκράτειος ὄρκος περὶ τοῦ ὅτι ὁ ἱατρὸς πρέπει, μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς, νὰ φροντίζει

νά σώση τὸν ἀσθενῆ καὶ τὸν βαρύτερα τραυματισθέντα, μέχρι νὰ καταλήξῃ, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀγνοοῦνται καὶ νὰ παραβαίνονται μὲ τὴν ὑποπτον καὶ σκόπιμον θεωρία περὶ «ἐγκεφαλικὸ θάνατον».

Ἀρχιμ. Λουκά Τσιούτσικα - Πρωτοπρεβυτέρου Στεφάνου Στεφοπούλου - Μοναχοῦ Δαμασκηνοῦ Ἀγιορείτου

α) Διαπιστώνουμε ὅτι ὁ ἐγκεφαλικὸς θάνατος εἶναι μία κατάσταση ἐννοιολογικῶς καὶ διαγνωστικῶς ὀρευστή, ὅλο δὲ καὶ περισσότερο ἀμφισβητούμενη. Μᾶλλον πρόκειται γιὰ κλινικὸ κατασκευάσμα ποῦ ἐξυπηρετεῖ τὴν ἀποσυμφόρηση τῶν μονάδων ἐντατικῆς θεραπείας καὶ τὴν ἀπόκτηση ὀργάνων γιὰ μεταμόσχευση.

β) Καὶ ἂν ἀκόμη ἠμποροῦσε νὰ διαγνωσθεῖ ἀναμφισβήτητα ὀλοσχερῆς καταστροφή τοῦ ἐγκεφάλου, αὐτὸ δὲν ταυτίζεται μὲ τὸν σωματικὸ θάνατον.

γ) Ἐφ' ὅσον ἡ ἐσωτερικὴ συνειδητὴ ζωὴ καὶ τὸ πρόσωπο διατηροῦνται, ὅπως οἱ Χριστιανοὶ πιστεύουμε, καὶ μετὰ τὸ θάνατον τοῦ συνόλου σώματος, δὲν ἔχουμε κανένα λόγο νὰ δεχθοῦμε ὅτι αὐτὰ παύουν νὰ ὑπάρχουν ἐπὶ νεκρώσεως μόνο τοῦ ἐγκεφάλου (ἐγκεφαλικὸ θάνατον).

δ) Ἐπομένως, ἐπὶ ἐγκεφαλικὸ θάνατον δὲν τίθεται θέμα συνειδητῆς ζωῆς καὶ προσώπου, ἀλλὰ τὸ μόνο θέμα εἶναι ἔαν ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει ἡ συνάφεια ψυχῆς καὶ σώματος ἢ ὅποια ὅμως (διατήρηση τῆς συναφείας) καταδεικνύεται ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ὑπολοίπου σώματος.

ε) Γενικῶς εἴμαστε ὑπὲρ τῶν μεταμοσχεύσεων. Ἐπειδὴ, ὅμως, θεωροῦμε τοὺς εὐρισκομένους στὴν κατάσταση τοῦ «ἐγκεφαλικὸ θάνατον» ἀσθενεῖς καὶ ὄχι νεκροὺς, σεβόμενοι πλήρως τὴν ἱερότητα, ἴσως καὶ κρισιμότητα γιὰ τὸ αἰώνιο μέλλον, τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς ἐντεῦθεν τοῦ τάφου ζωῆς των δὲν μποροῦμε νὰ συμφωνήσουμε μὲ τὴν ἀπὸ αὐτοὺς ἀφαίρεση πρὸς μεταμόσχευση τῶν ζωτικῶν τους ὀργάνων. Ἡ μόνη ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ ἀδιάβλητη περίπτωση δωρεᾶς ὀργάνων γιὰ μεταμόσχευση εἶναι ἡ ἀπὸ ὑγιεῖς δότες μεταμόσχευση ἰστών ἢ ἐνδὸς ἀπὸ τὰ διπλὰ ὄργανα, προκειμένου δὲ περὶ ἀσθενῶν ἢ τραυματιῶν δοτῶν ἢ μεταμόσχευση ὅσον μποροῦν νὰ μεταμοσχευθοῦν μετὰ τὴν μόνιμη παύση τῆς καρδιοαναπνευστικῆς λειτουργίας.

Ἀθ. Ἀβραμίδη, Καθηγητοῦ Παθολογίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ταύτισις τοῦ ἐγκεφαλικὸ θάνατον καὶ τοῦ βιολογικοῦ τέλους δὲν εἶναι «διεθνῶς ὁμόφωνος ἄποψις» καὶ ἐπιστημονικὴ βεβαιότητα, ἀλλὰ ἀπλῶς «ἄποψη». **Ὑπάρχουν, μάλιστα, σοβαρῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης, σὺν ὁποῖς βάσει δεδομένων ὑποστηρίζεται ὅτι ἡ νέκρωση τοῦ στελέχους τοῦ ἐγκεφάλου δὲν εἶναι πάντοτε ὀλοσχερῆς ἢ καθολικῆ, οὔτε νεκρῶνται πάραυτα καὶ συγχρόνως ὅλες οἱ λειτουργίαι τοῦ ἐγκεφάλου.** Ἡ νέκρωσις τοῦ ἐγκεφαλικὸ στελέχους δὲν ταυτίζεται μὲ τὸν ἐγκεφαλικὸ θάνατον. Μέχρι τὴ νέκρωσή του μεσολαβεῖ κάποιος χρόνος, ὁ ὁποῖος ὅσο μικρὸς καὶ ἂν εἶναι, ἔχει τεράστια σημασία τόσο ἀπὸ ἰατρικῆ, ἰατροδικαστικῆ ἢ νομικῆ ἄποψη, ὅσο καὶ ἀπὸ πνευματικῆ ἄποψη.

[...] ὁ καθηγητὴς τῆς Θεολογίας στὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Μαντζαρίδης γράφει: «Ὅσο λειτουργεῖ ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου, δὲν εἶναι δυνατό νὰ μιλῆσουμε γιὰ χωρισμὸ τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸ σῶμα». Διερωτᾶται δὲ ὁ Σεβασμιώτατος Ναυπάκτου —μαζὶ δὲ μὲ ἐκεῖνον καὶ ἐμεῖς: **Πὼς ἐπεμβαίνουμε βίαια σὲ ἕνα ἄνθρωπον τοῦ ὁποῖου δὲν λειτουργοῦν μερικῆς ἐγκεφαλικῆς λειτουργίαι ἀλλὰ, ἐπειδὴ λειτουργεῖ ἡ καρδιά, ὑπάρχει ἀκόμη ἡ ψυχὴ;**» Καὶ συνεχίζει: **«μήπως στεκόμαστε ἀνάλητοι, ὅταν λαμβάνουμε τὰ ὄργανα τοῦ σώματος, ἐνῶ ὡς πρόσωπον ζεῖ ὁ ἄνθρωπος;**» (σελ. 361). Δὲν ἀποτελεῖ δὲ «σχολαστικισμὸν» ἢ «στιγμὴ» τοῦ θάνατον τοῦ προσώπου, ἐφ' ὅσον πρόκειται γιὰ τὴ «ῥῆξιν τῆς ψυχοσωματικῆς συμφυΐας τοῦ ἀνθρώπου ἢ ὅποια γίνεται «θείω βουλήματι»;

Στὸ ἄρθρον δὲ 30 τῶν Βασικῶν Θέσεων τῆς Ι.Σ.Ε.Ε., ἀναφέρεται ὅτι: «ὑπάρχει ὁ κίνδυνος... μὲ τὴν χαλαρὰν διεθνῶς ἠθικὴν ἔναντι τῆς εὐθανασίας καὶ τὴν τάσιν νομοθετικῆς κατοχυρώσεώς της, οἱ μεταμοσχεύσεις νὰ συνδυασθοῦν μὲ τὴν εὐθανασίαν».

Τί λέγει ἡ Γραφή

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, γράφει: «Ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν» (Ρωμ. ε, 5)... «Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκκέχεται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν» (Γαλ. δ, 6)... «ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ... κατοικήσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν» (Ἐφ. γ, 16).

Τί λέγουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας

Κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον τὸν Παλαμᾶ (1296-1359) «ἡ ψυχὴ πανταχοῦ τοῦ σώματός ἐστιν, οὐχ ὡς ἐν τόπῳ, οὐδ' ὡς περιεχόμενῃ ἀλλ' ὡς συνέχουσα καὶ περιέχουσα καὶ ζωοποιοῦσα τοῦτο» (Φιλοκαλία σ. 957).

Κατὰ τὸν ἅγιον Νικόδημον τὸν Ἀγιορείτη (1749-1809): «ἡ καρδιά κέντρον λόγον ἐπέχει πρὸς τὸ ὅλον σῶμα· διὰ τοῦτο, ὄχι μόνον πρώτη πλάττεται ἐξ ὅλων τῶν μελῶν, ἀλλὰ καὶ ὑστερον ὅλων νεκροῦται καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ καθεδρὰ, ἡ ῥίζα καὶ ἀρχὴ καὶ πηγὴ ὅλων τῶν φυσικῶν δυνάμεων τοῦ σώματος, τῆς φυτικῆς, τῆς θρεπτικῆς, τῆς αὐξητικῆς, τῆς ζωϊκῆς, τῆς αἰσθητικῆς, τῆς θυμικῆς, τῆς ἐπιθυμητικῆς καὶ τῶν λοιπῶν ὁμοίως καὶ ὅλων τῶν φυσικῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, τῆς νοερᾶς λέγω, τῆς λογιστικῆς καὶ τῆς θελητικῆς. Ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ δὲ ὡς ἐν ὀργάνῳ εὐρίσκεται οὐχὶ ἡ οὐσία καὶ ἡ δύναμις τοῦ νοός, ἤτοι τῆς ψυχῆς· ἀλλὰ μόνῃ ἡ τοῦ νοός ἐνέργεια. Ὅθεν ἡ οὐσία τῆς ψυχῆς, ὡς εἶδος οὐσα τοῦ σώματος, ἀσώματος γάρ... εὐρίσκεται ἐν τῷ μεσαιοτάτῳ τῆς καρδίας, ...ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ δὲ ὡς ἐν ὀργάνῳ εὐρίσκεται, οὐχὶ ἡ οὐσία καὶ ἡ δύναμις τοῦ νοός, ἤτοι τῆς ψυχῆς· ἀλλὰ μόνῃ ἡ τοῦ νοός ἐνέργεια, ὡς προείπομεν (συνεχίζει δὲ, προσθέτων τὰ ἐξῆς)... καὶ ἄφες τοὺς νεωτέρους φυσικοὺς καὶ μεταφυσικοὺς νὰ λέγωσιν, ὅτι ἡ οὐσία τῆς ψυχῆς εὐρίσκεται εἰς τὸν ἐγκέφαλον διότι τοῦτο εἶναι τὸ ἴδιον ὡσεὶ νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ἡ φυτικὴ ψυχὴ δὲν εὐρίσκεται ἀρχικῶς εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ δένδρου, ἀλλὰ εἰς τὸν κλάδον καὶ εἰς τὸν καρπὸν...

«Τὸ διδασκαλεῖον τῶν Γραφῶν καὶ τῶν ἱερῶν Πατέρων», γράφει ὁ ἅγιος Νικόδημος, «εἶναι ἀληθέστερον τῶν διδασκαλείων τῶν ἀνθρώπων» (στὸ κεφ. περὶ φυλακῆς νοός καὶ καρδίας, στὸ Συμβουλευτικὸν Ἐγχειρίδιον, σσ.110-112). Ἀναφέρει δὲ καὶ τὸν «θεῖον Γρηγόριον Θεσσαλονίκης» καὶ τὸν «μέγαν Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον», πολλοὺς ἄλλους Πατέρες καὶ νεωτέρους θεολόγους, οἱ ὅποιοι ἐπίσης προεβέβουν τὰ αὐτὰ.

Γράφει ὁ Σεβ. Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος στὴν σ. 353 τοῦ Τόμου: «Στὴν κατάσταση τοῦ λεγομένου κλινικοῦ θάνατον ἢ ἀκόμη καὶ τοῦ λεγομένου ἐγκεφαλικὸ θάνατον μπορεῖ νὰ μὴ λειτουργοῦν μερικὰ ὄργανα τοῦ σώματος τοῦ ἀνθρώπου, ὅποτε ἡ ψυχὴ, εἶναι ἐνδεχόμενο νὰ μὴ ἐνεργεῖ διὰ τῶν συγκεκρωμένων αὐτῶν

ὀργάνων, ἀλλὰ ὅμως ὑπάρχει ἀκόμη ἡ ψυχὴ μέσα στὸν ἄνθρωπο καὶ λειτουργεῖ δι' ἄλλων σωματικῶν ὀργάνων καὶ λειτουργιῶν... «Αὐτὴ δὲ ἡ παύση λειτουργίας τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος γίνεται σταδιακά, καθὼς ἐπίσης καὶ μερικὲς φορὲς ἡ πορεία τοῦ θανάτου εἶναι ἀναστρέψιμη. Τότε ὅποσδήποτε ὑπάρχει ἡ ψυχὴ μέσα στὸ σῶμα» (σ. 359) καί... «ἐπειδὴ λειτουργεῖ ἡ καρδιά —ἀκόμη καὶ ἂν δὲν λειτουργοῦν μερικὲς ἐγκεφαλικὲς λειτουργίες— ὑπάρχει ἀκόμη μέσα του ἡ ψυχὴ» (σ. 361).

Συλλόγου ἐπιστημόνων «Προοπτικὴ» (2002)

«Ὁ Ἐγκεφαλικοὸς Θάνατος», δηλώνει ὁ Καθηγητὴς Παιδ. Ἀναισθησιολογίας στὸ Harvard καὶ Διευθυντὴς Μον. Ἐντατ. Θεραπείας στὸ Παιδιατρικὸ Νοσοκομεῖο Βοστώνης Dr. Robert D. Truog «παραμένει ἀσυνάρτητος στὴν θεωρία καὶ συγκεχυμένος στὴν πράξιν. Ἐπιπλέον, ὁ μόνος σκοπὸς ποὺ ἐξυπηρετεῖται ἀπὸ τὴν ἔννοια (τοῦ Ἐγκεφαλικοῦ Θανάτου) εἶναι ἡ διευκόλυνσις ἐξουδερέσεως ὀργάνων πρὸς μεταμόσχευσιν».

[...] **Ἄξιοπρόσεκτο εἶναι ὅτι οἱ «ἐγκεφαλικά νεκροί», καταλλήλως ὑποστηριζόμενοι, διατηροῦν σταθερὴ θερμοκρασία καὶ ὀρισμένοι «ἐγκεφαλικά νεκροί» διατηροῦν νωτιαία ἀντανεκλαστικά, ἀπορροφῶν καὶ ἀφομοιώνουν τροφές, κερδίζουν βάρους, ἐπουλώνουν τραύματα, κνοφοροῦν γιὰ ἐβδομάδες ἢ μῆνες καὶ γεννοῦν (μὲ καισαρική τομή) βίωσιμα νεογνά.**

[...] Τί σημαίνουν οἱ ἀσυνήθεις κινήσεις, γνωστὲς ὡς "Lazarus Sign", ποὺ κάνουν κάποιοι «ἐγκεφαλικά νεκροί»; Σχετικὰ μὲ αὐτὲς τίς κινήσεις, ὁ παγκοσμίως γνωστὸς Καθηγητὴς Νευρολογίας Fred Plum ὑποστηρίζει ὅτι εἶναι «ἡμισκόπιμες» (semi-purposeful) καὶ «ἡμικατευθυνόμενες» (semi-directed) ἀπὸ τὸν «ἐγκεφαλικά νεκρό».

[...] Τί σημαίνουν οἱ σπάνιες, ἀλλὰ καταγεγραμμένες περιπτώσεις ἐπαναφορᾶς ἀπὸ «Ἐγκεφαλικοὸ Θάνατο»;

Συμπερασματικά, ἐπειδὴ ἡ ἔννοια τοῦ «Ἐγκεφαλικοῦ Θανάτου» δὲν εἶναι οὔτε στὴν Ἑλλάδα οὔτε διεθνῶς ὁμόφωνα ἀποδεκτὴ, προτείνουμε νὰ ἐπανεξετασθεῖ ἡ ταύτιση τοῦ θανάτου μὲ τὸν «ἐγκεφαλικοὸ θάνατο» καθαρὰ ἐπιστημονικά, χωρὶς ἄλλου εἴδους σκοπιμότητες.

Πρεσβυτέρου Στεφάνου Στεφοπούλου

[...] Ἀρχικά, θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν ἔντονη δυσανεξία μου γιὰ τὴ στάση τῆς Σ.Ε.Β. (Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς) ἀναφορικὰ μὲ τὴν ἔρευνά της μέσα στὰ πατερικὰ κείμενα γιὰ τὴν διεξαγωγὴ ἀσφαλῶν θεολογικῶν συμπερασμάτων σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τοῦ θανάτου, τῆς ψυχῆς, κ.λ.π. Ἀφοῦ σκοπὸς τῆς ἰδρύσεως τῆς Σ.Ε.Β. εἶναι «...ἡ ἀπὸ Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς ἀπόψεως μελέτη καὶ γνωμάτευση ἐπὶ θεμάτων Βιοηθικῆς...» («Ἐκκλησία», 6/2002, σελ. 562), πρωτίστως ἡ Σ.Ε.Β. δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἐκφέρει ἐπιστημονικό, ἀλλὰ θεολογικὸ λόγο! [...]

Z) (θέσις τῆς Σ.Ε.Β.) «...εἶναι λάθος ἐν ὀνόματι τῆς πνευματικότητος νὰ ἀπαξιῶνουμε τὴν ἐπιστήμη...δὲν μποροῦμε νὰ ἀποκλείσουμε καὶ νὰ ἀπαξιώσουμε διὰ μιᾶς ὅλην τὴν ἐπιστήμη τῆς ἰατρικῆς ἐν ὀνόματι τῆς Θεολογίας ἢ ἐν ὀνόματι ἄλλων πνευματικῶν παραμέτρων...!» Ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσει κανεὶς καὶ ποῦ νὰ τελειώσει! Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκούγονται καὶ νὰ λέγονται τέτοιοι ἰσχυρισμοί; **Μήπως μᾶς σφῆζει καὶ μᾶς καθιστᾷ οὐρανοπολίτες ἡ ἰατρικὴ περισσότερο ἀπὸ τὴν Θεολογία; Μήπως πάλι ἡ Θεολογία πρέπει νὰ ὑποχωρεῖ ὁσάκις συγκρούεται μὲ τὴν ἐπιστήμη; Μήπως πρέπει νὰ βάλουμε καὶ μετάνοια στοὺς -συνήθως- ἀμαθεῖς ἢ ἡμιμαθεῖς περὶ τὰ θεολογικά ἰατροῦς καὶ νὰ διδαχθῶμε ἀπὸ αὐτοὺς «ἀλήθειες» κοσμικῆς, κακῶς ἐννοούμενης ὡς κοινωνικῆς καὶ πλήρως παγκοσμιοποιημένες καὶ ἐκκοσμικευμένες, ἀλλὰ ξένες πρὸς τὴν Ὁρθοδοξία, δηλαδὴ ξένες πρὸς τὴν διδασκαλία τοῦ Κυρίου μας; Ἄπαγε τῆς βλασφημίας!** Ἡ μήπως οἱ ἰατροὶ μας εἶναι ἀνέτομοι (ἀνέντιμοι;) γιὰ νὰ διαλεχθῶν μὲ τοὺς θεολόγους καὶ ἐπιζητοῦν τὴν ἐπιβολὴ τῶν ἀπόψεών τους διὰ ἀντιδημοκρατικῶν τρόπων (λ.χ. λογοκρισία, ἀνεπαρκὴ ἢ ἀνύπαρκτο διάλογο, συνηγόρους ἐκ μέρους τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας κ.λ.π.). Μήπως σιγά-σιγά μποῦμε στὸν πειρασμὸ νὰ ἀποδεχθῶμε θέσεις ἄλλων μεγάλων ἐπιστημῶν ὅπως ἡ Βιολογία (Θεωρία τῆς Ἐξελίξεως), ἡ Παλαιοντολογία, ἡ Ἱστορία, ἡ Ἀρχαιολογία κ.ά. (Θεωρία τῆς Δημιουργίας- Big Bang), γιὰ νὰ μὴν τίς ἀπαξιώσουμε καὶ αὐτές; [...]

Ἐπαναλαμβάνει ὁ Σεβασμιώτατος Ἱερόθεος (Βλάχος) τὰ ὅσα διδάσκει ὁ Ἅγιος Συμεὼν ὁ Νέος Θεολόγος περὶ νοερᾶς προσευχῆς: «ἀπὸ ἐκεῖθεν μέσα, ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδίας, ἀναπέμπη τὰς εὐχὰς εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἀφ' οὗ ἐκεῖθεν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδίαν γευθῆ ὅτι εἶναι χρηστὸς ὁ Κύριος καὶ γλυκανθεὶ, πλέον δὲν θέλει μακρύνῃ ὁ νοῦς ἀπὸ τὸν τόπον τῆς καρδίας (Φιλοκ., Ε', 285). Συνεπῶς, ἡ καρδιά ἢ σαρκική ποὺ περιέχει τὴν πνευματικὴ καὶ γεύεται καὶ αὐτὴ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐπικοινωνίας τῆς πνευματικῆς καρδίας μὲ τὸν Θεὸν-δημιουργόν της, ὅταν συνεχίζει νὰ πάλλεται, ζεῖ. Καὶ **ὅταν εἶναι ζωντανὴ ἡ καρδιά ἐπικοινωνεῖ μὲ τὸν Θεὸν καὶ «τρέφεται» ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐπικοινωνία. Ποῖος μπορεῖ νὰ διακόψει αὐτὴν τὴν σωτήριον σχέση; Ποῖος θὰ τολμήσει νὰ διακόψει μιὰ τέτοια «συνομιλία»;** Πρὶν ὅμως δώσουμε τὴν ἀπάντησιν στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ ἃς δοῦμε τὴν διδασκαλία τῶν Ἁγίων Πατέρων ἀναφορικὰ μὲ τίς σχέσεις καρδίας, ψυχῆς, νοῦ καὶ ἐγκεφάλου. [...]

Γιὰ νὰ δώσουμε δὲ ἔμφαση στὸ ῥόλο τοῦ νοῦ στὴ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, ἃς δοῦμε τὸν Καλλιστο Καταφυγίωτῃ νὰ συμπληρώνει σχετικὰ ὅτι «ὁ νοῦς κινεῖται πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ Θεοῦ α) αὐτοκινήτως, β) ἑτεροκινήτως καὶ γ) μεταξὺ τούτων» (Φιλοκ., Ε', 6). Ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρίτο τρόπο κινήσεως τοῦ νοῦ, τί γίνεται ἂν ὁ ἄνθρωπος θελήσει νὰ κινήσει τὸν νοῦν του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ κατόπιν περιέλθει στη λεγομένη «φρυτικὴ κατάστασις» ἢ τὸν «ἐγκεφαλικοὸ θάνατο»; Μήπως ἀφοῦ, ὅπως δέχονται οἱ ἰατροί, ζεῖ ἡ καρδιά, ἄρα κινεῖται ὁ νοῦς καὶ ὁ ἀσθενὴς ζεῖ ἐπικοινωνώντας μὲ τὸν Θεὸν ἢ ἀκριβῶς ζεῖ λόγῳ τῆς ἐπικοινωνίας του μὲ τὸν Θεόν; Ἄλλωστε γνωρίζουμε ὅτι ἡ ἐπικοινωνία αὐτὴ «θρέφει» καὶ ζωοποιεῖ τὴν ψυχὴν ποὺ κατὰ τὸν Ἅγιο Νεῖλο τὸν ἀσκητῆ (Φιλοκ., Α', ρα' 185) «κατοικοεδρεύει» κυρίως εἰς τὴν καρδίαν. Τὴν ἴδια ἐπιφύλαξιν ἐκφράζει καὶ ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ.κ. Ἱερόθεος Βλάχος στὴν εἰσηγησὴ του, ποὺ συμπεριλαμβάνεται στὸ εἰδικὸ τεύχος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σχετικὰ μὲ τίς μεταμοσχεύσεις (σελ. 359): «Πάντως ὅσο ὁ νοῦς βρῖσκειται... μέσα στὸ σῶμα, μπορεῖ νὰ μὴ λειτουργεῖ ἢ διανοητικὴ λειτουργία, ἢ μνήμη ἢ ἴσως καὶ ἢ αἰσθήσις, ἀλλ' ἔφ' ὅσον λειτουργεῖ ἡ καρδιά, λειτουργεῖ ἢ νοερά ἐνέργεια τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τότε ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ μὴν ἔχει συνείδησιν τοῦ περιβάλλοντος κόσμου, μπορεῖ νὰ μὴν σκέπτεται, μπορεῖ νὰ μὴν αἰσθάνεται ἢ ἀκόμη μπορεῖ ἀμυδρῶς νὰ ἀντιλαμβάνεται, ἀλλ' ὅμως ὑπάρχει ἡ ψυχὴ καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχη κοινωνία μὲ τὸν Θεόν. Καὶ βέβαια **ἂν ἔχει συνηθίσει στὴ ζωὴ του νὰ προσεύχεται, τότε ἢ νοερά του ἐνέργεια βρῖσκειται σὲ μεγάλη ἔντασις, δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀδιάλειπτη προσευχή.** [...]

«Πῶς ἐπεμβαίνουμε βίαια σὲ ἕνα ἄνθρωπο τοῦ ὁποῖου δὲν λειτουργοῦν μερικὲς ἐγκεφαλικὲς λειτουργίες, ἀλλὰ, ἐπειδὴ λειτουργεῖ ἡ καρδιά καὶ ὑπάρχει ἀκόμη ἡ ψυχὴ, ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται; ... **Στὴν καταστάσιν ἐκεῖνῃ τῆς διαδικασίας τῆς ἐξόδου, ποὺ γίνονται καὶ πολλὰ πνευματικὰ γεγονότα, ἐμφάνισις ἀγγέλων, ἁγίων,**

ἀκόμη και δαιμόνων, μήπως στεκόμαστε λίγο ανάλητοι απέναντι του ψυχολογούντος και μήπως δὲν σεβόμαστε τὶς πλέον συγκλονιστικὲς στιγμὲς τῆς ζωῆς του;...Μήπως ὅμως ἡ υἱοθέτηση σκληρῶν ἐπιλογῶν, ἔστω γιὰ τὴν παράταση τῆς ζωῆς ἐνὸς ἄλλου ἀνθρώπου, ἐκλαμβάνεται ὡς βίαιη ἐνέργεια καὶ μία ιδιότυπη «δολοφονία»; [...]

Στὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ ἐπιθυμία γιὰ παράταση τῆς ζωῆς εἶναι ἱερὴ καὶ λίαν σεβαστὴ, ἀπαντοῦμε ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ γίνει αὐτὸ ἀποδεκτὸ χωρὶς τὶς ἀπαιτούμενες προϋποθέσεις ποιότητος τῆς ζωῆς. Ἔτσι τουλάχιστον θὰ ἔπρεπε νὰ βλέπει τὸ θέμα ἡ Ἐκκλησία, ἡ ὁποία σκοπὸ δὲν ἔχει νὰ παρηγορήσει μὲ ἐκκοσμηκευμένο τρόπο τὸν ἄνθρωπο, καὶ νὰ τὸν βοηθήσει ἀπλῶς νὰ παρατείνει τὴ ζωὴ του, ἀλλὰ νὰ τὸν προετοιμάσει γιὰ τὴν αἰωνιότητα καὶ νὰ τὸν παρηγορήσει μὲ θεῆροστον τρόπο. Νὰ τοῦ δώσει νὰ καταλάβει τὸ νόημα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, τὴν ἀξία τοῦ πόνου καὶ τῆς ἀσθενείας, τῶν δοκιμασιῶν, τῆς μνήμης θανάτου. Προορισμὸς τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι νὰ προσφέρει στὸν ἄνθρωπο βιολογικὴ ζωὴ, ἀλλὰ τὴν Ζωή, ἡ ὁποία ὅμως Ζωὴ δὲν προϋποθέτει μακροζωία, ἀλλὰ ζωὴ ἐν Χριστῷ. Εὐχεται, βέβαια, στὸ μυστήριο τοῦ γάμου τὴν μακροήμερευσιν, ἀλλὰ ὄχι γιὰ λόγους εὐδαιμονίας καὶ ἀνάγκης βιολογικῆς ζωῆς, ἀλλὰ ὡς χρόνον ἰκανὸν γιὰ νὰ ἀξιωθεῖ ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὴ συνεργία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νὰ προετοιμάσει τὸ πέρασμά του στὴν αἰώνια ζωὴ. Γιὰ ποῖο ἄλλο λόγο χαρακτηρίζουμε ἄλλωστε τὴν ἐπίγειο ζωὴ μας μὲ «πειρατήριον»; Τὴ θέση αὐτὴ ἔχει καὶ ὁ Καθηγητὴς κ. Ν. Μητσόπουλος («Θέματα Ὁρθοδόξου Ἠθικῆς...», σελ. 178) ποὺ ἐμφαντικὰ ἐπισημαίνει ὅτι «ἐὰν ἡ παράτασις τῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ζωῆς ἐπιζητεῖται διὰ τὴν πρόοδον τοῦ πιστοῦ εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν καὶ τὴν ἠθικὴν τελείωσιν αὐτοῦ, ἐὰν ἐπιδιώκεται ἡρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπαυξήσεως τοῦ χρόνου τῆς συνεργείας τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ σωτήριον ἔργον τοῦ Χριστοῦ, ἐὰν ἐπιχειρῆται οὐχὶ πρὸς παράτασιν τῶν ἀπολαύσεων τῆς προσκαιροῦ ζωῆς, ἀλλὰ πρὸς πληρεστέραν συμμετοχὴν εἰς τὸ πάθος καὶ τὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, ἀναμφιβόλως ἡ ἐπιδιώξις αὐτῆ τοῦ ἀνθρώπου ὄχι μόνον εἶναι κατὰ πάντα ἐπιτρεπτέα χριστιανικῶς, ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένη». Αὐτὸ βέβαια δὲν ἀφορᾷ μόνον τὸν λήπτην ἀλλὰ καὶ τὸν δότην!

[...] Ἄλλο ἢ θυσία, ἢ ἡ αὐτοθυσία γιὰ τὸν συνάνθρωπο καὶ ἄλλο ἢ δωρεὰ ὀργάνου μόνο στὴν περίπτωση ποὺ ὁ δότης πορεύεται πρὸς τὸν θάνατο! [...]

[...] ἡ Ἐκκλησία μας ἂν προστάτευε καὶ ἐνδιαφερόταν περισσότερο γιὰ τὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς τοῦ λήπτη, τότε- μὲ τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ - δὲν θὰ ὑπῆρχε σχεδὸν καθόλου ἡ ἀνάγκη μεταμοσχεύσεων καὶ ἄρα καὶ ἡ ἐναγώνια προσπάθεια ἐξεύρεσης δοτῶν, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος τότε θὰ ἦταν ἐξοικειωμένος μὲ τὸν θάνατο καὶ τὴ μνήμη θανάτου! [...]

... μία ομάδα ἀπὸ 18 πανεπιστημιακοὺς ἰατροὺς καὶ ἰατροὺς τοῦ Ε.Σ.Υ. σὲ ἐκτενὲς κείμενο πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Τὸ Βῆμα» διερωτῶνται: «γνωρίζουν οἱ εἰσηγούμενοι τὴ λήψη ὀργάνων ἀπὸ βαρύτερα τραυματισμένους ἀσθενεῖς στοὺς ὁποίους διαπιστώνεται, μὲ κλινικὲς δοκιμασίες, ὅτι τὸ στέλεχος τοῦ ἐγκεφάλου ἔχει ὑποστῆ βαριά, μὴ ἀναστρέψιμη βλάβη (εἶναι «νεκρὸ»), ὅτι αὐτὸ δὲν σημαίνει ὀπωσδήποτε ὅτι καὶ ὁ ὑπόλοιπος ἐγκεφαλὸς ἔχει ὑποστῆ μὴ ἀναστρέψιμη βλάβη; ... Γνωρίζουν οἱ εἰσηγητὲς αὐτοὶ ὅτι ἀναφέρονται περιπτώσεις (σπάνιες μὲν, ἀλλ' ἀναφέρονται) «ἐγκεφαλικά νεκρῶν» ἀσθενῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνένηψαν καὶ ἐπανήλθαν στὴν ἐνσυνείδητη ζωὴ; Γνωρίζουν, τέλος, ὅτι ὑπάρχουν γιανοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀμφιβάλλουν ἐὰν ὁ βιολογικὸς θάνατος ταυτίζεται μὲ τὸν ἀποκαλούμενο «ἐγκεφαλικὸ θάνατο»; [...]

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, μιάς καὶ ἔγινε ἀναφορὰ στὸ θέμα τῆς εὐθανασίας νὰ ὑποβάλλω καὶ ἓνα ἐρώτημα πρὸς κάθε κατεῦθυνση (Ι.Σ.Ε.Ε., Δ.Ι.Σ., Σ.Ε.Β.): Αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέτε καὶ διακηρύσσετε γιὰ τὴν εὐθανασία, γιὰ τὰ ἀναιρεῖτε στὴν περίπτωση τῶν μεταμοσχεύσεων; Ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς θυμίσω ὅτι στο περιοδικὸ «Ἐκκλησία» (1/2001, 1, σελ. 42, παράγραφο 8) δηλώνετε πῶς: «Γιὰ τοὺς λόγους αὐτούς, ποὺ ἡ Ἐκκλησία μας πιστεύει στὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς, στὴν ἀνάστασις τοῦ σώματος, ... στοὺς πόνους ὡς «στίγματα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν» (Γαλ. στ, 17) ... κάθε θάνατο ποὺ ἀποτελεῖ ἀποτέλεσμα ἀνθρωπίνων ἀποφάσεων καὶ ἐπιλογῶν ... τὸν ἀπορρίπτει ὡς «ῥύβριν» κατὰ τοῦ Θεοῦ. Κάθε δὲ ἰατρικὴ πράξις ποὺ δὲν συντελεῖ στὴν παράταση τῆς ζωῆς, ὡς ὁ ὄρκος τοῦ Ἱπποκράτη ὀρίζει, ἀλλὰ προκαλεῖ ἐπίσπευση τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου, τὴν καταδικάζει ὡς ἀντιδεοντολογικὴ καὶ προσβλητικὴ τοῦ ἰατρικοῦ λειτουργήματος.»!!! [...]

Στὸ ἴδιο βιβλίο, στὴ σελίδα 81 (Κ. Καρακατσάνης, «Ἐγκεφαλικὸς Θάνατος»-Ταυτίζεται μὲ τὸ θάνατο τοῦ ἀνθρώπου;) ἀναφέρει ὁ συγγραφέας τὸ διαπιστωμένο στὴν ἰατρικὴ πρακτικὴ γεγονός τῆς διακρῦρσης κατὰ τὴν ἐγχείρησι γιὰ λήψη ὀργάνων ἀπὸ «ἐγκεφαλικά νεκρούς» ἀσθενεῖς». Γιατί; Ποῦ ὀφείλεται αὐτό; Μήπως εἶναι καὶ αὐτὸ φυσιολογικὸ ἀνταντακλαστικὸ; [...]

Εἶναι ἀνάγκη δὲ νὰ ἐπισημάνουμε τὸν κίνδυνον νὰ καλλιερῆται ἡ ἐντύπωση στὸν πιστὸ λαὸ μας ὅτι εἶναι καθήκον ὄλων μας ἡ δωρεὰ ὀργάνων, γιὰ τὸν ὅτι ἄνθρωπος θὰ ὑποβαθμιστεῖ σὲ ἓνα ἐργαστήριον ἢ καλύτερα ἀποθήκη «ἀνταλλακτικῶν» ὀργάνων ἀπὸ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ! Θὰ κινδυνεύσει ὁ ἄνθρωπος νὰ μεταβληθεῖ «σὲ μία ἔμψυχη μηχανή, χωρὶς πνευματικὲς ἀναζητήσεις...» ὅπως πολὺ χαρακτηριστικὰ ἀναφέρει ὁ Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἰερόθεος (ΕΤΜ, σελ. 362). [...]

Προσφάτως, ἔπεσε στὴν ἀντιλήψή μου ἓνα τρομερὸ δημοσίευμα στὸ διαδίκτυο σχετικὰ μὲ τὴν κατάληξι τῶν ἐμβρῶν ποὺ ἐκτρώνονται ἀκόμη καὶ τὸν 7ο μῆνα τῆς κηῆσεως, ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐπεκτεινόμενη μακάρβρια πρακτικὴ τῶν μεταμοσχεύσεων ὀργάνων ἐμβρῶν καὶ νεογνῶν. Στὴ διεύθυνση <http://www.unborn.gr/unborn/howused.htm> περιγράφονται τὰ ἑξῆς: " Περισσότεροι ἀπὸ 15.000.000 Ἀμερικανῶν ὑποφέρουν ἀπὸ ἀσθενεῖς καὶ βλάβες, οἱ ὁποῖες κατὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς διαφόρων θὰ μπορούσαν νὰ βοηθηθοῦν σὲ διαφόρους βαθμοὺς ἀπὸ μεταμοσχεύσεις ἐμβρυακοῦ ἰστοῦ ... συνεπῶς, μερικοὶ «ἠθικολόγοι» καὶ ἐρευνητὲς νοσοκομείων ἔχουν γίνει σχεδὸν ὑστερικὰ χαρούμενοι μὲ τὴν προοπτικὴ τοῦ νὰ ἔχουν πρόσβασι σὲ μία ἀφθονὴ πηγὴ χρήσιμου «ἐμβρυακοῦ ὕλικου», ποὺ παράγεται ἀπὸ ἑκατομμύρια ἐκτρώσεων ... οἱ ἐγκεφαλοὶ καὶ οἱ νευρικοὶ ἱστοὶ ἀπὸ 500.000 βρέφη ποὺ ἐκτρώνονται κατ' ἔτος (Η.Π.Α.) κατὰ τὸ δεῦτερο τρίμηνο τῆς κηῆσεως μπορούν τελικὰ νὰ ἀπαιτηθοῦν γιὰ μεταμοσχεύσεις, ἐὰν οἱ νέες μέθοδοι γίνουν δημοφιλεῖς καὶ ἐδραιωθοῦν ... εἶναι, λοιπὸν, ἐντελὸς πιθανὸν τὸ ἰατρικὸ μας κατεστημένον νὰ ὑποστηρίξει 1.000.000 ἢ περισσότερους «νέο-βρυκόλακες», ποὺ ἀπαιτοῦν τὰ φρέσκα μυαλὰ τῶν διαμελισμένων πρώιμα γεννημένων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων γιὰ νὰ παραμείνουν ζωντανοί...». Πολλὰ ἄλλα ἄκρως ἀηδιαστικὰ καὶ ἀπάνθρωπα ἀναφέρονται ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ φανταστεῖ κανεὶς καὶ μάλιστα μὲ τὶς «εὐλογίες» μεγάλων, διεθνῶς ἀναγνωρισμένων ἰατρικῶν καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν φορέων, ὅπως εἶναι οἱ: American Medical Association, American Heart Association, American Lung Association κ.ά. Ἄν δὲν εἶχαν γενικευθεῖ οἱ οὕτως ἢ ἄλλως ἀμφισβητούμενες μεταμοσχεύσεις, δὲν θὰ ἦταν πολὺ λιγότερα ἢ καὶ ἀνύπαρκα τέτοια ἀνησυχητικὰ κρούσματα; [...]

Ὁ παγκοσμίου φήμης Καθηγητὴς Φιλοσοφίας καὶ εἰδικὸς ἐπὶ θεμάτων Βιοηθικῆς («Τόλμη», 1/2002, σελ. 16) μὲ χαρακτηριστικὴ τόλμη, ἀλλὰ καὶ παρῶσις στὸ σύγγραμά του "The Foundation of Christian Bioethics"

σημειώνει: «ή παραδοσιακή Χριστιανισμός περιβάλλεται από ένα πολιτισμό, που είναι ειδωλολατρικός, έστω και αν διαθέτει μερικά χριστιανικά στοιχεία ... οι Χριστιανοί ανακαλύπτουν ότι ζουν σε μία κοινωνία, που γέρνει και επιδιώκει να οδηγήσει τους ίδιους και τα παιδιά τους προς ένα μετά-Χριστιανικό, εκκοσμικευμένο ήθος. Όταν αντιστέκονται, θεωρούνται άνθρωποι χωρίς ανεκτικότητα, φονταμενταλιστά και αντίθετοι προς τον πυρήνα των αξιών, που διαμορφώνει η κυρίαρχος κοσμοπολίτικη κουλτούρα ... το να είναι αντίθετος προς την επικρατούσα κουλτούρα, είναι ως να καλείται προς την θυσία και το μαρτύριο ... ο σημερινός Ορθόδοξος Χριστιανός ενεργεί στο όνομα της Αληθείας, την οποία όμως ο παγκοσμιοποιημένος πολιτισμός αποδίδει. Επομένως, είναι μία εποχή αγώνος. Είναι, επίσης, μία ζωή πειρασμού, πειρασμού για τον σύγχρονο Ορθόδοξο Χριστιανό να αδιαφορήσει για την εξέλιξη των πραγμάτων και να απορροφηθεί από το πολιτισμικό ήθος που τον περιβάλλει»!!! Ποιό πολιτισμικό ήθος; Μά αυτό που προσπαθούν να μάς επιβάλλουν. Δήθεν ανθρωπιστικό και σίγουρα χωρίς Θεόν.

[...] ο π. Τζων Μπρεκ, (καθηγητής της Ήθικης στο Ίνστιτούτο Ορθόδοξης Θεολογίας «Άγιος Βλαδίμηρος» Ν. Υόρκης και στο Ορθόδοξο Θεολογικό Ίνστιτούτο «Άγιος Σέργιος» στο Παρίσι) τονίζει μεταξύ άλλων ότι «η ιδιότητα του ανθρώπινου προσώπου δεν καθορίζεται από την ιατρικήν διάγνωση, αλλά από την Θείαν Πρόνοια. Ένα ανεγέφαλον παιδί, που θεωρείται άχρηστον και ίσως όχι εξ ολοκλήρου ανθρώπινον, από μίαν αυστηρώς κοινωνική σκοπιάν, στα μάτια του Θεού είναι ένα πρόσωπον. Το ίδιο ισχύει και για τον ασθενή σε επίμονον φυτικήν καταστάσιν, που δεν αντιδρά καθόλου ή για τον τραυματίαν, που δεν δύναται να διατηρηθή στην ζωήν παρά μόνον με αναπνευστήρα. Όταν κάνουμε κρίσεις σχετικά με την ζωήν και τον θάνατον, ή αλήθεια αυτή παραμένει θεμελιώδης στα μάτια του Θεού ούτε ή αβρόστια ούτε ο θάνατος αποστρεφούν το ανθρώπινον πλάσμα από την ιδιότητα του προσώπου».

ΠΕΡΙ UFO (ΟΥΦΟ)

Σεραφείμ Ρβούζ, ιερομονάχου (✙)

Οί «επικοινωνούντες» με UFO δεν είναι παρά μία σύγχρονος μορφή ενός αποκρυφιστικού φαινομένου, το οποίο έχει υπάρξει διά μέσου των αιώνων. Οί άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει τον Χριστιανισμόν και αναζητούν για «σωτήρες» από το εξώτερον διάστημα, και διά τούτο το φαινόμενο παρέχει εικόνες διαστημοπλοίων και όντων από το διάστημα.

[...] Η πιδ αίνιγματική, για τους περισσότερους έρευνητές, όψις των φαινομένων ΟΥΦΟ – δηλαδή, ή παράξενος ανάμειξις ύλικών και ψυχικών χαρακτηριστικών εις αυτά – δεν είναι καθόλου αίνιγμα για τους αναγνώστες Ορθόδοξων πνευματικών βιβλίων, ιδιαιτέρως των βίων των Αγίων. Οί δαίμονες έχουν επίσης «ύλικά σώματα», παρ' ότι ή «ύλη» σε αυτά είναι τοιαύτης λεπτότητας, ώστε να μη γίνεται αντιληπτή από ανθρώπους, εκτός αν ανοιχθούν οί πνευματικές τους «πύλες της αντιλήψεως», είτε με το θέλημα του Θεού (όπως στην περίπτωση των Αγίων) είτε έναντιόν εις αυτό (όπως στην περίπτωση των μάγων και των μέντιουμς).

Η Ορθόδοξος φιλολογία έχει πολλά παραδείγματα δαιμονικών εκδηλώσεων, αί οποίες ταιριάζουν ακριβώς με το φαινόμενο των ΟΥΦΟ: εμφανίσεις «συμπαγών» όντων και αντικειμένων (είτε των ίδιων των δαιμόνων είτε των φανταστικών δημιουργιών τους), τὰ οποία αϊφνιδίως «υλοποιούνται» και «απουλοποιούνται», πάντα με σκοπόν να προκαλέσουν τρόμον, δέος και σύγχυσις σε ανθρώπους, οδηγώντας τους τελικώς στην απώλειαν. Οί βίοι των Αγίων Αντωνίου του Μεγάλου (4ου αιώνας) και Κυπριανού του πρόφην μάγου (3ου αιώνας), είναι γεμάτοι με τέτοια περιστατικά.

Ο βίος του Αγίου Μαρτίνου της Τουρ (Tours, +397) από τον μαθητήν του Σουλπίτιον Σεβήρον, έχει ένα ενδιαφέρον παράδειγμα δαιμονικής ισχύος σε συνδυασμόν με μίαν παράξενον «ύλικήν» εκδήλωσιν που ομοιάζει με τις σημερινές «στενές επαφές» με ΟΥΦΟ: «Ένας νέος όνόματι Ανατόλιος έγινε μοναχός κοντά στο μοναστήριον του Αγίου Μαρτίνου, αλλά από ψεύτικην ταπεινώσιν έπεσε θύμα δαιμονικής πλάνης. Έφαντάζετο ότι διελέγετο με «άγγελους», και με σκοπόν να πείσουν τους άλλους για την αγιότητά του, αυτοί οί «άγγελοι» συνεφώνησαν να του δώσουν «ένα λαμπρόν ένδυμα από τον ουρανόν», ως σημείον της «δυνάμεως του Θεού», ή όποια κατοικούσε στον νεαρόν. Μίαν νύκτα, περι τὰ μεσάνυχτα ήκουσθη τρομερός υπόκωφος κρότος από πόδια που έχόρευαν και ένα βοητόν σαν από πολλές φωνές στο έρημητήριο, και το κελλίον του Ανατολίου άστραψε από φώς. Μετά έγινε σιωπή και ο πεπλανημένος ξεπρόβαλε από το κελλίον του με το «ουράνιον» ένδυμα. Έφεραν ένα φώς και επιθεωρούσαν όλοι προσεκτικώς το ένδυμα. Ήτο υπερβολικώς άπαλόν, με άνυπερόβλητον έλκυστικότητα και με χρώμα λαμπερόν κόκκινον, αλλά ήτο άδύνατον να προσδιορίσουν την φύσιν του ύλικού. Ταύτοχρόνως, κάτω από τον πλέον έξοχιστικόν έλεγχον από όφθαλμούς και δάκτυλα, ώμοιάζε με ένα ένδυμα και τίποτε άλλον.

Την επομένην πρωίαν, ο πνευματικός πατήρ του Ανατολίου τον έπηρε από το χέρι με σκοπόν να τον οδηγήσει στον Άγιον Μαρτίνο, για να ανακαλύψη αν αυτό ήτο όντως κόλπον του διαβόλου. Φοβισμένος ο πλανημένος ήρνήθη να άκολουθήσει, και καθώς τον εξηνάγκαζον να ύπακούη παρὰ την θέλησίν του, το ένδυμα εξηφανίσθη μέσα από τὰ χέρια εκείνου που τον έτραβούσε». Ο συγγραφεύς της άφηγήσεως (ό όποιος είτε είδε το συμβάν ή ίδιος είτε το ήκουσε από αυτόπτην μάρτυρα) συμπεραίνει ότι «ό διάβολος ήτο άνίκανος να συνεχίσει τις παραισθήσεις του ή να αποκρύψει την φύσιν τους όταν θα υπεβάλλοντο στα μάτια του Αγίου Μαρτίνου». «Είχε τόσην έξουσίαν να βλέπη τον διάβολον, που τον άνεγνώριζε κάτω από οίανδήποτε μορφήν, είτε διατηρούσε τον ιδικόν του χαρακτήρα είτε μετεμορφώνετο σε κάποιο από τὰ ποικίλα σχήματα της «πνευματικής άνομίας» – περιλαμβανομένων των μορφών των ειδωλολατρικών θεών, αλλά και της εμφάνίσεως του ίδιου του Χριστού, με βασιλικά ένδύματα και στέμμα και περιβεβλημένου με λαμπρόν κόκκινον φώς».

[...] Και ο σκοπός των «άγνωστου ταυτοτήτος» αντικειμένων (ούφο) σε τέτοιες διηγήσεις είναι ξεκάθαρος: να προκαλέσουν δέος με μία αίσθησιν του «μυστηριώδους» σε αυτούς που τὰ βλέπουν, και να παράγουν «άποδείξεις» για τις «άνώτερες διάνοιες» («άγγελους», αν το θύμα πιστεύει σε αυτούς, ή «διαστημικούς επισκέπτες» για τον σύγχρονον άνθρωπον), και με αυτόν τον τρόπον να κερδίσουν έμπιστοσύνην για το μήνυμα που θέλουν να μεταδώσουν.

[...] Πρώτον, τὰ φαινόμενα ΟΥΦΟ δεν είναι παρά ένα μέρος μιάς εκκλησιαστικής «υπερχειλίσεως» «παραφυσικών» γεγονότων – αυτών που μερικά χρόνια πριν οί περισσότεροι άνθρωποι θα είχαν θεωρήσει ως «θαύματα».

[...] Ίσως ποτέ, από την άρχη της χριστιανικής εποχής, να μη έχουν οί δαίμονες εμφανισθή τόσο άνοιχτά κι έκτεταμένως όσον σήμερα. Η θεωρία των «έπισκεπτών από το εξώτερον διάστημα» είναι μόνον μία από τις

προφάσεις που χρησιμοποιούν για να επιτύχουν την αποδοχήν της ιδέας ότι «άνωτερα όντα» πρόκειται τώρα να αναλάβουν το πεπρωμένον της ανθρωπότητας.

Δεύτερον, τὰ ΟΥΦΟ δὲν εἶναι παρὰ ἡ νεωτέρα ἀπὸ τὶς μεντιονιστικὲς τεχνικὲς μὲ τὶς ὁποῖες ὁ διάβολος κερδίζει νεοφωτιστοὺς στὸ ἀπόκρυφον βασιλείον του. Ἀποτελοῦν ἓνα τρομερὸν σημεῖον τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει γίνει δεκτικὸς σὲ δαιμονικὲς ὑποβολὲς ὅσον ποτὲ πρὶν στὴν χριστιανικὴν ἐποχὴν. Τὸν 19^{ον} αἰῶνα ἦτο, συνήθως, ἀπαραίτητον νὰ ἀναζητήσῃ κάποιος σκοτεινὰ δωμάτια πνευματιστικῶν συγκεντρώσεων γιὰ νὰ ἔλθῃ σὲ ἐπαφὴν μὲ δαίμονες, ἐνῶ τώρα χρειάζεται μόνον νὰ κοιτάξῃ στὸν οὐρανὸν (συνήθως τὴν νύκτα, εἶναι ἀλήθεια). Ἡ ἀνθρωπότης ἔχει χάσῃ ὅ,τι ἀπέμεινε μέχρι στιγμῆς ἀπὸ βασικὴν χριστιανικὴν κατανόησιν, καὶ τώρα θέτει παθητικῶς τὸν ἑαυτὸν τῆς στὴν διάθεσιν οἰωνδήποτε «δυνάμεων» εἶναι πιθανὸν νὰ κατέλθουν ἀπὸ τὸν οὐρανόν. [...] Τρίτον, τὸ «μῆνυμα» τῶν ΟΥΦΟ εἶναι: προετοιμασθῆτε γιὰ τὸν Ἄντιχριστὸν ὁ «σωτῆρ» τοῦ ἀποστάτου κόσμου ἔρχεται νὰ τὸν κυβερνήσῃ. Ἴσως ὁ ἴδιος ἔλθῃ στὸν ἀέρα, μὲ σκοπὸν νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν προσπάθειαν μιμήσεως τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. 24, 30· Πράξ. 1, 11) ἴσως μόνον οἱ «ἐπισκέπται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διάστημα» προσγειωθῶν δημοσίως γιὰ νὰ προσφέρουν «κοσμικὴ» λατρείαν στὸν κύριόν του· ἴσως τὸ «πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανόν» νὰ εἶναι μόνον ἓνα μέρος τῶν μεγάλων δαιμονικῶν θεαμάτων τῶν ἐσχάτων καιρῶν. Ἐν πάσει περιπτώσει, τὸ μῆνυμα γιὰ τὴν σύγχρονον ἀνθρωπότητα εἶναι: περιμένετε γιὰ ἀπελευθέρωσιν ὄχι ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ἀποκάλυψιν καὶ ἀπὸ τὴν πίστιν εἰς ἓνα ἄορατον Θεόν, ἀλλὰ ἀπὸ ὀχλήματα στὸν οὐρανόν.

[...] Ζοῦμε κοντὰ στὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ φανεροῦ αἰῶνος τοῦ δαιμονικοῦ θριάμβου καὶ ἀγαλλιάσεως, ὅταν τὰ ἀπόκοσμα «ἀνθρωποειδῆ» (ἄλλη μία μάσκα τῶν δαιμόνων) ἔχουν γίνει ὄρατὰ σὲ χιλιάδες ἀνθρώπους καὶ μὲ τὶς ἀνόητες ἐπαφές τους καταλαμβάνουν τὶς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔχει ἀποχωρήσει ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Τὸ φαινόμενο τῶν ΟΥΦΟ εἶναι ἓνα σημεῖον γιὰ τοὺς Ὁρθόδοξους Χριστιανοὺς νὰ περιπατοῦν ὅσον πρὸ προσεκτικῶς καὶ μὲ σοβαρότητα στὸν δρόμον τῆς σωτηρίας, γνωρίζοντας ὅτι μπορούμε νὰ πέσωμε σὲ πειρασμὸν καὶ νὰ παραπλανηθῶμε, ὄχι μόνον ἀπὸ ψεύτικες θρησκείες, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἀντικείμενα ποὺ ὁμοιάζουν ὑλικά καὶ ἀπλῶς τὰ πιάνει τὸ μάτι. Στους παλαιότερους αἰῶνες οἱ Χριστιανοὶ ἦσαν πολὺ προσεκτικοὶ σχετικῶς μὲ νέα καὶ παράξενα φαινόμενα, ἀφοῦ ἐγνώριζον γιὰ τὰ τεχνάσματα τοῦ διαβόλου ἀλλὰ μὲ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν τοῦ «Διαφωτισμοῦ» οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι ἔχουν γίνῃ ἀπλῶς περιεργοὶ γιὰ τέτοια πράγματα καὶ ἀκόμη τὰ ἐπιδιώκουν, ὑποβιβάζοντας τὸν διάβολον σὲ μία ἡμιφανταστικὴν σφαῖραν. Ἡ ἐπίγνωσις τῆς φύσεως τῶν ΟΥΦΟ, συνεπῶς, μπορεῖ νὰ ἀποτελέσῃ βοήθειαν στὴν ἀφύπνισιν τῶν Ὁρθόδοξων Χριστιανῶν σὲ μίαν συνειδητὴν πνευματικὴν ζωὴν καὶ μίαν συνειδητὴν Ὁρθόδοξον κοσμοθεωρίαν, ποὺ δὲν ἀκολουθεῖ εὐκόλως τὶς ιδέες, ποὺ εἶναι στὴν μόδαν αὐτοὺς τοὺς καιροὺς.

Ὁ συνειδητὸς Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς ζεῖ σὲ ἓνα καθαρῶς πεπρωτότα κόσμον, τόσο ὅσον ἀφορᾷ τὴν γῆν, ὅσον καὶ τοὺς ἀστέρας· ὅλα εἶναι ἐξ ἴσου μακρὰν τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου, γιὰ τὸν ὁποῖον ἀγωνίζεται. Εἶναι μέρος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ποὺ ὑποφέρει, καὶ ὀλόκληρον κατάγεται ἀπὸ τὸν Ἀδάμ, τὸν πρῶτον ἄνθρωπον, καὶ ὀλόκληρον ἔχει ἐξ ἴσου ἀνάγκην ἀπὸ τὴν λύτρωσιν, ποὺ προσφέρει ἐλευθέρως ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν σωτήριον θυσίαν Του ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν. Γνωρίζει ὅτι ὁ ἄνθρωπος νὰ πρόκειται νὰ «ἐξελιχθῆ» σὲ κάτι «ἀνώτερον», οὔτε καὶ ἔχει κανένα λόγον νὰ πιστεύῃ ὅτι ὑπάρχουν «ἀνώτερα ἐξελιγμένα» ὄντα σὲ ἄλλους πλανήτες· ὅπως γνωρίζει καλῶς πῶς ὑπάρχουν πράγματα «ἀνώτερες διάνοιες» στὸ σύμπαν ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἴδιον· αὐτὲς εἶναι δύο εἰδῶν, καὶ αὐτὸς ἀγωνίζεται νὰ ζῆ ἔτσι ὥστε νὰ ζῆ μ' αὐτοὺς ποὺ ὑπηρετοῦν τὸν Θεόν (τοὺς ἀγγέλους) καὶ ἀποφεύγει ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἄλλους, ποὺ ἔχουν ἀπορῶσει τὸν Θεόν, καὶ πασχίζουν μέσα στὸν φθόνον καὶ τὴν μοχθηρίαν νὰ παρασύρουν τὸν ἄνθρωπον στὴν δυστυχίαν των (τοὺς δαίμονες). Γνωρίζει ὁ Ὁρθόδοξος ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ φιλαυτίαν καὶ ἀδυναμίαν, εὐκόλως τείνει νὰ ἀκολουθῆ τὸ κακὸν καὶ νὰ πιστεύῃ σὲ «παραμύθια», ποὺ ὑπόσχονται ἐπαφὴν μὲ μίαν «ἀνώτερον καταστάσιν» ἢ «ἀνώτερα ὄντα», χωρὶς τὸν ἀγῶνα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς - στὴν πραγματικότητα, ἀκριβῶς σὰν μία ἀπόδρασιν ἀπὸ τὸν ἀγῶνα τῆς χριστιανικῆς ζωῆς. Δὲν ἐμπιστεύεται τὴν ἰδικὴν του ἰκανότητα νὰ διακρίνῃ τὶς πλάνες τῶν δαιμόνων, διὰ τοῦτο προσηλώνεται ὅσον πρὸ σταθερῶς γίνεταί σὲς γραφικὲς καὶ πατερικὲς κατευθυντήριες γραμμές, μὲ τὶς ὁποῖες τὸν ἐφοδιάζει γιὰ τὴν ζωὴν του ἢ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Ἔνας τέτοιος ἄνθρωπος ἔχει πιθανότητα νὰ ἀντισταθῇ στὴν θρησκείαν τοῦ μέλλοντος, τὴν θρησκείαν τοῦ Ἄντιχριστοῦ, σὲ οἰανδήποτε μορφήν καὶ ἂν παρουσιασθῇ αὐτῇ ἢ ὑπόλοιπος ἀνθρωπότης, ἐκτὸς ἂν κἀνῃ κάποιον θαῦμα ὁ Θεός, εἶναι χαμένη.

ΠΕΡΙ ΚΑΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΕΚΟΙΜΗΜΕΝΩΝ

Παύλου, Ἐπισκόπου (Ν. Η.) Κυρηνείας Κύπρου

Ἡ ταφή τοῦ νεκροῦ ὡς θεία ἐντολή, «γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση» (Γεν. 3, 19), εἶναι πράξις τιμῆς καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον σῶμα καὶ ταυτοχρόνως σύμβολον ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως. Στὴν Παλαιὰν Διαθήκην ὁ πατριάρχης Ἰακώβ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν υἱόν του Ἰωσήφ ὅταν πεθάνῃ νὰ τὸν θάψῃ, καὶ μάλιστα στὸν τάφον τῶν πατέρων του (Γεν. 47, 30).

Στὴν Καινὴν Διαθήκην ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ἐδέχθη τὸν ἐνταφιασμὸν τοῦ σώματός του, λέγων στὸν Ἰούδαν: «Ἄφες αὐτὴν, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρησεν αὐτό» (Ἰωάν. 12, 7).

Ἡ θεόσωμος ταφή τοῦ Κυρίου ὑπῆρξεν τὸ ἀποκορύφωμα τῆς ἐπὶ γῆς κενώσεώς του. Τὸ ἄψυχον σῶμα τοῦ Χριστοῦ ἠνωμένον μὲ τὴν Θεότητα ἐνταφιάζεται. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς ζωῆς τίθεται ἐν τάφῳ. Ὁ ἐνταφιασμὸς τοῦ σαρκωθέντος Λόγου μᾶς ὑποδεικνύει τὸν τρόπον καὶ τῆς δικῆς μας ἐξόδου ἀπὸ τὸν πρόσκαιρον αὐτὸν βίον. Κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον τὸ ἀνθρώπινον σῶμα «σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθορᾷ» (Α΄ Κορ. 15, 42).

Ὁ Μέγας Ἀντώνιος ἐκφράζων τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς μαθητὰς του νὰ τὸν ἐνταφιάσουν. «Θάψτε, λοιπὸν τὸ σῶμά μου σεις καὶ κρύψτε το ὑπὸ τὴν γῆν... διότι ἐγὼ κατὰ τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν θὰ τὸ πάρω ἄλλο ἀπὸ τὸν Σωτῆρα ἄφθαρτον».

Ὁ 7ος Κανὼν τῆς Ζ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐπιτάσσει ὅπως ὁ καθαγιασμὸς τῆς Ἁγίας Τραπέζης νὰ γίνεταί μὲ τὴν τοποθέτησιν εἰς αὐτὴν λειψάνων ἁγίων μαρτύρων (βλέπε ἱερὸν Πηδάλιον).

Εἶναι δὲ αὐτονόητον ὅτι ἡ ὑπαρξις τῶν λειψάνων προϋποθέτει τὴν προσηγηθεῖσαν ταφήν των.

Ἡ καῦσις, λοιπὸν, τῶν νεκρῶν ἀντιστρατεύεται τὸ θεῖον θέλημα, γιὰτὶ στερεῖ τοὺς πιστοὺς τῆς δυνατότητος νὰ ἀγιάζονται ἀπὸ τὰ ἀδιάφθορα καὶ χαριτόβρυτα λείψανα τῶν ἁγίων.

Ὁ ἅγιος Συμεών, ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης καὶ μέγας λειτουργιολόγος, ἀναφέρει ὅτι ἡ ἔκχυσις τοῦ ἐλαίου ἐπάνω στὸ ἐνταφιασμένον λείψανον ἀνάγει τὴν ἀρχὴν του εἰς τοὺς ἁγίους ἀποστόλους (P.G. 166, 686).

Ἀπὸ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐρευνῆς καὶ ἀνασκαφῆς, τῆς κατακόμβης, τοὺς τάφους τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ τὰ πλήθη τῶν κοιμητηρίων μαρτυρεῖται ἡ συνειδήσις τῶν πιστῶν καὶ τὸ ἀρχαῖον ἔθος τῆς Ἐκκλησίας στὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν.

Ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν ἐκφράζει τὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ λείψανα τῶν κεκοιμημένων ἀποδεικνύει τὴν πίστιν μας στὴν ἀθάνατον ψυχὴν.

Ἡ ταφὴ λοιπὸν τῶν νεκρῶν ἀποτελεῖ ἀρχαῖαν καὶ ἀδιάκοπον παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία στηρίζεται στὸν σεβασμὸν τοῦ ἀνθρώπινου σώματος ὡς «ναὸν τοῦ Θεοῦ» (Πρβλ. Α΄ Κορ. 3, 16).

Ἡ Ἐκκλησία, λοιπὸν, καταδικάζει τὴν καὺσιν τῶν νεκρῶν καὶ τὴν θεωρεῖ ὡς ἀντίθετον πρὸς τὴν δογματικὴν τῆς διδασκαλίαν καὶ ὡς πράξιν ἀποκρουστικὴν, ἡ ὁποία προσβάλλει βαναύσως τοὺς κεκοιμημένους.

Ἡ καὺσις τῶν νεκρῶν ἀποτελεῖ ἀσέβειαν πρὸς τὸν Πλάστην καὶ Δημιουργόν, διότι ἀποδεικνύει ἀπιστίαν πρὸς τὴν μέλλουσαν ζωὴν καὶ συμβολίζει τὸν ἀφανισμόν καὶ τὴν ἀνυπαρξίαν.

Εἶναι ταῦτοχρόνως ἀντίθετος πρὸς τοὺς ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ τιθέντας νόμους τῆς φύσεως, οἱ ὁποῖοι προνοοῦν φθορὰν καὶ ἀποσύνθεσιν καὶ ὄχι καὺσιν. Ἡ καὺσις τῶν νεκρῶν εἶναι βιασμός τῆς φύσεως, ὅπως ἀκριβῶς οἱ πυρκαγιῆς τῶν δασῶν φέρνουν τὴν οἰκολογικὴν καταστροφὴν.

Οἱ ὑπέρημαχοι τῆς καὺσεως τῶν νεκρῶν ἐπικαλοῦνται κυρίως ὡς λόγους, τὴν ἐξοικονόμησιν χώρου καὶ τὴν μόλυσιν τοῦ ὑπεδάφους. Αἱ δικαιολογίαι, ὅμως, αὐτῆς δὲν ἐυσταθοῦν καὶ εἶναι «προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις».

Ἄφοῦ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν μολύνει τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ ἀπειλοῦν τὸ ὅλον οἰκοσύστημα μὲ τῆς καταχρήσεις καὶ τὴν ἀνεξέλεγκτον ἐκμετάλλευσιν τῶν πόρων τῆς Γῆς, ὑποκριτικῶς ἰσχυρίζονται ὅτι κινδυνεύει ἡ υἰγεία τους ἀπὸ τοὺς νεκρούς.

Ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο θὰ συμβῆ μὲ τὴν καὺσιν τῶν νεκρῶν. **Τὰ ἀποτεφρωτήρια θὰ εἶναι ἐστίες ὀχληρίας καὶ θὰ ἐπιβαρύνουν τὴν ἤδη μολυσμένην ἀτμόσφαιραν. Ἐπὶ πλέον, θὰ ὑπάρχη ὁ κίνδυνος συγκαλύψεως ἐγκληματικῶν ἐνεργειῶν μὲ τὴν καταστροφὴν τῶν τεκμηρίων.**

Τὰ βαθύτερα αἷτια τῆς ἐπιθυμίας διὰ τὴν καὺσιν τῶν νεκρῶν εἶναι ὁ ἀγνωστικισμὸς, ἡ ἀθεία καὶ ἡ ἔλλειψις πίστεως στὴν μετὰ θάνατον ζωὴν.

Ἡ καὺσις τῶν νεκρῶν εἶναι ἀποτελεσματὸς τῆς μηδενιστικῆς ἀντιλήψεως τῆς ζωῆς καὶ δουλικῆς ὑποταγῆς σὲ συνθήκες ξένες πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς φύσεως. Μόνον ἐλάχιστοι ἄθεοι, οἱ ὁποῖοι τρέμουν μὲ τὴν ἰδέα ὅτι εἶναι «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» πλασμένοι, λόγῳ τοῦ ἐσωτερικοῦ κενοῦ τῆς ψυχῆς τους καὶ τῆς διχασμένης προσωπικότητός τους, ἴσως νὰ θελήσουν νὰ ἐκφράσουν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀποτεφρωθῆ ἡ σορὸς τους, ἐκδιπλώνοντας ἔτσι τὴν ἐσφορικὴν ἐγωκεντρικὴν ἰδιοδόξυσίαν τους.

Μὲ τὴν ἀλαζονικὴν αὐτὴν συμπεριφορὰν τους, ἀποκαλύπτουν τὴν ἀσέβειαν τους πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἔλλειψιν πίστεως στὴν ὑπαρξίν τῆς αἰωνίου ζωῆς. Φανερώνουν ἀκόμη τὸν φόβον ποὺ τοὺς διακατέχει καὶ τὴν ἀπεγνωσμένην προσπάθειάν τους νὰ φμώσουν τὴν ἐξεγειρομένην συνειδήσιν τους.

Ἐχουν τὴν ψευδαίσθησιν ὅτι μὲ τὴν ἀποτέφρωσιν τοῦ σώματός τους θὰ καταλήξουν στὴν ἀνυπαρξίαν καὶ τὸν μηδενισμόν. Μὲ τὸν τρόπον, ὅμως, αὐτὸν ἀποκόπτουν τοὺς ἑαυτούς τους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, δείχνοντας ὅτι δὲν πιστεύουν στὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ στὸν παντοδύναμον Θεόν, ὁ ὁποῖος δύναται στοὺς ἐσχάτους καιροὺς νὰ ἀναστήσῃ ὅλους ἀνεξαίρετως τοὺς ἀνθρώπους, ἀνεξαρτήτως τοῦ τρόπου τοῦ θανάτου τους. Μὲ μόνην διαφορὰν ὅτι θὰ ἀναστηθοῦν «οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς», «οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως» (Ἰωαν. 5, 29).

Ὅσοι ἀπὸ τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς ἐπιθυμοῦν τὴν καὺσιν τῶν νεκρῶν σωματίων τους, ἄς γνωρίζουν ὅτι ἀποκόπτουν τοὺς ἑαυτούς τους ἀπὸ τὸ θεανθρώπινον σῶμα τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία, συνεπῆς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ ἀρνηθῆ τὴν τέλεσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς κηδείας καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημοσύνων, σὲ ὅσους θελήσουν νὰ ἀποτεφρωθοῦν μετὰ τὸ θάνατον τὰ σώματά τους.

Οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξαναγκάσῃ τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἐνεργήσῃ ἀντιθέτως πρὸς τῆς πεποιθήσεις τῆς.

(Σημείωσις Ε. Τ.) Ὁ θαυματουργὸς Ἅγιος Ἀθανάσιος Ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως Πελοποννήσου, οὗ ἡ μνήμη τῆ 17ῆ Μαΐου, ἐτιμώρησε μὲ ἀρὰν (κατάραν) χωρίον τῆς Ἐπαρχίας του εἰς ὃ ἔκαιον (εἰς τὸ ὁποῖον ἔκαιαν) τοὺς νεκροὺς διὰ νὰ μὴ γίνον (δῆθεν) βρυκόλακες. Τοῦτο ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸν κανόνα (ἐκδόσεις «Φῶς») εἰς τὴν ε΄ ᾠδὴν, ἤχου α΄: «Υγρὰν αὐχμῶσαν σαῖς εὐχαῖς ποιεῖς σὺ τὴν γῆν, καὶ τὴν ἀπειθοῦσάν σοι κώμην ἐρημίαν παρέδωκας· τοὺς γὰρ νεκροὺς οὗτοι κατέκαιον, ἐκ πολλῆς ἀνοίας, καὶ δεισιδαιμονίας (διότι κατέκαιον τοὺς νεκρούς των ἀπὸ δεισιδαιμονίαν καὶ πολλὴν ἀνοσίαν).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΚΤΡΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΞΩΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Ἁγίου καὶ μεγάλου Βασιλείου

Κανὼν η΄

[...] Καὶ αἱ τοίνυν τὰ ἀμβλωθρίδια διδοῦσαι φάρμακα, φονεύτριαί εἰσι καὶ αὐταί, καὶ αἱ δεχόμεναι τὰ ἐμβρυοκτόνα δηλητήρια.

(ἐρμηνεῖα Ἁγίου Νικοδήμου)

... ἐκουσίως φονεύουν καὶ ἐκεῖνοι ὅπου δίδουν καὶ ἐκεῖνοι ὅπου δέχονται τὰ φαρμακερὰ βότανα διὰ νὰ θανατώσουν τὰ ἐν τῇ κοιλίᾳ των βρέφη (πόσο μάλλον φονεῖς εἶναι οἱ σημερινοὶ ἰατροί, οἱ ὁποῖοι ἐπιτελοῦν ἐκτρώσεις μὲ ἄμεσον τρόπον καὶ βέβαιον ἀποτελεσματὸς)

Κανὼν 91 τῆς στ΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου

Τὰς τὰ ἀμβλωθρίδια διδοῦσας φάρμακα, καὶ τὰς δεχομένας τὰ ἐμβρυοκτόνα δηλητήρια τῷ τοῦ φονέως ἐπιτιμῶ καθυποβάλλονται

(Ἐπιμνηεῖα Ἁγίου Νικοδήμου)

... ὁ παρὼν κανὼν εἰς τὸ ἐπιτίμιον τῶν φονεῶν καταδικάζει τόσον τὰς γυναῖκας (ἢ τοὺς ἄνδρας) ὅπου δίδουσι τὰ τοιαῦτα (φάρμακα ἢ ἐπιτελοῦν ἄμεσον ἔκτρωσιν), ὅσον καὶ τὰς γυναῖκας, ὅπου ταῦτα λαμβάνουσι καὶ πίνουσιν, ἢ τρώγουσιν αὐτά.

Νικοδήμου Μπιλάλη, ἁγιορείτου μοναχοῦ

Τὸ «διδούσας» (τοῦ ὡς ἄνω ἱεροῦ κανόνος) ἰσχύει σήμερα γιὰ τὶς φαρμακοβιομηχανίες, ἀλλὰ καὶ τοὺς «διδόντας» φαρμακοποιούς καὶ ἰατρούς, ὅπως καὶ γιὰ τὰ λεγόμενα «Κέντρα Οἰκογενειακοῦ Προγραμματισμοῦ», ποὺ οἱ πιστοὶ πρέπει νὰ μὴ πλησιάζουν. Οἱ πιστοὶ, ἐπίσης, Ὁρθόδοξοι Φαρμακοποιοὶ δὲν πρέπει νὰ πωλοῦν ἀντισυλληπτικὰ φάρμακα.

(Γιὰ γυναικολόγο, ποὺ δὲν κάνει ἐκτρώσεις) θὰ ἐδικαιολογεῖτο ὄχι 2 ὥρες, ἀλλὰ καὶ δύο μέρες (νὰ ταξιθεύσῃ γιὰ νὰ τὸν βρῆς καὶ νὰ σὲ ἀναλάβῃ). Γιὰ τοὺς Ὁρθόδοξους ἐπιβάλλεται νὰ μὴ χρησιμοποιοῦν τοὺς ἐκτρωσάδες γαιτρούς, μὲ ματωμένα χέρια καὶ μυαλά.

Ἐπὶ τούτων, ἐνδεχομένως, αἱ ἐνοστάσεις ὅτι οἱ γυναικολόγοι «κάνουν τὴν δουλειά τους καὶ ἐμεῖς τὴν δική μας», ὅτι «δὲν ἔχουμε δικαίωμα νὰ τοὺς κατακρίνωμε», ὅτι «δεικνύουμε ἔλλειψι ἀγάπης καὶ ἀποστροφή στὰ πρόσωπά τους ἀποφεύγοντάς τους» καὶ ἄλλα.

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος Παῦλος ἔγραφε εἰς τοὺς Κορινθίους «μὴ συναναμίγνυσθαι (νὰ μὴ συναναστρέφεσθε) ἔαν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοιδορὸς ἢ μέθυσος ἢ ἄρπαξ, τῷ τοιοῦτῳ μὴδὲ συνεσθίειν (μὲ τέτοιον οὔτε νὰ συντρώγετε)» (Α΄ Κορ. ε, 11). Κατ' ἀρχάς, ὁ ἅγιος ἀπόστολος ἐδῶ ἀναφέρεται σὲ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι λέγουν ὅτι εἶναι χριστιανοί, ἀλλὰ, πλανεμένοι ὄντες, δὲν θεωροῦν μεμπτὸν νὰ εἶναι οἱ χριστιανοὶ πόρνοι, πλεονέκται, λοιδοροί, εἰδωλολάτραι, μέθυσοι, ἄρπαγες. Διὰ τί, ὅμως, κελεύει ὁ ἀπόστολος νὰ τοὺς ἀποφεύγωμε; Μήπως ζητῆ νὰ παύσωμε νὰ ἀγαπῶμε τοὺς ἁμαρτωλοὺς; Ἄπαγε! Πῶς, ὅμως, θὰ ἀγωνισθῶμε νὰ ἐπανέλθουν ἀπὸ τὴν πλάνην τους, δεικνύοντας ἔτσι τὴν ἀγάπην μας; Ἄν συναναστρεφώμεθα μαζί τους, δεικνύοντας ἔτσι ὅτι δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ διαγωγή τους, τοὺς ὠφελοῦμε ἢ ἰσχυροποιοῦνται στὴν πλάνη τους; Ἐάν, ὅμως, τοὺς ἀποφεύγωμε, ὡς κελεύει ὁ ἀπόστολος, προσευχόμενοι καὶ ἀλγοῦντες γιὰ τὴν πτώσιν τους, ἔαν αὐτοὶ δὲν εἶναι σκληροκάριοι καὶ πείσιμονες, θὰ σταθοῦν καὶ θὰ διερωτηθοῦν: «Διὰ τί ὁ ἀδελφός μου μὲ ἀποφεύγει;». Σκεφθῆτε, λοιπόν, νὰ ἀπέφυγαν ὅλοι τοὺς ἰατροὺς ποὺ τελοῦν ἐκτρώσεις, προσευχόμενοι εἰλικρινῶς γιὰ αὐτούς! Τὸ πλέον πιθανὸν εἶναι ὅτι θὰ κανόνιζαν ἄλλοιῶς τὴν πορείαν τους... Ἐν πάσῃ περιπτώσει, πάντως, ἐμεῖς θὰ ἐκτελοῦσαμε τὸ, διὰ τοῦ ἀποστόλου ἐκπεφρασμένον, θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἐπίσης, οἱ ἅγιοι Πατέρες - ταυτὸν εἰπεῖν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα - τῆς σὶ Οἰκουμενικῆς Συνόδου (κανὼν ια΄) προστάζουν ὅτι κανένας ἱερωμένος ἢ λαϊκός νὰ μὴ τρώγῃ τὰ ἰουδαϊκὰ ἄζυμα ποὺ τυχὸν πέμψουν πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ οὔτε νὰ συμφιλιώνεται μὲ τοὺς Ἰουδαίους, ἢ ὅταν εὐρίσκειται ἀσθενής, νὰ μὴ προσκαλῆ αὐτοὺς γιὰ νὰ δεχθῆ τὴν ἰατρειάν τους (συμφώνως λέγει καὶ ὁ ἱερός Χρυσόστομος νὰ μὴ πηγαίνει χριστιανὸς σὲ ἰατροὺς Ἑβραίους νὰ ἰατρευθῆται), οὔτε νὰ συλλοῦται μαζί μὲ αὐτοὺς εἰς τὰ δημόσια λουτρά. Εἶναι αὕτη ἡ ἀποφυγὴ συνανθρώπων κατάκρισις ἢ ἔλλειψις ἀγάπης; Τὸ ἀντίθετον μάλιστα. Εἶναι πόνος ψυχῆς διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ συνανθρώπου. Εἶναι ὑπεύθυνος στάσις, ποὺ διεγείρει εἰς τὸν πλανεμένον ἐρωτηματικὰ γιὰ τὸ ὄρθον τῆς πνευματικῆς του πορείας. Εἶναι ἔναυσμα μετανοίας. Εἶναι ὑπακοὴ εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι δεῖγμα προσεκτικῆς ζωῆς, ἐν ταπεινώσει καὶ ἀγάπῃ. Εἶναι, ἐν προκειμένῳ, ἀποφυγὴ τοῦ φρικτοῦ μιάσματος τῆς Θεοκτονίας ὑπὸ τῶν ἀμετανοήτων Ἑβραίων. Εἶναι ἀντίστασις στὴν νεοεποχίτικη πνευματικὴ ἰσοπέδωσι καὶ ἀμέλεια τῶν ἐσχάτων καιρῶν μας.

(ἀπόσπασμα ἄρθρου τῆς Π.Ε.Φ.Π.)

Ἐχει δημοσιευθῆ μελέτη (στὸ "New England Journal of Medicine, 15 Ἰαν. 2009), ἡ ὁποία ἀφοροῦσε σὲ γυναῖκες στὶς ὁποῖες ἐφαρμόσθη ἡ τεχνικὴ τῆς «in vitro γονιμοποιήσεως» (IVF).

[...] (ἐκ τῆς μελέτης αὐτῆς συμπεραίνεται ὅτι) σὲ κάθε μίᾳ προσπάθειᾳ (τεχνητῆς γονιμοποιήσεως στὸ ἐργαστήριον) «ἀπόλλυνται», ἢτοι ἀποβάλλονται ἢ ἐκτρώνονται 3 μὲ 4 ἢ καὶ περισσότερα ἔμβρυα. Ἔτσι ὁ συνολικὸς ἀριθμὸς τῶν «καταστρεφόμενων» ἔμβρυων, προκειμένου νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ γέννησι 1 τέκνου εἶναι 3 μὲ 4 ἐπὶ 6, δηλαδὴ 18 μὲ 24 ἔμβρυα!

[...] Ἐπὶ τούτων, ἔτι καὶ οἱ «συγγενεῖς διαμαρτίες» (διαπλάσεις ἐλαττωματικῆς) ἢ ἀναπηρίες κ.ἄ.

Ἄς μὴ καυχῶνται, λοιπόν, οἱ εἰδικοί ἰατροί, καθὼς καὶ οἱ καταφεύγοντες στὴν ἐξωσωματικὴ γονιμοποίησι, ὅταν γιὰ ἓνα παιδί φονεύονται 18 μὲ 24 ἐμψυχωμένα ἔμβρυα, ποὺ εἶναι ΑΝΘΡΩΠΟΙ-«Εἰκόνες Θεοῦ» ἀθάνατες «ἐξ ἄκρας συλλήψεως» (ἀπὸ τὴν πρωταρχικὴ στιγμὴ τῆς συλλήψεώς τους).

Γι' αὐτὸ, οἱ Ὁρθόδοξοι Πνευματικοὶ (καὶ μαζί τους καὶ ἡ Π.Ε.Φ.Π.) ΔΕΝ συνιστοῦν τὴν ἐξωσωματικὴ γονιμοποίησι...

ΓΙΟΓΚΑ-ΡΕΪΚΙ
καὶ ἄλλαι νεοεποχίτικαι πρακτικαί

Ἱερομονάχου Σεραφεῖμ Ρόουζ (†)

Το πρόσωπον, πού χρησιμοποιεῖ τὴν γιόγκα μόνον γιὰ φυσικὴν εὐεξίαν ἤδη ἐκθέτει τὸν ἑαυτόν του σὲ συγκεκριμένες πνευματικὲς στάσεις (ἀπηγορευμένες καὶ ἐπικίνδυνες γιὰ τοὺς χριστιανούς), γιὰ τὶς ὁποῖες, ἀναμφιβόλως, δὲν ἔχει ἰδέαν.

Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, μοναχοῦ

Ὁ στόχος μας στὴν προσευχὴ εἶναι νὰ ἐπικοινωνήσουμε μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ἐπικοινωνία αὕτη, βεβαίως, δὲν μπορεῖ νὰ μῆ μέσα σὲ καλούπια καὶ νὰ ἐνωθοῦμε μαζί του (ἡ ἐνωσις ὅμως αὕτη δὲν καταργεῖ τὴν προσωπικὴ ἐτερότητα), ἐνῶ στὸν διαλογισμό μὲ τὴν γιόγκα ὁ στόχος εἶναι νὰ διαλυθεῖ τὸ ἀτομικὸ Ἐγὼ σὰν σταγὸνα στὸν ὠκεανὸ τῆς «παγκοσμίου ὑπερσυνειδητότητας», πού δὲν εἶναι πρόσωπο.

Στὸν διαλογισμό δὲν ἀπευθύνεται κανεὶς σὲ ἕνα ξεχωριστὸ πρόσωπο, μὲ τὸ ὁποῖο τὸν συνδέει ἡ ἀγάπη, ἀλλὰ ἀπευθύνεται στὸν Ἐαυτό, πιστεύων ὅτι ὁ ἴδιος στὴν οὐσία του εἶναι Θεός. Αὐτὸ, βεβαίως, εἶναι μία δαιμονικὴ ἀπάτη καὶ πλάνη, τὴν ὁποία γιὰ νὰ περάσουν, παρερμηνεύουν διαστρεβλώνοντες καὶ τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ «ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστὶ» (Λκ, 17,21). Αὐτὸ, ὅμως, τὸ χωρίο δὲν σημαίνει ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπὸ τὴν φύσιν του Θεός, ὅπως πλανῶντες καὶ πλανώμενοι πιστεύουν καὶ διακηρύσσουν οἱ νεοεποχίτες, ἀλλὰ σημαίνει ὅτι ἐφόσον κάποιος εἶναι βεβαπτισμένος, κατοικεῖ μέσα του ἡ ἄκτιστος Θεία Χάρις, δηλαδὴ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, καὶ ὅποιος ἔχει μέσα του τὴν Θεϊαν Χάριν, ζεῖ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν αὐτὸ πού ὀνομάζουμε Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἐνα ἄλλο σημεῖο, πού πρέπει νὰ τονίσουμε, εἶναι ὅτι, μὲ τὶς τεχνικὲς τοῦ διαλογισμοῦ φθάνει κανεὶς σὲ ὕψη ὑπερηφανείας, ἐνῶ μὲ τὴν προσευχὴ ταπεινώνεται, δὲν περιφρονεῖ κανένα, καὶ μάλιστα, ἔχοντας γνωρίσει πραγματικὰ τὸν ἑαυτόν του, ὅταν βιώνει καταστάσεις τῆς Θεϊας Χάριτος, τὸν θεωρεῖ (τὸν ἑαυτόν του) χειρότερο ἀπὸ ὅλους, ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ ἄλογα ζῷα. «Υποκάτω πάσης τῆς κτίσεως», καθὼς διαβάσαμε εἰς τὸ «Γεροντικόν».

Ὁ διαλογιζόμενος, πού πιστεύει ὅτι στὴν οὐσία του εἶναι Θεός, δὲν μπορεῖ νὰ πῆ «ἐλέησόν με», δύο λέξεις πού εἶναι τὸ κλειδί τῆς νοερᾶς προσευχῆς. Δὲν μπορεῖ, μὲ ἄλλα λόγια, ὁ ὀπαδὸς τοῦ δόγματος «θέλω καὶ μπορῶ» τῆς νεοεποχίτικης «θετικῆς σκέψης» νὰ ταπεινωθῇ.

Ἡ ὀρθόδοξος ἀσκήσις καὶ εἰδικότερον ἡ προσευχή, δὲν ἔχει στὴν οὐσία καμμίαν ὁμοιότητα καὶ συγγένεια μὲ τὴν γιόγκα καὶ τὸν διαλογισμό, πού καλλιεργοῦν οἱ ἀνατολικὲς θρησκείες καὶ οἱ ὁμάδες τῆς λεγομένης «Νέας Ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου». Ὅσοι λέγουν τὸ ἀντίθετον, ἢ πλανοῦν τοὺς ἀνθρώπους καλλιεργώντας τὴν νεοεποχίτικη σύγχυσι τῶν αἰρέσεων, ἢ πέφτουν θύματα αὐτῆς τῆς συγχύσεως. Ὁ μόνος ἀσφαλῆς τρόπος γιὰ νὰ μὴ πέση κάποιος θύμα τῶν αἰρέσεων, εἶναι νὰ ἀνήκη ἐνσυνειδήτως καὶ ὀργανικῶς στὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μοναδικὴ κιβωτὸς τῆς σωτηρίας διὰ τὸν ἄνθρωπο, καθὼς διετήρησε ἀνόθευτον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ τὴν παράδοσιν, πού μᾶς ἐκληροδότησε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων τους. Τότε μόνον σκεπάζεται ἀπὸ τὴν Θεϊαν Χάριν, φωτίζεται ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα καὶ καθοδηγεῖται μὲ ἀσφάλειαν πρὸς τὴν σωτηρίαν.

Ἴερά Μητρόπολις (Ν. Ἡ.) Γλυφάδος

Α. Σωματικοὶ κίνδυνοι

1. Ἡ ἴδια ἢ «Ἀμερικανικὴ Ἐνωσις Γιόγκα» ἀποτρέπει ἀπὸ τὴν γιόγκα τὰ παιδιά, ἀλλὰ καὶ τὶς ἐγκύους καὶ θηλάζουσες μητέρες, ἐπισημαίνοντας ὅτι «εἶναι ἰδιαίτερος ἐπικίνδυνος γιὰ τὶς ἐγκύους νὰ κάνουν ἀσκήσεις γιόγκα, ἐξαιτίας τῆς πιθανότητος ἐμβολισμοῦ ἀγγείων μὲ ἀέρα». Ἐπίσης, πολλοὶ διδάσκαλοι γιόγκα, ἀλλὰ καὶ ἡ «Ἀμερικανικὴ Ἐνωσις Γιόγκα», τονίζουν τοὺς σωματικοὺς κινδύνους, πού συνεπάγεται ἡ γιόγκα γιὰ τὰ παιδιά κάτω τῶν 16 ἐτῶν.

2. Σὲ διάφορες γιογικὲς ἱστοσελίδες ἐπισημαίνονται μεταξὺ ἄλλων καὶ οἱ ἀναπνευστικοὶ κίνδυνοι τῆς γιόγκα: ὑπεραερισμὸς, τραυματισμοὶ τοῦ διαφράγματος καὶ ἄλλων ἀναπνευστικῶν μυῶν καὶ κατάρρευσι τῶν πνευμόνων ἀπὸ τὶς ἀναπνευστικὲς ἀσκήσεις γιόγκα.

Β. Πνευματικοὶ κίνδυνοι

1. Ψυχιατρικὲς μελέτες ἀναφέρουν τὶς ψυχιατρικὲς ἐπιπλοκὲς τοῦ διαλογισμοῦ, καὶ σοβαρὲς μελέτες ἐξειδικευμένων ψυχολόγων κατονομάζουν τὶς ποικίλες βλάβες, πού παρουσιάζονται στοὺς ἀνθρώπους, πού ἀσκοῦν διαλογισμόν: ἀπότομος διακοπὴ συνειδήσεως, προσβολὲς ἄγχους, δυσκολίες στὴν μνήμη, ἔλλειψις ὀρίων, ἀνάρμωστα καὶ ἀσύνδετα συναισθηματικὰ ξεσπάσματα, μακροχρόνιος συναισθηματικὴ ἰσοπέδωσις, τινάγματα μυῶν, σπασμοί, ὀπτικὲς ψευδαισθήσεις κ.ά. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καταδεικνύει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πού διαλογίζεται διακινδυνεύει τὴν σωματικὴν, διανοητικὴν καὶ πνευματικὴν του ὑγεία.

2. Ἡ γιόγκα δὲν εἶναι γυμναστικὴ, ἀλλὰ πνευματικὸ μονοπάτι, τὸ ὁποῖον, συμφῶνως πρὸς τὶς μελέτες τῶν εἰδικῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦ γκουροῦ Ραζνὶς μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ σὲ «προσωρινὴ ἢ μόνιμον ἀπώλειαν τῆς λογικῆς».

Ἐκ τῆς «Χριστιανικῆς Ἐστίας» Λαμίας

[...] Ἄς μιλήσουμε πὶδ συγκεκριμένως γιὰ τὴν Παιδεία. Πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ διῶξαν τοὺς πνευματικοὺς ἀπὸ τὰ σχολεῖα, μείωσαν τοὺς ἐκκλησιασμοὺς, ἀπαγόρευσαν τὰ θρησκευτικὰ περιοδικά, ἐφάρμοσαν τὴν ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν, τόλμησαν νὰ ἀλλάξουν τὴν ἱστορία μας, θέλουν νὰ ἐπιβάλουν τὴ γενετήσια ἀγωγή, θέλουν νὰ μεταβάλουν τὰ θρησκευτικὰ σὲ θρησκευσιολογία, κατήγγισαν σὲ μία νύχτα τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, τὴν συμβατὴ μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ (ἔχει νόημα αὐτὸ), καὶ γενικῶς προσπαθοῦν συνειδητῶς ἢ ἐπιπολαίως φερόμενοι νὰ γρεμίσουν τὰ θεμέλια τῆς Πίστεως. Αὐτὸ ἀκριβῶς θέλουν. Εἴτε τὸ θέλουν αὐτοπροσώπως καὶ αὐτοπροαιρέτως εἴτε ἐκτελεθοῦν πειθήνια ἐντολὲς τῆς Νέας Ἐποχῆς. Δὲν θέλουν μὲ τίποτε νὰ ἀσκή τὴν παραμικρὴ ἐπίδραση στὰ παιδιά ἢ Ἐκκλησία. Θέλουν μία παιδεία ἀθηροκη, ἀχρωμη, ἄοσμη, ἄγευστη, χωρὶς ἑλληνορθόδοξη ταυτότητα...

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἐνῶ μιλάνε γιὰ ἀνεξίθρησκεία καὶ ἔβγαλαν τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τὰ σχολεῖα, παραταῦτα ἀνέχονται τοὺς χοτζάδες καὶ τοὺς ἱεροδιδασκάλους στὴν Θράκη! Δὲν θέλουν νὰ φαίνεται πούθενά τί πιστεύει ὁ κάθε μαθητὴς καὶ πολίτης, μπαίνουν ὅμως στὶς ἀνώτατες σχολὲς οἱ μουσουλμάνοι μὲ μειωμένο ποσοστὸ μορίων, λόγῳ θρησκευίματος, τὸ ὁποῖο ὅποσδήποτε ἀναγράφεται στα χαρτιά τους! Κι αὐτὰ ἰσχύουν γιὰ Ἑλληνας πολίτες πού βάσει τοῦ Συντάγματος «εἶναι ὅλοι ἴσοι ἀπέναντι τοῦ Νόμου»!

Συγχρόνως, ακούγονται συχνά κάποιες βέβηλες φωνές για την σημαία, για την πρωινή προσευχή στα σχολεία, για τις παρελάσεις κλπ. Τώρα θέλουν να βάλουν την Γιόγκα και τον Διαλογισμό στα σχολεία, αρχικώς για τους Έκπαιδευτικούς της Πρωτοβαθμίου και Δευτεροβαθμίου Εκπαιδεύσεως, δήθεν ως ασκήσεις του σώματος, αναπνευστικών κινήσεων και χαλαρώσεως (Ο. Τ., 26-06-09, σελ. 2).

Καλά, οι άνθρωποι του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και του Υπουργείου Παιδείας δεν όωτησαν την Έκκλησία και την Ορθόδοξη Θεολογία τί είναι ή Γιόγκα - μπορεί δηλ. να έχουν και άγνοια, λίγο άπιθανον, βεβαίως - δεν πρέπει, όμως, όλοι οι Έκκλησιαστικοί, αλλά και οι χριστιανοί, δάσκαλοι και εκπαιδευτικοί, να άντιδράσουν και να διαμαρτυρηθούν; Δέν πρέπει ή έπίσημη Έκκλησία να διακηρύξει σε όλους τους τόνους ότι ή Γιόγκα είναι μέρος τής Ινδουιστικής θρησκείας και δέν είναι άπλη γυμναστική; Είναι σαν να κάνει κάποιος «μετάνοιες» και «σταυροκοπήματα» στον Χριστιανισμό. Είναι γυμναστική οι «μετάνοιες»; Όχι, βεβαίως, μέρος τής προσευχής είναι. Άλλο τόσο είναι γυμναστική και ή Γιόγκα. Δέν είναι προσευχή τó «Πάτερ ήμών»; Σαφέστατα, ναί. Αί, λοιπόν, και ό διαλογισμός είναι τεχνική τού νοΰ αναπόσπαστη άπό τόν σκοπό τού Ινδουισμού για ένωση με τó Άπόλυτο τού Ινδουϊστικού πανθέου. «Οί περισσότεροι άνθρωποι πού άρχίζουν με τίς ασκήσεις Γιόγκα, είτε θεληματικώς είτε άθελήτως, οικειοποιούνται τίς Ινδουϊστικές άντιλήψεις» (Γκουρού Μαhαρα, στόν Ο. Τ., 26-06-09, σελ.2)

Συνεπώς, ή Νέα Έποχή καλά κρατεί. Έμεις όμως τί κάνουμε; Έπιτρέψαμε όλες τίς φρικτές άλλαγές στην παιδεία μας. Δεχθήκαμε άβασανίστως την Κάρτα Κοινωνικής Ασφαλίσεως με τόν ΑΜΚΑ, τó προστάδιο τού σφραγίσματος. Τώρα τί θα κάνουμε; Θα αφήσουμε στην ψυχή τού σχολείου, πού είναι ό δάσκαλος και ό καθηγητής, να εισβάλή ή θρησκεία τού Ινδουισμού; Δέν πρέπει να μιλήσουμε;

Έξάλλου είναι πολύ αισχρό και βέβηλο αυτό τó στοιχείο τού καταναγκασμού πού ύπάρχει. «Όλοι θα εφαρμόσουν όλα τά προγράμματα», όπως ακριβώς και με τόν ΑΜΚΑ. Στέλνουν τίς κάρτες χωρίς να όωτήσουν...

Έλένης Άνδρουλάκη, καθηγήτριας

Ένα μεγάλο μέρος τών θεραπειών τής Νέας Έποχής πού βρίσκονται σε άνθησι σήμερα, άνήκουν στις λεγόμενες «ένεργειακές θεραπείες». Αυτές οι «θεραπείες» έχουν ως κέντρο την ένέργεια, όχι όμως την ένέργεια πού αναγνωρίζει ή Φυσική, ή Χημεία ή ή Βιολογία, αλλά μία ύποθετική ή μεταφυσική ένέργεια ή όποία δέν άνιχνεύεται έπιστημονικά και ή όποία δέν έχει καμία σχέση με την μηχανική, τόν ήλεκτρισμό ή τούς πυρήνες τών άτόμων. Πρόκειται για μία νεοεποχίτικη ένέργεια, έξω άπό τά όρια όποιουδήποτε έπιστημονικού έλέγχου, μελέτης ή μετρήσης, πού γίνεται άντιληπτή μόνο άπό «θεραπευτές με ειδικές ικανότητες στο να ξεμπλοκάρουν, να έναρμονίζουν, να ένοποιούν, να συντονίζουν, να εϋθυγραμμίζουν, να έξισορροπούν και να διοχετεύουν» αυτήν την «ένέργεια» και έτσι να «θεραπεύουν». Με άπλά λόγια, κάθε άσθένεια θεωρείται τó άποτέλεσμα τής διαταραχής αυτής τής «συμπαντικής ή ζωτικής ένεργείας».

[...] Ένδεικτικά αναφέρουμε κάποιες άπό τίς πολύ διαδεδομένες σήμερα και στην Ελλάδα «ένεργειακές θεραπείες»: όμοιοπαθητική με τά «ένεργειακά» φάρμακά της, διάφορες βιοενεργειακές θεραπείες, βελονισμός και πιεσοθεραπεία (acupressure), σιάτσου, τσι-κουν (qi gong), τζορέι, ρεφλεξολογία, διάφορες θεραπείες τής αύρας, αύρα-σώμα (Aura-Soma), κρανιοϊερή θεραπεία, άγιουρβέδα, άνθοθεραπεία (flower essence therapy) και θεραπεία μέσω (άνθο)ιαμάτων Μπαχ -τά συστατικά και ό τρόπος δράσης τούς «έξηγοΰνται» μόνο μέσω «ένεργειακών» πάλι μεθόδων όπως ή φωτογράφιση Κίρλιαν- χρωματοθεραπεία, κρυσταλλοθεραπεία, θεραπεία έξ άποστάσεως, άρωματοθεραπεία, πολάριτυ, θεραπεία ή έξισορρόπηση τών τσάκρας, θεραπευτικό άγγιγμα, ρέικι και συναφείς μέθοδοι.

[...] Τό ρέικι είναι όρος Ιαπωνικής προέλευσης και σημαίνει «συμπαντική, ζωτική ένέργεια», «πνευματικά καθοδηγούμενη ζωτική ένέργεια», ή «θεική Δύναμη» (“God-Power”). Ίσχυρίζονται ότι «τό Ρέικι είναι μία πανάρχαια όλιστική, ένεργειακή μέθοδος θεραπείας, μία άσφαλής, άπλη και φυσική τεχνική μετάδοσης τής συμπαντικής, ζωτικής ένεργείας μέσω τού άπαλου άγγιγματος τών χειρών». «Είναι μία έναλλακτική, όλιστική θεραπεία για τó σώμα, τó νοΰ και τó πνεΰμα τού άνθρώπου». «Είναι ένα όλιστικό σύστημα φυσικής θεραπείας πού άγγίζει όλα τά έπίπεδα τής ύπαρξης... τά όποία δουλεύονται ταυτόχρονα και τά ίσορροποιεί...Είναι ή «εϋφυής» κοσμική ένέργεια ή όποία οδηγεί τó πνεΰμα στην έμπειρία τής όλότητας, [έπιφέρει] την άρμονία στην ψυχή, την θεραπεία στο σώμα... Έλευθερώνει όλο τó δυναμικό τών ικανοτήτων, ιδιαιτεροτήτων και τών χαρισμάτων μας... Άποτοξινώνει, καθαρίζει, έναρμονίζει». «Άφυπνίζει τίς άυτοθεραπευτικές δυνάμεις τού άτόμου, μειώνει ή εξαφανίζει τόν πόνο, προσφέρει βαθιά χαλάρωση», «μάς βοηθά να αγαπήσουμε τόν έαυτό μας»... Γενικά, ύποστηρίζουν ότι θεραπεύει όλες τίς σωματικές και ψυχικές άσθένειες, «θεραπεύει άκόμα και τίς σκέψεις και τά συναισθήματα μας», «καμμία άσθένεια δέν άντιστέκεται στο Ρέικι» έκτός άν ό άσθενής - λείει- άντιστέκεται στην θεραπεία ή ή άσθένεια πρέπει να παραμείνει για «καρμικούς λόγους»!

[...] κάποιες πηγές αναφέρουν ότι ό έμπνευστής τού ρέικι μετείχε σε άποκρυφιστική όμάδα πού άσχολείτο με την παραψυχολογία και τόν πνευματισμό.

[...] Σνήθως στόν Δεύτερο Βαθμό μύησης άρχίζουν να συνειδητοποιούν την ύπαρξη πνευμάτων-όδηγών «πού συμμετέχουν σε κάθε θεραπεία ρέικι». Στο Δεύτερο Βαθμό «μαθαίνουν για πνεΰματα-όδηγούς και πώς να έπικοινωνούν μαζί τούς και να τά χρησιμοποιούν στις θεραπείες τούς»

[...] Τό ρέικι ήρθε στην Ελλάδα τά τελευταία 15-20 χρόνια. Τό 1994 δέν ύπήρχε κανένα βιβλίο για τó ρέικι στα Έλληνικά, σήμερα κυκλοφορούν εύρέως τουλάχιστον 20 σχετικά βιβλία στα Έλληνικά. Ένα άπό αυτά άπευθύνεται στα παιδιά και με πολύ έλκυστικό τρόπο τά εισάγει στο ρέικι και τίς τεχνικές του. Παροτρύνει τά παιδιά να βροΰν ένα δάσκαλο για «να σας μύσει στόν 1ο βαθμό και να σας δείξη τόν τρόπο πού θα χρησιμοποιήτε τó ρέικι». Τό βιβλίο αυτό ήρθε -λέει- «να καλύψη την άνάγκη να έξη ή καινούρια γενιά τών πνευματικών παιδιών, πού έχουν όνομαστέ «ίντιγκο», «κρυστάλλινα», «ουράνιο τόξο» ή «παιδιά τού νέου αιώνα», τά δικά της βιβλία». Μέσα άπό τίς χαρούμενες, πολύχρωμες σελίδες τού βιβλίου τά παιδιά διδάσκονται πώς να δίνουν ρέικι και μαθαίνουν ότι τó ρέικι τά «βοηθεί» να ήρεμήσουν, να διώξουν τά νεΰρα, να άπαλλαγούν άπό τó άγχος τών έξετάσεων, να ξεκουράσουν τó μυαλό τούς άπό τó διάβασμα, να συγκεντρωθούν, να άπαλύνουν τόν πόνο, να έχουν καλύτερη ύγεια, να έπικοινωνούν καλύτερα με τούς άλλους, να νιώσουν πιδ κοντά στον φύλακα άγγελό τούς!!!

[...] Έχουμε, λοιπόν, να κάνουμε με μία δαιμονική ένέργεια ή όποία χρησιμοποιεί τόν «θεραπευτή», και ή όποία σαφέστατα έπηρεάζει και τόν δέκτη, γιατί στην «θεραπεία» συμμετέχουν ένεργά και οι δύο. Σιγά-σιγά

καταλαβαίνει κανείς ότι πίσω από αυτή την ενέργεια κρύβονται διάφορα πνεύματα-όδηγοι (δαίμονες) τα όποια είναι παρόντα και καθοδηγούν τις μνήμες και τις θεραπείες.

[...] Το πρόβλημα είναι ότι η δαιμονική φύσις αυτής της ενέργειας ή η δαιμονική ταυτότητα των πνευμάτων συνήθως δεν γίνεται αντιληπτή, αφού η πονηρία των δαιμόνων ξεπερνά κάθε δική μας εξυπνάδα ή πονηρία. Γι' αυτό, και επειδή μερικές φορές μπορεί να φαίνεται ότι γίνεται κάποια θεραπεία, οι άνθρωποι πιστεύουν ή νιώθουν ότι η «πανίσχυρη, θεραπευτική ενέργεια» είναι καλή ή θεϊκή.

[...] Οί κίνδυνοι μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Α) πνευματική έξαπάτηση, ύποδούλωση και εξάρτηση από τα πνεύματα. Ο Θεός υποβιβάζεται σε μία ενέργεια, μία απρόσωπη δύναμη, χειραγωγίσιμη δήθεν με αποκρυφιστικές τεχνικές, για να επιτευχθούν οι θεραπευτικοί στόχοι. Η αφύπνιση κάθε αποκρυφιστικής ενέργειας φέρνει σε έπαφή με «δαιμονικές οντότητες που στόχο έχουν την πνευματική έξαπάτηση και την κατοχή»

Β) **άπεμπόληση της χριστιανικής ιδιότητας.** Παρ' ότι τονίζεται ότι τὸ ῥέικι «ἀπευθύνεται σὲ ἀνθρώπους κάθε θρησκείας καὶ δόγματος», ὅτι «δὲν ἀντίκειται στὸν Χριστιανισμό» καὶ παρότι στὸ ἐξωτερικὸ γίνονται προσπάθειες νὰ διαδοθεῖ τὸ κίνημα τῶν «χριστιανῶν θεραπευτῶν ῥέικι», τὸ ῥέικι καὶ ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἐντελῶς ἀσυμβίβαστα μεταξύ τους καὶ ὁποῖος προσφεύγει στὸ ῥέικι ἀπεμπολεῖ τὴν χριστιανικὴ του ιδιότητα.

Γ) **ἀσθένειες, συναισθηματικὲς καὶ ψυχικὲς διαταραχὲς, παραφροσύνη, δαιμονοληψία.** Ἡ ἐπικοινωνία μὲ τὰ πνεύματα ἐπιφέρει: ἐπιπτώσεις στὴν σωματικὴ καὶ ψυχικὴ υἰεία, ὅπως σωματικὰ προβλήματα καὶ ψυχικὲς ἀσθένειες, ἐπιθέσεις πνευμάτων, συναισθηματικὰ μαρτύρια, προώρους θανάτους καὶ αὐτοκτονίες.

[...] Ὅπου ὑπάρχει δαιμονοληψία, συνήθως ὑπάρχει καὶ παρελθὸν ἀποκρυφισμοῦ...

ΠΕΡΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΩΝ», ΑΘΕΪΑΣ ΚΑΙ ΜΗΔΕΝΙΣΜΟΥ

Τοῦ π. Σεραφεῖμ Ρόουζ, ἱερομονάχου (✠)

Στὴν ἐποχὴ μας ἔχει διαχυθεῖ καὶ ἐπικρατήσει σὲ τέτοιο βαθμὸ ὁ Μηδενισμὸς (ἡ πίστις, δηλαδή, ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἀπόλυτος Ἀλήθεια, ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι σχετικὴ) ἔχει εἰσχωρήσει βαθειὰ στὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, ὥστε δὲν ὑπάρχει πλέον μέτωπον ἀντιστάσεως. Ὁ πυρήνας αὐτῆς τῆς φιλοσοφίας ἐκφράστηκε καθαρῶτα ἀπὸ τὸν Νίτσε, καθὼς καὶ ἀπὸ ἓνα χαρακτηρὰ τοῦ Ντοστογιέφσκυ στὴν φράσι: Ὁ Θεὸς εἶναι νεκρὸς. Ὁ ὀρισμὸς τοῦ Μηδενισμοῦ ἔχει γίνει ἀπὸ τὸν Νίτσε: «Ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια, τὸ ἀπόλυτον δὲν ὑφίσταται, δὲν ἔχουμε «ὑπόστασιν». Αὐτὸ καὶ μόνον συνιστᾷ τὸν Μηδενισμὸν καὶ μάλιστα στὴν ἀκραία μορφήν του · Ἄρα, ὁ ἀνθρώπος γίνεται Θεὸς καὶ ὅλα εἶναι δυνατά. [...] Ὁ Μηδενισμὸς ἐνυπάρχει σὲ ὅλους στὴν ἐποχὴ μας, καὶ αὐτοί, οἱ ὅποιοι δὲν ἐπιλέγουν νὰ τὸν ἀντιμάχονται μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, στὸ ὄνομα τῆς πληρότητος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, πνίγονται σὲ αὐτόν. Ὁδηγήθηκαμε στὴν ἄκρῃ τῆς μηδενιστικῆς ἀβύσσου καί, εἴτε ἀναγνωρίζουμε τὴν φύσιν τῆς εἴτε ὄχι, θὰ ἐγκλωπωθοῦμε σὲ αὐτὴν λόγῳ τῆς αἰεὶ ἐνυπαρχούσης μηδαμινότητος. Μόνῃ ἐλπίδα λυτρώσεως παραμένει ἡ στροφή μας πρὸς τὴν μόνην καὶ ἀληθινὴν πίστιν στὸν Χριστόν, χωρὶς τὸν ὁποῖο εἴμαστε στὴν πραγματικότητά μηδέν...

[...] Ὁ νέος θεὸς δὲν εἶναι ὄν ἀλλὰ ἰδέα, δὲν ἀποκαλύπτεται μέσα στὴν πίστη καὶ τὴν ταπείνωση, ἀλλὰ κατασκευάζεται ἀπὸ ὑπερήφανα μυαλά, πού αἰσθάνονται ἀκόμη τὴν ἀνάγκη γιὰ «ἐξήγησι» ἀφοῦ ἀπολέσουν τὸν πόθο γιὰ σωτηρία. Αὐτοὶ εἶναι ὁ νεκρὸς θεὸς τῶν φιλοσόφων, πού ἀποζητοῦν μόνον μία «πρωταρχικὴ αἰτία» γιὰ νὰ συμπληρώσουν τὰ συστήματά τους, ὁ θεὸς τῶν «θετικιστῶν» καὶ ἄλλων σοφιστῶν περὶ τῆς θρησκείας, πού ἐφευρίσκουν ἓνα θεὸ διότι «χρειάζονται» καὶ στὴν συνέχεια σκέπτονται νὰ τὸν «χρησιμοποιοῦν» κατὰ βούλησι. Εἴτε «δεϊστής», «ἰδεαλιστής», εἴτε «πανθειστής» ἢ «παγκοσμιοστής», κάθε σύγχρονος θεὸς ἀποτελεῖ παρόμοιο νοητικὸ κατασκευάσμα, δομημένο ἀπὸ ψυχὲς πού ἔχουν νεκρωθῆ ἀφοῦ ἔχασαν τὴν πίστη στὸν ἀληθινὸ Θεό. Τὰ ἀθεϊστικὰ ἐπιχειρήματα ἐναντίον αὐτῶν τῶν θεῶν εἶναι τόσο ἀκαταμάχητα ὅσο καὶ ἄτοπα.

[...] Ἡ πίστις γεννᾷ τὴν συνοχή. Ὁ κόσμος τῆς πίστεως, πού κάποτε ἦτο ὁ φυσιολογικὸς κόσμος, εἶναι ὑπέρτατα συνεκτικὸς, διότι καθεὶ μέσα σὲ αὐτόν προσανατολιζέται στὸν Θεὸ γιὰ τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος του καὶ νοηματοδοτεῖται ἀπὸ αὐτόν τὸν προσανατολισμὸ. Ὁ Μηδενιστὴς ἐπαναστάτης, καταστρέφοντας αὐτόν τὸν κόσμον, ἐμπνέει ἓνα καινούριο: τὸν κόσμον τοῦ «παραλόγου». Αὐτὴ ἡ λέξι, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται εὐρέως στὸν παρόντα χρόνον γιὰ νὰ περιγράψῃ τὴν δύσκολη θέσι τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, ἔχει βαθύτερη ἔννοια, ἐάν κατανοηθῆ μὲ τρόπον ὀρθόν. Ἐάν τὸ μηδέν εἶναι τὸ κέντρο τοῦ κόσμου, τότε ὁ κόσμος, τόσο στὴν οὐσία του ὅσο καὶ στὶς ἐπιμέρους λεπτομέρειες, εἶναι ἀσυνεχῆς, ἀποτυγχάνει νὰ συγκρατεῖ, εἶναι παράλογος.

[...] Ὁ Ἀθεϊσμός, ὁ ἀληθινὸς ὑπαρξιακὸς ἀθεϊσμός πού σιγοκαίει παρὲν μὲ τὸ μίσος γιὰ ἓνα κατὰ τὰ φαινόμενα ἄδικον ἢ ἀγνώμονα Θεό, εἶναι μία πνευματικὴ κατάστασι. Πρόκειται γιὰ προσπάθεια ἀντιμετωπίσεως τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τοῦ Ὁποίου οἱ τρόποι εἶναι τόσον ἀνεξήγητοι, ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς πλέον πιστοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι, δέ, γνωστὸ ὅτι συνήθως καταλήγει στὴ θέασί Του, ἀφοῦ ὁ ἄθεος στὴν πραγματικότητά ἀναζητεῖ τὸν Θεό. Στὶς ψυχὰς αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ἐργάζεται ἡ Θεία Χάρις...

[...] Μηδέν, ἀσυνέχεια, ἀντιθεϊσμός, μίσος γιὰ τὴν ἀλήθεια: αὐτὰ γιὰ τὰ ὁποῖα συζητήσαμε ἐδῶ ἀποτελοῦν κάτι περισσότερο ἀπὸ ἀπλὴ φιλοσοφία, ἀκόμη καὶ ἀπὸ μία ἐπανάστασι τοῦ ἀνθρώπου ἐναντι ἐνὸς Θεοῦ, τὸν ὁποῖο δὲν θὰ ὑπηρετήσῃ πλέον. Μία λεπτὴ διάνοια εὐρίσκειται πίσω ἀπὸ αὐτὰ τὰ φαινόμενα καὶ ἓνα ἰδιοφυῆς σχέδιο, τὸ ὁποῖο τόσον ὁ φιλόσοφος ὅσο καὶ ὁ ἐπαναστάτης ὑπηρετοῦν, ἀλλὰ δὲν ὀρίζουν: πρόκειται γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Διαβόλου.

Πολλοὶ Μηδενιστὲς, πέρα ἀπὸ τὴ διαφωνία τους γιὰ τὸ γεγονὸς (ὅτι κρύπτεται ὁ διάβολος ὀπισθεν αὐτῶν), δοξάζονται μέσα σὲ αὐτό. Ὁ Μπακούνιν βρῆκε τὸν ἑαυτό του στὴν πλευρὰ τοῦ «Διαβόλου, τοῦ αἰωνίου ἐπαναστάτου, τοῦ πρώτου ἐλευθέρου στοχαστοῦ καὶ χειραφέτου τῶν κόσμων». Ὁ Νίτσε αὐτοαπεκλήθη «Ἀντίχριστος». Ποιητὲς, ἐξαθλιωμένοι καλλιτέχνες καὶ γενικώτερα οἱ avantgarde ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ρομαντισμοῦ ἐνθουσιάζονταν ἀπὸ τὸν Σατανισμὸ καὶ ὠρισμένοι προσεπάθησαν νὰ τὸν μετατρέψουν σὲ θρησκεία. Ὁ Φρουδὼν ἐπεκαλεῖτο τὸν Σατανᾶ πολὺ συχνά...

Τί μπορεί νὰ σκεφθῆ ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανὸς γιὰ αὐτὲς τὶς λέξεις; Οἱ Ἀπολογητὲς καὶ οἱ ἀκαδημαϊκοὶ τῆς Μηδενιστικῆς σκέψεως, ὅταν ἀντιμετωπίζουν τέτοιες ἀναφορὰς ὡς ἀνάξιε σχολίων, συνήθως τὶς παρακάμπτουν μὲ τὸν χαρακτηρισμὸ τῶν φαναστικῶν ὑπερβολῶν καὶ τῶν σκληρῶν μεταφορῶν, πού πιθανῶς ἐκφράζουν μία παιδικὴ «ἐπαναστατικότητά». Θὰ πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ὑπάρχει παιδιαστικὴ ποιότητα στὴν ἔκφρασι χαρακτηριστικῶν του συγχρόνου Σατανισμοῦ. Ἐκεῖνοι πού μὲ εὐκόλο τρόπο ἐπικαλοῦνται τὸν Σατανᾶ καὶ

προδηλώνουν τὸν Ἀντίχριστο δὲν ἔχουν παρὰ λίγη γνώσι γὰρ τὸ βάρος τῶν λόγων τους, καὶ λίγοι τους ἀντιμετωπίζουν μὲ σοβαρότητα. Αὐτὴ ἡ ἀφελὴς σκληρότητα ἀποκαλύπτει μίαν βαθυτέρα ἀλήθεια. **Ἡ Μηδενιστικὴ Ἐπανάστασι στέκεται ἐναντία στὴν ἐξουσία καὶ τὴν τάξι, ἐναντία στὴν Ἀλήθεια, στὸν Θεό. Γιὰ νὰ ἐπιτευχθῆ αὐτό, πρέπει νὰ συνταχθῆ μὲ τὸν Διάβολο. Ὁ Μηδενιστὴς, καθὼς συνήθως δὲν πιστεύει οὔτε στὸν Θεὸ οὔτε στὸν Διάβολο, μπορεῖ νὰ νομίζῃ ὅτι εἶναι ἐξυπνὴ κίνησι νὰ ὑπερασπισθῆ, στὴν μάχη ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, τὸν παλαιότατον ἐχθρὸ τοῦ Θεοῦ. Ὅμως, ἐνόσω νομίζει ὅτι ἀπλῶς παίζει μὲ τὶς λέξεις, στὴν πραγματικότητα ὁμολογεῖ τὴν ἀλήθεια.**

[...] Οἱ πλεονεξιοὶ ἐπαναστάτες, ὁ Νετσάγιεφ ἢ ὁ Μπακούνιν, ὁ Λένιν ἢ ὁ Χίτλερ ἀκόμη καὶ οἱ ἐξαθλιωμένοι ἐφαρμοστὲς τῆς «προπαγάνδας τοῦ χρόνου», ὄνειρευθήκαν τὴν «Νέα Τάξι», ποῦ θὰ μπορούσαν νὰ φέρουν οἱ καταστροφικὲς ἐνέργειές τους σὲ σχέσι μὲ τὴν Παλαιὰ Τάξι...

Τὸ πρῶτο καὶ πλέον ἐμφανὲς πρᾶγμα στὸ πρόγραμμα τοῦ Μηδενισμοῦ εἶναι ἡ καταστροφὴ τῆς Παλαιᾶς Τάξης. Ἡ Παλαιὰ Τάξι ἦταν τὸ ἔδαφος ποῦ τρεφόταν ἀπὸ τὴ χριστιανικὴ ἀλήθεια καὶ στὸ ὅποιο εἶχαν τὶς ρίζες τους οἱ ἄνθρωποι. Οἱ νόμοι καὶ οἱ θεσμοὶ τῆς, ἀκόμη καὶ οἱ συνήθειές τῆς, θεμελιώνονταν σὲ αὐτὴν τὴν Ἀλήθεια καὶ ἀφιερώνονταν στὴν διδασκαλία τῆς. Οἱ δομὲς τῆς ἀναφέρονταν στὴν δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ ἦταν ὄρατο σημεῖο τῆς Τάξεώς Του ἐπάνω στὴν γῆν. Ἀκόμη καὶ οἱ γενικώτερα ἀναφερόμενες ὡς «προωτόγονες» (ἀλλὰ φυσικὲς) συνθήκες διαβίωσης χρησίμευαν (χωρὶς αὐτὸ νὰ εἶναι προσχεδιασμένο) ὡς ὑπενθύμισι γιὰ τὸν προσωρινὸ ταπεινὸ τόπο τοῦ ἀνθρώπου στὴν γῆ, γιὰ τὴν ἐξάρτησί του ἀπὸ τὸν Θεό, ἀκόμη καὶ γιὰ τὶς λιγοστὲς ἐπίγειες εὐλογίες, καθὼς καὶ γιὰ τὸ ἀληθινὸ σπῆτι του ποῦ εὐρίζεται πίσω ἀπὸ αὐτὸ τὸ «προπέτασμα δακρύων», στὸ Οὐράνιο Βασίλειο. Ὁ ἀποτελεσματικὸς πόλεμος ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἀληθείας Του ἀπαιτεῖ τὴν καταστροφὴ κάθε στοιχείου αὐτῆς τῆς Παλαιᾶς Τάξης. Στὸ σημεῖο αὐτό, ἡ ιδιόμορφη ἀρετὴ τῶν Μηδενιστῶν, ποῦ σχετίζεται μὲ τὴν βία, ἔρχεται στὸ προσκήνιο. **Ἡ βία δὲν ἀποτελεῖ τυχαῖα ὄψι τῆς Μηδενιστικῆς Ἐπανάστασης, ἀλλὰ μέρος τῆς οὐσίας τῆς. Συμφώνως πρὸς τὸ Μαρξιστικὸ «δόγμα», «ἡ δύναμι εἶναι ἡ ἐνδιάμεσος σύζυγος κάθε παλαιᾶς κοινωνίας, ποῦ κυφορεῖ μίαν νέα μορφή κοινωνίας».....Τὸ πνεῦμα τῆς βίας ἐπικράτησε στὸν αἰῶνα μας βαθυτέρα λόγῳ τῶν Μηδενιστικῶν καθεστώτων τοῦ Μπολσεβικισμοῦ καὶ τοῦ ἘθνικοΣοσιαλισμοῦ. Σὲ αὐτὰ δόθηκε πρῶτος ρόλος γιὰ τὸ Μηδενιστικὸ ἔργο τῆς καταστροφῆς τῆς Παλαιᾶς Τάξης. Καὶ τὰ δυό, ὅποιες καὶ ἐὰν εἶναι οἱ ψυχολογικὲς διαφοροποιήσεις τους καὶ τὰ ἱστορικὰ «ἀτυχήματα» ποῦ τὰ τοποθέτησαν σὲ ἀντίπαλα στρατόπεδα, ὑπῆρξαν συνεταῖροι στὴ μανιώδη ἐπίτευξι αὐτοῦ τοῦ ἔργου...**

[...] ὁ Ναζισμὸς καὶ ὁ πόλεμός του προεξένησαν στὴν Κεντρικὴ Εὐρώπη ὅ,τι προεξένησε ὁ Μπολσεβικισμὸς μὲ τὴν Ἐπανάστασί του γιὰ τὴν Ρωσία: κατέστρεψε τὴν Παλαιὰ Τάξι καὶ ἄνοιξε τὸ δρόμο γιὰ τὴν δόμισι τῆς «Νέας»...

[...] Τέτοιο ἦταν τὸ ὄνειρο τοῦ Λένιν. Διότι, προτοῦ λήξει ἡ «δικτατορία τοῦ προλεταριάτου», «ἡ κοινωνία θὰ ἔχει γίνῃ ἓνα γραφεῖο καὶ ἓνα ἐργοστάσιο, μὲ ἴση ἐργασία καὶ ἴσες ἀμοιβές». **Στὴν Μηδενιστικὴ «νέα γῆ» ὅλη ἡ ἀνθρώπινη ἐνέργεια ἀναλίσκεται σὲ ἐγκόσμιες ἔργους. Κάθε τι στὸ ἀνθρώπινο περιβάλλον καὶ κάθε ἀντικείμενο σὲ αὐτὸ ὑπηρετοῦν τὴν «παραγωγή» καὶ ὑπενθυμίζουν στὸν ἄνθρωπο ὅτι ἡ μόνη χαρὰ εὐρίζεται σὲ αὐτὸν τὸν κόσμο.** Στὴν πραγματικότητα, πρόκειται γιὰ τὴν καθιέρωσι τοῦ ἀπολύτου δεσποτισμοῦ τῆς κοσμικότητος...

...Ἐὰν κοιτάξουμε τὸ θέμα μὲ τρόπο ρεαλιστικὸ, τί εἶναι αὐτὴ ἡ «ἀλλαγὴ», ὁ «νέος ἄνθρωπος»; Εἶναι ὁ ἔκριτος ἄνθρωπος, αὐτὸς ποῦ εὐρίζεται σὲ ἀσυνέχεια μὲ τὸ παρελθὸν ποῦ κατέστρεψε ὁ Μηδενισμὸς, ἡ πρώτη ὕλη τοῦ ὄνειρου κάθε δημιουργοῦ. Ὁ «ἐλευθέρως σκεπτόμενος» καὶ σκεπτικὸς, ποῦ ἀποκλείει τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ εἶναι «δεκτικὸς» σὲ κάθε νέο λόγιο ρεῦμα, ἐπειδὴ ὁ ἴδιος δὲν διαθέτει τέτοια θεμέλια. Ὁ «τυχοδιώκτης» κάποιος «νέας ἀποκαλύψεως», ἔτοιμος νὰ πιστέψῃ κάθε τι καινούριο, διότι ἡ ἀληθινὴ πίστι του ἔχει ἐξαλειφθῆ. Ὁ σχεδιάζων καὶ πειραματιζόμενος, ποῦ λατρεῖ τὸ «γεγονός», διότι ἔχει ἐγκαταλείψει τὴν ἀλήθεια, καθὼς ἀντιλαμβάνεται τὸν κόσμον ὡς ἓνα εὐρὸν ἐργαστήριον, στὸ ὅποιο εἶναι ἐλεύθερος νὰ προσδιορίσῃ τί εἶναι «δυνατόν». Ὁ αὐτόνομος ἄνθρωπος, ποῦ προσποιεῖται ὅτι εἶναι μετριόφρων μόνον ἐπειδὴ ζητεῖ τὰ «δικαιώματά» του, ἐνῶ εἶναι γεμάτος ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνεια ποῦ τοῦ ὑπόσχεται ὅτι κάθε τι πρέπει νὰ τοῦ προσφέρεται σὲ ἓναν κόσμον ὅπου δὲν ὑπάρχουν καθωρισμένους ἀπὸ τὶς ἀρχὲς ἀπαγορεύσεις. Ὁ ἄνθρωπος τῆς στιγμῆς, χωρὶς συνείδησι ἢ ἀξίες, καὶ κατὰ συνέπεια στὸ ἔλεος τοῦ ἰσχυροτέρου «ἐρεθίσματος». Ὁ «ἐπαναστάτης», ποῦ μισεῖ κάθε πῆσι καὶ ἐξουσία, διότι ὁ ἴδιος ὁ εαυτός του εἶναι ὁ μοναδικὸς καὶ μόνος θεὸς του. Ὁ «ἄνθρωπος τῆς μάζας», αὐτὸς ὁ νέος βάρβαρος, ὁ τελειῶς «ὑποβιβασμένος» καὶ «ἀπλοποιημένος» καὶ ἱκανὸς γιὰ τὶς πλέον στοιχειώδεις ιδέες, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ἐκεῖνος ποῦ ἀπεχθάνεται κάθε ἓνα ποῦ ἀναδεικνύει ὑψηλότερα πρᾶγματα ἢ τὴν ἀληθινὴν πολυπλοκότητα τῆς ζωῆς.

[...] Ἡ Νέα Ἐποχὴ, τὴν ὅποια πολλοὶ ὀνομάζουν «μεταχριστιανικὴ» ἐποχὴ, εἶναι ταυτοχρόνως μίαν ἐποχὴ «πέραν τοῦ Μηδενισμοῦ», μίαν φράση ποῦ ἐκφράζει γεγονὸς καὶ ἐλπίδα. Τὸ γεγονὸς ποῦ ἐκφράζει εἶναι ὅτι ὁ Μηδενισμὸς, ἀρνητικὸς στὴν οὐσία του, ὅσο θετικὸς κι ἂν θεωρηθῆ ὅτι εἶναι στὶς βλέψεις του, ὀφείλοντας ὅλη τὴν ἐνέργειά του στὸ πάθος γιὰ καταστροφὴ τῆς χριστιανικῆς ἀλήθειας, φθάνει στὸ τέλος τοῦ προγράμματός του μὲ τὴν παραγωγή μίας μηχανοποιημένης «νέας γῆς» καὶ ἐνὸς ἀπανθρωποποιημένου «νέου ἀνθρώπου». Ἀφοῦ ἡ χριστιανικὴ ἐπιρροὴ στὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν κοινωνία παύθηκε μὲ τρόπο ἀποτελεσματικόν, ὁ Μηδενισμὸς πρέπει νὰ ἀποσυρθῆ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴ θέσι του σὲ ἓνα καινούριον, περισσότερο «κονστρουκτιβιστικόν» κίνημα, τὸ ὅποιο μπορεῖ νὰ δρᾷ μὲ αὐτόνομα καὶ θετικὰ κίνητρα.

[...] Ἡ «Νέα Ἐποχὴ», καθὼς εἶναι σὲ μεγάλο βαθμὸν ἔργο τοῦ Μηδενισμοῦ, θὰ ἀποτελέσει, στὴν οὐσία τῆς, παρόμοια ἐποχὴ μὲ αὐτὴν ποῦ ἤδη γνωρίζουμε.

[...] Ὁ Μηδενισμὸς, πῶς βαθεῖα, εἶναι πνευματικὴ ἀποδιοργάνωσι καὶ μπορεῖ νὰ προσπερασθῆ μόνον μὲ πνευματικὰ μέσα, γιὰ τὰ ὅποια δὲν γίνεται σήμερον κάποια προσπάθεια...

Οἱ ἄνθρωποι ἐξαντλήθηκαν. Τὸ Βασίλειον τοῦ Θεοῦ εἶναι τόσο ἀπόμακρον, ἡ ὁδὸς τῆς ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι πολὺ στενὴ καὶ ἀπαιτητικὴ. Ἡ ἐπανάστασι κατέκτησε τὸ «πνεῦμα τῆς ἐποχῆς» καὶ ἡ πορεία ἀντίθετα σὲ αὐτὸ τὸ δυναμικὸν ρεῦμα ἀπαιτεῖ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ ποῦ μπορεῖ νὰ κάνουν οἱ σύγχρονοι ἄνθρωποι. Ἀπαιτεῖ συγκεκριμένα ἐκεῖνα τὰ δυὸ πρᾶγματα ποῦ ἐξαφανίσθηκαν ἀπὸ τὸν Μηδενισμὸν: Ἀλήθεια καὶ Πίστι...

Ὁ Θεὸς μᾶς ἐκάλεσε στὴν πλήρη καὶ θεϊκὴν δόξαν τῶν τέκνων Του καὶ ὄχι στὸν σύγχρονον «παράδεισον» τῆς χαλαρώσεως καὶ τοῦ ὕπνου. Ἐὰν ἐμεῖς, γιὰ τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς μας πιστεύει ὅτι εἴμαστε ἄξιοι τοῦ δώρου, τὸ ἀρνηθούμε, τότε εἶναι καλύτερη ἢ πυρὰ τῆς Κολάσεως...

[...] Ὁ ἄνθρωπος εἶναι δημιουργημένος ὡς δυνάμει θεανθρώπινον ὄν, τὸ ὁποῖον ἔχει χρέος, ὀδηγούμενον ὑπὸ τῆς θεοειδοῦς ψυχῆς του, νὰ ἐξομοιώσῃ κατὰ πάντα τὸν ἑαυτὸν του πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ γίνῃ ἐνεργεῖα θεανθρώπινον ὄν, δηλαδὴ ἓν ὄν εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος ἐνώνεται κατὰ τρόπον τέλειον μὲ τὸν Θεὸν καὶ ζῆ μέσα εἰς τὰς θείας καὶ ἀπείρους τελειότητάς Του. Ἀλλ' ὅμως, ἀντὶ νὰ διαποτίσῃ μὲ τὸ θεοειδὲς τῆς ψυχῆς του ὅλην τὴν ἐμπειρικὴν ζωὴν του ὁ ἄνθρωπος, ἀπεχώρισε τὸ πνεῦμα του ἀπὸ κάθε τι θεϊκόν, τὸ ὁποῖον εὐρίσκειτο ἐντὸς του, καὶ ἐπροχώρησεν ἄνευ Θεοῦ εἰς τὰ μυστήρια του κόσμου τούτου, δηλαδὴ ἐπροχώρησεν ἄνευ τοῦ φυσικοῦ ὀδηγοῦ του. Καὶ διὰ τοῦτο συνήνησεν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἀγεφυρώτους ἀβύσσους καὶ φοβερὰ χάσματα καὶ ῥήγματα.

Εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἡ πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου συνίστατο εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ ἀνθρώπου ἐναντίον τῆς θεοειδοῦς ὀργανώσεως τοῦ εἶναι του, διότι ὁ ἄνθρωπος ἐγκατέλειπε τὸν Θεὸν καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ περιώρισε τὸν ἑαυτὸν του εἰς καθαρὰν ὕλην, εἰς γυμνὸν («ψιλόν») ἄνθρωπον. Μὲ τὴν πρώτην ἐπανάστασιν του ἐναντίον τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος κατώρθωσε νὰ ἐκδιώξῃ ἐν μέρει τὸν Θεὸν ἐξ ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς συνειδήσεώς του, ἐκ τῆς θελήσεώς του, καὶ νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν καθαρῶς ἀνθρωπίνην φύσιν, εἰς τὸν [...] καθαρὸν οὐμανισμόν («ἀνθρωπισμόν»), ἀλλ' ὁ οὐμανισμὸς εἶναι ἀκριβῶς τὸ βασικὸν κακόν, τὸ πρωταρχικὸν κακὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν ὀνόματι τοῦ αὐτονόμου οὐμανισμοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐξεδίωξε τὸν Θεὸν εἰς μίαν ὑπερανθρωπίνην ὑπερβατικότητα καὶ παρέμεινεν ὅλος εἰς ἑαυτὸν μόνος καὶ ἐν ἑαυτῷ μόνον. Παρὰ ταῦτα ὅμως, δὲν κατώρθωσεν ὁ ἄνθρωπος νὰ ἀποβάλλῃ ἐντελῶς ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του τοὺς θεοειδεῖς χαρακτήρας (ιδιώματα) τοῦ πνεύματός του οὗτοι παρέμειναν διὰ νὰ ἐμφανίζωνται καὶ εἰς τὸν οὐμανισμόν του ὑπὸ μορφὴν νοσταλγίας διὰ τὴν ἀπειρον πρόοδον, διὰ τὴν ἀπειρον γνώσιν, διὰ τὴν ἀπειρον τελειοποίησιν, διὰ τὴν ἀπειρον ὑπαρξιν. Ἐνσυνειδήτως ἢ ἀσυνειδήτως, εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους διεξάγει ἐν τῷ οὐμανισμῷ του ὁ ἄνθρωπος, τείνει νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς ἑαυτὸν του τὸ ἀπολεσθὲν θεοειδὲς.

[...] Ἡ Θεανθρωπότης εἶναι ἡ μόνη κατηγορία, εἰς τὴν ὁποίαν κινοῦνται καὶ λαμβάνουν χώραν πᾶσαι αἱ ἐκφάνσεις τῆς Ὁρθοδοξίας. Παντοῦ ὁ Θεὸς ἔχει τὴν πρώτην θέσιν καὶ ὁ ἄνθρωπος τὴν δευτέραν· ὁ Θεὸς ὀδηγεῖ, ὁ ἄνθρωπος ὀδηγεῖται· ὁ Θεὸς ἐνεργεῖ, ὁ ἄνθρωπος συνεργεῖ. Καὶ ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς ὄχι ὡς κάποιος ὑπερβατικὸς, ἀφηρημένος Θεὸς τοῦ θείσιμου (αἰρετικὴ θεωρία, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεὸς εἶναι μὲν Δημιουργὸς τοῦ Κόσμου καὶ τοῦ Ἀνθρώπου, ἀλλὰ δὲν ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἱστορίαν. Εἶναι, οὐσιαστικῶς, ἡ ρίζα τοῦ ἀθείσιμου), ἀλλ' ὡς Θεὸς τῆς ἀμεσωτάτης ἱστορικῆς πραγματικότητος, ὡς ὁ Θεὸς τῆς Ἀποκαλύψεως, Θεὸς ὅστις ἔγινεν ἄνθρωπος καὶ ἔζησε μέσα εἰς τὰς κατηγορίας τῆς ἰδικῆς μας ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἐφανερῶθῃ παντοῦ ὡς ἀπολύτως ἅγιος, ἀπολύτως ἀγαθός, ἀπολύτως σοφός, ἀπολύτως δίκαιος, ἀπολύτως ἀληθής.

[...] Εἰς μίαν εὐρείαν ἱστορικὴν προοπτικὴν, τὸ δυτικὸν δόγμα περὶ τοῦ ἀλαθῆτου τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ μία προεπάθεια νὰ ἀναξωγονηθῇ καὶ διαιωνισθῇ ὁ θνήσκων εὐρωπαϊκὸς οὐμανισμὸς. Τοῦτο εἶναι ἡ τελευταία «μεταμόρφωσις» καὶ ἡ τελικὴ «ἀποθέωσις» τοῦ οὐμανισμοῦ. Διότι μετὰ τὸν ὀρθολογιστικὸν διαφωτισμὸν τοῦ 17 αἰῶνος καὶ τὸν μυωπικὸν θετικισμόν τοῦ 18 αἰῶνος, εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν οὐμανισμόν δὲν ἐπελείπετο τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἀποσυντεθῇ μέσα εἰς τὰς ἀντιφάσεις καὶ τὸ ἀδιέξοδόν του. Εἰς αὐτὴν δὲ τὴν τραγικὴν στιγμὴν ἔρχεται εἰς βοήθειάν του ὁ θρησκευτικὸς οὐμανισμὸς καὶ μὲ τὸ δόγμα του περὶ ἀλαθῆτου τοῦ ἀνθρώπου, ἔσωσε τὸν εὐρωπαϊκὸν οὐμανισμόν ἀπὸ τὸν ὀλοφάνερρον θάνατον. Ἀλλὰ, ἔστω καὶ δογματοποιημένος, ὁ δυτικὸς χριστιανικὸς οὐμανισμὸς δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ κρατήσῃ μέσα του ὅλας τὰς θανασίμους ἀντιφάσεις τοῦ εὐρωπαϊκοῦ οὐμανισμοῦ, αἱ ὁποῖαι συγκλίνουν εἰς μίαν ἐπιθυμίαν: νὰ διωχθῇ ὁ Θεάνθρωπος ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανόν. Διότι διὰ τὸν οὐμανισμόν τὸ βασικὸν καὶ κυριώτατον εἶναι: νὰ γίνῃ ὁ ἄνθρωπος ἡ ὑψίστη ἀξία καὶ τὸ ἔσχατον μέτρον.

[...] Τὸ νὰ θέλῃ κανεὶς μὲ τὸν ἀμαρτοποιημένον νοῦν του νὰ γνωρίσῃ τὸν Θεόν, νὰ Τὸν ἐξηγήσῃ, τοῦτο ἀποτελεῖ ἔργον μίας ἐκπορνευμένης συνειδήσεως.

[...] Ὁ Ἀρειανισμὸς δὲν ἔχει ταφὴ ἀκόμη· σήμερον εἶναι περισσότερον τῆς μόδας παρὰ ποτὲ ἄλλοτε καὶ ἔχει διαδοθῆ περισσότερον ἀπὸ ἄλλοτε. Ἔχει διαχυθῆ ὡς ψυχὴ εἰς τὸ σῶμα τῆς συγχρόνου Εὐρώπης. Ἐὰν κοιτάξετε εἰς τὴν κουλτούραν τῆς Εὐρώπης, εἰς τὸ βάθος τῆς θὰ ἰδῆτε κεκρυμμένον τὸν ἀρειανισμόν: ἐδῶ ὅλα περιορίζονται εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ μόνον, καὶ αὐτὸν τὸν Θεάνθρωπον Χριστὸν ἔχουν σμικρύνει εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ἀνθρώπου. Μὲ τὴν ζύμην τοῦ ἀρειανισμοῦ ἔχει ζυμωθῆ καὶ ἡ φιλοσοφία τῆς Εὐρώπης, καὶ ἡ ἐπιστήμη τῆς, καὶ ὁ πολιτισμὸς τῆς, καὶ ἐν μέρει ἡ θρησκεία τῆς. Παντοῦ καὶ συστηματικῶς ὁ Χριστὸς καταβιβάζεται εἰς ἀπλοῦν ἀνθρώπων.

[...] Ὁ δὲ Παπισμὸς μὲ τὴν ἠθικὴν του εἶναι κατὰ πολὺ ἀρειανικὸς· αἰσθάνεται ἄρα γὰρ ποία μεταφυσικὴ ἴσταιται ὀπισθεν αὐτῆς τῆς φοβερᾶς ἠθικῆς του;

[...] Οἱ πολλοὶ διανοούμενοί μας συχνάκις λέγουν: Ὁ Χριστὸς εἶναι ἓνας μεγάλος ἄνθρωπος, σοφὸς ἄνθρωπος, ὁ μεγαλύτερος φιλόσοφος, ἀλλ' ὀπωσδήποτε ὄχι ὁ Θεός. Ἀπὸ ποῦ προέρχεται τόσος ἀρειανισμὸς σήμερον; Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔγινε σήμερον τὸ μέτρον τῶν πάντων, μέτρον ὅλων τῶν ὁρατῶν καὶ ἀορατῶν ὄντων καὶ πραγμάτων. Μετρῶν μὲ τὸν ἑαυτὸν του τὰ πάντα ὁ εὐρωπαϊκὸς ἄνθρωπος ἀπορρίπτει πᾶν ὅ,τι εἶναι εὐρύτερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, μεγαλύτερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ἀπειρότερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Τὸ στενὸν του μέτρον στενεύει τὸν Θε-ἄνθρωπον εἰς ἄνθρωπον. Ὁ κλοιὸς τῆς ἀμαρτίας συσφίγγει τὸν ὑπερήφανον νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οὕτως δὲν βλέπει καὶ δὲν ἀναγνωρίζει καμμίαν πραγματικότητα μεγαλυτέραν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του.

Ἡ σύγχρονος εὐρωπαϊκὴ σχετικοκρατία ἀκολουθεῖ τὸν ἀρειανισμόν. Ὁ μεταφυσικὸς σχετικισμὸς ἐγέννησε καὶ τὸν ἠθικὸν τοιοῦτον. Δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἀπόλυτον οὔτε ὑπεράνω τοῦ κόσμου ἢ τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε εἰς τὸν κόσμον ἢ τὸν ἄνθρωπον, οὔτε πάλιν πέριξ τοῦ κόσμου ἢ τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν νεώτερον σχετικισμόν, ὅπως καὶ ἀπὸ τὸν παλαιὸν ἀρειανικὸν τοιοῦτον σώζει μόνον ἡ πίστις εἰς τὴν Θεανθρωπότητα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, εἰς τὸ ὁμοούσιόν Του μὲ τὸν Θεὸν Πατέρα: σώζει δηλαδὴ ἡ θαυμαστὴ λέξις ὁμοούσιος. Δοκίμασε τὴν πίστιν σου καὶ ἔλεγξέ τὴν μὲ τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως. Ἐὰν ἡ πίστις σου δὲν ἀνταποκρίνεται καθ' ὀλοκληρίαν πρὸς τὸ Σύμβολον εἶσαι αἰρετικὸς. Ἐὰν ἀπορρίπτῃς τὸ ὁμοούσιον, δὲν εἶσαι τοῦ Χριστοῦ, εἶσαι τοῦ Ἀντιχριστοῦ, εἶσαι τοῦ Ἰουδα, διότι ἡ Ἐκκλησία ὀνομάζει τὸν Ἄρειον «δεύτερον Ἰουδα» (Κυριακὴ τῶν Πατέρων, Στιχηρὰ Ἑσπερινῶ).

[...] Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔλυσε τὸ πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπου. Διότι μετρῶν δι' ἑαυτοῦ τὸν ἑαυτὸν του δὲν κατενόησε οὔτε ἑαυτὸν οὔτε τὸν κόσμον γύρω του (πρβλ. Β' Κόρ. ι, 12). Εἰς τὴν πραγματικότητα ἐματαιοπύνει: κατώπτριζε κάτοπτρον ἐν κατώπτρῳ. Καὶ τὰ πάντα συνωψίσθησαν εἰς τὴν συγκλονιστικὴν κραυγὴν καὶ τὴν ἀνατριχιαστικὴν ἐξομολόγησιν: «οὐδὲν ἑμαυτὸν σύννοϊδα» (Α' Κόρ. δ, 4). Τίποτε δὲν γνωρίζω διὰ τὸν ἑαυτὸν

μου · δὲν γνωρίζω οὔτε τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος, οὔτε τί εἶναι ὁ Θεός, οὔτε τί εἶναι ὁ θάνατος, οὔτε τί εἶναι ἡ ζωή. Ἐπὶ πλέον, μὲ ὄλον τὸ εἶναι μου αισθάνομαι ὅτι εἶμαι δούλος τοῦ θανάτου, δούλος τοῦ κακοῦ, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας δούλος τοῦ διαβόλου. Καρπὸς ὅλης τῆς δραστηριότητος τοῦ ἀνθρώπου ἦτο νὰ ὑφανθῆ ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐν σῶμα: «τὸ σῶμα τοῦ θανάτου». Καὶ κάθε ἄνθρωπος κατέστη σύσσωμος αὐτοῦ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου. Καὶ τί κρύπτεται μέσα εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ θανάτου; Δυσωδία, σήψις, σκώληκες... «Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Τίς με ρύσεται (ποῖος θὰ μὲ γλυτώσῃ) ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; (Ρώμ. ζ, 24).

[...] Ὅλοι οἱ εὐρωπαϊκοὶ ἀνθρωπισμοί, ἀπὸ τοῦ πλέον πρωτογόνου μέχρι τοῦ πλέον λεπτοῦ, ἀπὸ τοῦ φετιχιστικοῦ μέχρι τοῦ παπικοῦ, βασιζονται ἐπὶ τῆς πίστεως εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως εἶναι αὐτὸς μέσα εἰς τὴν δεδομένην ψυχοφυσικὴν του ἐμπειρικὴν κατάστασιν καὶ ἱστορικότητα. Πράγματι, ὅλη ἡ οὐσία τοῦ κάθε οὐμανισμοῦ εἶναι ὁ ἄνθρωπος = homo. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἀξία, ἡ παναξία· ὁ ἄνθρωπος εἶναι τὸ ὑψιστὸν κριτήριον, τὸ παγκριτήριον: «μέτρον πάντων ἄνθρωπος». Αὐτὸ εἶναι κάθε οὐμανισμός, κάθε χομινισμός. Ἐντεῦθεν ὅλοι οἱ οὐμανισμοί, ὅλοι οἱ χομινισμοί, ἐν τελευταία ἀναλύσει, εἶναι εἰδωλολατρικῆς, πολυθεϊστικῆς προελεύσεως. Ὅλοι οἱ εὐρωπαϊκοὶ οὐμανισμοί, ἀπὸ τοὺς πρὸ τῆς Ἀναγεννήσεως, τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ περαιτέρω, οἱ προτεσταντικοί, φιλοσοφικοί, θρησκευτικοί, κοινωνικοί, ἐπιστημονικοί, πολιτιστικοὶ καὶ πολιτικοί, ἐπεδίωκον ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ, καὶ ἀδιακόπως ἐπιδιώκουν, ἓνα πρᾶγμα: νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεάνθρωπον μὲ τὴν πίστιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, νὰ ἀντικαταστήσουν τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεανθρώπου μὲ τὸ εὐαγγέλιον κατ' ἄνθρωπον, τὴν φιλοσοφίαν κατὰ Θεάνθρωπον μὲ τὴν φιλοσοφίαν κατ' ἄνθρωπον, τὴν κουλτούραν κατὰ Θεάνθρωπον μὲ τὴν κουλτούραν κατ' ἄνθρωπον μὲ μίαν λέξιν, νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν ζωὴν κατὰ Θεάνθρωπον μὲ τὴν ζωὴν κατ' ἄνθρωπον. Καὶ ταῦτα συνέβαινον ἐπὶ αἰῶνας, ἕως ὅτου τὸν παρελθόντα αἰῶνα, τὸ 1870, εἰς τὴν Α' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ, ὅλα αὐτὰ συνεκεφαλαιώθησαν εἰς τὸ δόγμα τοῦ ἀλαθήτου τοῦ πάπα. Ἐκτοτε τὸ δόγμα αὐτὸ ἀπέβη τὸ κεντρικὸν δόγμα τοῦ παπισμοῦ. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας εἰς τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ τόσον ἐπιμόνως καὶ ἐπιδεξίως συνεζητήθη καὶ ὑπεστηρίχθη τὸ ἀπαρβίαστον καὶ τὸ ἀναλλοιώτον αὐτοῦ τοῦ δόγματος. Τὸ δόγμα τοῦτο ἔχει κοσμοϊστορικὴν σημασίαν δι' ὅλην τὴν τύχην τῆς Εὐρώπης, μάλιστα δὲ διὰ τοὺς ἀποκαλυπτικούς καιροὺς τῆς, εἰς τοὺς ὁποίους ἔχει ἤδη εἰσέλθει. Διὰ τοῦ δόγματος αὐτοῦ ὅλοι οἱ εὐρωπαϊκοὶ ἀνθρωπισμοὶ ἀπέκτησαν τὸ ἰδεώδες καὶ τὸ εἰδωλὸν των: ὁ ἄνθρωπος ἀνεκρηύχθη ἢ ὑπεράτη θεότης, πανθεότης. Τὸ εὐρωπαϊκὸν οὐμανιστικὸν πάνθεον ἀπέκτησε τὸν Δίαν του.

[...] Ἡ οὐσία τῆς ἁμαρτίας, λοιπόν, πάσης ἁμαρτίας, συνίσταται εἰς αὐτὴν τὴν ἀλαζονικὴν αὐταπάτην. Αὐτὴ εἶναι ἡ οὐσία καὶ αὐτοῦ τοῦ διαβόλου, τοῦ Σατανᾶ. Αὐτὸ δὲν εἶναι ἄλλο τι παρὰ τὸ νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ μὲν εἰς τὴν φύσιν του, τὸ νὰ μὴ θέλῃ ἐντός του τίποτε, ἐκτὸς τοῦ ἑαυτοῦ του. Ὁ διάβολος εὐρίσκεται ὅλος εἰς αὐτό: εἰς τὸ νὰ μὴ θέλῃ καθόλου τὸν Θεὸν μέσα του, εἰς τὸ νὰ θέλῃ νὰ εἶναι πάντοτε μόνος, πάντοτε νὰ ἀνήκῃ εἰς μόνον τὸν ἑαυτόν του, πάντοτε ὅλος εἰς τὸν ἑαυτόν του, ὅλος διὰ τὸν ἑαυτόν του, πάντοτε ἐρημητικῶς κλειστὸς ἔναντι τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς ὅ,τι ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν. Καὶ τί εἶναι αὐτό;

Ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἡ φιλαντία ἐνηγκαλισμένα εἰς ὅλην τὴν αἰωνιότητα, δηλαδὴ ἡ κόλασις. Τοιοῦτος εἶναι κατ' οὐσίαν καὶ ὁ οὐμανιστικὸς ἄνθρωπος: ὅλος μένει εἰς τὸν ἑαυτόν του, μὲ τὸν ἑαυτόν του, διὰ τὸν ἑαυτόν του πάντοτε πεισιμόνως κλειστὸς ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Εἰς αὐτὸ ἔγκειται ὁ κάθε οὐμανισμός, ὁ κάθε χομινισμός. Κορύφωμα τοῦ διαβολοποιημένου οὐμανισμοῦ εἶναι τὸ νὰ θέλῃ κανεὶς νὰ γίνῃ καλὸς διὰ τοῦ κακοῦ, νὰ γίνῃ θεὸς διὰ τοῦ διαβόλου. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ὑπόσχεσις τοῦ διαβόλου πρὸς τοὺς προπάτοράς μας μέσα εἰς τὸν παράδεισον, ὅτι δηλαδὴ μὲ τὴν βοήθειάν του «ἔσονται ὡς θεοί» (Γέν. 3, 5).

[...] Τί εἶναι ὁ πυρὴν τοῦ δόγματος περὶ τοῦ ἀλαθήτου τοῦ πάπα=τοῦ ἀνθρώπου; Ἡ ἀποθεανθρωποποίησις τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτὸ ἐπιδιώκουν ὅλοι οἱ οὐμανισμοί, ἀκόμη καὶ οἱ θρησκευτικοί. Ὅλοι ἐπαναφέρουν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν, εἰς τὴν πολυθεϊάν, εἰς τὸν διπλοῦν θάνατον, τὸν πνευματικὸν καὶ τὸν φυσικόν. Ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὸν Θεάνθρωπον, ὁ κάθε οὐμανισμὸς βαθμηδὸν μετατρέπεται σὲ μηδενισμόν. Αὐτὸ δεικνύει ἡ σύγχρονος χρεωκοπία ὄλων τῶν οὐμανισμῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν παπισμόν, ἔμμεσον ἢ ἄμεσον, ἔκουσιον ἢ ἀκούσιον πατέρα ὄλων τῶν εὐρωπαϊκῶν οὐμανισμῶν. Ἡ δὲ χρεωκοπία, ἡ καταστρεπτικὴ χρεωκοπία τοῦ παπισμοῦ, ἔγκειται εἰς τὸ δόγμα περὶ τοῦ ἀλαθήτου τοῦ πάπα. Καὶ εἶναι ἀκριβῶς τὸ δόγμα αὐτὸ τὸ κορύφωμα τοῦ μηδενισμοῦ. Διὰ τοῦ δόγματος αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος τῆς Εὐρώπης κατὰ δογματικῶς ἀποφασιστικὸν τρόπον, ἐκήρυξε τὸ δόγμα τῆς αὐταρκειᾶς τοῦ εὐρωπαϊοῦ ἀνθρώπου καὶ οὕτω τελικῶς ἐφάνερωσεν ὅτι δὲν τοῦ χρειάζεται ὁ Θεάνθρωπος, καὶ εἰς τὴν γῆν δὲν ὑπάρχει θεσις διὰ τὸν Θεάνθρωπον. Ὁ τοποτηρητὴς τοῦ Χριστοῦ - vicarius Christi - (ὁ πάπας, δηλαδὴ ἓνας ἄνθρωπος) τὸν ἀντικαθιστᾷ πλήρως. Εἰς τὴν πραγματικότητα ἀπὸ αὐτοῦ τὸ δόγμα ζῆ, τὸ ἀκολουθεῖ καὶ ἐπιμόνως τὸ ὁμολογεῖ, ὁ κάθε εὐρωπαϊκὸς ἀνθρωπισμὸς.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΛΑΤΡΕΙΑΝ

Ἐπισκόπου (Ν.Η.) Ναυπάκτου Ἱεροθέου

Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἐπιτείνεται μία τάση ποὺ παρατηρεῖτο καὶ παλαιότερα, δηλαδὴ ἐπικρατεῖ μία «φρενίτις» μεταφράσεων τῶν λειτουργικῶν κειμένων καὶ μάλιστα τῶν λειτουργικῶν εὐχῶν μὲ ἀπρόβλεπτες συνέπειες. [...]

Ἐπὶ τῶν ὑπάρχοντων πολλὰ ἐπιχειρήματά ποὺ ἔχουν διατυπωθῆ ἀπὸ πολλοὺς ἐναντίον τῆς μεταφράσεως τῶν λειτουργικῶν εὐχῶν, ἀκόμη καὶ τότε ποὺ ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος προσπάθησε νὰ εἰσαγάγῃ τὴν παράλληλη ἀνάγνωσις τῶν βιβλικῶν κειμένων καὶ στὴν δημοτικὴ γλῶσσα, καὶ ὅπως εἶναι γνωστὸν ὁ ἴδιος ἀντιλήφθηκε τὴν ζημίαν ποὺ γινόταν στὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπανεφέρε τὰ πράγματα στὰ παραδεδομένα. Πόσον μᾶλλον θὰ προκαλέσῃ ζημίαν ἢ νέα τάση, τὸ νὰ ἀλλοιώνονται τὰ κείμενα τῆς θείας Λειτουργίας, τῶν ἱερῶν Μυστηρίων καὶ ἄλλων λειτουργικῶν κειμένων καὶ νὰ εἰσάγεται ἡ δημοτικὴ γλῶσσα ὅχι παράλληλα μὲ τὸ πρωτότυπο κείμενο, ἀλλὰ ἀποκλειστικά. Κινδυνεύουμε νὰ δοῦμε σχίσματα μέσα στὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας μας.

[...] μία τέτοια προσπάθεια συνιστᾷ ἔλλειμμα ἀληθινῆς ὀρθόδοξης θεολογίας, γιὰ νὰ μὴν ἐκφρασθῶ πιδ σκληρά. Δείχνει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἡ στοιχειώδης ὀρθόδοξη θεολογία, ἢ μᾶλλον μὲ τέτοιες ἐνέργειες ἐκφράζεται μία ἐπιφανειακὴ ὀρθόδοξη θεολογία, ποὺ στηρίζεται στὴν πρακτικὴ ὠφελιμότητα. Ἡ νοοτροπία αὐτὴ ξεκινᾷ ἀπὸ μία ποιμαντικὴ ἀνάγκη, ἀλλ' ὅμως ἐπιλέγεται ἡ πιδ εὐκόλη λύση. Θεωρῶ ὅτι πρόκειται γιὰ μία ἐπιρροὴ ἀπὸ τὸν δυτικὸ σχολαστικισμό.

Ουσιαστικά, αυτή η νοοτροπία συνδέεται με τον «τελευταίο πειρασμό» του Χριστού που αντιμετώπισε επάνω στον Σταυρό από τους παρενρισκομένους εκεί: «σώσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ... ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν αὐτῷ» (Μαρκ. ιε , 30-32).

Ὅπως οἱ σύγχρονοι τοῦ Χριστοῦ Ἰουδαῖοι, καὶ μάλιστα οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, ἤθελαν νὰ κατεβῆ ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν Σταυρὸ γιὰ νὰ πιστεύσουν σὲ Αὐτὸν ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, οὐσιαστικά ἐνέπαιζαν τὸν Χριστό, ἔτσι καὶ τώρα μὲ τὴν πράξι τῆς μεταφράσεως τῶν λειτουργικῶν κειμένων, κατὰ κάποιον τρόπο, θέλουν νὰ κατεβάσουν τὴν γνώση τῆς θείας Λειτουργίας στὸ λογικὸ ἐπίπεδο καὶ ὄχι στὴν βίωση τοῦ μυστηρίου τοῦ Σταυροῦ. Ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος Μπραντζιανίνωφ ἔλεγε: «Ὁ Σταυρὸς εἶναι ἡ καθέδρα τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας».

Ὅμως, ὅπως ὁ Χριστὸς δὲν ἱκανοποίησε αὐτὸ τὸ αἶτημα καὶ παρέμεινε στὸν Σταυρὸ, σφάζοντας ἔτσι τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸν θάνατο, ἔτσι καὶ ἐδῶ, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, πρέπει ἡ θεία Λειτουργία καὶ τὰ Μυστήρια νὰ παραμείνουν στὸ ὕψος τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας, ποὺ εἶναι ἐμπειρία τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως, καὶ ὄχι νὰ κατεβοῦν στὸ ἐπίπεδο τῆς νοσησαρχίας, τοῦ ὀρθολογισμοῦ.

1. Ἡ γλῶσσα τῶν συμβόλων

Μέσα στὴν θεία λατρεία ἐκτὸς ἀπὸ τὴν λεκτικὴ γλῶσσα ὑπάρχει καὶ ἡ γλῶσσα τῶν συμβόλων, διὰ τῆς ὁποίας γίνονται κατανοητὰ καὶ ὅσα δὲν μποροῦν νὰ κατανοηθοῦν διὰ τῆς γλωσσικῆς διατυπώσεως, ἡ ὁποία οὕτως ἢ ἄλλως δὲν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ τὴν πλήρη κατανόηση τῶν λεγομένων καὶ γιγνομένων.

Ἡ γλῶσσα τῶν συμβόλων βιώνεται μὲ τὸ ἄναμμα τοῦ κεριοῦ, τὸν ἀσπασμὸ τῶν ἱερῶν εἰκόνων, τὶς κανδήλες ποὺ φωτίζουν μὲ τὸ ἱλαρὸ φῶς τους, τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ ὅλα τὰ εὐρισκόμενα καὶ τελούμενα στὸν Ἱερὸ Ναό, μὲ τὸν τρόπο ποὺ γίνεται ἡ Μικρὰ καὶ ἡ Μεγάλῃ Εἴσοδος, μὲ τὴν τυπικὴ διάταξη τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, μὲ τὶς ἱερατικὰς κινήσεις καὶ εὐλογίες κ.ἄ.

Ἄξιζε νὰ σημειωθῆ ὅτι ὁ Ἱερεὺς προκειμένου νὰ ἐκφωνήσῃ τὴν ἀποστολικὴ εὐλογία ἢ νὰ εἰρηνεύσῃ, συγχρόνως εὐλογεῖ καὶ διὰ τῆς χειρὸς τοὺς παρενρισκομένους, ὅποτε ἡ γλῶσσα τῶν λέξεων συμπληρώνεται μὲ τὴν γλῶσσα τῶν συμβόλων. Ὑπάρχει δὲ περιπτώσι κάποιος νὰ δῆ τὴν Χάρι τῆς εὐλογίας, ὅπως συνέβη μὲ ἕνα Τοῦρκο, τὸν Ἀχιμέτ, ὁ ὁποῖος δὲν γνώριζε τὴν ἐλληνικὴ γλῶσσα, ἀλλὰ εἶδε τὸν Πατριάρχη νὰ εὐλογῆ καὶ διὰ τῆς εὐλογίας εἶδε τὶς ἀκτίνες τῆς θείας Χάριτος νὰ ἐκπορεύονται ἀπὸ τὴν εὐλογοῦσα χεῖρα του καὶ νὰ κατευθύνονται στὶς κεφαλὰς ὄλων τῶν παρισταμένων Χριστιανῶν, ἐκτὸς τῆς δικῆς του, πράγμα ποὺ τὸν ἔκανε νὰ πιστεύσῃ στὸν Χριστό, νὰ βαπτισθῆ καὶ στὴν συνέχεια νὰ μαρτυρήσῃ.

Μέσα στὴν θεία Λειτουργία καὶ μόνον μὲ τὴν γλῶσσα τῶν συμβόλων μπορεῖ νὰ συμμετάσχη τὸ μικρὸ παιδί, ὁ κωφάλαλος, ἀλλὰ καὶ ἐμεῖς ὅταν συμμετέχουμε σὲ θεία Λειτουργία ποὺ γίνεται σὲ ξένες γλῶσσες, τὶς ὁποῖες δὲν κατανοοῦμε λογικά. Ἡ ταύτιση τῆς συμμετοχῆς μας στὴν θεία Λειτουργία ἢ τὴν λατρεία μόνον μὲ τὴν λεκτικὴ γλῶσσα, παραθεωρώντας τὴν σημασίαν τῆς συμβολικῆς γλῶσσας, οὐσιαστικά θεωρεῖ ὅτι πολλὰς κατηγορεῖ Χριστιανῶν δὲν συμμετέχουν στὴν θεία Λειτουργία.

Ἐπομένως, ἡ ὑποτίμηση τῆς γλῶσσας τῶν συμβόλων καὶ ἡ υπερτίμηση τῆς λογικῆς ἐπεξεργασίας στὴν μέθεξι τῆς θείας λατρείας ἀποτελεῖ σοβαρὸ θεολογικὸ πρόβλημα.

2. Ἡ λογικοκρατικὴ θεωρῆσι τῆς λατρείας

Ἡ μετάφραση εὐχῶν μὲ σκοπὸ νὰ κατανοηθῆ ἡ θεία Λειτουργία, ἀναποδράστως ὀδηγεῖ στὴν ἄποψη ὅτι ἐκλαμβάνεται ἡ λογικὴ ὡς κέντρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ μυστηριακῆς ζωῆς, πράγμα ποὺ συνιστᾷ τὴν λογικοκρατία καὶ τὸν ὀρθολογισμό.

Λέγοντας αὐτά, γνωρίζω ὅτι ἄλλο εἶναι ὁ ὀρθὸς λόγος ποὺ εἶναι ἀπαραίτητος γιὰ τὴν συνεννόηση μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, γιὰ τὴν συγκρότηση καὶ διάρθρωση τῆς σκέψεως σὲ λογικὰ σχήματα, σὲ προτάσεις καὶ τὴν χρησιμοποίησι τῶν λέξεων, καὶ ἄλλο εἶναι ὁ ὀρθολογισμὸς ποὺ θεωρεῖ κέντρο ὄλων τῶν πραγμάτων τὴν λογικὴ καὶ δι' αὐτῆς ἐριμνεύει ἀκόμη καὶ ὅσα ἔχουν σχέση μὲ τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἄνθρωπο.

Κατὰ τοὺς Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔχει μόνον τὴν λογικὴ ἐνέργεια, ἀλλὰ ἔχει καὶ ἄλλες ἐνέργειες, ὅπως τὴν νοερὰ ἐνέργεια, τὴν φαντασία, τὴν αἴσθησι κλπ. Ἀκόμη, ἡ λογικὴ δὲν εἶναι πηγὴ τῆς γνώσεως, ἀκόμη καὶ γιὰ τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. Γι' αὐτὸ καὶ στὴν ἐπιστήμη ἀναπτύχθηκε ἡ λεγόμενη «συναίσθηματικὴ νοημοσύνη» ποὺ ἰσχυρίζεται ὅτι ὑπάρχουν μέσα στὸν ἄνθρωπο «δύο μυαλά», ἢτοι ἡ λογικὴ καὶ τὸ συναίσθημα, καὶ θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἀναπηρία τὸ νὰ ἀπολυτοποιῆ κανεὶς μόνον τὴν λογικὴ. Αὐτὸ ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν ἀπεικόνισσι τοῦ ἐγκεφάλου. [...]

Ἐὰν αὐτὸ συμβαίνει στὰ ἀνθρώπινα πράγματα, πολλὸ περισσότερο συμβαίνει στὴν ὀρθόδοξο θεολογία. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἄποψη ὅτι κέντρο τῆς θείας γνώσεως εἶναι ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἐπεξεργασία ποὺ γίνεται ἀπὸ αὐτὴν, δημιούργησε τὸν σχολαστικισμό καὶ ὅλο αὐτὸ τὸ σχολαστικο-ὀρθολογικὸ σύστημα ποὺ συναντοῦμε στὸν Θωμᾶ τὸν Ἀκινάτη καὶ μάλιστα στὸ ἔργο του «Summa Theologica».

Διαποτισμένος καὶ ὁ Βαβλαᾶμ (ἐπὶ ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ) ἀπὸ τὸν δυτικὸν σχολαστικισμό ἔφθασε σὲ ἕναν ἀγνωστικισμό καὶ ἀκόμη ὑποτιμοῦσε τὶς Ἀποκαλύψεις τοῦ Θεοῦ καὶ γι' αὐτὸ θεωροῦσε τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνας φιλοσόφους ἀνώτερους τῶν Προφητῶν καὶ τῶν Ἀποστόλων. Θεωρώντας ὅτι ἡ λογικὴ εἶναι τὸ εὐγενέστερο στοιχεῖο τοῦ ἀνθρώπου ποὺ δόθηκε ἀπὸ τὸν Θεό, ἔθετε σὲ ὑποδεέστερη θέση τὶς ὁράσεις τῶν Προφητῶν, ποὺ τὶς θεωροῦσε «χείρω τῆς ἡμετέρας νοήσεως».

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς κωνιορτοποίησε κυριολεκτικὰ τὸ σημεῖο αὐτό, γιατί, ὅπως δίδαξε, οἱ ὁράσεις τῶν Προφητῶν, τὸ ἄκτιστο Φῶς ποὺ εἶδαν οἱ Μαθητὲς στὸ Ὄρος Θαβῶρ εἶναι μεγάλη ἀποκάλυψι καὶ φανέρωσι τοῦ Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο. Ὅποτε οἱ ἀγράμματοι Μαθητὲς ἀποδείχθηκαν ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους, ποὺ εἶχαν ἔντονη λογικὴ.

Παρέθεσε μάλιστα πλῆθος ἁγιογραφικῶν καὶ πατερικῶν χωρίων, ὅπως καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸ χωρίο τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὅτι οἱ ὀρθόδοξοι θεολογοῦν «ἀλιευτικῶς (ὅπως οἱ ἀγράμματοι Ἀπόστολοι ποὺ ἦταν ἄλιεις) καὶ ὄχι ἀριστοτελικῶς». Εἶναι δὲ κλασσικὸ τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ ἰδίου Ἁγίου: «Θεὸν φράσαι ἀδύνατον, νοῆσαι (=στοχασθῆναι) δὲ ἀδυνατώτερον». **Δὲν μπορεῖ κανεὶς μὲ τὴν λογικὴ νὰ κατανοήσῃ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται στὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου καὶ στὴν συνέχια ἡ λογικὴ διατυπώνει, ὅσον εἶναι δυνατόν, αὐτὴν τὴν Ἀποκάλυψι. [...]**

Ἡ ἄποψη ὅτι ἀπαιτεῖται ἡ λογικὴ κατανόηση τῶν λειτουργικῶν κειμένων γιὰ νὰ συμμετέχουμε στὴν θεία λατρεία καὶ νὰ ἀποκτήσουμε τὴν γνώση τοῦ Θεοῦ ἀποκλείει τοὺς ἀγραμμάτους ἀπὸ τὴν λατρεία καὶ τὴν θεογνωσία, στερεῖ τὰ βρέφη, τὰ νήπια καὶ τὰ παιδιά ἀπὸ τὴν λατρεία καὶ τὴν θεία Κοινωνία.

Ὁ δυτικὸς σχολαστικισμὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ὀδήγησε στὴν πρακτικὴ τῆς ἀποσυνδέσεως τοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος ἀπὸ τὸ μυστήριον τοῦ Χρισματος καὶ κατ' ἐπέκταση ἀπὸ τὸ μυστήριον τῆς θείας Κοινωνίας μέχρι τὴν ἐφηβεία. Ἡ βάση αὐτῆς τῆς πρακτικῆς εἶναι ὅτι γιὰ νὰ δεχθῆ τὸ παιδί τὸ Χρῆσμα καὶ νὰ λάβῃ τὴν θεία Κοινωνία πρέπει νὰ κατανοῇ μὲ τὴν λογικὴ του τὰ γινόμενα.

Ἐμεῖς χροῖουμε τὰ βρέφη καὶ τὰ κοινωνοῦμε τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὴν γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν θεολογία μας ὅτι καὶ τὰ βρέφη λαμβάνουν τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ πρὶν ἀναπτυχθῆ ὁ ἐγκέφαλος καὶ ἡ λογικὴ, ἀφοῦ καὶ τότε ἐνεργεῖ μέσα τους ἡ νοερὰ ἐνέργεια. Ἀκόμη καὶ τὰ ἔμβρυα μποροῦν νὰ λαμβάνουν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ὅπως ἔγινε μὲ τὸν Τίμιο Πρόδρομο, ποὺ ὅταν ἦταν ἔμβρυο ἔξι μηνῶν ἔγινε ἀπὸ τότε Προφήτης καὶ κατέστησε καὶ τὴν Μητέρα του Προφήτιδα, κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ.

Αἰσθάνομαι ὅτι μία σχολαστικὴ νοοτροπία ἐπιχειρεῖται νὰ εἰσαχθῆ στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μὲ τὶς μεταφράσεις τῶν λειτουργικῶν κειμένων, ὅτι πρέπει νὰ καταλαβαίνομε τὰ κείμενα λογικὰ γιὰ νὰ συμμετέχουμε, πρᾶγμα ποὺ ἀνατρέπει τὴν βασικὴ θεολογικὴ ἀρχὴ περὶ τῆς διπλῆς μεθοδολογικῆς γνώσεως, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία μὲ ἄλλον τρόπο γνωρίζει κανεὶς τὴν κτιστὴ ἀλήθεια καὶ μὲ ἄλλον τρόπο γνωρίζει κανεὶς τὴν ἄκτιστη ἀλήθεια, τὸν Θεόν, καὶ μετέχει αὐτῆς. Μὲ ἄλλα λόγια, δὲν ὑπάρχει μία ἐνιαία ἀλήθεια γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τὸν κόσμον, καὶ δὲν ὑπάρχει μία ἐνιαία μέθοδος γνώσεως τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου, ὅπως ὑπεστήριξε στὴν πράξιν ὁ δυτικὸς σχολαστικισμὸς.

Ἐπομένως, ἡ λογικοκρατικὴ θεωρήσιμος τῆς θείας Λατρείας εἰσάγει ἓνα εἶδος σχολαστικισμοῦ στὴν ὀρθόδοξη θεολογία.

3. Ἡ λογικὴ καὶ νοερὰ λατρεία

[...] κατὰ τὴν θεία Λειτουργία δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀνάπτυξη τῆς λογικῆς λειτουργίας, ἀλλὰ κυρίως ἡ ἀνάπτυξη τῆς νοερᾶς λειτουργίας. Δηλαδή, ἡ μετάφραση τῆς ἀποστολικῆς εὐλογίας στὴν δημοτικὴ γλῶσσα, ὡς «ἡ Χάρη τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατέρα καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ εἶναι μαζί σας», δὲν θὰ μπορέσῃ ποτε νὰ δώσῃ στὸν ἄνθρωπο νὰ καταλάβῃ λογικῶς τί εἶναι ἡ Χάρη τοῦ Κυρίου, ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Πατέρα καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τί εἶναι ὁ Τριαδικὸς Θεὸς καὶ πῶς μποροῦμε νὰ μεθέξουμε τῆς Χάριτός Του.

Αὐτὴ ἡ γνώση εἶναι θέμα νοερᾶς καρδιακῆς ἐμπειρίας. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κάνει λόγο γιὰ ἀρῶαβωνα ποὺ δίνεται στὴν καρδιά: «Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς Θεός, ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δὸς τὸν ἀρῶαβωνα τοῦ Πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν» (Β' Κορ. α', 21-22).

Ἄλλωστε, ὁ Χριστὸς στοὺς μακαρισμοὺς Του τόνισε τὴν ἀπαραίτητη προϋπόθεση τῆς καθαρᾶς καρδίας γιὰ τὴν ὄραση τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι τὴν ἔξαψη τῆς λογικῆς: «Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται» (Ματθ. ε', 8). Τὸ ἴδιο συναντοῦμε καὶ στὶς ἐπιστολὰς τῶν Ἀποστόλων, ὅπου γίνεται λόγος γιὰ τὴν καρδιά ὡς προϋπόθεση καὶ βάση τῆς θεοπτίας. [...]

Ὁ βασικὸς σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι νὰ κατανοῇ λογικῶς τὶς λέξεις, ἀλλὰ νὰ εἰσέλθῃ στὸ βάθος τοῦ μυστηρίου, νὰ βιώσῃ καὶ νὰ μεθέξῃ τὴν κένωση τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Θεοῦ στὴν καθαρὰ καρδιά του. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀποφατικὴ θεολογία εἶναι «ὁ Γολγοθᾶς τῆς ἀνθρωπίνης λογικῆς». [...]

Τὰ βρέφη, τὰ παιδιά καὶ οἱ Ἅγιοι συμμετέχουν στὴν θεία Λειτουργία, κάνοντας νοερὰ λατρεία· μπορεῖ νὰ βλέπουν ὑπερκόσμια χοροστασία, γιὰ τὴν ὁποία ὁμιλοῦν οἱ Ἅγιοι, μπορεῖ νὰ βλέπουν ἀγγέλους, ἐνῶ ὅσοι στηρίζονται στὴν λογικὴ κατανόηση τῶν λέξεων ἔχουν πλήρη ἄγνοια τῆς γνώσεως τοῦ Μυστηρίου. [...]

Γενικά, ὅσοι ἀπλοποιοῦν τὶς λέξεις τῆς θείας λατρείας ἀκόμη καὶ αὐτὲς ποὺ ἔχουν «ὑψηλὸ, ἐννοιολογικὸ, εἰκονικὸ, συμβολικὸ καὶ βιωματικὸ ἐπίπεδο» γιὰ νὰ γίνουν κατανοητὲς λογικὰ, ἀφ' ἑνὸς μὲν καταστρέφουν τὸν πολιτισμικὸ μας πλοῦτο, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀγνοοῦν τὴν ὀρθόδοξη θεολογία στὴν πλήρη ἔκφρασή της. Ἡ ὀρθόδοξη θεολογία δὲν εἶναι σχολαστικὴ, ὀρθολογιστικὴ, ἀλλὰ ἀποκαλυπτόμενο μυστήριον. Καὶ τὸ μυστήριον δὲν κατανοεῖται ἀπλῶς λογικά.

Ἔτσι, ἀπὸ τὸ γράμμα προχωροῦμε στὸ πνεῦμα μέσα ἀπὸ ὅλη τὴν ἀσκητικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὅσοι ἀκοῦνε ἀναλύσεις τῶν γινόμενων καὶ πραττομένων στὴν θεία Λειτουργία –ἄλλωστε αὐτὴ εἶναι ἡ ἀξία τοῦ κηρύγματος– ἢ ὅσοι μετέχουν τακτικὰ στὴν θεία Λειτουργία μποροῦν νὰ κατανοήσουν εὐχερῶς καὶ τὸ γράμμα, κυρίως ὅμως μποροῦν νὰ εἰσχωρήσουν στὸ πνεῦμα μὲ τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας καὶ τὴν γνώση τῆς συμβολικῆς γλώσσας τῆς Ἐκκλησίας.

Οἱ φιλοκαλικοὶ Πατέρες τοῦ 18ου αἰῶνος, ἐνῶ ἔκαναν μεταγλωττίσεις σὲ διάφορα πατερικὰ κείμενα, δὲν τόλμησαν νὰ μεταγλωττίσουν τὶς εὐχὰς τῆς θείας Λειτουργίας καὶ τῶν Μυστηρίων, ἀν καὶ τὸ διανοητικὸ ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ ἦταν χαμηλό.

Ὅποτε, ὅσοι παραμένουν στὸ ἐπίπεδο τῆς λογικῆς κατανόησης τῶν λειτουργικῶν κειμένων «δείχνουν» ὅτι ἀγνοοῦν τὴν ὀρθόδοξη θεολογία, γι' αὐτὸ κατὰ τὸν Μέγα Βασίλειο «τεχνολογοῦσι καὶ οὐ θεολογοῦσι». Δὲν χρειάζεται ἀπλῶς ἡ λογικὴ κατανόηση τῶν κειμένων ἢ μετάφρασή τους, ἀλλὰ ἡ μύηση στὴν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας καὶ στὸ μυστήριον τῆς κενώσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου.

Νομίζω ὅτι μερικοὶ σύγχρονοι ἔχουν ἔλλειμμα ὀρθοδόξου θεολογίας καὶ ἐκφράζουν μίαν θεολογία, ἡ ὁποία ἔχει ἐπηρεασθῆ ἀπὸ τὸν παπικὸ σχολαστικισμὸ καὶ τὸν προτεσταντικὸ ἠθικισμὸ, γι' αὐτὸ καὶ αὐτοσχεδιάζουν αὐθαίρετα μέσα στὴν Ἐκκλησία.

Ἀρχιμανδρίτου Σαράντου Σαράντου

[...] Γιατὶ θὰ πρέπει νὰ θεωρεῖται ἀπρηχαιωμένη ἡ τόσο ζωντανὴ καὶ ρέουσα λατρεία μας, τὴν ὁποία ἐκτιμοῦν καὶ θαυμάζουν ἀκόμα καὶ ἑτεροδόξοι ἢ ἄκομα καὶ ἀλλόδοξοι, ὅταν κάπου τὴν ἀνακαλύπτουν;

Ὡς γνωστόν, οἱ Δυτικοί, ἰδιαίτερα οἱ παπικοί, μετὰ τὴν Β' Βατικάνειο Σύνοδο ψαλίδισαν καὶ «ἐκσυγχρόνισαν» τὴν λατρεία τους μὲ σκοπὸ νὰ γίνῃ πιὸ προσιτὴ στὸ νεωτερικὸ ἢ πιὸ σύγχρονα μετανεωτερικὸ ἄνθρωπο. Κόμπλεξ ἐκσυγχρονιστικὸ ποὺ ὄχι μόνον δὲν ἔφερε πλήθη νέων στὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ κόστισε τὴν ἀπομάκρυνση τῶν νέων ἢ καὶ τῶν μεγαλύτερων συντηρητικῶν. Καρδινάλιοι καλοπροαίρετοι ὁμολογοῦν σήμερα, ὅτι ἡ ἐκσυγχρονιστικὴ τους βατικάνεια λατρευτικὴ μεταδρῶθιμιση ἀπέτυχε. [...]

Αλλά και σε περιόδους δύσκολες για τὸ ἔθνος μας, ὅπως π.χ. κατὰ τὴν Τουρκοκρατία, οἱ σεμνοὶ καὶ ἄγιοι πνευματικοὶ Πατέρες τοῦ γένους μας, διαποτισμένοι καὶ πεπληρωμένοι ἀπὸ τὴν ἐν Χριστῷ λατρευτικὴν ἐμπειρίαν δὲν διανοήθηκαν νὰ ἀλλάξουν ἰώτα ἐν ἡμῖν ἢ μία κεραία ἀπὸ τὴν τέλεια λατρεία μας, ποὺ κατὰ τὸν Ἅγιο Διονύσιον τὸν Ἄρεοπαγίτη, ἀποτελεῖ εἰκόνα τῆς οὐρανοῦ θείας Λατρείας, τελομένης ἐν τῇ θριαμβευοσῇ Ἐκκλησίᾳ. Τὴν θεανθρώπιν ἁγιοπνευματικὴν ἐμπειρίαν τοῦ ὡς ἄνω Πατρὸς εἶχαν σὲ τέλεια πληρότητα οἱ δύο μεγάλοι συγγραφεῖς πατέρες, ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καὶ ὁ οὐρανοφάντωρ Μέγας Βασίλειος καθὼς καὶ τὸ σύνολο τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας (consensus patrum). Τοιοῦτοτρόπως στρατευομένη Ἐκκλησία καὶ θριαμβεύουσα μυστικῶς, χαρισματικῶς καὶ θαυματουργικῶς ἀλληλοπεριχωροῦνται κατὰ τὴν τέλεση τῆς αὐτῆς, μιᾶς Λατρείας τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἡ περίπτωση τοῦ Σεβ. Μελετίου παρασῶρει καὶ πλειάδα κληρικῶν τῆς μητροπόλεώς Του γιὰ εὐνόητους λόγους, ἐπίσης καὶ ἐλαχίστους κληρικούς κοντινῶν τοῦ μητροπόλεων. Κληρικοὶ μὲ κοσμικὴ νοοτροπία, μὲ ἐκσυγχρονιστικὰ ἐλατήρια μεταγλωττίζουν ἢ παρεμβαίνουν αὐθαίρετα μὲ καλὴ ἴσως ποιμαντικὴ πρόθεση ἢ, φεῦ, καὶ μὲ αὐτόνομα ἐγκεντρικὰ (μὴ ἐκκλησιαστικά) ἐλατήρια. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν μεταγλωττίσεων εἶναι τὰ ξύλινα ἄχαρα κατασκευάσματα. [...]

Τρεῖς ἔγκριτοι ἐπόνυμοι Ἄγιορεῖτες ἱερομόναχοι πατέρες (Ἱερομόναχος Γρηγόριος, γέροντας Ἱεροῦ Κελλίου Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου Καρυῶν, Ἱερομόναχος Ἀρσένιος, γέροντας Ἱεροῦ Κελλίου Γενεσίου τῆς Θεοτόκου «Παναγούδας», Ἱερομόναχος Εὐθύμιος, γέροντας Ἱερᾶς Καλύβης Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου, Καψάλας) **ἰδιαίτερα τονίζουν ὅτι δὲν φταίει τὸ ἀρχαιοπερπεῖ γλωσσικὸ ἰδίωμα γιὰ τὴν συμμετοχὴ στὴ θεία Λατρεία, ὅσο ἡ σιγῆ, ἢ ἐπαφὴ καὶ ἢ ἐξοικείωση μὲ τὸ λειτουργικὸ χῶρο καὶ χρόνον.**

Στὴν κριτικὴ σας, π. Δανιὴλ, κάνατε μία εὐθεῖα τοποθέτηση. Μόνο ἡ Ἁγία Γραφή, λέτε, εἶναι θεόπνευστη. Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Μ. Βασιλείου δὲν εἶναι θεόπνευστες; Ἡ θεία Λατρεία ποὺ προηγεῖται καὶ προετοιμάζει τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν πρὸς τὴν μετοχὴ τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου δὲν εἶναι θεόπνευστη; Χιλιάδες ἢ μᾶλλον ἑκατομμύρια πιστοὶ ἀνὰ τοὺς αἰῶνες τράφηκαν, ἀναπτύχθηκαν καὶ ἐξῆσαν τὴν ἐν Χριστῷ πνευματικὴν ζωὴν μέσα στὴ στρατευομένην μας Ἐκκλησίᾳ. Κατενοδῶθηκαν πρὸς τὴν θριαμβεύουσα μὲ αὐτὴν τὴν θεόπνευστην λατρεία ποὺ ὀριοθετεῖται ἀνάμεσα στὴ θεόπνευστη Παλαιὰ Διαθήκη καὶ στὴ θεόπνευστη Καινὴ. Ὅλο αὐτὸ τὸ Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἔκανε λάθος; Παραπλανήθηκε ποὺ τὴν ἐχρησιμοποίησε ὡς ἱερὸ ὄχημα γιὰ νὰ φθάσουν οἱ πιστοὶ στὴν ἐν Χριστῷ θέωση; [...]

Θὰ ἤθελα νὰ τελειώσω παραθέτοντας ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν ὁμιλία τοῦ αἰδεσιμολογιωτάτου πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Ζήση: Νεοβαρλααμιμὸς ἢ «Λειτουργικὴ Ἀναγέννηση», μὲ τὸ περιεχόμενο τῆς ὁποίας συμφωνοῦμε ἀπόλυτα καὶ γι' αὐτὸ εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὸ, ὅτι ἀντιπαρατεθήκαμε μὲ σθένος στὴν Λειτουργικὴ Ἀνανέωση τοῦ προηγουμένου διοικητικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος. Συγκεκριμένα γράφει ὁ π. Θεόδωρος:

[...] Προτείνονται λοιπὸν ἡ ἐγκαταλείψη τοῦ χρησιμοποιούμενου σήμερον μοναστικοῦ τυπικοῦ καὶ ἡ υιοθέτηση τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ἀσματικοῦ τυπικοῦ, ἡ συντόμηση τοῦ χρόνου τῶν ἀκολουθιῶν ποὺ θεωροῦνται μακρῆς καὶ κουραστικῆς, ἡ μεταφορὰ τοῦ χρόνου ἐνάργεως τοὺς ἀργότερα, ὥστε νὰ ξεκουράζονται τὸ πρῶν οἱ πιστοὶ ποὺ θέλουν νὰ τὴν παρακολουθήσουν, ἢ προτίμηση ὄχι ἀργῶν ἀλλὰ συντόμων βυζαντινῶν μελῶν, ἢ τέλεση δευτέρας λειτουργίας τὴν ἴδια ἡμέρα ἀπὸ τὸν ἴδιον ἱερέα, ἢ μετὰφραση τῶν λειτουργικῶν κειμένων, ὥστε νὰ γίνονται κατανοητὰ ἀπὸ τὸ λαὸν, ἢ ἐκφώνηση τῶν εὐχῶν καὶ ὄχι ἡ μυστικὴ ἀνάγνωσή τους, ἢ συμπλαμωδία τοῦ ἐκκλησιασματοῦ, ἢ κατάργηση τῶν ὑψηλῶν τέμπλων, ἢ συμμετοχὴ γυναικῶν στοὺς χοροὺς τῶν ἱεροψαλτῶν, ἢ χρῆση μουσικῶν ὀργάνων μέσα στὶς ἐκκλησίες, ἢ τετράφωνη ἀπόδοση τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, ἢ σύνταξη νέων ἀκολουθιῶν γιὰ τὸν ἀρχαῖον καὶ τὸ γάμο, ὡς καὶ νέων εὐχῶν γιὰ τὴν γυναῖκα μετὰ τὸν τοκετὸ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λοχείας, ἢ μόνιμη στροφή τοῦ ἱερέως πρὸς τὸν λαὸν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θείας Λειτουργίας, ἢ κήδευσιν τῶν ἀβαπτίστων νηπίων καὶ τῶν αὐτοκτονούντων, ἢ κατάργηση τοῦ ῥάσου, ἢ ἔμμεση ὑποκατάσταση τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως ἀπὸ ψυχιάτρους καὶ ψυχολόγους καὶ πολλὰ ἄλλα».

Τὰ παραπάνω χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὸν π. Θεόδωρο ὡς σύνδρομο νεοβαρλααμικό, τὸ ὁποῖο ὀδηγεῖ στὴν παραποίηση τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας καὶ στὸν εὐκολότερο συσχηματισμὸ τῆς μὲ τὴν λατρεία τῆς Νέας Ἐποχῆς.

[...] ἡ Νέα Ἐποχὴ, ἡ πανίσχυρη αἴρεση τοῦ Διαβόλου δὲν ζηταί νὰ κλείσουν οἱ Ἐκκλησίες, ὅπως ζητοῦσαν παλαιὰ τὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα, ἀλλὰ νὰ ἀλλοτριωθεῖ ἡ μοναδικότης τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας καὶ ἡ τέλεια Ὁρθόδοξη Λατρεία μας. Ἡ ἀλλοίωση τῆς θείας Λατρείας εὐνοεῖ τὴν ἀλλοτρίωση τοῦ Τριαδολογικοῦ καὶ Χριστολογικοῦ δόγματος, καὶ τῆς ἐν γένει ὀρθοδόξου ἐκκλησιολογίας μὲ συνέπεια τὴν ἐνσωμάτωσή μας στὴν πανθηρηκεία, μέσα στὸ συναρμολογούμενον κράτος τοῦ Ἀντιχριστοῦ.

ΝΕΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΙ

Α. Ὁ Χριστὸς μας καὶ οἱ ἄγιοι Πατέρες μᾶς διδάσκουν ὅτι θὰ ταπεινωθῶμεν καὶ θὰ σωθῶμεν διὰ τῶν θλίψεων καὶ τοῦ σωματικοῦ κόπου («Ἡ ὁδὸς τῆς ταπεινώσεώς ἐστὶν οἱ κόποι οἱ σωματικοὶ ἐν γνώσει...», γράφει ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος). Αἱ νέαι τεχνολογίαι, νὰ μὲν συμβάλλουν στὴν ἀνακούφισιν τοῦ πόνου, τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς καὶ ἄλλα (γιὰ τὰ ὁποῖα χωρεῖ πολὺς λόγος ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὠφελοῦν πραγματικῶς πολλὰς φορὰς, ὡς ἐτόνισε κάποτε καὶ ὁ συγχωρεμένος π. Ἀθ. Μυτιληναῖος), μὴπως ὅμως συμβάλλουν ἀμέσως στὴν χαλάρωσιν, τὴν ἐκκοσμίκευσιν τῶν χριστιανῶν, τὴν ἄνεσιν καὶ τὴν καλοπέρασιν, τὴν αὐξήσιν τῆς φιληδονίας, τῆς φιλοδοξίας καὶ τῆς φιλαργυρίας; Νὰ μὲν κερδίζομεν χρόνον μὲ τοὺς διαφόρους αὐτοματισμοὺς, ἀλλὰ πῶς ἐκμεταλλεσόμεστε τὸν κερδισμένον χρόνον; Μὲ προσευχὴν, νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν; Καὶ ὁ κόπος ποὺ δὲν κατεβάλαμε, - ἀφοῦ ἀνέλαβαν οἱ μηχανεῖς - μὴπως μᾶς ὀδηγεῖ σὲ ῥαθυμίαν, σὲ ἀφιλοπονίαν, σὲ ἀναζητήσιν ὀλοῦν καὶ μεγαλυτέρας ἀνέσεως καὶ ἀναπαύσεως; Καὶ πῶς θὰ ταπεινωθῶμεν, ὅταν δὲν μισῶμεν τὴν ἀνάπαυσιν καὶ δὲν ἀγαπῶμεν τὸν κόπον, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος; Καὶ τί θὰ ἀπομείνη ἀπὸ τὸ ἀσκητικὸν ἦθος τῆς Ὁρθοδοξίας μας; Ἡ Ἐκκλησία μᾶς διδάσκει νὰ μισῶμεν τὴν ἀνάπαυσιν. Διὰ τοῦτο ὑπάρχουν καὶ αἱ νηστεῖες καὶ αἱ ἀγρυπνίαι καὶ οἱ κανόνες. Οἱ παλαιοὶ ἁγιορεῖτες πατέρες, ὅταν κάποιοι μοναχοὶ ἔβαλαν φιάλες ὑγραερίου στὰ κελλιὰ τους τὸ ἐθεώρησαν μεγάλην ὑποχώρησιν στὴν ἀσκητικὴν τους ζωὴν. Ὁ δὲ ἅγιος Νεῖλος ὁ Μυροβλήτης, θεωροῦσε ὑποχώρησιν στὴν ἐποχὴν τοῦ τὰ

μεγάλα βαρέλια και τὰ εὐρωπαϊκὰ πιάτα (αὐτὰ ποὺ χρησιμοποιοῦμε σήμερα). Τώρα τί θὰ ἔλεγαν; Καὶ ἄς μὴ ἐκστομίσωμεν προπετῶς τὴν δικαιολογίαν ὅτι δὲν εἴμαστε μοναχοί. Τὸ Τερὸν Εὐαγγέλιον εἶναι ἓνα, ὡς σημειώνει καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος.

Β. Πολλὰ συσκευαὶ παλαιᾶς καὶ νέας τεχνολογίας συμβάλλουν ἢ ὄχι στὴν φθοράν, ὀλίγον ἕως πολὺ, τῆς υγείας τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς, ὡς π.χ. αἱ τηλεοράσεις καὶ οἱ ἠλ. ὑπολογιστὲς (μὲ τὰ ἠλεκτρομαγνητικὰ κύματα καὶ τὴν πληθώρα πονηρῶν καὶ ψυχοφθόρων προγραμματίων καὶ παιγνιδιῶν καὶ ἄλλων), τὰ κινητὰ τηλέφωνα καὶ γενικῶς συσκευαὶ, ποὺ ἐκπέμπουν ἠλεκτρομαγνητικὴν ἀκτινοβολίαν; Ὅλα αὐτὰ δὲν ἐπιτείνουν, διὰ τῆς καταναλώσεως ρεύματος καὶ ἐκπομπῶν ῥύπων, τὸ φαινόμενον τοῦ θερμοκηπίου, τὴν καταστροφὴν δηλαδὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμμέσως καὶ ἀμέσως καὶ ἡμῶν τῶν ἰδίων; Δὲν συμβάλλουν, τελικῶς, στὴν ἐκκοσμίκευσιν καὶ χαλάρωσιν τῶν χριστιανῶν;

Γ. Τὰ σημερινὰ ἐξελιγμένα μέσα παρακολουθήσεως (δορυφόροι, κάμερες, τσιπάκια καὶ ἄλλα), τὸ ἠλεκτρονικὸν φακέλλωμα καὶ γενικώτερον αἱ νέαι τεχνολογίαι, δὲν εἶναι ἀλήθεια ὅτι χρησιμοποιοῦνται τώρα, κυρίως, ἀπὸ σκοτεινὰς δυνάμεις, σιωνιστὲς, μασσόνους καὶ λοιπούς; Δὲν εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημένον νὰ ἀνησυχῶμεν ὅτι θὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ μέσα αὐτὰ ἀπὸ τὸν Ἀντίχριστον, ὅταν ἔλθῃ; Διότι τότε θὰ εἶναι ἐτοιμία ἢ ἀνθρωπότης, ὥστε νὰ τὴν κατευθύνῃ ὅπως θέλει καὶ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ ἄνομα σχέδιά του. Μόνον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ θὰ προστατεύῃ καὶ θὰ ὀδηγῇ τοὺς ἀληθινοὺς χριστιανούς, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Σύρος. Ἐὰν οἱ κίνδυνοι αὐτοὶ εἶναι ὑπαρκτοί, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμε τουλάχιστον ἀνησυχίαν; Ἐργήγορσιν μὲ προσευχὴν, ὄχι πανικόν. Ἡ ἀκόμη περισσότερον, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ προβῶμεν σὲ σχεδιασμὸν ἀντιμετωπίσεως τέτοιων προβλημάτων (κινήτοποιήσεις, διαφωτιστικὲς ὁμιλίαι καὶ ἄρθρα, ἀγρυπνίαι, ἔκτακτες νηστείαι καὶ ἄλλα) καὶ νὰ μὴ μέναμε ἀπαθεῖς καὶ παρασυρμένοι ἀπὸ τὸ σημερινὸν κοσμικὸν ρεῦμα; Δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα ἡ Ἐκκλησία μας νὰ προβῇ σὲ ἴδρυσιν π.χ. σχολείων ἢ ἔστω κατηχητικῶν, ἀλλὰ κατὰ τὰ πατερικὰ πρότυπα, ὥστε νὰ συμβάλῃ μὲ πῶς ἐνεργὸν τρόπον στὴν ἀντίστασιν κατὰ τῆς δεινῆς ἐκκοσμικεύσεως καὶ τοῦ ἀποχριστιανισμοῦ;

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Τετάρτη ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ

Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων τοῦ ἀγιάζειν αὐτήν· ἕξ (6) ἡμέρας ἐργᾶ καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου.

(Ἐρμηνεῖα Ἀντωνίου Μουστάκα, ἀγιορείτου μοναχοῦ)

Προστάζει ὁ Θεὸς διὰ τῆς ἐντολῆς ταύτης, ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἐργάζωνται τὰς ἕξ (6) ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, τὴν δὲ ἑβδόμην ἡμέραν νὰ παύωσιν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν σωματικῶν ἔργων, καὶ νὰ καταγίνωνται εἰς τὰ ἔργα τὰ ἀποβλέποντα εἰς τὴν ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς

(Σχόλιον τοῦ αὐτοῦ)

Ἐὰν τὰς ἡμέρας τῆς ἀργίας πρόκειται νὰ δαπανῶμεν εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τὰς ταβέρνας, εἰς τοὺς κινήματογράφους καὶ τὰ θεάτρα, εἰς τὰς ἐκδρομὰς καὶ τὴν φυσιολατρείαν, ἐκ τῶν ὁποίων γεννᾶται ὁ τῆς ψυχῆς ἀθάνατος θάνατος, τότε, ἐν τιοιαύτῃ περιπτώσει, εἶναι προτιμώτερον νὰ ἐργαζώμεθα καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, διότι θὰ εἶναι μικρότερον τὸ κακόν.

Κανὼν κθ' τῆς ἐν Λαοδικεῖα Τοπικῆς Συνόδου

(ἡ ὁποία ἐπεκυρώθη διὰ τοῦ β' κανόνος τῆς σ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, λαμβάνουσα ἔτσι, τρόπον τινά, οἰκουμενικὴν δύναμιν, ὡς σημειοῖ ὁ Ἅγιος Νικόδημος εἰς τὸ ἱερὸν Πηδάλιον).

[...] τὴν δὲ Κυριακὴν, τιμώντες διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου, νὰ σχολάζουσιν εἰς αὐτήν (δηλαδὴ νὰ μὴ ἐργάζωνται), ἐὰν δύνωνται (ἐὰν ἠμποροῦν δηλαδὴ, νὰ ἐργάζωνται μόνον ἐὰν καὶ ἐφόσον ὑπάρχῃ πραγματικὴ ἀνάγκη καὶ ἔχῃ δοθῇ, κατ' οἰκονομίαν, ἢ σχετικὴ εὐλογία ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς).

Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ

(ἐρμηνεῖα εἰς τὴν τετάρτην ἐντολήν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Καινῆς Διαθήκης)

Μίαν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, ἡ ὁποία ὀνομάζεται Κυριακὴ ἐπειδὴ εἶναι ἐπιερωμένη εἰς τὸν Κύριον (διότι τὴν ἡμέραν ταύτην ἀνεστήθη ἐκ νεκρῶν καὶ ἔτσι μᾶς ἔκανε γνωστὴν καὶ βεβαίαν τὴν κοινὴν ἀνάστασιν), κατ' αὐτήν θὰ πρέπῃ κάθε γῆϊνον ἔργον νὰ σταματήσῃ ταύτην, λοιπόν, τὴν ἡμέραν νὰ τὴν ἀγιάσῃς καὶ νὰ μὴ κάνῃς κανένα ἔργον βιοτικόν, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀπαραίτητα, καὶ νὰ δώσῃς τὴν εὐκαιρίαν εἰς αὐτοὺς οἱ ὅποιοι εἶναι ἰδικοὶ σου ἢ σὲ ὑπηρετοῦν νὰ ἀναπαυθοῦν, ὥστε ὅλοι μαζί νὰ δοξάσετε Ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ θανάτου Του μᾶς ἔκανε ἰδικούς Του καὶ ἀνεστήθη καὶ ἀνέστησε μαζί καὶ τὴν ἰδικὴν μας φύσιν. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτήν νὰ θυμηθῆς τὴν μέλλουσαν ζωὴν, καὶ νὰ περάσῃς τὸν καιρὸν σου μελετῶν τὰς ἐντολάς καὶ τὰ δικαιώματα τοῦ Κυρίου καὶ ἐξετάζων τὸν ἑαυτὸν σου γιὰ νὰ ἐξακριβώσῃς μὴπως παρέβῃς κάτι ἢ παρέλειψες, ὥστε νὰ διορθώσῃς εἰς ὅλα τὸν ἑαυτὸν σου. Ἐπίσης, τὴν ἡμέραν αὐτήν νὰ περάσῃς πολλὰς ὥρας μέσα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, παρακολουθῶν τὶς ἱερὰς συνάξεις ποὺ τελοῦνται, καὶ νὰ κοινωνήσῃς μὲ εὐλικρινῆ πίστιν καὶ μὲ ἥσυχον συνειδησιν τὸ ἅγιον Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ κάνῃς ἀρχὴν γιὰ μίαν ζωὴν περισσότερον σύμφωνον πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ ἀνακαινίσῃς τὸν ἑαυτὸν σου καὶ νὰ τὸν ἐτοιμάσῃς γιὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν μελλόντων αἰώνιων ἀγαθῶν· γιὰ αὐτὰ πρέπει νὰ μὴ κάνῃς καταχρήσεις οὔτε τὶς ἄλλες ἡμέρας τὴν δὲ Κυριακὴν πρέπει νὰ ἀπέχῃς ἀπὸ ὅλα, ἀφοῦ μείνης κοντὰ εἰς τὸν Θεόν, πράττωντας μόνον τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα ἔργα καὶ ἐκεῖνα ποὺ χωρὶς αὐτὰ δὲν δύνασαι νὰ ζήσῃς. Ἐτσι, ἔχοντας τὸν Θεὸν ὡς τόπον καταφυγῆς, δὲν θὰ πᾶς ἀλλοῦ πουθενά. Καὶ δὲν θὰ ὑποστήσῃς τὴν πύρωσιν ποὺ φέρει ἡ φλόγα τῶν παθῶν, καὶ

δὲν θὰ σηκώσης εἰς τοὺς ὤμους σου τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας. Μὲ τὸν τρόπον δὲ αὐτὸν θὰ ἀγιασῆς τὴν πρώτην αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος, παραμένοντας μακρὰν ἀπὸ κάθε κακόν. **Αὐτὰ δὲ ποὺ εἴπομεν, νὰ τὰ ἐφαρμόξης καὶ σὺς μεγάλης ἐορτές,** πράττων τὰ ἴδια (τὰ παραπάνω) καὶ ἀπέχων πάλιν ἀπὸ ὅσα προηγουμένως εἴπαμεν.

Ἄγιου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου.

Πρέπει δὲ οἱ χριστιανοὶ νὰ μὴ μεταχειρίζονται τὴν ἀργίαν τῆς Κυριακῆς καὶ τῶν ἄλλων ἐορτῶν εἰς μέθας, παιγνίδια (*μουσικὴς μὲ ὄργανα*), τραγούδια καὶ ταραχὰς (*ταραχαὶ δὲν εἶναι καὶ τὰ γῆπεδα, ἐπὶ παραδείγματι;*), ἀλλὰ εἰς τὸ νὰ πηγαίνουν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ νὰ ἀκροάζονται τὰ θεϊκὰ λόγια, εἰς τὸ νὰ ἀναγινώσκουν τὰ ἱερὰ βιβλία καὶ ἄλλας ἀγαθοεργίας νὰ κάμνουν.

Ἄγιου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

Πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἐργαζώμεθα τὰς ἕξι ἡμέρας διὰ ταῦτα τὰ μάταια, γῆϊνα καὶ ψεύτικα πράγματα, καὶ τὴν Κυριακὴν νὰ πηγαίνομεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ στοχαζώμεθα τὰς ἁμαρτίας μας, τὸν θάνατον, τὴν κολάσιν, τὸν παράδεισον, τὴν ψυχὴν μας ὅπου εἶνε τιμιωτέρα ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὄχι νὰ πολυτρώγομεν, πολυπίνωμεν καὶ νὰ κάμνωμεν ἁμαρτίας· οὔτε νὰ ἐργαζώμεθα καὶ νὰ πραγματευώμεθα τὴν Κυριακὴν. Ἐκεῖνο τὸ κέρδος ὅπου γίνεται τὴν Κυριακὴν εἶνε ἀφωρισμένο καὶ κατηραμένο, καὶ βάνετε φωτιὰ στὸ σπίτι σας καὶ ὄχι εὐλογίαν καὶ ἡ σὲ θανατῶνει ὁ Θεὸς παράκαιρα, ἢ τὴν γυναῖκά σου, ἢ τὸ παιδί σου, ἢ τὸ ζῷόν σου ψοφᾷ, ἢ ἄλλον κακὸ σοῦ κάμνει. Ὅθεν, ἀδελφοί μου, διὰ νὰ μὴ πάθετε κανένα κακὸ, ἐγὼ σᾶς συμβουλεύω νὰ φυλάγετε τὴν Κυριακὴν, ὡσαν ὁποῦ εἶνε ἀφιερωμένη εἰς τὸν Θεόν. Ἐδῶ πῶς πηγαίνετε, χριστιανοί μου; Τὴν φυλάγετε τὴν Κυριακὴν; Ἄν εἴσθε χριστιανοὶ νὰ τὴν φυλάγετε. Ἔχετε ἐδῶ πρόβατα; Τὸ γάλα τῆς Κυριακῆς τί τὸ κάμνετε; Ἄκουσε, παιδί μου· νὰ τὸ σμίγης ὄλο καὶ νὰ τὸ κάμνης ἐπὶ μερίδια καὶ τὰ ἕξι μερίδια κράτησέ τα διὰ τὸν ἑαυτὸν σου, καὶ τὸ ἄλλο μερίδιον τῆς Κυριακῆς, ἂν θέλῃς, δώσέ το ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχοὺς ἢ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ νὰ εὐλογῆσῃ ὁ Θεὸς τὰ πράγματά σου. Καὶ ἂν τύχη ἀνάγκη καὶ θέλῃς νὰ πωλήσης πράγματα φαγώσιμα τὴν Κυριακὴν, ἐκεῖνο τὸ κέρδος μὴ τὸ σμίγεις μὲ τὴν σακκούλα σου, διότι τὴν μαγαρίζει (*τὴν μολύνει*), ἀλλὰ δώσέ τα ἐλεημοσύνην, διὰ νὰ σᾶς φυλάγῃ ὁ Θεός.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΤΟΠΩΝ ΕΙΣ ΑΥΤΟΝ

Κανὼν κδ' τῆς στ' Οικουμενικῆς Συνόδου

Μὴ ἐξέστω τινὲ τῶν ἐν ἱερατικῷ καταλεγόμενων τάγματι, ἢ Μοναχῶν, ἐν ἵπποδρομίαις ἀνιέναι, ἢ θυμελικῶν παιγνίων ἀνέχεσθαι. Ἄλλ' εἰ καὶ τις Κληρικὸς κληθεῖ ἐν γάμῳ, ἢνίκα δ' ἂν τὰ πρὸς ἀπάτην εἰσελθοῖεν παίγνια, ἐξαναστήτω, καὶ παραντίκα ἀναχωρεῖτω, οὔτω τῆς τῶν Πατέρων ἡμῶν προστατεύουσης διδασκαλίας· εἰ δὲ τις ἐπὶ τούτῳ ἄλλῳ, ἢ παυσάσθω ἢ καθαιρεῖσθω.

(Ἐρμηνεῖα Ἄγιου Νικοδήμου)

Δὲν δίδεται ἄδεια εἰς κανένα Ἱερωμένον, ἢ Μοναχὸν νὰ πηγαίνη εἰς τοὺς ἵπποδρόμους, ἢ νὰ βλέπῃ, καὶ νὰ ἀκούῃ τὰ γυναικοπρεπῆ παιγνίδια (*θυμελικά τραγούδια*). Ἐὰν δὲ καλεσθῇ εἰς γάμον κανέναν Κληρικόν, νὰ πηγαίνη μὲν, ὅμως ὅταν ἔλθουν διὰ νὰ παίξουν τὰ τοιαῦτα ἀπατηλὰ καὶ σατανικὰ παιγνίδια (*ὅταν ἔλθουν ὄργανοπαίχται*), παρευθὺς νὰ ἀσηκῶνεται καὶ νὰ ἀναχωρῇ, καθὼς προστάζει ἡ διδασκαλία τῶν Πατέρων (*καθ' ὅτι ἡ ἀγία ἡμῶν Πίστις εἶναι ἀσκητικὴ, ἡσυχαστικὴ*) [...] ὅποιος δὲ πιασθῇ νὰ πράττῃ αὐτό, ἢ νὰ παύεται (*προσωρινῶς ἀπὸ τὰ ἱερατικά του καθήκοντα*) ἢ νὰ καθαιρεται.

Κανὼν νγ' τῆς ἐν Λαοδικείᾳ Συνόδου

Ὅτι οὐ δεῖ Χριστιανὸς εἰς γάμους ἀπερχομένους, βαλλίσειν ἢ ὀρχεῖσθαι, ἀλλὰ σεμνῶς δειπνεῖν ἢ ἀριστᾶν, ὡς πρέπει Χριστιανοῖς

(Ἐρμηνεῖα Ἄγιου Νικοδήμου)

Προστάζει ὁ παρὼν κανὼν τοὺς Χριστιανούς, ὅταν πηγαίνουν εἰς τοὺς γάμους, νὰ μὴ βαλλίζουσιν, δηλαδὴ νὰ μὴ κτυποῦν τύμπανα ἢ ἄλλα ὄργανα, καὶ κατὰ τὴν ἀρμονίαν αὐτῶν καὶ ἠχολοχίαν νὰ χορεύουσιν, ἀλλὰ νὰ γευματίζουσιν καὶ νὰ δειπνοῦν εἰς τοὺς γάμους μὲ συστολὴν καὶ σεμνότητα, καθὼς εἶναι πρέπον εἰς τοὺς Χριστιανούς.

Κανὼν νδ' τῆς αὐτῆς

Ὅτι οὐ δεῖ Ἱερατικούς ἢ Κληρικούς τινας θεωρίας θεωρεῖν ἐν γάμοις ἢ δεῖπνοις, ἀλλὰ πρὸ τοῦ εἰσερχεσθαι τοὺς θυμελικούς, ἐγειρεσθαι αὐτοὺς καὶ ἀναχωρεῖν.

(Ἐρμηνεῖα Ἄγιου Νικοδήμου)

Δὲν πρέπει οἱ ἱερωμένοι καὶ Κληρικοί, κατὰ τὸν Κανὸνα τοῦτον, ὅταν καλεσθοῦν εἰς γάμους τινῶν ἢ δεῖπνα ἢ συμπόσια γενεθλίων καὶ ἄλλων ὁμοίων ἐορτῶν, νὰ στέκωνται νὰ βλέπουν χοροὺς καὶ ἄλλας θεωρίας ἀσέμνους ὅπου γίνονται ἐκεῖ, ἀλλὰ πρὸ τοῦ ἀκόμη νὰ ἔλθουν οἱ θυμελικοί, δηλαδὴ οἱ χορευταὶ καὶ ὄργανοπαίχται, νὰ ἀσηκῶνωνται ἀπὸ τὴν τράπεζαν καὶ νὰ ἀναχωροῦν.

Ἄγιου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου
(λόγος ιβ' «Εἰς τὴν πρὸς Κολασσαεῖς»)

Μήπως είναι θέατρον ὁ γάμος; Εἶναι μυστήριον καὶ τύπος μεγάλου πράγματος (τῆς μυστικῆς ἐνώσεως τοῦ Νυμφίου Χριστοῦ μετὰ τῆς Νύμφης Ἐκκλησίας). Καὶ ἐὰν δὲν ἐντρέπεσαι αὐτὸ (τὸν γάμον), νὰ ἐντραπήσῃς αὐτὸ τοῦ ὁποίου εἶναι τύπος [...] Εἰς τὰ μυστήρια τῶν Ἑλλήνων (δηλαδὴ τῶν εἰδωλολατρῶν) ὑπάρχουν αἱ ὀρχήσεις ἀπὸ τὰ μουσικὰ ὄργανα, εἰς δὲ τὰ ἰδικὰ μας μυστήρια, σιγὴ καὶ εὐκοσμία, ἐντροπὴ καὶ σεμνότης τελεῖται μέγα μυστήριον ἔξω αἱ πόρται, ἔξω οἱ βέβηλοι [...] Εἶναι μῦρον ὁ γάμος, τί λοιπὸν εἰσάγεις εἰς αὐτὸν τὴν δυσωδίαν τοῦ βορβόρου (τοὺς χοροὺς καὶ τὰ τραγούδια); **Θὰ ἔπρεπε ὅλα νὰ γεμίζου ἀπὸ σωφροσύνη καὶ σεμνότητα καὶ κοσμιότητα· τῶρα, ὅμως, βλέπω τὸ ἀντίθετον. Νὰ ἀναπηδοῦν (χορευόντας μετὰ τὸν γάμον) σὰν τῆς καμῆλης, σὰν τοὺς ἡμιόνους (τὰ μουλάρια) διὰ τοῦτο θέλω νὰ καθαρισθῇ ὁ γάμος (ἀπὸ τὰ περιττὰ καὶ ἁμαρτωλά) καὶ νὰ ἀναβιβασθῇ εἰς τὴν εὐγένειαν, ἣ ὅποια τοῦ πρέπει ὥστε νὰ φραγοῦν (κλείσουν) καὶ τὰ στόματα τῶν αἰρετικῶν· Ὑβρίζεται τὸ δῶρον τοῦ Θεοῦ (ὁ γάμος), ἡ ῥίξα τῆς ἰδικῆς μας γενέσεως [...] Πές μου, λοιπὸν, τελεῖς μυστήριον καὶ καλεῖς τὸν διάβολον;**

Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγορείτου
(«Χρηστοθήθεια»)

Τὸ λοιπὸν ὅσοι γάμοι τῶν Χριστιανῶν γίνονται τὴν σήμερον μὲ παιγνίδια (δηλαδὴ μὲ μουσικὰ ὄργανα), μὲ χοροὺς, μὲ τραγούδια καὶ μὲ ἄλλας ἀταξίας, δὲν εἶναι πλέον ἐν πᾶσι τίμοι καὶ σεμνοί, καθὼς προστάζει ὁ Ἀπόστολος καὶ καθὼς ἐξηγοῦσιν οἱ θεοὶ ἐρμηνευτὰ Χρυσόστομος καὶ Θεοφύλακτος· ἀλλὰ εἶναι ἄτιμοι, ἄσεμνοι καὶ ἀνάρμοστοι εἰς τοὺς Χριστιανούς, κατὰ τοῦτο, καθ' ἃ ἀτιμάζονται ἀπὸ τὰ ἄτοπα παιγνίδια, ἀπὸ τοὺς ἀσέμνους χοροὺς καὶ ἀπὸ τὰ ἄτοπα τραγούδια.

[...] Τὰ παιγνίδια καὶ οἱ χοροὶ καὶ τὰ τραγούδια, αὐτὰ ποὺ γίνονται εἰς τὸν γάμον, φθείρουν καὶ ἐναντιώνονται εἰς τὴν χάριν ὅπου παρέχει τὸ μυστήριον τοῦ γάμου, ἣ ὅποια εἶναι τὸ νὰ λύη καὶ νὰ μακρύνῃ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τῆς πορνείας τὸν ἄνδρα καὶ τὴν γυναῖκα, διότι τὰ διαβολικὰ αὐτὰ ὄργανα καὶ οἱ χοροὶ καὶ τὰ τραγούδια, κάμνουν τὸν γάμον νὰ γίνετα ὄχι λύσις τῆς πορνείας καὶ ἁμαρτίας, ἀλλὰ μάλιστα πρόξενος καὶ αἰτία καὶ ἀφορμὴ τῆς πορνείας καὶ τῆς μοιχείας καὶ κάθε ἄλλης ἁμαρτίας· **καὶ δὲν προξενούνται ἀπὸ αὐτὰ εἰς τοὺς γάμους τόσες πορνείες, τόσες μυστικῆς μοιχείας εἰς τὴν καρδίαν; δὲν πορνεύουν μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς, καθὼς εἶπεν ὁ Κύριος καὶ ἐκεῖνοι ὅπου παίζουσι; Καὶ ἐκεῖνοι ὅπου χορεύουσιν; Καὶ ἐκεῖνοι ὅπου τραγουδοῦν; δὲν μοιχεύουν μὲ τὸν νοῦν τους, ἐκεῖνοι ὅπου συνάγονται εἰς τοὺς γάμους καὶ βλέπουν περιέργως τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν; Καὶ ἀκοῦν τὰ πορνικὰ ἐκεῖνα καὶ ἐρωτικὰ ἄσματα καὶ πιάνουν μὲ τὰ χέρια; ἀφίνω νὰ λέγω τὰς ἄλλας ἁμαρτίας ὅπου γίνονται εἰς τοὺς γάμους ἐξ αἰτίας τῶν παιγνίων αὐτῶν καὶ χορῶν· τὰ ἄπρεπα, λέγω, λόγια, τοὺς ἀσέμνους χορατάδες (αστεῖα), τὰ αἰσχρὰ λόγια, τὰς μέθας, τοὺς πορνικὸς καλλωπισμοὺς τῶν ἱματίων· τὰ γυναικοπρεπῆ ἀλειψίματα τῶν μύρων καὶ μύσχων καὶ εὐωδιῶν (ἀρωμάτων) καὶ τὰς λοιπὰς μυρίας ἀταξίας, τὰς ὁποίας ἂν θέλῃ τις νὰ γράψῃ λεπτομερῶς, δύναται νὰ γεμῶσῃ ἕνα βιβλίον ὀλόκληρον.**

[...] ἔπειτα μετὰ τὴν Λειτουργίαν (εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει τελεσθῆ ὁ γάμος, ὅπως ὀρίζουν τὰ τυπικά) ὑπάγει τὸ ἀνδρογόνον εἰς τὸν οἶκόν τους, συνοδευόμενον ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς καὶ κληρικοὺς καὶ τοὺς καλεσμένους λαϊκοὺς καὶ ὅλοι κάθηται εἰς τὴν τράπεζαν καὶ τρώγουσιν καὶ πίνουν καὶ εὐθυμοῦν καὶ χαίρουν μὲ σεμνότητα καὶ μὲ εὐταξίαν, εἰς δόξαν Θεοῦ, καθὼς πρέπει εἰς τοὺς χριστιανούς. Πρέπει νὰ φυλάττωνται οἱ νεόνυμφοι νὰ μὴ κοιμηθῶν μαζὺ ἐκεῖνην τὴν ἑσπέρα, διότι ἐκοινώνησαν τὰ θεῖα μυστήρια· ἀλλὰ τὴν ἐρχομένην ἄλλην ἑσπέραν.

[...] οἱ στέφανοι (δηλαδὴ τὰ στεφάνια τοῦ γάμου) εἶναι σημεῖον τῆς νίκης πὼς δὲν ἐνίκηθη, δηλαδὴ, τὸ ἀνδρογόνον ἀπὸ τὴν ἠδονὴν τῆς σαρκὸς καὶ ἐπιθυμίας, ἀλλὰ ἔμεινεν ἀνίκητον καὶ ἐφύλαξε παρθενίαν πρὸ τοῦ γάμου.

[...] εἰς τοῦτον τὸν κανόνα (τὸν γγ' τῆς ἐν Λαοδικαίᾳ Συνόδου) φανερῶς παρασταίνει αὐτὴ ποῖον εἶναι τὸ προηγούμενον αὐτῆς θέλημα καὶ ὁ πρῶτος σκοπὸς τῆς δηλαδὴ τὸ νὰ μὴ παίζουσι τελειῶς οἱ χριστιανοὶ παιγνίδια (δηλαδὴ νὰ μὴ ἔχουσι ὀργανοπαῖκτες καὶ μουσικὴ) εἰς τοὺς γάμους καὶ νὰ χορεύουσι, ἀλλὰ μὲ σεμνότητα καὶ εὐταξίαν νὰ ἀριστοῦν (τρώγουσιν) καὶ νὰ δειπνοῦν, καθὼς πρέπει εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἐὰν ὅμως καὶ ἤθελαν εὐρεθῆ μερικοὶ σκληροκάριοι καὶ ἀπαθεῖς χριστιανοί, τέκνα τῆς παρακοῆς, ὅπου ζητοῦν νὰ κάμνουν τὸ κακὸν τους θέλημα καὶ τὴν διεστραμμένην τους συνήθειαν καὶ νὰ φέρουσι ὄργανα εἰς τοὺς γάμους, καταφρονούντες τὴν ἀπόφασιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς μητροῦς αὐτῶν ἁγίας Ἐκκλησίας· διὰ τοῦτο καὶ ἡ θεία Σύνοδος αὐτῆ ἠναγκάσθη νὰ συγκαταβῇ καὶ νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἀκόλουθον ὃ· Κανὸνα τῆς, ὅτι ὅταν τύχη οἱ τοιοῦτοι ἀπειθεῖς χριστιανοὶ νὰ φέρουσι εἰς τοὺς γάμους τῶν ὄργανα, νὰ σηκώνωνται καὶ νὰ φεύγουσι ἀπὸ ἐκεῖ οἱ ἱερωμένοι καὶ κληρικοὶ διὰ νὰ μὴ συγκοινωνήσουσι καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀταξίαν ταύτην καὶ ἁμαρτίαν.

Ἄχ, χριστιανοί! καὶ κὰν ἀπὸ τοῦτο δὲν καταλαμβάνετε, πὼς τὰ παιγνίδια καὶ οἱ χοροὶ ὅπου γίνονται εἰς τοὺς γάμους εἶναι ἄτοπα καὶ κακά· διὰ τοῦτο προστάζει ἡ ἁγία Σύνοδος νὰ μὴ στέκουσι νὰ τὰ βλέπουσι οἱ ἱερεῖς καὶ κληρικοί, διότι ἂν ἦταν καλὰ, ἔπρεπε μάλιστα ἡ Σύνοδος νὰ διορίσῃ νὰ στέκουσι νὰ τὰ βλέπουσι καὶ αὐτοί. **Ἀλλοίμονον, ἀδελφοί! καὶ πὼς σὰς βαστᾷ ἡ καρδία νὰ βλέπετε, τοὺς μὲν ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ τοῦ Ὑψίστου νὰ φεύγουσι ἀπὸ τοὺς γάμους σας, τοὺς δὲ χορευτὰς καὶ παιγνιδιάρους νὰ ἐρχονται εἰς αὐτούς; Πὼς τὸ ὑπομένει ἡ ψυχὴ σας, νὰ ἀναχωροῦν ἀπὸ τὸν οἶκόν σας οἱ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ ἐκεῖνοι ὅπου σὰς εὐλόγησαν τὸν γάμον σας καὶ τὴν τράπεζάν σας, καὶ ἀντὶ αὐτῶν νὰ ἐμβαίνουσι νὰ κάθωνται οἱ δοῦλοι τοῦ σατανᾶ, οἱ μολύνοντες τὰς ψυχὰς σας καὶ τὰ ἄσεμνα ποιοῦντες ὀρχίσματα; Καὶ δὲν στοχάζεσθε, ὃ ἀνόητοι, πὼς τοῦτο ὅπου κάμνετε, εἶναι τὸ ἴδιον ὡσὰν νὰ διώκετε μὲν τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὸν γάμον σας, νὰ προσκαλῆτε δὲ τοὺς ἁμαρτωλοὺς; νὰ διώκετε τοὺς εὐλογοῦντας καὶ νὰ καλῆτε τοὺς καταρωμένους; νὰ διώκετε ἐκεῖνους ὅπου σὰς φωτίζουν, καὶ νὰ καλῆτε ἐκεῖνους ὅπου σὰς σκοτίζουν; νὰ διώκετε τοὺς Ἀγγέλους καὶ νὰ καλῆτε τοὺς δαίμονες; νὰ διώκετε τὸν Χριστὸν καὶ νὰ καλῆτε τὸν διάβολον;**

Ὡ τῆς μεγάλης ἀθεοφοβίας τῶν τωρινῶν χριστιανῶν! Καὶ ἠμπορεῖ νὰ εὐρεθῆ ἀπὸ τούτην μεγαλυτέρα ἀσέβεια; μεγαλυτέρα καταφρόνησις; μεγαλυτέρα ἀδιαντροπία; ἐγὼ στοχάζομαι καὶ τοῦτο· ὅτι ἡ ἀνωτέρα ἁγία Σύνοδος διὰ τοῦτον τὸν σκοπὸν ἐδιώρισεν νὰ σηκώνωνται νὰ φεύγουσι οἱ ἱερεῖς καὶ κληρικοὶ ἀπὸ τοὺς γάμους ὅταν ἔλθουσι οἱ παιγνιδιώται, ἵνα βλέποντες αὐτοὺς ἀναχωροῦντας οἱ τὸν γάμον ἔχοντες χριστιανοί, ἐντραποῦν καὶ διώξουσι μὲν τοὺς παιγνιδιάρους, κρατήσουσι δὲ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν οἶκόν τους.

Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ

Γίνεται κατηραμένος ὁ γάμος ὅταν πάρης γυναῖκα ἀπὸ τὴν συγγενειάν σου, ὅπου τὸ ἐμποδίζει ὁ νόμος, καὶ νὰ βάνης τύμπανα καὶ βιολιά καὶ χορούς καὶ τραγούδια, ντουφέκια, στολίδια καὶ ἄλλα διαβολικὰ καμώματα. Τότε γίνεται κατηραμένος ὁ γάμος [...] καὶ σὰς βάνη ὁ Θεὸς εἰς τὴν κόλασιν. (διδασχὴ ζ')

Ἁγίου Θεοφάνους τοῦ Ἐγκλείστου (εἰδικῶς περὶ τοῦ χοροῦ)

Ἐχόρευσε; Καὶ δεν σὲ ἐπλάκωσεν ὁ οὐρανός; Ἄς εἶναι... ὅ,τι ἔγινεν, ἔγινε. Τί τις ἤθλελες, ὅμως, ἐκεῖνες τὶς δικαιολογίες «περὶ δικαιωμάτων τῆς νεότητος» (προφανῶς, ὁ ἅγιος ἐννοεῖ δικαιολογίες τοῦ τύπου: «νέος εἶμαι, πότε θὰ χορευσο;») καὶ ἄλλα τέτοια; Ἡ νεότης δύναται, βεβαίως, νὰ εἴπῃ εἰς τὸν θάνατον: «Μὴ μὲ πλησιάζης!». Καὶ ἐκεῖνος μὲ τὴν σειρὰν του, δύναται νὰ ἀγνοήσῃ τὴν «ἐντολήν» καὶ νὰ ἔλθῃ ὅποτε θελήσῃ, ἀκόμη καὶ τὴν ὥραν τοῦ χοροῦ, θέτωντας τέρατα σὲ ὅλα. Σεόλα... Γιὰ στοχάσου! Νὰ εὗρεθῆς αἴφνης ἀπὸ τὸν χορὸν εἰς τὸν ἄλλον κόσμον! Σὺ μετράς τὴν νεότητα μὲ τὴν νεότητα. Κάνεις λάθος. Τὸ μέτρον μας γιὰ ὅλα πρέπει νὰ εἶναι ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ζωῆς μας. Ποῖος εἶναι αὐτός; Ἡ ἐτοιμασία μας γιὰ τὴν ἄλλην, τὴν αἰώνιον ζωὴν. Ἔχουν θέσιν εἰς αὐτὴν οἱ χοροί... καὶ πολλὰ ἄλλα;

ΠΕΡΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΩΠΙΣΜΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Καλλωπισμοί, κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν, εἶναι: διὰ τοὺς ἄνδρας ὅταν «δὲν κόπτουν τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ τὰ ἀφήνουν ἐπίτηδες διὰ νὰ γίνωνται μεγάλα ὡσὰν τῶν γυναικῶν», ὅταν «ξυρίζουν τὰ γένηια, διὰ νὰ γίνουν ἴσα καὶ εὐμορφα καὶ ὄχι σγουρά, ἢ διὰ νὰ φαίνωνται πάντοτε ὡσὰν νέοι ἀγένειοι», «ὅταν μεταχειρίζονται μυριστικά» (δηλαδὴ ἀρώματα καὶ κολώνιες), ὅταν ἔχουν «ἐπιτηδευμένο (προκλητικό) περιπάτημα», ὅταν ἐνδύονται «μὲ ἱμάτια (ῥοῦχα) πολύτιμα (ἀκριβᾶ)». Διὰ τὰς γυναῖκας ὅταν κάμνουν «βαψίματα ὀφθαλμῶν, ὀφρυδίων, χειλέων καὶ μαλλίων», ὅταν «κουρεύονται καὶ κτενίζονται περιέργως καὶ ἐπιτηδευμένως», ὅταν προσθέτουν «ψεύτικα μαλλιά», ὅταν φοροῦν «καλλωπισμένα ἱμάτια (ῥοῦχα) καὶ ὑποδήματα (παπούτσια), μύρα (ἀρώματα), καλύματα τῆς κεφαλῆς (ἐξεζητημένα καπέλα καὶ ἄλλα παρόμοια), δακτυλίδια (πλὴν τῆς βέρας, βεβαίως), μαργαριτάρια καὶ χρυσᾶ, βραχιόλια, σκουλαρίκια, περιδέραια (ἐκ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τοῦ Ἱεροῦ Πηδαλίου καὶ τῆς «Χρηστοθείας» τοῦ ἁγίου Νικοδήμου).

Κανὼν 96 τῆς στ' (6ης) Οἰκουμενικῆς Συνόδου (ἐρμηνεῖα ὑπὸ ἁγίου Νικοδήμου)

[...] αὐτοὶ ποὺ ἔχουν ἐνδυθῆ τὸν Χριστὸν (δηλαδὴ οἱ βεβαπτισμένοι), πρέπει καὶ νὰ ζοῦν ὅπως καὶ Ἐκεῖνος, καὶ νὰ μεταχειρίζονται κάθε ἀγνεῖαν καὶ καθαρότητα, καὶ ὄχι νὰ κοσμοῦν τὸ σῶμα περιττῶς καὶ περιέργως. Διὰ τοῦτο ἀφορίζονται (δηλαδὴ ἀποκόπτονται ἀπὸ τὴν θεῖαν Κοινωνίαν) ἐκεῖνοι, ὅπου πλέκουν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς των, κτενίζοντες καὶ ἰσιάζοντες, καὶ προβάλλοντες αὐτὰς ὡσὰν ἓνα δόλωμα εἰς τὰς ἀστηρίκτους καὶ εὐκολοκρημνίστους εἰς τὴν ἁμαρτίαν ψυχᾶς, τόσον τῶν ἀνδρῶν, ὅσων καὶ τῶν γυναικῶν. Παιδαγωγῶντας ἡ Ἐκκλησία αὐτοὺς ποὺ ἁμαρτάνουν ἔτσι μὲ τὸ ἐπιτίμιον αὐτὸ τοῦ ἀφορισμοῦ, τοὺς διδάσκει νὰ ἀφήσουν τὴν ἀπάτην καὶ ματαιότητα τῆς ὕλης καὶ τοῦ φθαροῦ τούτου σώματος, νὰ ἀναβιβάσουν δὲ τὸν νοῦν των πρὸς τὴν μακαρίαν ἐκείνην ζωὴν καὶ ἄφθαρτον (τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ), πλησιάζοντες εἰς τὸν Θεὸν κατὰ τὸ δυνατὸν μὲ τὴν καθαρότητα τῆς ζωῆς, καὶ στολίζοντες προτιμώτερον μὲ ἀρετὰς καὶ ἡθὴ χρηστὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον (δηλαδὴ τὴν ψυχὴν), παρὰ τὸν ἔξω ἄνθρωπον (δηλαδὴ τὸ σῶμα), μὲ τέτοια ἀπατηλὰ καὶ μάταια καλλωπίσματα: ἔτσι ὥστε νὰ μὴ φέρουν πλέον εἰς τὸν ἑαυτὸν τους κανένα σημάδι τῆς κακίας τοῦ διαβόλου, τὸν ὅποιον ἔχουν ἀποταχθῆ (ἀρηθῆ) διὰ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος.

Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου

Θέλεις, ὦ γυναῖκα, νὰ φαίνεσαι εὐπρεπῆς καὶ ὡραία; Νὰ ἐνδυθῆς τὴν ἐλεημοσύνην, νὰ ἐνδυθῆς τὴν φιλανθρωπίαν, νὰ ἐνδυθῆς τὴν σωφροσύνην, τὴν ταπεινῶσιν· ὅλα αὐτὰ εἶναι τιμιώτερα ἀπὸ κάθε χρυσόν αὐτὰ καὶ τὴν ὡραίαν τὴν κάμνουν εὐπρεπεστέραν καὶ τὴν μὴ ὡραίαν, ὡραίαν τὴν κάμνουν.

Εἶναι ἀνυπόφορος ἡ γυναῖκα ποὺ δέχεται κολακείες, ποὺ βάφει τὸ πρόσωπόν της σὰν λιβάδι, στολίζει τὰ μάγουλά της μὲ κοκκινάδι, λευκαίνει τὸ πρόσωπόν της μὲ πούδρα, οἰνάνθιο, φαβάτιο καὶ ψιμμύθιο (παλαιὰ καλλυντικά), καὶ ὑπογραμμίζει τὰ μάτια μὲ μελάνι· ποὺ καλλωπίζει τὸν λαμόν, τὰ χέρια καὶ τὰ μαλλιά της μὲ χρυσᾶ κοσμήματα, καὶ διαποτίζει τὸ μαλακὸν καὶ καλὸν τῆς ἐνδυμα μὲ διάφορα ἀρώματα. Εἶναι θανατηφόρος παγίδα, ἀφοῦ μὲ ὄλες τὶς αἰσθήσεις προσελκύει τὸν νέον (καὶ ὄχι μόνον).

Τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ

Εἶναι κανένας ἐδῶ καὶ θέλει νὰ ἀφήσῃ τὰ γένηια του; Ἄς σηκωθῆ νὰ μοῦ τὸ εἴπῃ, νὰ γίνωμεν ἀδελφοί, νὰ τὸν εὐχηθῶ καὶ ἐγώ, καὶ νὰ βάλω καὶ ὄλους τοὺς χριστιανούς νὰ τὸν συγχωρήσωσι - Ἐγὼ εἶμαι, διδάσκαλε. - Καλά, ἔχε τὴν εὐχὴν μου. Παρακαλεῖτε τὸν Θεὸν δι' ἐμένα τὸν ἁμαρτωλόν, νὰ παρακαλῶ καὶ ἐγὼ διὰ λόγου σας, ὅσον καιρὸν καὶ ἂν ζήσω. Τὸ κάμνετε; - Τὸ κάμνομεν, ἄγιε τοῦ Θεοῦ. - Σὰς παρακαλῶ, χριστιανοί μου νὰ εἴπητε, δι' ὅσους ἀφήσουν τὰ γένηια, τρεῖς φορές: Ὁ Θεὸς συγχωρήσαι καὶ ἐλεήσαι αὐτούς. Ζητήσατε καὶ ἡ εὐγένειά σας συγχωρήσιν, καὶ ἄμποτε νὰ σὰς φωτίσῃ ὁ Θεός, καθὼς ἀφήκατε τὰ γένηια, νὰ ἀφήσετε καὶ τὰς ἁμαρτίας. Καὶ σεῖς οἱ νέοι νὰ τοὺς τιμᾶτε· καὶ ἂν τύχη ἓνας ἄνθρωπος, καὶ εἶναι τριάντα χρόνων ὅπου ἄφησε

τὰ γένηα του, ἔτυχε καὶ ἓνας 50 ἢ 60 ἢ 100 καὶ ξυρίζεται, νὰ βάλῃς ἐκεῖνον ὅπου ἄφησε τὰ γένηα παραπάνω νὰ καθῆσῃ ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ ξυρίζεται, τόσον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅσον καὶ εἰς τὸ τραπέζι. Δὲν σᾶς λέγω πάλιν ὅτι τὰ γένηα σὲ πᾶνε εἰς τὸν παράδεισον, ἀλλὰ τὰ καλὰ ἔργα. Καὶ τὰ φορέματά σου νὰ εἶναι ταπεινά, καὶ τὸ φαγί σου καὶ τὸ πιωτό σου, καὶ ὅλη σου ἡ συμπεριφορὰ νὰ εἶναι χριστιανικὴ, διὰ νὰ δίδετε καλὸν παραδειγμα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἅγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου

Πάντοτε νὰ καὶ εἰς κάθε καιρὸν πρέπει αἱ γυναῖκες νὰ μὴ φοροῦν καλλωπισμούς, μάλιστα δὲ ὅταν πηγαίνουν εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν· διότι τότε εἶναι καιρὸς προσευχῆς, καιρὸς δακρύων, καιρὸς στεναγμῶν στεναγμοὶ δὲ καὶ καλλωπισμοὶ εἶναι πράγματα ἐνάντια καὶ δὲν γίνεται ποτὲ νὰ συμβιβασθοῦν. (Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, λοιπὸν, ποτὲ δὲν πρέπει νὰ εἰσέρχονται καλλωπισμένες αἱ χριστιαναὶ, εἴτε πρόκειται γὰρ θεῖαν Λειτουργίαν, εἴτε γὰρ γάμον, εἴτε γὰρ βάπτισιν, εἴτε γὰρ οἰοδήποτε ἄλλον Μυστήριον ἢ τελετήν).

[...] Δὲν εἶναι ὄνειδος καὶ κατασχὴν αἱ μὲν ἄπιστες καὶ ἀσεβεῖς γυναῖκες (οἱ μουσουλμᾶνες) νὰ περιπατοῦν μὲ σκεπασμένο πρόσωπον διὰ νὰ μὴ σκανδαλίζουσι τοὺς ἄνδρας ὅπου τὰς βλέπουσι, αἱ δὲ χριστιανῆς νὰ περιπατοῦν ἀδιάντροπα μὲ ἀσκεπαστὸν πρόσωπον καὶ μὲ στήθη ἀνοικτὰ καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ σκανδαλίζουσι καὶ νὰ κολάζουσι τὰς ψυχὰς τῶν ὁρώντων (αὐτῶν ποὺ βλέπουσι);

[...] Ἔστω καθ' ὑπόθεσιν, πῶς ἐσεῖς οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ὅπου καλλωπιζέσθε, δὲν τὰ κάμνετε μὲ κακὸν καὶ πορνικὸν σκοπὸν ὅμως πάλιν καὶ ἔτσι δὲν πρέπει τελείως νὰ τὰ μεταχειρίζεσθε. Διότι, ἔστω, ἐσὺ ὁ ἄνδρας ὅπου καλλωπιζέσαι καὶ μυρίζεσαι (βάζεις ἄρωμα), δὲν τὰ κάμνεις διὰ νὰ πορνεύσης ἢ νὰ μοιχεύσης, ἀλλ' ὅμως ἢ δυστυχήσῃς γυναῖκα ὅπου σὲ βλέπει ἔτσι καλλωπισμένον, ἔτσι μυρισμένον, ἔτσι φτιαγμένον, ἔλκεται καὶ παγιδεύεται εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ἰδικήν σου, καὶ διὰ τῆς ἐπιθυμίας πορνεύει καὶ μοιχεύει μὲ ἐσένα (μὲ τὸν νοῦν τῆς πρώτα, ἀλλὰ καὶ μὲ πρᾶξιν κάποιες φορές). Ἔτσι ἐσὺ γίνεσαι πρόξενος τῆς ἁμαρτίας ἐκείνης καὶ ἀπωλείας καὶ κληρονομεῖς τὸ οὐαί (τὸ ἀλλοίμονον τοῦ Κυρίου), ἐπειδὴ ἐσκανδάλισες τὴν ψυχὴν ἐκείνης τῆς ταλαιπώρου.

[...] Ὅμοίως, ἔστω καθ' ὑπόθεσιν, πῶς καὶ σὺ ἡ γυνὴ ὅπου καλλωπιζέσαι καὶ ἀλείφεις μὲ μύρα καὶ βάνεις φτιασίδια, εἶσαι σῶφρον καὶ δὲν μεταχειρίζεσαι αὐτὰ τὰ φτιασίδια διὰ σκοπὸν πορνικόν. Ἄλλ' ὅμως οἱ ἄνδρες ὅπου σὲ βλέπουσι ἔτσι καλλωπισμένην, τιτρώσκονται εἰς τὴν καρδίαν καὶ πορνεύουσι μὲ ἐσένα καὶ γὰρ τὴν πορνείαν καὶ ἁμαρτίαν αὐτὴ ἐσὺ εἶσαι ἢ αἰτία. Διότι σὺ δίδεις τὴν ἀφορμὴν ἔτσι καὶ ἐνὸς εἶσαι σῶφρον, λαμβάνεις ὑπόληψιν πόρνῃς καὶ λογίζεσαι ὡς πόρνη, χωρὶς νὰ ὠφελῆθῃς τίποτε ἀπὸ τὴν σωφροσύνην σου.

[...] Ἄν καὶ ἐσὺ ὅπου βλέπεις μὲ περιέργειαν τὰ εὔμορφα πρόσωπα δὲν σκανδαλίζεσαι, ἀλλ' ὅμως ὁ ἀδελφός σου ὅπου σὲ βλέπει πῶς ἔτσι χάσκεις εἰς τὰ κάλλη τῶν γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, σκανδαλίζεται μὲ ἐσένα, πιστεύοντας ὅτι εἶσαι φιλόπορνος καὶ ἀκόλαστος καὶ ἔτσι ἁμαρτάνει καὶ κολάζεται ἢ ψυχὴ ἐκείνου τοῦ ταλαιπώρου, διὰ τὸν ὅποιον ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν, ὡς λέγει ὁ Παῦλος, καὶ γίνεσαι σὺ ἔνοχος τῆς ἁμαρτίας ἐκείνου καὶ ἀπωλείας, διότι τοῦ δίδεις αἰτίαν καὶ ἀφορμὴν.

Διὰ τοῦτο λέγει καὶ ὁ ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος εἰς τὰ «Ἀσκητικά» του: «ἐὰν ἀναγκασθῆς νὰ ὀμιλήσῃς μὲ γυναῖκα, νὰ ἀποστρέφῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τὴν θεὰ τῆς γυναικός καὶ ἔτσι νὰ διαλέγῃσαι μαζί της». Τοῦτο σημειοῦται ἐνταῦθα, διὰ νὰ κατανοήσωμε πόσον προσεκτικοὶ πρέπει νὰ εἴμεθα οἱ χριστιανοί, καὶ νὰ μὴ διάγωμεν τὸν βίον ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, καὶ συνάμα νὰ θέλωμεν καὶ νὰ ὀνομαζώμεθα ἀγωνιζόμενοι χριστιανοί.

[...] οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ φοροῦν ἱμάτια σεμνά, ἱμάτια ταπεινά, ἱμάτια εὐτελῆ καὶ πτωχικά, καθὼς πρέπει εἰς τοὺς χριστιανούς τοὺς μαθητὰς τοῦ Χριστοῦ.

[...] Ὅχι μόνον ὁ καλλωπισμὸς τοῦ ἄλλου σώματος τῶν γυναικῶν ἔλκει τοὺς ἄνδρας εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ μοναχὰ τὰ σανδάλια τῶν γυναικῶν καθὼς εἶναι γεγραμμένον περὶ τῆς Ἰουδίθ διὰ τὸν Ὀλοφέρνην: «τὸ σανδάλιον αὐτῆς (τῆς Ἰουδίθ, δηλαδὴ) ἤρπασεν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ» (Ἰουδίθ, ιστ', 9).

(ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Πηδαλίου ὑποσημειώσεις)

Καθὼς εἶναι κατηγορημένον τὸ νὰ μὴ κόπτη κάποιος τὰ μαλλία του διὰ καλλωπισμὸν καὶ εὔμορφίαν καὶ σκοπὸν κακόν, ἔτσι ἐξ ἐναντίας εἶναι ἐμποδισμένον καὶ τὸ νὰ κόπτη αὐτὰ, καὶ νὰ τὰ ξυρίξῃ μὲ κάποια στρογγυλεύματα τριγύρω, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν διὰ καλλωπισμὸν καὶ ὠραιότητα... οἱ λαϊκοὶ πρέπει νὰ κόπτουσι τὰ μαλλιά ἀνεπιτηδεύτως (χωρὶς λεπτομερῆ περιποίηση, ἀπλᾶ), ἀκαλλωπίστως (ἀστολίιστα, λιτά) καὶ ἀπεριέργως (ἄχι ἀλλόκοτα καὶ παράξενα) (δηλαδὴ, τόσον ἀπλᾶ καὶ ταπεινά, ποὺ νὰ περνοῦν ἀπαρτήρητα).

[...] Ὁ Θεὸς ἐμποδίζει μὲν κοινῶς (γενικῶς) ἀπὸ τοὺς λαϊκοὺς τὸ νὰ ξυρίζουσι τὰ γένηα, λέγων ἐν τῷ Λευιτικῷ (κεφ. ιθ', 27) «Οὐ φθαρεῖτε τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος ὑμῶν». Ἐμποδίζει δὲ καὶ ξεχωριστὰ τὸ νὰ ξυρίζουσι τὰ γένηα οἱ ἱερωμένοι, λέγων πρὸς τὸν Μωϋσῆν νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς υἱοὺς Ἀαρῶν, ἤτοι εἰς τοὺς ἱερεῖς, νὰ μὴ ξυρίξουσι τὴν ὄψιν τοῦ πώγωνος αὐτῶν. Οὐ μόνον διὰ λόγου τοῦτο ἐμποδίσεν, ἀλλὰ καὶ μὲ γένηα ἐφάνη ὡς παλαιὸς τῶν ἡμερῶν εἰς τὸν Δανιὴλ, καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ μὲ γένηα ἐπολιτεύθη κατὰ τὴν ἐν σαρκὶ παρουσίαν Αὐτοῦ. Καὶ οἱ Προπάτορες, καὶ Πατριάρχαι, καὶ Προφῆται, καὶ Ἀπόστολοι μετὰ γενεῶν ἐπολιτεύθησαν, ὡς ἀπὸ τῶν παλαιωτάτων εἰκόνων τοῦτο δηλοῦται, εἰς τὰς ὁποίας μὲ γένηα ζωγραφίζονται [...]. Οἱ τὰ γένηα ξυρῶντες δὲν εἶναι ἀνδρὸς πρόσωποι, ἀλλὰ γυναικὸς πρόσωποι [...]. Οἱ δὲ Ἀπόστολοι ἐν ταῖς Διαταγαῖς (βιβλ. α. κεφ. γ) προστάζουσι νὰ μὴ διαφθεῖρη κάποιος τὰς τρίχας τοῦ γενείου, καὶ τὴν κατὰ φύσιν μορφήν τοῦ ἀνδρὸς νὰ ἀλλάξῃ εἰς τὸ παρὰ φύσιν.

Ἀνακοίνωσις ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Προουσιωτίσσης,
Βόρεια Καρολίνα, Ἀμερικὴ (γυναικεῖα Μονὴ μὲ τὸ Νέον)
(μετάφρασις)

Ζητείται ἀπὸ τοὺς ἄνδρας ὅπως φοροῦν μακριὰ πανταλόνια καὶ μακρουμάνικες μπλοῦζες ἢ ὑποκάμισα. **Ἀπὸ τὰς γυναῖκας ζητεῖται ὅπως φοροῦν μακριὰς φοῦστες μέχρι τὸν ἀστράγαλον (μέχρι τὸν ἀστράγαλον, ἀγαπητὲς χριστιανές!) μακρουμάνικες μπλοῦζες, καὶ νὰ καλύπτουν τὰς κεφαλὰς των μὲ βέλον ἢ μανδήλα.** Παρακαλεῖσθε ὅπως μὴ φορῆτε καπέλα (ἐκτὸς ἂν φορῆτε ἀπὸ κάτω μανδήλα), πανταλόνια (ἐκτὸς ἂν φορῆτε ἀπὸ πάνω μακριὰ φοῦστα), σόρτς, βερμουδες, μίνι φοῦστες, ἀμάνικες ἢ κοντομάνικες μπλοῦζες κ.λ.π. **Ζητεῖται, ἐπίσης, ὅπως φοροῦν ἅπαντες κάλτσες, ἰδιαίτερος ὅταν φοροῦν σανδάλια.**

Ἐς ἐνθυμούμεθα, λοιπόν, ὅπως σημειώνει καὶ ἀνωτέρω ὁ ἅγιος Νικόδημος, ὅτι τὰ σανδάλια προκαλοῦν σκάνδαλον καὶ πειρασμόν. Ὅπως γίνεται κατανοητὸν ἐξ ὄλων τούτων, ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία ἀνὰ τοὺς αἰῶνας προσέχει αὐτὰς τὰς «λεπτομερείας» (ὅπως ὑποτιμητικῶς ἀναφέρονται εἰς αὐτὰ κάποιοι ἀπρόσεκτοι), καθ' ὅτι γνωρίζει τὴν τέχνην τοῦ διαβόλου καὶ τὴν ἀδυναμίαν καὶ τὸ εὐόλισθον εἰς τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Φῶς μοναχοῖς ἄγγελοι, φῶς κοσμικοῖς μοναχοῖ (ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος).

Εἶναι, δηλαδή, διὰ τοὺς μὲν μοναχοὺς φῶς καὶ παράδειγμα ἢ διαγωγή τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων, διὰ δὲ τοὺς κοσμικοὺς φῶς καὶ παράδειγμα πρέπει νὰ εἶναι ἡ μοναχικὴ πολιτεία.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἀνωτέρω καθὼς καὶ τὰ τοῦ ἁγίου Βασιλείου (βλέπε κεφάλαιον «Ἄ λέγω, πᾶσι λέγω») διερωτώμεθα: φαντάζεσθε (περὶ τῶν γυναικῶν ὁ λόγος) τὰς μοναχὰς νὰ κουρεύονται, νὰ κτενίζονται, νὰ βάφουν τὰ μαλλιά καὶ τὸ πρόσωπόν τους, νὰ βάζουν ἀρώματα, νὰ ἀφήνουν ἀκάλυπτα διάφορα σημεῖα τοῦ σώματός τους, νὰ ξυρίζουν τὰ πόδια τους ἢ τὶς μασχάλας τους, νὰ βάζουν σκουλαρίκια, βραχιόλια, ἢ ἄλλα στολίδια; Ἀνὲν ἀρμύζον αὐτὰ σὺς χριστιανές, ἅς τὸ ἀντιληφθῶμεν καὶ ἅς βάλωμεν ἀρχὴν μετανοίας τώρα, διότι «ὁ καιρὸς ἐγγύς», ὁ θάνατος καὶ ἡ Κρίσις πλησιάζουν...

Περὶ τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς τῆς γυναικὸς, ὅρα κάτωθι

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΕΩΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Γένεσις, γ, 16

Εἶπεν ὁ Θεὸς τῇ γυναικί· Πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφὴ σου καὶ αὐτός σου κυριεύσει (Δηλαδή: **Εἶπεν ὁ Θεὸς στὴν γυναῖκα· θὰ εἶσαι ἐξηρητημένη ἀπὸ τὸν ἄνδρα σου, καὶ αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ κύριός σου**)

Ἀποστόλου Παύλου

Ἐπιστολὴ πρὸς Ἐφεσίους, ε, 22-24, 33

Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ Κυρίῳ· ὅτι ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ αὐτὸς ἐστὶ σωτὴρ τοῦ σώματος. Ἄλλ' ὡσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσιν ἐν παντί, πλην καὶ ἡμεῖς οἱ καθ' ἓνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἢ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐξάγομε τὰ ἐξῆς συμπεράσματα: αἱ γυναῖκες πρέπει νὰ ὑποτάσσωνται στοὺς ἄνδρας τους, ὡς ὑποτάσσονται στὸν Κύριον. **Ὁ ἄνδρας εἶναι κεφαλὴ τῆς γυναικὸς.** Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ ὑποτάσσεται στὸν ἄνδρα της σὲ ὅλα (πλην τῶν ἁμαρτωλῶν ἀπαιτήσεων). Ὁ ἄνδρας πρέπει νὰ ἀγαπᾷ τὴν γυναῖκα του ὡς τὸν ἑαυτόν του. **Ἡ γυναῖκα πρέπει νὰ φοβῆται τὸν ἄνδρα μὲ ἅγιον φόβον, ὅπως φοβούμεθα τὸν Θεόν.** Τὸ «φοβῆτε», λοιπόν, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ μεταφράζεται «σεβῆται», ὅπως ἀναλύει ὠραιώτατα ἓνας σύγχρονος ἱερομόναχος.

Ἐπιστολὴ Α' πρὸς Κορινθίους, ια', 13-15

Πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ Θεῷ προσεύχεσθαι; ἢ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ἡμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστὶ, γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστίν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται αὐτῇ.

Συμπεράσματα: Ἡ γυνὴ δὲν εἶναι πρέπον νὰ προσεύχεται χωρὶς κάλυμμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της. Εἶναι ἀτιμία διὰ τὸν ἄνδρα νὰ ἔχη μακριὰ μαλλιά, ἐνῶ γὰρ τὴν γυναῖκα εἶναι δόξα, ἀφοῦ τῆς ἐδόθησαν ὡς κάλυμμα.

Ἐπιστολὴ Α' πρὸς Κορινθίους, ιδ', 34-35

Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν αἰσχρὸν γὰρ ἐστὶ γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν.

Συμπεράσματα: Αἱ γυναῖκες δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὁμιλοῦν διδάσκουσαι σὺς ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ σιωποῦν, ὑποτασσόμενες. Ἐὰν θέλουν νὰ μάθουν κάτι, νὰ ἐρωτοῦν τοὺς ἄνδρας τους στὸ σπῆτι τους. Εἶναι αἰσχρὸν, ἀπρεπὲς νὰ ὁμιλοῦν καὶ νὰ διδάσκουν σὺς ἐκκλησίες.

Ἐπιστολή Α΄ πρὸς Τιμόθεον, β, 11-13

Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ· γυναῖκι δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ αὐθεντεῖν ἄνδρος, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.

Συμπεράσματα: Δὲν ἐπιτρέπεται στὴν γυναῖκα νὰ διδάσκη στὴν ἐκκλησία, οὔτε νὰ ἐξουσιάζῃ τὸν ἄνδρα της. Πρέπει νὰ διαγῇ τὸν βίον της ἡσύχως καὶ νὰ μανθάνῃ τὰ της πίστεως, ὑποτασσομένη στὸν ἄνδρα της.

Ἀποστόλου Πέτρου

Α΄ Ἐπιστολή, γ, 1-6

Αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν...

(Ἐπεξηγήσις ἀγίου Νικοδήμου)

Ἐδῶ, ἡ ὑποταγὴ τῶν γυναικῶν καὶ ἡ ἀγνεῖα λαμβάνεται μὲ πολλὰ σημασιόμενα, δηλαδὴ ὅτι **αἱ γυναῖκες δὲν πρέπει νὰ εἶναι γλωσσώδεις καὶ φλύαρες καὶ γαστριμαργες καὶ μεθύστριες καὶ ἀργῆς καὶ ἀδιάντροπες, μῆτε νὰ εὐγαίνουν συχνάκις ἔξω ἀπὸ τὸν οἶκόν τους νὰ περιπατοῦν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.** Πλὴν μάλιστα καὶ κατ' ἐξαιρέτον τρόπον ἡ ὑποταγὴ καὶ ἀγνεῖα τῶν γυναικῶν πρὸς τοὺς ἄνδρας φανερῶνει ὅτι αὐτὲς **χρεωστοῦν νὰ φυλάττουν τὴν κοίτην τοῦ ἀνδρός των καθαρὰν**, ἀνεπιβούλευτον καὶ μακρὰν ἀπὸ κάθε ἄλλου ἀνδρός μολυσμῶν.

Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου

Νὰ σέβεσαι πρῶτον τὸν Θεὸν καὶ μετὰ τὸν ἄνδρα σου, ὁ ὁποῖος εἶναι ὀφθαλμὸς τῆς ζωῆς σου καὶ ῥυθμιστὴς τῶν σκέψεών σου. Αὐτὸν μόνον νὰ ἀγαπᾷς καὶ εἰς αὐτὸν μόνον νὰ ζητῆς νὰ ἀρέσῃς. Καὶ πῶς δυνατὴ καὶ διαρκὴς νὰ εἶναι ἡ στοργὴ σου πρὸς αὐτὸν εἰς τὸν γάμον, ἂν αὐτὸς σὲ ἀγαπᾷ σωστά. Τὸ θάρρος, ἡ οἰκειότητά σου πρὸς αὐτὸν νὰ μὴ εἶναι ὅση ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνδρός σου, ἀλλὰ ὅσον πρέπει, διότι εἰς ὅλα τὰ πράγματα ὑπάρχει κορεσμὸς, εἰς τὴν ἀγάπην, ὅμως, δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ...

Ὅταν θυμῶνῃ ὁ ἄνδρας σου νὰ ὑποχωρῆς, ὅταν κουράζεται νὰ τὸν βοηθῆς μὲ μαλακὰ λόγια καὶ καλῆς συμβουλῆς. Καὶ ὁ λεοντοκόμος (ὁ θηριοδασμαστὴς) δὲν καταπραΰνει μὲ βίαν τὴν ὀργὴν τοῦ θηρίου, ὅταν αὐτὸ βρυχᾷται θυμωμένον, ἀλλὰ τὸ δαμάζει μὲ χάδια, μὲ γλυκὰ καὶ κολακευτικὰ λόγια. **Ποτὲ μὴ ὕβριζῆς τὸν ἄνδρα σου γιὰ κάποια ζημίᾳ πὸν ἔκανε, ἔστω καὶ ἂν ἔχῃς πολὺν θυμὸν**· μὲγάλος πλοῦτος γιὰ σένα εἶναι ὁ ἴδιος. Οὔτε γιὰ ἄστοχες ἐνέργειές του νὰ τὸν ὕβριζῆς, γιὰτὶ ἡ ὕβρις εἶναι ἀπρέπεια...

Κοινὲς νὰ ἔχετε τὶς χαρὰς καὶ ὅλες τὶς λύπες, κοινὲς τὶς φροντίδες, γιὰτὶ ἔτσι θὰ προκόψῃ ὁ οἶκος. **Νὰ ἐκφράζῃς τὴν γνώμην σου, ἀλλὰ νὰ ἀποφασίζῃ ὁ ἄνδρας σου.** Ὅταν αὐτὸς λυπῆται, λυπήσου λίγο μαζί του, γιὰτὶ εἶναι εὐχάριστος ἀνακούφισις τῆς λύπης ἡ λύπη τῶν φίλων. Ἀμέσως ὕστερον νὰ εἶσαι χαρούμενη καὶ χωρὶς ἀγωνίας. Λιμᾶνι ἀκύναντον εἶναι γιὰ τὸν θλιμμένον σύζυγο ἡ γυναῖκά του...

Μὴ φεύγῃς συχνὰ ἀπὸ τὸ σπίτι σου, οὔτε νὰ πηγαίνῃς γιὰ εὐχαρίστησιν σὲ δημόσιες καὶ ἄτακτες συγκεντρώσεις. Αὐτὸ ἀφαιρεῖ τὴν ἐντροπὴν ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὶς ντροπαλῆς καὶ σμίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ ὀφθαλμοὺς (ἐπιτελεῖται, δηλαδὴ, κατὰ διάνοιαν μοιχεία). Καὶ ἡ ἀπώλεια τῆς ἐντροπῆς εἶναι μῆτηρ ὅλων τῶν αἰσχροτήτων. Νὰ πηγαίνῃς στὶς καλῆς συγκεντρώσεις, μαζί μὲ τοὺς συνετοὺς, γιὰ νὰ ἐντυπώσῃς εἰς τὸν νοῦν σου κάποιον καλὸν λόγον ἢ νὰ κόψῃς κάποιο ἐλάττωμα ἢ νὰ ἐνισχύσῃς τὸν δεσμὸν μὲ τοὺς ἀρίστους (δηλαδὴ τοὺς ἐναρέτους, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ὠφελεῖσαι ἐκ τῆς συναναστροφῆς μετ' αὐτῶν)...

Εἰς συμπόσιον (τραπέζι) γάμου ἢ γενεθλίων, πὸν γίνονται ἀγάπες (φαγοπότια), θορυβώδεις χοροί, καγγασμοὶ (γέλια), ἄτοπα ἀστεία, νὰ μὴ πηγαίνῃς, γιὰτὶ αὐτὰ μὲ θέλητρα διαλύουν ταχέως τὴν ἀγνότητα, ὅπως αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου τὸ κερὶ. **Οὔτε νὰ κἀνῃς εἰς τὸ σπίτι σου ἰδιωτικὰ συμπόσια εἴτε εἶναι παρῶν εἴτε ἀπουσιάζει ὁ ἐνάρετος σύζυγός σου.** Ἡ κοιλία ἂν περιοριζόταν, ἴσως θὰ κυριαρχοῦσε στὰ πάθη...

Στολίδια τὰ αὐτὰ νὰ ἔχουν ὄχι μαργαριτάρια, ἀλλὰ τὸ νὰ ἀκοῦν καλοὺς λόγους, καὶ νὰ τὰ κλεινῇ ὁ νοῦς στὰ κακά. Ἐτσι, εἴτε κλειστὰ εἶναι εἴτε ἀνοικτὰ θὰ μένῃ ἀγνὴ ἡ ἀκοή... ἂν ἔχῃς ἀχαλίνωτον γλώσσα, θὰ εἶσαι πάντοτε ἐχθρὸς τοῦ ἀνδρός σου. Ἡ ἀνόητος γλώσσα πολλὰς φορὰς ἔκανε κακὸν καὶ εἰς τοὺς ἀθῶους. Προτιμώτερά ἡ σιωπὴ, ἀκόμη καὶ ὅταν ἐπιβάλλεται νὰ ὁμιλήσῃ κανεὶς, παρὰ ἡ ὁμιλία ὅταν δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ λόγον καὶ εἶναι ἄτοπος. Ἄφησε τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λόγου καὶ τοῦτο ἄκουσε: **νὰ μὴ ἔχῃς ἀδάμαστον σαρκικὴν ὀρμὴν, οὔτε πάντοτε νὰ χαρίζεσαι εἰς τὸν σύζυγόν σου. Πείσε τὸν ἄνδρα σου νὰ σέβεται τὶς ἱερεῖς ἡμέρες.** Γιατὶ πρέπει ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ νὰ ὑποτάσσεται στοὺς θεῖους νόμους, ἂν καὶ τὸν δεσμὸν τοῦ γάμου τὸν ὤρισεν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ γένος μας, γιὰ νὰ βοηθήσῃ τὸ πλάσμα του, ὥστε ἐνῶ ἄλλοι ἔρχονται καὶ ἄλλοι ἀπέρχονται, ἡ γέννησις νὰ διατηρῇ τὸ μεταβαλλόμενον ἀνθρώπινον γένος, πὸν εἶναι σὺν ποτάμῳ ἄστατον λόγῳ τοῦ θανάτου, καὶ σταθερὸν λόγῳ τῆς τεκνογονίας...

Ἁγίου Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως

Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ τὶς πολλὰς ἐξόδους ἀπὸ τὸ σπίτι της, ὥστε καὶ νὰ ἀποφεύγῃ νὰ τὴν βλέπουν αὐτοὶ πὸν δὲν πρέπει, θεωροῦσα προτιμώτερον νὰ μένῃ στὸ σπίτι ἀπὸ τὴν ἀκατάλληλο φλυαρία.

Ἐκ παλαιοῦ κειμένου τῆς I. M. Ἐσφιγμένου Ἁγίου Ὁρους

Ἀγαπητοὶ Χριστιανοί: Τί χρειάζονται αἱ κόρες σας αὐτὴν τὴν «ὑπερμόρφωσιν», πὸν καταντᾷ «παραμόρφωσις», ὅταν δὲν εἶναι κατὰ Θεὸν καὶ ὅταν γιὰ νὰ γίνῃ δὲν ἠμπορεῖτε «νὰ προσέχητε τῷ σώματι αὐτῶν», ὅπως σᾶς διατάσσει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ; Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, αὐτὲς οἱ σπουδὲς δὲν θὰ τοὺς χρειασθοῦν, διότι **προορισμὸς των εἶναι νὰ δημιουργήσουσιν οἰκογένειαν**, ὅπου ἄλλου εἶδους μόρφωσιν χρειάζονται. Ὅσα ἐξοδεύονται γιὰ τέτοιες «σπουδές», πὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀφοροῦν εἰς κοσμικὴν καταιδοξίαν, ἀπειρῶς προτιμώτερον καὶ εὐλογημένον νὰ τὸ ἐχρησιμοποιοῦν διὰ τὴν ἀποκατάστασίν των. Ἄν σὺ νομίζῃς ὅτι ἡ δική

σου κόρη δὲν θὰ βλαβῆ, ὅμως τὸ παραδείγμα σου γίνεται ἀφορμὴ νὰ βλάπτωνται ἄλλοι, νὰ φθειρῆται ἡ κοινωνία, ἡ οἰκογένεια καὶ τὸ ἔθνος μας. Μόνον καταχθόνιοι ἀπατεῶνες διαφθορεῖς τῆς οἰκουμένης θέλουν τὴν κόρη καὶ τὴν γυναῖκα ἔξω ἀπὸ τὸν οἶκόν της. Ὡς μητέρες, κυρίως, εὐηργέτησαν τὴν οἰκουμένην καὶ ὄχι μὲ τὴν ἔξοδόν των εἰς τὴν κοινωνίαν, ποῦ δὲν εἶναι τῆς φύσεώς των καὶ τὲς κάμνει ἐξευτέλισμα καὶ παίγνιον τῶν ἐκμεταλλευτῶν. **Τὸ νὰ εἶναι βασίλισσα εἰς τὸν οἶκόν της ἢς μὴ τὸ ἀνταλλάσῃ μὲ τίποτε, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὸν ἔπαινον τῆς πατρίδος.**

Στεργίου Σάκκου, καθηγητοῦ

Διὰ τὸ γραφικὸν ῥητὸν «Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους» (Α΄ Κορ. 11, 10), ἐπικρατεστέρα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐρμηνεῖα εἶνε τοῦ Ἰωάννου Χρυσοστόμου, τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν μετὰ τινων ἐπουσιωδῶν παραλλαγῶν οἱ Νεῖλος μοναχός, Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, Θεοδώρητος, Ἰωάννης Δαμασκηνός, Φώτιος, Οἰκουμένιος, Θεοφύλακτος, καὶ Εὐθύμιος Ζυγαβηνός. Κατὰ τὸν Χρυσόστομον ὁ ἀνὴρ ἔχει ὠρισμένα προσόντα, τὰ ὁποῖα τοῦ παρέχουν ὑπεροχὴν ἐναντι τῆς γυναικὸς καὶ τὸν καθιστοῦν ἀξιосέβαστον εἰς αὐτήν. Διὰ τοῦτο **ἡ γυνὴ πρέπει νὰ σέβηται τὸν ἄνδρα καὶ νὰ ἐκφράξῃ τὸν σεβασμὸν τοῦτον φέρουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κάλυμμα ὡς σύμβολον τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ ἐπ' αὐτῆς.** «Μᾶλλον δέ», προσθέτει, «οὐ διὰ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἀγγέλους· εἰ γὰρ τοῦ ἀνδρὸς καταφρονεῖς, φησί, τοὺς ἀγγέλους αἰδέσθητι». Δηλαδή, **καὶ ἂν ἀκόμη ἡ γυνὴ παραγνωρίζῃ τὰ προσόντα τοῦ ἀνδρὸς, διὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ τὸν σέβηται, πρέπει νὰ τὸν σέβηται τουλάχιστον χάριν τῶν ἀγγέλων, διότι ἡ ἀσεβεία της πρὸς αὐτὸν (τὸν ἄνδρα) προσβάλλει ἐμμέσως ἐκείνους (τοὺς ἀγγέλους).** [...] Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν τῇ περιοριστῇ ταύτῃ ὁ ἀπόστολος Παῦλος, λέγων «ἀνὴρ» καὶ «γυνὴ» δὲν ἐννοεῖ τοὺς συζύγους, ἀλλὰ πᾶσαν γυναῖκα ἐναντι παντὸς ἀνδρὸς (*κάθε γυναῖκα πρέπει νὰ σέβεται τὸν κάθε ἄνδρα*).

«Α ΛΕΓΩ ΠΑΣΙ ΛΕΓΩ»

Περὶ ἐγγάμων καὶ μοναχῶν

Ἁγίου καὶ Μεγάλου Βασιλείου
(Λόγοι Ἀσκητικοί)

Ὁ Θεὸς ὡς φιλόανθρωπος, ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ ἐπιβάλλῃ βίαν εἰς τὸ αὐτεξούσιον τοῦ ἀνθρώπου, διήρσε τὰ ἀνθρώπινα πράγματα εἰς δύο ζῶες, εἰς τὴν ἔγγαμον ζῶην καὶ τὴν παρθενίαν, τὸν μοναχισμόν, ὥστε νὰ διδάξῃ διὰ τούτου, ὅτι αὐτὸς ὁ ὁποῖος δὲν δύναται νὰ ἀνθέξῃ τὸ βάρος τὴν παρθενίας, λαμβάνει γυναῖκα καὶ ἀκολουθεῖ τὸν ἔγγαμον βίον. Γνωρίζοντας, ὅμως, καὶ αὐτός, ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἐκζητήσῃ καὶ ἀπὸ αὐτὸν λόγον περὶ σωφροσύνης καὶ ἀγιασμοῦ, ὅτι πρέπει νὰ κατασταθῇ ὁμοιος μὲ τοὺς παλαιοὺς ἀγίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, οἱ ὁποῖοι εἶχον γυναῖκας καὶ τέκνα, ὄντες ἅγιοι. Ὡς ἦτο ὁ Ἄβρααμ καὶ οἱ ἐξ αὐτοῦ ἀπόγονοι, (καὶ ὁ Ἰωβ καὶ ὁ Δαυὶδ καὶ ὁ Σαμουὴλ) οἱ ὁποῖοι ἐκτελοῦσαν τὰς ἐντολάς τοῦ Εὐαγγελίου, τότε ποῦ δὲν τὰς εἶχον ἠκούσει. Εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην δέ, τοῦ Εὐαγγελίου, ὡς ἦσαν ὁ Ἀπόστολος Πέτρος καὶ οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, οἱ ἔχοντες γυναῖκας, ἀλλὰ ἅγιοι ὡς μὴ ἔχοντες γυναῖκες (*δηλαδὴ σὰν νὰ μὴ εἶχαν γυναῖκες, ὅπως παραγγέλεται στὴν Καινὴν Διαθήκην*). Ἔτσι καὶ οἱ μετὰ ταῦτα, ἐὰν ἀκολουθήσουν τὸν ἔγγαμον βίον, ὀφείλουν νὰ τηρήσουν σωφροσύνην καὶ ἀγιασμόν σώματος, διότι ἀλλιῶς θὰ τιμωρηθοῦν διὰ τὴν παράβασιν τῶν Εὐαγγελικῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ μας, ὁ ὁποῖος λέγει «ὁ φιλῶν (αὐτὸς ποῦ ἀγαπᾷ) πατέρα ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ φίλους, ἢ συγγενεῖς ὑπὲρ ἐμὲ (περισσότερον ἀπὸ Ἐμένα) οὐκ ἔστι (δὲν εἶναι) ἄξιος τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν». Καὶ ἢς μὴ νομίζῃ κάποιος ὅτι τὰ Εὐαγγέλια ἐγράφησαν διὰ τοὺς μοναχοὺς μόνον. Ὅχι λέγω, ἀλλὰ γιὰ ὅλους, καὶ τοὺς ἀγάμους καὶ τοὺς ἐγγάμους. Διότι ἀρκεῖ εἰς τὸν ἔγγαμον ὅτι τοῦ συνεχωρήθῃ ὁ γάμος, ἀφοῦ δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἀνθέξῃ τὸ βάρος τῆς παρθενίας ζώντας χωρὶς γυναῖκα, τὰ ἄλλα ὅμως παραγγέλματα τοῦ Εὐαγγελίου - ἐπειδὴ ἔξισον σὲ ὅλους ἐνομοθετήθησαν, καὶ σὲ μοναχοὺς καὶ σὲ λαικοὺς - δὲν συγχωρεῖται νὰ παραβαίνονται, ἀλλὰ γίνονται οἱ παραβάται ὑπόδικον αἰωνίου κολάσεως. Διότι ὅταν ἐδίδασκεν ὁ Χριστὸς καὶ εὐηγγελίζετο τὰ προστάγματα καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Πατρὸς Αὐτοῦ, σὲ λαϊκοὺς ὠμιλοῦσε, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη μοναχοί. Ὅταν δὲ κάποτε οἱ μαθηταὶ Αὐτοῦ τὸν ἠρωτοῦσαν κατὰ μόνας, ἀποκρινόμενος ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς· «ἂ λέγω ὑμῖν πᾶσι λέγω» (αὐτὰ τὰ ὁποῖα σᾶς λέγω γιὰ ὅλους τὰ λέγω) καὶ στοὺς ἀποστόλους καὶ στοὺς κοσμικοὺς. Μὴ, λοιπόν, σκέπτεσαι σὺ ὁ ὁποῖος ἐνυμφέυθης, ὅτι ἔχεις ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν νὰ ἀπολαύσῃς ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου καὶ τὴς ἡδονῆς, καὶ νὰ μὴ φυλάξῃς τὰ εὐαγγελικὰ προστάγματα. Διότι σὺ μάλιστα περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον ἔχεις μεγαλύτεραν ἀνάγκην νὰ φυλάξῃς αὐτὰ διὰ νὰ σωθῆς, ἀφοῦ προετίμησες τὸν γάμον ἀπὸ τὴν παρθενίαν· διότι κατοικεῖς ἐν μέσῳ τῶν παγίδων τοῦ διαβόλου καὶ τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, ἀφοῦ ἔχεις ἐνώπιόν σου ἡμέρας καὶ νυκτὸς (μέρα-νύχτα) τὰς αἰτίας καὶ ἀφορμὰς τῶν ἁμαρτιῶν μέσῳ ὅλων τῶν αἰσθήσεών σου. Καὶ ἔχεις τὸν πόλεμον τοῦ διαβόλου ἀκατάπαυστον, καὶ δὲν θὰ ἠμπορέσῃς χωρὶς πολλοὺς κόπους καὶ πόνους πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς νὰ νικήσῃς αὐτόν, ἂν δὲν φυλάξῃς πρῶτον τὰς ἐντολάς τοῦ Εὐαγγελίου. Διότι πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀποφύγῃς τὴν πάλιν μὲ αὐτόν, ὁ ὁποῖος διέρχεται ὅλην τὴν οἰκουμένην πολεμῶν τοὺς ἀνθρώπους; Καὶ ἐὰν μία φορὰ σὲ ἐνίκησε σὲ κάτι καὶ μείνης ἀμετανόητος, τότε δὲν σὲ πολεμεῖ, διότι σὲ ἔχει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Διὰ τοῦτο **προσπάθησε νὰ μάθῃς νὰ παλεύῃς μὲ τὸν διάβολον (νὰ ἀντιστέκεσαι στοὺς πειρασμούς), ὁδηγούμενος ἀπὸ τῶν γραφικῶν καὶ εὐαγγελικῶν διδασκαλιῶν καὶ παραδειγμάτων, μήπως ἀγνοώντας αὐτὰ νικήθῃς ἀπὸ τὸν διάβολον καὶ γίνῃς ὑπόδικος εἰς κόλασιν αἰώνιον καὶ σὺ ζεῖς ἀμέριμος, νομίζων ὅτι εἶσαι ἀπὸ αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι θὰ σωθοῦν.**

Παραδείγματα ἐναρέτων ἐγγάμων χριστιανῶν (ἐκ τοῦ «Λαυσαϊκοῦ»)

Ἦλθεν ἀοράτως φωνὴ θεϊκὴ καὶ ἐφανερώσεν εἰς τὸν ὄσιον Παφνούτιον, ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὰ μέτρα τοῦ Πρωτοκομμῆτου ὅπου εὐρίσκεται εἰς τὴν χώραν πλησίον ἐκεῖ. Εὐθὺς ἐκίνησεν ὁ ὄσιος Παφνούτιος καὶ τὸν ἤρρεν εἰς τὴν χώραν καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸ σπήτι του καὶ ἐκεῖνος τὸν ἐδέχθη μετ' εὐλαβείας καὶ ἔφερε λεκάνην καὶ

ἔπλυνε τὰ πόδια τοῦ ἁγίου καὶ ἔστεισε τράπεζαν καὶ τὸν παρεκάλει νὰ γευθῆ ἀπὸ τὰ εὐρισκόμενα. Ὅμως, ὁ ὄσιος τὸν ἐπαρεκρίνει νὰ τοῦ εἶπῃ τὰς πράξεις καὶ τὴν πολιτείαν του καὶ τοῦ ἔλεγε μάλιστα, ὅτι τοῦ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς ὅτι εἶναι ἀγιώτερος ἀπὸ πολλοὺς μοναχοὺς ἐναρέτους. Ἐκεῖνος ὅμως ἄλλο δὲν ἔλεγε, παρὰ πὼς εἶναι ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος νὰ ὁμοιάσῃ μὲ μοναχοὺς. Ἄλλ' ὁ ὄσιος τὸν ἐβίαζε τόσο, ὥστε τὸν κατέπεισε νὰ φανερώσῃ τὴν πολιτείαν του. Λοιπὸν ἄρχισε καὶ ἔλεγε ταῦτα:

Ἐπειδὴ, τίμιε Πάτερ, λέγεις μοι, ὅτι ἀπεκαλύφθη παρὰ Θεοῦ εἰς τὴν ἀγιωσύνην σου δι' ἐμὲ τὸν ἁμαρτωλόν, ἄκουσον τὰ περὶ ἐμοῦ. Ἐγὼ ἔλαβα γυναῖκα μὲ κανονικὸν γάμον, μὲ τὴν ὁποία εἰς τρεῖς χρόνους ἐκάμαμεν τρεῖς υἱούς. Ἐπειτα μὲ συμφωνίαν δὲν ἐσμίξαμεν πλέον τώρα χρόνους τριάκοντα, ὅπου δὲν ἐγνώρισαμεν ἀναμεταξύ μας οὔτε σαρκικὸν λογισμόν. Ἐγὼ εἰς τὴν ὑπερησίαν μου τὰ ἴδια μου τὰ τέκνα. Ἔως τὴν σήμερον δὲν ἔπαυσα ἀπὸ τὸ να φιλεύω τοὺς ξένους. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶπῃ κανένας ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους πὼς ἐδέχθη ξένον πρωτύτερα ἀπὸ λόγου μου. Ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον δὲν ἐβγήκε πτωχὸς καὶ ξένος χωρὶς νὰ ἴδῃ εὐεργεσίαν ἀπὸ λόγου μου. Ἔτοιμος ἦμιον νὰ βοηθῶ πτωχὸν καὶ δυστυχημένον· εἰς τὰς (δικαστικὰς) κρίσεις δὲν ἔκαμα χάριν μήτε εἰς ἰδικὸν μου, μήτε εἰς τὸν ἰδιὸν μου τὸν υἱόν, ἀλλὰ ἐλάλησα τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὸ σπῆτι μου δὲν ἦλθε ποτὲ καρπὸς ξένος· μάχην καὶ μνησικακίαν ποτὲ μὲ κανέναν δὲν ἔκαμα· διὰ τὰ τέκνα μου δὲν ἐκλαύθη ποτὲ ἄνθρωπος, οὔτε διὰ τὰ ζῳά μου ἔγινε καμμία ἀγωγή, πὼς ἔφαγαν ξένον καρπὸν. Ὅσα χωράφια καὶ νὰ εἶχα, πρῶτον ἔδιδα ἄδειαν ὅποιος θέλει νὰ σπειρῇ καὶ ὅσα ἔμενον ἄσπαρτα ἐκεῖνα ἔσπερνα ἐγὼ· δὲν ἀφήκα ποτὲ πτωχὸν νὰ στεναχωρηθῆ ἀπὸ ἄρχοντα, ἀλλὰ τὸν ἐπρόφθανα εἰς τὴν ἀνάγκην του. Ὅσον καιρὸν ἔζησα, δὲν ἐσκανδάλισα κάποιον, οὔτε ἐλύθησα. Μάλιστα εἰς τὰς κρίσεις ποτὲ φιλοπροσωπίαν δὲν ἔκαμα. Αὐτὰ μόνον ἠξεύρω ὁ ἁμαρτωλὸς εἰς τοῦ λόγου μου.

Τότε, λοιπὸν, ὅπου ἤκουσε ὁ ἅγιος Παφνούτιος τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνθρώπου, ἐφίλησε τὴν κεφαλὴν του καὶ τοῦ εἶπεν· «Εὐλόγησέ σε Κύριος ἐκ Σιών, καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ἱερουσαλημ». Καλώτατα, τέκνον μου, ὅλα αὐτὰ κατὰ Θεὸν τὰ ἐκατέρωθως. Τώρα ἕνα καὶ μόνον σοῦ λείπεται, νὰ ἀποκτήσεις τὴν τελειωτάτην γνῶσιν τοῦ Θεοῦ, ἢ ὁποία χρειάζεται κόπον καὶ σήκωμα Σταυροῦ, μὲ τὴν ἄρνησιν τοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἀκούοντας ταῦτα ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἁγίου, δὲν ἔβαλε καιρὸν εἰς τὸ μέσον ὁ μακάριος, οὔτε νὰ φροντίσῃ καὶ νὰ διατάξῃ διὰ τὰ παιδιά καὶ σπῆτι καὶ πράγματα, μόνον εὐθύς ἠκολούθησε τὸν μέγα Παφνούτιον εἰς τὴν ἔρημον, ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος. Ὅταν δὲ ἔφθασαν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ δὲν εὐρέθη κανένα πέρασμα νὰ περάσουν, ἐπρόσταξεν ὁ ὄσιος τὸν Πρωτοκόμητα νὰ τὸν ἀκολουθῆ χωρὶς φόβον καὶ ἔτσι ἐμβήκαν χωρὶς φόβον εἰς ἐκεῖνο τὸ βάθος περιπατοῦντες, διὰ τὸ ὁποῖον βάθος ποτὲ κάποιος δὲν τὸ ἐπέρασε χωρὶς πέραμα. Εἰς αὐτοὺς ὅμως τὸ πλεόν βαθύτερον μέρος τοὺς ἦλθεν ἔως εἰς τὴν ζώνην. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν, τὸν κατέστησεν εἰς ἕνα σπήλαιον χωριστὸν καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν εἶδεν ὁ θεῖος Παφνούτιος τὴν ψυχὴν τοῦ Πρωτοκόμητος, ὅπου τὸν ἀνέβαζον οἱ Ἄγγελοι εἰς τὸν οὐρανόν, ψάλλοντες καὶ λέγοντες· «Μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου Κύριε. Κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου». Καὶ οἱ δίκαιοι ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐδόξαζον τὸν Θεὸν λέγοντες· «Εἰρήνη πολλὴ εἰς ἐκεῖνους ὅπου ἀγαποῦν τὰς παραγγελίας σου Κύριε καὶ δὲν εἶναι κανένας φόβος εἰς αὐτούς». Καὶ ἐγνώρισεν ὁ θεῖος Παφνούτιος, ὅτι ἦτο ἡ ψυχὴ τοῦ εὐλογημένου καὶ τρισμάκαρος Πρωτοκόμητος.

Εἰς τὴν Ἄγκυραν τῆς Γαλατίας ἔτυχα (σημειοῖ ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Λαυσαϊκοῦ») τοῦτον τὸν μακάριον Σεβηριανὸν μὲ τὴν σύζυγον αὐτοῦ, μὲ τοὺς ὁποίους ἐσυνωμίλησα καὶ ἔλαβα μεγάλην ὠφέλειαν. Τοῦτοι οἱ τρισμάκαροι διὰ τὴν ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, παρεβλέπον καὶ τὰ κατὰ σάρκα τέκνα τους, ἐπειδὴ ὅσα καὶ ἂν ἔπαιρναν ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά τους, ὅλα τὰ ἐμοίραζαν εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ τοὺς ἀδυνάτους. Εἶχον τέσσαρας υἱοὺς καὶ δύο θυγατέρας. Εἰς τὰ ὁποία τέκνα τοὺς ἔλεγον αὐτά· Να ἠξεύρετε, ὅτι ἀφ' οὗ ἀποθάνωμεν ὅ,τι καὶ ἂν ἔχωμεν εἶναι ὅλα ἰδικά σας, πρὸ τοῦ ὅμως κοιμηθῶμεν, εἴμεθα ἐμεῖς κύριοι, καὶ ὅπως θέλομεν θὰ τὰ διαχειριζώμεθα, εἰς Ἐκκλησίας, εἰς Μοναστήρια, εἰς Ξενοδοχεῖα καὶ πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Ἐδίδαν, λοιπόν, καθ' ἑκάστην τὸν πλοῦτόν τους εἰς τοὺς πένητας. Συνέβη δὲ κάποτε νὰ γίνῃ φοβερὰ πείνα εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ὥστε ἀπέθανον πολλοί. Τότε, λοιπόν, ὁ μακαριστὸς Σεβηριανὸς ἠνοιξεν ὅλα του τὰ σιτοδοχεῖα καὶ χωριστὰ μὲ ἀργύρια ἔστειλεν ἀνθρώπους καὶ ἠγόραζεν ἀπὸ μακρονὰ μέρη σιτάρι καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἔσωσεν πλῆθος πολὺ ἀπὸ τὸν σωματικὸν θάνατον τῆς πείνης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν ψυχικὸν θάνατον τῆς αἰρέσεως. Διότι, ὄντες εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη πλείστοι αἰρετικοί, βλέποντες τὴν φιλανθρωπίαν καὶ εὐεργεσίαν ἐκ μέρους τοῦ Σεβηριανοῦ, ἐγίνοντο μετὰ χαρᾶς Ὁρθόδοξοι. Ἐκτὸς δὲ τῆς ἐλεήμονος καὶ φιλανθρώπου γνῶμης τοῦ εὐλογημένου αὐτοῦ ἀνδρογύνου, περνοῦσαν καὶ ἀσκητικὴν ζωὴν μὲ εὐτελεῖ, πτωχικὰ φορέματα, μὲ τροφὴν σκληρὰ καὶ ὀλιγοστήν, ὅσον γιὰ νὰ διατηροῦνται εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ μετὰ τὸ ἔκτον καὶ τελευταῖον τέκνον τους, περνοῦσαν σφρόνως ὡς ἀδελφοί. Τὸν περισσότερον καιρὸν τὸν περνοῦσαν εἰς τὰ ἐρημικὰ χωράφια τους, καὶ ἐκεῖ προσηύχοντο ἡσύχως, δοξάζοντες τὸν Θεόν, ὅπου τοὺς ἠξίωσε νὰ ὀνομασθοῦν δούλοι Του ἀληθινοὶ μὲ τὰς γλυκυτάτας ἐλπίδας τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Τῆς ὁποίας ἄς ἀξιωθῶμεν ὅλοι διὰ τῶν εὐχῶν αὐτῶν. Ἀμήν.

Ὁ Χριστιανὸς, κατὰ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, διὰ νὰ κληρονομήσῃ τὴν αἰώνιον ζωὴν, πρέπει:

α. Μὲ ὄλην του τὴν ψυχὴν νὰ ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ νὰ τηρῆ τὰς ἐντολάς Του. Νὰ ἀγαπᾷ, ὡσαύτως, τὸν πλησίον του, ὅπως τὸν ἑαυτόν του. Διότι ὁ Κύριος εἶπεν· «Ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσῃτε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου». Δηλαδή, «Θὰ μείνητε πιστοὶ εἰς τὴν ἀγάπην μου, ἐὰν τηρήσῃτε τὰς ἐντολάς μου» (Ἰω. ιε', 10). Καί· «Ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις». Δηλαδή· «Ἐτσι θὰ σὰς ξεχωρίζουν ὅλοι ὅτι εἴσθε μαθηταὶ μου, ἐὰν ἔχητε ἀγάπην ὁ ἕνας διὰ τὸν ἄλλον» (Ἰω. ιγ', 35),

β. Νὰ ταπεινώσῃ τὴν ψυχὴν του ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ ποτὲ νὰ μὴ ταπεινώσῃ τὸν πλησίον του. Διότι «καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει» (δηλαδή, δὲν θὰ καταφρονήσῃ ὁ Θεὸς συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην καρδίαν) (Ψαλμ. ν', 19). **Νὰ πενήθῃ διὰ τὰς ἁμαρτίας του. Νὰ θλίβεται πικρῶς διὰ τὰς ἁμαρτίας τοῦ πλησίον.** Νὰ χαίρεται ὅταν ὁ πλησίον του εἶναι εὐτυχημένος, καὶ νὰ μὴ τὸν φθονῇ διὰ τὴν εὐτυχίαν του. Νὰ δέχεται μὲ ὑπομονὴν καὶ νὰ συμβουλεύει μὲ καλοσύνην αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι κατεφῆρθησαν ἐναντίον του. Νὰ ἐπιδιώκῃ πάντοτε τὴν ἐκτέλεσιν δικαίων καὶ θεαρέστων ἔργων, τὰ ὁποῖα συντελοῦν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς καθαρότητος τῆς ψυχῆς.

γ. **Νὰ αἰσθάνηται εὐπλαγχνίαν διὰ τοὺς δυστυχεῖς.** Νὰ ἐργάζεται μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ τὴν εἰρήνην, ὅπως τὴν θέλει ὁ Κύριος διότι ἔτσι θὰ ὀνομαστῆ υἱὸς τοῦ Θεοῦ (πρβλ. Μαθ. ε', 9). **Νὰ μὴ δειλιάσῃ ὅταν**

ύβριζήται, όταν κατηγορήται, όταν κατατρέχηται, ακόμη και όταν θανατούται διὰ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως εἰς τὸν Θεόν.

δ. Νὰ πολεμῇ κάθε αἰρετικὴν διδασκαλίαν καὶ νὰ δέχεται τὴν ὀρθὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας μας περὶ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

ε. Νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μὴ μολύνῃ ποτὲ τὴν γλῶσσάν του μὲ τὸ ψεῦδος. Νὰ μὴ κἀνῃ ποτὲ κακὸν εἰς τὸν πλησίον του.

στ. Νὰ μὴ κατηγορῇ, νὰ μὴ χλευᾷ, νὰ μὴ κἀμῃ τίποτε ἀπὸ ὅσα ἀπαγορεύει ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ.

ζ. Νὰ δίδῃ ἐλεημοσύνην, ἔστω καὶ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά του, χωρὶς νὰ ζητῇ ἀπὸ ἄλλους ἐνίσχυσιν διὰ τὴν καλὴν του αὐτὴν πράξιν.

η. Νὰ ἀνταποδίδῃ εὐχὰς ὅταν τοῦ δίδουν κατάρας. Ἐὰν κἀποιος τὸν πάρῃ ἀγγραφεία διὰ ἓνα μίλι, νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ δύο (πρβλ. Ματθ. ε', 41), δίχως νὰ γογγύσῃ ἢ νὰ κακολογῇ. Νὰ μὴ ὀρκίζηται ποτέ, ἀλλὰ νὰ ἐφαρμόξῃ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κυρίου: (Ματθ. ε', 37) Δηλαδή «τὸ «ναί» σας νὰ εἶναι ναὶ καὶ τὸ «ὄχι» σας νὰ εἶναι ὄχι».

θ. Νὰ ὕμνοлогῇ τὸν Θεὸν καὶ νὰ προσεύχεται εἰς Αὐτὸν μὲ κατάνυξιν.

ι. Νὰ συλλογίζηται πάντοτε τὸν θάνατον, τὴν μέλλουσαν κρίσιν καὶ τὴν ἀπολογίαν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ διὰ τὰ ἔργα του. Νὰ συλλογίζηται πάντοτε τὰς ἁμαρτίας του, παρακαλῶν τὸν Θεὸν νὰ τὰς συγχωρήσῃ.

ια. Νὰ κἀμῃ μὲ ζῆλον καλὰς πράξεις, χωρὶς ὅμως νὰ καυχᾶται δι' αὐτάς, ὅπως ὁ Φαρισαῖος.

ιβ. Νὰ ἀποφεύγῃ τὴν λαιμαργίαν, τὴν μέθην, τὴν ἐπιπορκίαν, τὴν ἄσκοπον φλυαρίαν, τὸν φθόνον, τὰς διαμάχας, τὴν κακντρέχειαν, τὴν πλεονεξίαν, τὴν αἰσχροκερδίαν, τὴν ὀργὴν, τὴν πορνείαν, τὴν μοιχείαν καὶ, γενικῶς, τὴν ἀσέλγειαν.

ιγ. Νὰ μὴ ἔχῃ καμμίαν σχέσιν μὲ τὴν μαγείαν, νὰ μὴ χρησιμοποιῇ μαγικά καὶ νὰ μὴ καταφεύγῃ ποτὲ εἰς μάγους, μάντις καὶ γητευτάς. Νὰ διατηρῇ δὲ τὸν ἑαυτὸν του ἀγνόν, ὥστε νὰ μεταλαμβάνῃ ἀξίως τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ.

ιδ. Νὰ συντρέχῃ τὰ ὀρφανά, τὰς χήρας καὶ τοὺς ξένους. Νὰ μὴ ἀρνήται τὴν βοήθειάν του εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τὴν χρειάζεται. Νὰ δίδῃ δανεικὰ δίχως τόκον εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τοῦ ζητεῖ, διότι ὅσα ἔχει τὰ ἔχει ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ εἰς Αὐτὸν ἀνήκουν.

ιε. Νὰ λυπῆται ὡς ψυχικῶς νεκροὺς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως καὶ νὰ ἀγωνίζηται μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ τὸν φωτισμὸν των. Νὰ φεύγῃ δὲ μακρὰν ἀπὸ ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι ἐμμένουν εἰς τὴν τύφλωσιν των.

ιστ. Νὰ παραμένῃ μὲ σταθερότητα ἀγαθός, εὐσεβής, ἀγνός καὶ ἀφοσιωμένος εἰς τὸν Θεόν. Νὰ κατευθύνηται εἰς κάθε του ἐνέργειαν ἀπὸ τὴν ἐνθύμησιν καὶ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, συμφώνως πρὸς τὸ ψαλμικόν: «Προορώμην τὸν Κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός» (Ψαλμ. ιε', 8), δηλαδή «Βλέπω τὸν Κύριον πάντοτε ἔμπροσθέν μου».

ιζ. Νὰ μὴ διατηρῇ μνησικακίαν εἰς τὴν ψυχὴν του, ἀλλὰ νὰ συγχωρῇ ἀμέσως ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τοῦ πταίει. Διότι ὁ Κύριος εἶπεν: «Ἄν συγχωρήσητε τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὰ παραπτώματά των, θὰ σὰς συγχωρήσῃ καὶ σὰς ὁ οὐράνιος Πατὴρ σας».

ιη. Νὰ κρίνῃ μὲ δικαιοσύνην καὶ φόβον Θεοῦ. Νὰ μὴ κατακρίνῃ, νὰ μὴ περιφρονῇ καὶ νὰ μὴ ἐξουθενώῃ (ἐξευτελίξῃ) τὸν πλησίον διὰ τὰ ἁμαρτήματά του. Διότι ὁ Κύριος εἶπεν: (Ματθ. στ', 14) Δηλαδή «Μὴ κρίνητε τοὺς συνανθρώπους σας, διὰ νὰ μὴ σὰς κρίνῃ καὶ σὰς ὁ Θεός».

ιθ. Νὰ σωφρονίζῃ τὸν πλησίον μὲ ἀγάπην. Νὰ ὑπερασπίζῃ τὸν ἡδικομένον. Νὰ προστατεύῃ τὸν ἀδύνατον. Νὰ βοηθῇ τὸν ἀνάπηρον. Νὰ νουθετῇ τὸν παραστρατημένον.

κ. Νὰ ἀγαπᾷ τὴν ἀνάγνωσιν πνευματικῶν βιβλίων, τὴν ἀκρόασιν τοῦ θεοῦ λόγου καὶ τὰς ψυχοφελεῖς συζητήσεις.

κα. Νὰ τιμᾷ τοὺς γονεῖς του καὶ νὰ μὴ τοὺς κακολογῇ ποτέ.

κβ. Νὰ συχνάζῃ εἰς τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας, αἱ ὁποῖαι τελοῦνται εἰς τὸν ναόν. Νὰ μὴ ἀμφιβάλλῃ διὰ τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα γίνονται ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς κάθε ἐποχὴν.

Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ζῇ μὲ τὸν τρόπον τοῦτον, ἔχων διὰ παντός τὸν Θεὸν εἰς τὴν καρδίαν του μὲ ἐπίγνωσιν, θὰ κληρονομήσῃ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἢ ὁποῖα ἔχει ἐτοιμασθῆ διὰ τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου καὶ τὴν ὁποῖαν εὐχόμεθα νὰ κληρονομήσωμεν ὅλοι μας, διὰ τῆς χάριτος καὶ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰς αὐτὸν ἀνήκει ἡ δόξα καὶ ἡ δύναμις, εἰς αἰῶνας αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ ἀληθῶς ταπεινὸς χριστιανὸς, κατὰ τὸν ὅσιον Ἐφραίμ τὸν Σύρον:

Λογίζεται τὸν ἑαυτὸν του ἁμαρτωλότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἁμαρτωλοὺς, καὶ ὅτι τίποτε καλὸν δὲν ἐποίησεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Κατηγορεῖ τὸν ἑαυτὸν του πάντοτε, σὲ κάθε τόπον καὶ διὰ κάθε τι.

Δὲν κατηγορεῖ ἄλλους.

Πιστεύει ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος ἐπὶ τῆς γῆς αἰσχροτέρος ἀπὸ αὐτὸν ἢ ἁμαρτωλότερος ἢ ἀμελέστερος, ἀλλὰ ὅλους καὶ πάντοτε τοὺς ἐπαινεῖ καὶ τοὺς δοξάζει.

Δὲν κρίνει ἢ ἐξουθενώει ἢ καταλαλεῖ ἄλλους ποτέ.

Ὅταν ἐρωτηθῇ καὶ πρὸς νὰ ὁμιλήσῃ (ὅταν εἶναι ἀνάγκη) ἀποκρίνεται μὲ γαλήνην, μὲ ἡσυχίαν καὶ σπανίως, σὰν νὰ ἀναγκάζεται καὶ νὰ ἐντρέπεται νὰ ὁμιλήσῃ.

Δὲν συγκρίνει τὸν ἑαυτὸν του μὲ ἄλλους σὲ τίποτε.

Δὲν φιλονεικεῖ (δηλαδή δὲν λογομαχεῖ καὶ μαλώνει) μὲ κανένα, οὔτε διὰ τὴν πίστιν μας, οὔτε διὰ κάτι ἄλλο· ἀλλὰ ἐὰν ὁ ἄλλος λέγῃ κάτι ὀρθόν, λέγει ναὶ (συμφωνεῖ)· ἐὰν ὁ ἄλλος λέγῃ κᾶτι ἐσφαλμένον, ὁ ταπεινὸς ἀποκρίνεται «σὺ γνωρίζεις».

Ἔχει ὑποταγὴν (στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν πνευματικόν του) καὶ βδελύττεται (συχαίνεται) τὸ θέλημά του ὡς ὀλέθριον (καταστρεπτικόν).

Ἔχει πάντοτε τὸ βλέμμα του ἐστραμμένο πρὸς τὰ κάτω.

Ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν του (συνεχῶς εἰς τὸν νοῦν του) τὸν θάνατον.

Δὲν ἀργολογεῖ, δὲν ματαιολογεῖ, δὲν ψεύδεται ποτέ.

Δὲν ἀντιλέγει εἰς τὸν μεγαλύτερον (κατὰ τὸ ἀξίωμα καὶ τὴν ἡλικίαν).

Ὑποφέρει τὶς ὕβρεις, τὶς ἐξουδενώσεις, τὶς ζημίες μετὰ χαρᾶς.

Μισεῖ τὴν ἀνάπανσιν καὶ ἀγαπᾷ τὸν κόπον.

Δὲν παροξύνει (δηλαδὴ δὲν προκαλεῖ θυμὸν ἢ πίκραν σέ) κανένα, οὔτε πλήττει οἰουδήποτε τὴν συνείδησιν (οὔτε, δηλαδὴ, ταράσσει, σκανδαλίζει, καταπιέζει ἢ προκαλεῖ θλίψιν καὶ ἀπόγνωσιν σὲ ἄλλους).

Εἶναι μακάριος αὐτός, ὁ ὁποῖος ἔχει αὐτὰ τὰ γνωρίσματα, διότι ἀπὸ τὴν ζωὴν αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον ἔγινεν οἶκος καὶ ναὸς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς ἐνοίκησε μέσα του, καὶ ἔγινε κληρονόμος τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Προφητεία Ἁγίου Νείλου τοῦ Μυροβλήτου (17^{ος} αἰὼν) περὶ τῶν ἐσχάτων

Κατὰ τὸ 1900 ἔτος, βαδίζοντες πρὸς τὸν μεσασιμὸν τοῦ 8ου αἰῶνος, ἄρχεται ὁ κόσμος τοῦ καιροῦ ἐκείνου νὰ γίνεταί ἀγνώριστος. Ὅταν πλησιάσῃ ὁ καιρὸς τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἀντιχρίστου, θὰ σκοτισθῇ ἡ διάνοια τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὰ πάθη τῆς σαρκὸς καὶ θὰ πληθυνθῇ σφόδρα ἡ ἀσεβεία καὶ ἡ ἀνομία· τότε ἄρχεται ὁ κόσμος νὰ γίνεταί ἀγνώριστος. Μετασχηματίζονται αἱ μορφαὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ δὲν θὰ γνωρίζονται οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὰς γυναῖκας διὰ τῆς ἀναισχύντου ἐνδυμασίας (κυρίως αἱ γυναῖκες ἐνδύονται ὅπως οἱ ἄνδρες, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύει ὁ Θεὸς) καὶ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς (οἱ ἄνδρες μακριὰ μαλλιά, αἱ γυναῖκες κοντὰ... Ἀλήθεια, πόσον σπάνιον ἦτο νὰ ἐβλεπετε παλαιὰ γυναῖκες νὰ κουρεύουν τὰ μαλλιά τους! Τώρα, ἀκόμη καὶ αἱ ἠλικιωμένοι, τὸ θεωροῦν ἀπαραίτητον...)· οἱ τότε ἄνθρωποι θὰ ἀγριέψουν καὶ θὰ γένουν ὡσάν θηρία ἀπὸ τὴν πλάνην τοῦ Ἀντιχρίστου. Δὲν θὰ ὑπάρχῃ σεβασμὸς εἰς τοὺς γονεῖς καὶ γερωντοτέρους, ἡ ἀγάπη θὰ ἐκλείψῃ, οἱ Ποιμένες τῶν Χριστιανῶν, ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, θὰ εἶναι ἄνδρες κενόδοξοι (ἐκτὸς ἐξαιρέσεων), παντελῶς μὴ γνωρίζοντες τὴν δεξιὰν ὁδὸν (τὴν ἀρετὴν) ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν (τὴν ἁμαρτίαν). Τότε θὰ ἀλλάξουν τὰ ἦθη καὶ αἱ παραδόσεις τῶν Χριστιανῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας (σήμερον ὁ οἰκουμενισμὸς καὶ ἡ ἐκκοσμίκευσις ἰσοπεδώνουν πλέον τὴν γνησίαν παράδοσιν καὶ κατὰ Χριστὸν πολιτείαν ἢ παγκοσμιοποίησις δὲ ἐξαφανίζει καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ κοσμικὰ ἦθη καὶ ἔθιμα). Ἡ σωφροσύνη θὰ ἀπολεσθῇ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ βασιλεύσῃ ἡ ἄσωτεία. Τὸ ψεῦδος καὶ ἡ φιλαργυρία θὰ φθάσουν εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν καὶ οὐαὶ εἰς τοὺς θησαυρίζοντας ἀργύρια. Αἱ πορνεῖαι, μοιχεῖαι, ἀρσενοκοιτίαι (δηλαδὴ ὁμοφυλοφιλία· εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι θεωρεῖται σήμερον, πλέον, «ἐγκλημα» νὰ ὁμιλῇ κανεὶς κατὰ τῆς βδελυρᾶς ταύτης ἁμαρτίας), κλοπαὶ καὶ φόνοι θὰ πολιτεύωνται ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καὶ διὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς μεγίστης ἁμαρτίας καὶ ἀσελγείας οἱ ἄνθρωποι θέλουν στερηθῆναι τὴν χάριν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπου ἔλαβον εἰς τὸ Ἅγιον Βάπτισμα, ὡς καὶ τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεως (τοῦτο τὸ τελευταῖον εἶναι ὄντως φρικτὸν καὶ φαίνεται νὰ ἰσχύῃ πλήρως εἰς τὴν ἐποχὴν μας, διότι σήμερον, ὄντες ὀλιγόπιστοι, ἀμελεῖς καὶ ἀκατήχητοι, ἀπωλέσαμε τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεώς μας· πρὶν πράξομε ἢ λογισθοῦμε ὅτιδήποτε δὲν τὸ περνοῦμε ἀπὸ τὸ «φίλτρον» τῆς συνειδήσεως, τὸ ὁποῖον ἀπηρεῖ τὸ θεῖον θέλημα. Διὰ τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τῶν χριστιανῶν τὸ «φίλτρον» εἶναι «ξεχειλωμένον» καὶ δὲν περνοῦν ἀπὸ αὐτὸ τὸ σύνολον τῶν πράξεων καὶ λογισμῶν, ὥστε νὰ «συγκρατηθοῦν» τὰ ἀνομήματα. Συνήθως «συγκρατοῦνται» μόνον μία δύο μεγάλες θανάσιμες ἁμαρτίες. Γιὰ τὸ μέγα πλῆθος τῶν ἄλλων ἁμαρτιῶν οὐδεμία τύψις, οὐδεμία ἀντίστασις· οὐδεὶς ἅγιος λογισμὸς διὰ τὸ ἐὰν εἶναι θεάρεστοι αἱ πράξεις καὶ οἱ λογισμοὶ μας).

Αἱ Ἐκκλησίαι δὲ τοῦ Θεοῦ θὰ στερηθοῦν εὐλαβῶν καὶ εὐσεβῶν Ποιμένων καὶ ἀλλοίμονον τότε εἰς τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ εὐρισκομένους Χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι θὰ στερηθοῦν τελείως τὴν πίστιν, διότι δὲν θὰ βλέπουν ἀπὸ κανένα φῶς ἐπιγνώσεως τότε θὰ ἀναχωροῦν ἀπὸ τὸν κόσμον εἰς τὰ ἱερᾶ Καταφύγια διὰ νὰ εὑρουν ψυχικὴν ἀνακούφισιν τῶν θλίψεων τῶν καὶ παντοῦ θὰ εὐρίσκουν ἐμπόδια καὶ στενοχωρίας. Καὶ πάντα ταῦτα γενήσονται (θὰ γίνουν) διὰ τὸ ὅτι ὁ Ἀντίχριστος θέλει κυριεύσει τὰ πάντα καὶ γενήσεται ἐξουσιαστὴς πάσης τῆς Οἰκουμένης καὶ θὰ ποιῇ τέρατα καὶ σημεῖα κατὰ φαντασίαν, θέλει δὲ δώσει πονηρὰν σοφίαν (σημ. Β. μ.: ἐδῶ, βεβαίως, ὁ ἅγιος ἐννοεῖ πονηρὰν πρόθεσιν καὶ προαίρεσιν, καθ' ὅτι δὲν ὑπάρχει πονηρὰ σοφία, κατὰ τὸν σοφὸν Σειρᾶχ) εἰς τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον νὰ ἐφεύρῃ, νὰ ὁμιλῇ ὁ εἶς πρὸς τὸν ἄλλον, ἀπὸ τὴν μίαν ἄκρην τῆς γῆς ἕως τὴν ἄλλην, τότε θὰ πέτανται εἰς τὸν ἀέρα ὡς πτηνὰ καὶ διασχίζοντες τὸ βυθὸν τῆς θαλάσσης ὡς ἰχθύες.

Καὶ ταῦτα πάντα ποιοῦντες οἱ δυστυχεῖς ἄνθρωποι θὰ ζοῦν ἐν ἀνέσει (ἐν ἀνέσει! Νὰ μὴ στεροῦμεθα τίποτε! Ὅλο καὶ μεγαλύτερα σπίτια, ὄλο καὶ περισσότερα καὶ καλύτερα αὐτοκίνητα, φαγητά, συσκευές, ἔπιπλα, ροῦχα, παιχνίδια... Ὑλη, ὕλη, ὕλη...) μὴ γνωρίζοντες οἱ ταλαίπωροι ὅτι ταῦτα ἐστὶ πλάνη τοῦ Ἀντιχρίστου. Καὶ τόσον θὰ προοδεύσῃ τὴν ἐπιστήμην ὁ πονηρὸς κατὰ φαντασίαν, ὥστε νὰ ἀποπλανῆσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ πιστεύουν εἰς τὴν ὑπαρξίν τοῦ Τρισυποστάτου Θεοῦ (μήπως τοῦτο ἐξεπληρώθη διὰ τῆς «θεωρίας τῆς Ἐξελίξεως» καὶ ἄλλων παρομοίων ἀντιχριστῶν θεωριῶν;)

Τότε, βλέπων ὁ Πανάγαθος Θεὸς τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, θέλει κολοβώσει (μειώσει) τὰς ἡμέρας διὰ τοὺς ὀλίγους σωζομένους, διότι ὁ Ἀντίχριστος θέλει πλανῆσαι εἰ δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. Τότε αἰφνιδίως θέλει ἔλθῃ ἡ δίστομος ῥομφαία καὶ θὰ θανατώσῃ τὸν πλάνον καὶ τοὺς ὁπαδοὺς αὐτοῦ.